

СПОЈИ!

Informations- und Integrationszeitschrift Spojil!
des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck

Информативни
часопис
Српске
Православне
Омладине
Инсбрук
година I, број 2, II/2011

излази на Крстовдан 2011.год.

ПОНОС СРПСКОГ БИЋА, НАША ЈЕ ЋИРИЛИЦА!

АБВГД

ЂЕЖЗ

ИЈКЛЉ

МНЊ

ОПРСТ

ЂУФХЦ

ЧЏШ

САДРЖАЈ

01	УВОДНА РЕЧ	ОЧУВАЈМО ЋИРИЛИЦУ!
	УМРЕЖАВАЊЕ	74 Жељко Филиповић, Историја српске ћирилице
02	Хуманитарна Организација "Немањићи-Туђино", Помоћ угроженом становништву од поплава	77 Жељко Филиповић, Српска ћирилица - Насртаји, искушења, повлачење
04	Српска Православна Омладина Инсбрук, Свети Николај Српски	79 Нада Љубић, Пиши као што говориш, а читај као што је написано
12	Хуманитарна организација "Срби за Србе", Хоћемо да се предамо? - Е, нећемо!	82 Бранимир Нешић, Ћирилица и Срби - опстати или нестати
16	Српска Православна Омладина Инсбрук, Свети Ћирило и Методије и почеци ћирилице	83 Жељко Филиповић, Ћирилица - перспективе у савременим комуникацијама
18	Хуманитарна организација "Срби за Србе", Поново у Старој Србији	86 Зоран Зековић, Ентер и амин
20	Хуманитарна Организација "Немањићи-Туђино", Нови дом за породицу Драгићевић	88 мр Радован Калабић, Ћирилица - лице српског идентитета
	ИНТЕРЕСАНТНО!	89 Милован Данојлић, Ћирилица сиротица
33	Бодирога: Црква је комад неба на земљи	91 Бошко Обрадовић, Одбрана и последњи дани ћирилице
35	Бјерке: Срби су достојанствени и поштени	92 Раде М. Обрадовић, Борба за опстанак ћирилице
37	У затвор због ћирилице!?	93 Љубиша Стевановић, Ћирилица се пише срцем
39	Патријарх за заштиту ћирилице	95 Милош Јовановић и Драган Живковић, Српски језик и ћирилица у Бечу
41	Интеграција из Кварта	98 Управни одбор Х.Х.З. "Радости моја", Перспектива очувања ћирилице код Срба у Штутгарту
43	Лука научио прабаку да пише	98 Мина Ковач, Убице ћирилице
48 - 53	ДРУГИ О НАМА	100 Дејан Сенић, Српски језик и ћирилица у садашњости - која је њена будућност?
	AKTIVITÄTEN	101 Милостива Миливојевић, Српско писмо ћирилица
	Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck	103 Сава Стамболић, Лични осврт на значај ћирилице...
54	Serbische Künstlerin bei "Art Innsbruck"	105 Небојша Анђелковић, Коментар: Ћирилично писмо
55	Die Geschichte und Entwicklung des Kosovo	105 Љубиша Ракић, Коментар о ћирилици
56	Schönes, wie das menschlich Wahre	106 Николина Говоруша, Коментар: Стање ћирилице у Београду
57	Finanzielle Hilfe für Familie Nisić	106 Далибор Лукић, Ћирилица, нека други мисле о томе...
58	AUSTRIA meets SERBIA	
59	Auf den Spuren der Serben Wiens	
61	Serbisches Taekwondo-Nationalteam wieder in Innsbruck	
62	Humanitäres Fußballturnier in Slowenien	
63	SERBIA - BALKAN BEAUTY	
65	Mit dem Roten Kreuz zählten wir bis drei	
	LAND TIROL - Abteilung JUFF	
67	Mag. Hannes Gstir, Vielfalt daheim in Tirol	
	Wer war Diana Budisavljević?	
68	Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck Orden "Kaiserin Milica" für Innsbrucker Heldin	
69 - 73	ИНТЕРВЈУ	ПАРТНЕРИ

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И
ZVR: 931510814

е- пошта: uprava@spoji.org

интернет: www.spoji.org

You Tube: www.youtube.com/user/spoji2009

Жиро рачун: Tiroler Sparkasse Bank AG Innsbruck

број: 03300678129

број банке: 20503 - IBAN: AT482050303300678129

- BIC: SPIHAT22XXX

НЕ БАЦАЈТЕ ОВАЈ ЧАСОПИС
ЧУВАЈТЕ ГА!

Управни одбор

Председник:

Владимир Влајић

Заменик председника:
Александар Спасојевић

Писмовођа:

Силвана Лазић

Заменик писмовође:

Оливер Ранисављевић

Благајник:

Филип Влајић

Заменик благајника:

Ђорђе Ђорђевић

Уводна реч

Поштовани читаоци,
овим уводом Вам укратко представљамо часопис *Споју!*, који је Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И покренула на основу одлуке са седнице Управног одбора 17. октобра 2010. године.

Информативни часопис Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И има за циљ да информише српску омладину у Аустрији и окружењу о горећим питањима из области српског језика и писма, српске историје и традиције, српске културе и духовности и да им приближи Србинову светосавску православну веру, али не само омладини, већ и оним мало старијим и искуснијим међу нама.

Из тога произилази да је часопис *Споју!* још једно додатно оруђе са којим ће наше омладинско удружење СПО(Ј)И, као и многа наша братска удружења, која су такође укључена у овај јединствен пројекат, појачати и проширити борбу за очување српског националног, културног и духовног идентитета у расејању, али исто тако и у отаџбини нашој!

Важно је напоменути да куповином једног примерка часописа *Споју!* пружате и директну финансијску подршку акцијама на хуманитарном пољу, које СПО(Ј)И редовно организује и спроводи. Штампачући овај часопис у српској штампарији "Стојадиновић" из Петровца на Млави, подржавамо чак и српску привреду!

Први број часописа *Споју!* под називом "МЛАДА ИСТОРИЈА МЛАДОГ УДРУЖЕЊА - 2 ГОДИНЕ СПО(Ј)И" са главном темом "СПО(Ј)И и српски патриотски НВО сектор" изашао је 17. априла 2011. године на празник Цвети, што је обележено и свечаном промоцијом часописа *Споју!*, а тиме је на сцену ступио први српски омладински часопис у Аустрији...

У овом другом броју часописа *Споју!* под називом "Понос српског бића, наша је ЋИРИЛИЦА!" са главном темом "Очувајмо ћирилицу!", који излази на велики православни празник Крстовдан - 27. септембра 2011. године, бићете у могућности да се у рубрици "УМРЕЖАВАЊЕ" ближе упознате са активностима Хуманитарне Организације "Немањићи-Тићино", Хуманитарне Организације "Срби за Србе", као и са активностима Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И, које смо успешно спровели у периоду између јануара и јула 2011. године.

Такође Вам представљамо по нама најзанимљивије вести и догађаје из прошлог периода на које смо наишли у разним медијима, а који Вас чекају у рубрици "ИНТЕРЕСАНТНО!".

Поред овог већ поменутог, представљамо Вам и реакције медија о нама и нашим братским удружењима у рубрици "ДРУГИ О НАМА", затим и неколико активности нашег удружења на немачком језику у рубрици "AKTIVITÄTEN" са којима имамо и част да изађемо пред народе немачког говорног подручја са којима заједно живимо на простору средње Европе.

Овај број Вам између осталог пружа прилику да се упознате са званичним ставом аустријске покрајине Тирол о интеграцији српског живља у друштво истоимене покрајине, као и причу о великој хероини - Диани Будисављевић.

Дакле, имаћете прилике да се упознате са доста тема, али свакако најважнија ће бити та главна тема овог броја - "Очувајмо ћирилицу!".

Назив другог броја часописа *Споју!* и главне теме у истом није само обична рубрика у једном омладинском часопису, већ представља најозбиљнији позив сваком читаоцу, да коначно устанемо, да се пробудимо и да се збијамо у редове, како би очували наше најлепше и најсрпскије писмо - ЋИРИЛИЦУ!

"Понос српског бића, наша је ЋИРИЛИЦА!" то је назив овог броја у којем о судбини ћирилице сведоче људи из разних области, од којих свако има свој начин сагледавања прошлости, садашњости и будућности српске ћирилице, као и различита понуђена решења на питање како да сачувамо наше једино писмо, али оно најбитније је свакако да СВИ имају ЗАЈЕДНИЧКИ ЦИЉ, а он гласи: **Очувајмо понос нашег бића - ЋИРИЛИЦУ!**

Ој Србијо

Ој Србијо мајко мила
Да би вазда срећна била
Деца Твоја Тебе воле
За Тебе се Богу моле

Земљо славе и слободе
Све ме мисли Теби воде
Све ме жеље Теби крећу
Све за Твоју чиним срећу

Земљо палих праотаца
Витезова и Светаца
За крст часних мученика
За слободу заточника

Гроб до гроба свето гробље
Ту почива српско робље
И све олтар до олтара
Задужбине српских цара

И Косово тужно стоји
Петвековно ропство броји
Спомен славе и јунаштва
И неслоге и издајства

На Косову Грачаница
Крај Мораве Раваница
У Крушевцу Лазарица
На планини Студеница

И све мегдан до мегдана
Пре и после Видовдана
Сва си крвљу заливена
Сва си славом окићена

Но не бој се мила Мати
Бог ће Теби добро дати
Па ћеш бити најсретнија
И од свију најславнија!

Свети Владика Николај Велимировић

УМРЕЖАВАЊЕ

ПОМОЋ УГРОЖЕНОМ СТАНОВНИШТВУ ОД ПОПЛАВА

Пише: Хуманитарна Организација "Немањићи-Тишино", Швајцарска

На пут ка Љубовији нас четворица кренули смо са два аута. Аута смо напунили са неколико пакета одеће и кеса пуних слаткиша за децу (186,65 км). Пре поласка контактирали смо Свештеника Драгана из Љубовије који је, уз помоћ Начелника општинске Управе госпође Радмиле Тријић, пронашао четири породице којима смо уручили помоћ. Прва породица коју посећујемо живи у месту Црнча где нас чекају отац Драган и госпођа Радмила, после краћег упознавања полазимо ка дому породице Васиљковић.

Шесточлана породица Васиљковић, отац Велимир, мајка Светлана и деца Велибор (15), Славиша (13), Гордана (10) и Митра (5), преживела је страхан потоп и остала без ичега, Дрина им је однела све ствари из куће и око куће. Свештеник Драган нам је рекао да је Велимир једва успео да извуче живу децу, а од ствари је само изнео икону Св. Петке. Госпођа Тријић је такође говорила све најбоље, о њиховом поштењу и борби са немаштином, иако социјално угрожени никад нису тражили помоћ од општине. После краћег разговора и упознавања са породицом одлучујемо, у договору са породицом, да им купимо преко потребни замрзивач и шпорет

"Смедеревац".

В р е д н о с т
д о н а ц и ј е 43.899
д и н а р а, у р у ч и л и
с м о и м т а к о ђ е
н е к о л и к о
п а к е т а о д е ђ е
и к е с у с л а т к и ш а. Остављамо захвалну породицу и настављамо пут ка Љубовији.

Потом посећујемо породицу Новака и Рајке Степановић и њихово четворо деце Милица (16), Стеван (14), Оливера (10), и Јаков (2). Угостили су нас као најближе, укус њихове домаће ракије још осећамо и памтимо. Живели су у приземљу, горњи спрат нису успели да изграде, вода им је уништила сву храну и ствари у кући и у дворишту. Нису запослени и живе од рада по дневницама и дечијег додатка. После упознавања и договора са породицом, одлучујемо да им купимо потребни комбиновани шпорет, усисивач и нешто материјала за кућу. Вредност донације 39.010 динара. Уручили смо и пакете одеће и кесу слаткиша за децу. Поздрављамо се са захвалним Степановићима и крећемо ка трећој породици.

Породица Милана и Снежане Момић и њихово троје деце Марија (14), Маријана (12) и Мирослава (5) живе веома оскудно, родитељи нигде не раде и једино сигурно примање им је дечији додаток. Вода им је уништила сав намештај и белу технику у кући

и нанела велику количину смећа у двориште. После упознавања и договора са породицом купујемо им замрзивач и пећ за дрва. Вредност донације 41.952 динара. Уручили смо такође и пакете одеће и кесу слаткиша за децу.

Четврта породица коју посећујемо у Љубовији такође се презива Момић. Домаћин Милан и супруга Милојка имају троје деце: Милицу (18), Љубицу (17) и Младена (13) (страственог фудбалера и навијача Партизана, а ми сви звездаши :)). Вода им је нанела велику штету у приземљу, уништила намештај и белу технику и подигла паркетe. По њиховој жељи купујемо им замрзивач и телевизор. Вредност донације 40.300 динара, као и пакети одеће и кеса слаткиша.

Овим завршавамо акцију у Љубовији, укупна вредност донација у Љубовији 1.700 евра. Знамо да је број страдалих породица много већи и да ова помоћ није довољна према потребама које оне имају. Нажалост наше могућности нису веће, надамо се да ће што пре да се опораве од ове несреће, желимо им од срца свако добро од Господа.

Захваљујемо се нашим домаћинима Свештенику Драгану и госпођи Тријић на предивном ручку и срдачном гостопримству. Преносимо поздраве и захвалност породица свим нашим члановима.

Деца су наша будућност!

ПОМОЋ ПОРОДИЦАМА ТОМИЋ И КОЈИЋ ИЗ БРАСИНЕ

Пише: Хуманитарна Организација
“Немањићи-Тињино”, Швајцарска

Акцију у Брасини започињемо посетом Цркви Св.Николаја Српског Велиморовића, где нас је дочекао и угостио свештеник Славољуб. Претходно смо се договорили да нам пронађе две угрожене породице са децом којима треба помоћ. После краћег предаха и упознавања, сликања испред прелепе црквице и дворишта, које он и његова попадија марљиво уређују, крећемо ка првој породици.

Томић Бранко и Александра имају двоје прелепе деце Марка (2) и Матеја (6 месеци), немају никаква примања, нигде не раде, није лако пронаћи посао у овом делу Србије. Тешко успевају да деци обезбеде основне потребе, храну и да плате месечну кирију за становање. Свештеник нам је претходно о родитељима говорио све најбоље, колико су вредни и о тешкој ситуацији у којој се налазе. После разговора са породицом одлучујемо да им помогнемо и средимо собу за децу. Одлазимо заједно са Бранком у оближњу Лозницу где купујемо намештај за дечију собу. Вредност помоћи 51.000 динара. Враћамо

се за Брасину, поздрављамо са захвалним Томићима, и крећемо ка другој породици.

Породица Којић, самохрана мајка Ружа и њена два сина Раденко (18) и Драгољуб (14) живи у њељудским условима. Дом, ако тако можемо да га назовемо, скоро се срушио, принуђени да живе сви у једној просторији. Отац их је давно напустио, храбра Ружа успела је да отхрани и лепо васпита децу радећи по селу на надници. Свештеник Славољуб нам је причао

колико су вредни, о њиховом поштењу и редовном доласку на службу у цркву. Деца често пешаче и по 7 километара дневно да би отишли у школу јер немају новац за аутобуску карту. Раденко понекад успева да пронађе неки послит и новац, који тешко успева да заради, улаже у куповину материјала за дом који жели да својим рукама сагради. У месецу марту би кренуо сам да зида али му недостају цемент и креч. Обећали смо да ћемо их подржати и обезбедити им потребан материјал. После разговора са породицом одлучили смо да им купимо преко потребни шпорет на дрва и по жељи деце машину за веш да мало мајку одмени и одмори. Вредност помоћи 43.220 динара.

Овим завршавамо посету и крећемо назад кући у Републику Српску. Остављамо захвалне породице и свештеника Славољуба чије поздраве и молитвене жеље преносимо свим нашим донаторима и члановима.

СВЕТИ НИКОЛАЈ СРПСКИ

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

Увод од стране Владимира Влајића, председника СПО(Ј)И-а

Прво заједничко сабрање у Новој 2011. години у организацији Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И обележила је трибина о највећем Србину после Светог Саве, Светом Владици Николају Велимировићу која је одржана у суботу 22. јануара.

Трибина је одржана у три дела. Први део је чинило читање поглавља о Св. Николају из књиге "Српски Завет - Српско национално питање данас" чији је аутор Бошко Обрадовић, секретар Управног одбора Српског сабора Двери. Други део, који је представљао главну тему вечери била је пројекција филма "Свети Николај Српски" у продукцији Српске православне црквене

општине Берлин, а трећи део је чинило затварање вечери, са најновијим информацијама из СПО(Ј)И-а, као и са уручивањем захвалнице великом пријатељу и подржаваоцу нашег удружења Милану Вучковићу, за одржавање важних контаката између нашег удружења и матице.

Како би Вам пренели делове из поглавља "Завештање Светог Николаја Српског" из књиге "Српски Завет" Бошка Обрадовића издвојићемо следеће: У поглављу између осталог пише, да најзначајнији датум српске историје у 20. веку представља 12. мај 1991. године, пренос моштију Светог Владике Николаја, повратак највећег Србина после Светог Саве из Америке у Отаџбину, јер означава прекретницу новије духовне историје Срба и представља празник Светитељевог повратка у оточаство и нашег, свенародног повратка Богу и себи, свом Равносветосавном учитељу и својим националним вредностима. Свети Владика који је проповедао да нам школа буде са вером (веронауком), политика са поштењем (моралом) и војска са родољубљем, да би нам држава била са Божијим благословом.

тријаду Бог - Краљ - Дом, као актуелни узор за политичко опредељење сваког православног Србина. Свети Владика који је безгранично волео свој народ, али му је беспштедно говорио и истину о свим његовим сагрешењима, онако како су то чинили сви велики пророци кроз историју...

Сви присутни су се након увода од стране председника СПО(Ј)И-а заједно посветили једном од најбољих филмова, који је српска култура произвела у последњих 15 година и понудила најтачнију личну карту српског народа, са којом можемо да се поносимо пред светом и који би требала да има свака српска породица, школа, црква, манастир и библиотека - то је филм "Свети Николај Српски"!

У филму можемо видети како се Свети Владика својим добрим делима борио за свој народ и како је свет поштовао једног од највећих интелектуалаца 20. века и због кога су Енглези падали на колена када је беседио у њиховим храмовима и црнци у Америци учили српске песме и српску химну "Боже правде"...

После изванредног филма, који су сви присутни до краја пратили са великим чуђењем, сви присутни су чули и званичну поруку нашег удружења у вези са одржаном трибином о Светом Николају Српском:

"4 милиона Срба живи у расејању широм света. То је скоро половина житеља свих српских земаља, који

Порука младим посетиоцима након пројекције филма "Свети Николај Српски"

Уручење захвалнице господину Милану Вучковићу, подржаваоцу СПО(Ј)И-а

живе ван своје Отаџбине. Ако ми будемо чекали онај тренутак, када ће наша деца говорити немачким, енглеским или француским језиком, тада ће већ бити касно за очување нашег идентитета! Тада ће наша деца већ заборавити своје корене и постаће Аустријанци, Енглези или Французи...

Овај филм о Св. Владици Николају нам сведочи како је један од највећих Срба живео, како се жртвовао за свој народ и како је свој народ позитивно представљао у свету и због којег је свет са поштењем гледао на нашу малу земљу и наш напаћени народ.

Заправо такав начин живота и такав један српски Великан требају нам послужити као узор и њиме

се требамо поносити, а не неким лажним патриотима који су блатили част нашег народа поготово током 90-их година.

Како ми можемо помоћи нашој Србији из расејања? Ако се сетимо речи Светог Николаја Српског, "Када кућа гори, пожар се гаси споља", можемо закључити да Србији, која тренутно представља ту кућу која гори, можемо најбоље помоћи споља, тј. из расејања.

Како? Ширењем позитивног духа међу Србима и другим добронамерним народима широм света, ширењем позитивних примера поштених Срба, који представљају свој народ на јединствен, културан и позитиван начин, због којих ће свет поново

позитивно гледати на наш народ и нашу земљу, са поштењем и респектом као што је био случај за време Светог Саве, Николе Тесле, Милеве Марић, Милутина Миланковића и Светог Николаја Српског.

Зато следимо дух својих предака - ширимо позитиван дух у свету, покажимо се на добром делу и почнимо са очувањем нашег језика и писма, наше културе и историје, наше традиције, духовности и наше православне вере, јер када већ имамо на кога да се угледамо то требамо и урадити..."

На крају вечери представљене су и најважније новије информације из СПО(Ј)И-а и уручена захвалница нашем пријатељу Милану Вучковићу, који је својим трудом и залагањем допринео одржавању контакта између СПО(Ј)И-а и матице.

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И се још једном захваљује свим пријатељима и подржаваоцима који су својим присуством увеличали прво заједничко вече у 2011. години и уједно свим Србима препоручује један од најбољих српских филмова у последњих 15 година - "Свети Николај Српски".

Један део посетилаца пред почетак трибине

ПОРОДИЦА ТРАЈКОВИЋ

Пише: Хуманитарна Организација "Немањићи-Тићино", Швајцарска

У недељу 20. фебруара 2011. године посетили смо породицу Трајковић самохрану мајку Радојку и њено троје малолетне деце, две ћерке (14 и 16) и сина (7). Избегли су са Косова и Метохије и од 1999. године живе у Ћуприји. Радојка болује од тешког облика леукемије, а њена старија ћерка оболела је нажалост од лакшег облика те исте болести. Њихова месечна примања износе око 11.500 динара, а трошкови за два оболела члана породице су заиста велики.

Радојка се грчевито бори да прехрани и изведе троје малолетне деце на пут. Како је и сама болесна сво њено залагање још више добија на тежини. Помоћ у

вредности од 200 швајцарских франака искориштена је за куповину дрва за огрев, детерџента за веш и намирница. Надамо се да за Трајковиће и сличне породице долазе боља времена.

ОСМОМАРТОВСКА ПРОСЛАВА У ИНСБРУКУ

Пише: Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

У недељу 6. марта 2011. године КУД "Острог" из Инсбрука организовало је Осмомартовску прославу поводом Међународног дана жена. На овој манифестацији су гостовали КУД "Каонички извори" из Каоника код Крушевца, КУД "25. мај" из Ватенса близу Инсбрука, оркестар "Млади грандовци" из Крушевца, као и фото-студио "Неша" из Беча. Све је забележила радио телевизија Крушевца - РТК, а специјални гост био је господин Мирољуб Трошић Ђода из домаће серије "Село гори, а баба се чешља".

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И била је присутна на манифестацији са својим

информативно-хуманитарним штандом, на којем су прикупљане добровољне хуманитарне новчане донације за Српску децу и народ на просторима бивше Југославије, док је председник омладинског удружења СПО(Ј)И помогао организаторима у улози водитеља програма.

Главни део програма обележила су културно-уметничка друштва са својим фолклорним кореографијама, али је интересантно напоменути да је почетак главног дела програма обележио "Ђода" својим обраћањем, у којем је напоменуо да серија "Село гори, а баба се чешља" није само обична комедија, већ озбиљна серија која указује на озбиљне проблеме српског народа, попут беле куге, великог одлива становништва из села у градове и иностранство, а то значи да нам села одумиру, а ми као народ полако нестајемо.

Српска Православна Омладина Инсбрук је на овој прослави поново је показала да је спремна да помогне својим сународницима, ма где им била потребна помоћ, а овог пута чланови СПО(Ј)И-а помогли су у организацији ове манифестације, пре свега вођењем програма.

Можемо рећи да је Осмомартовска прослава у организацији КУД-а

"Острог" у најуспешнијем погледу приведена крају и да су даме уживале у овој манифестацији, а додајемо да је уз велики труд и пожртвовање на крају сакупљена скромна новчана помоћ од €279 за српску децу и српски народ у Републици Српској Крајини, Босни, Србији, Косову и Метохији и свим српским земљама, која ће у склопу следећих хуманитарних акција бити уручена онима којима је најпотребнија!

Српска Православна Омладина Инсбрук овом приликом се у име свих оних којима је потребна помоћ још једном захваљује свим донаторима ове вечери и позива их да и у будуће помажу српској деци и српском народу!

+ ДЕЦА СУ НАША БУДУЋНОСТ+

ДРУГИ САБОР СРПСКИХ УДРУЖЕЊА СРЕДЊЕ ЕВРОПЕ

Пише: Сабор Српских
удружења средње Европе

ција документарног филма "Срби – народ који нестаје" која је одржана у Љубљани, Инсбруку и Бечу

На основу наведених активности учвршћена је сарадња и израђен радни план за наредну годину који предвиђа низ заједничких акција на пољу хуманитарног, друштвеног и просветног рада, а који обухвата хуманитарне акције на простору бивше Југославије, као и заједничка путовања, предавања, пројекције филмова и друге друштвене активности, које сведоче о зрелости присутних када је реч о суочавању са друштвеним изазовима.

Усвојено је и неколико техничких начела у сврху јачања веза између удружења као што је заједничко ангажовање у издавачком подухвату Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И, која је на Цвети ове године покренула часопис под именом "Споји!", који

У суботу 12. и у недељу 13. марта 2011. године, одржан је други по реду Сабор српских удружења средње Европе у Инсбруку, чији је домаћин овом приликом била Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И. У саборном окупљању учествовало је укупно пет удружења из Словеније, Аустрије и Швајцарске, а са великим задовољством истичемо да су нам се придружили и чланови удружења "Радости моја" из Немачке.

Учеснике Сабора пут је прво одвео на гроб велике пријатељице српског народа, Аустријанке Диане Будисављевић, где су присутни имали прилику да јој полагањем

венца одају пошту и боље се упознају са великим делом, спасавањем 12.000 српске деце из концентрационих логора у НДХ током другог Светског рата.

Радни део Сабора започео је анализом заједничких акција реализованих у периоду након првог сабрања, које је одржано у Бечу прошле године, при чему су кроз конструктиван дијалог извучена позитивна и негативна искуства из досадашњих активности од којих издвајамо следеће:

1. Одлазак на комеморативни скуп жртвама концентрационог логора Јадовно и обнова спомен плоче на Шарановој јами
2. Заједничке хуманитарне акције у Крајини и на Косову и Метохији, приликом којих је испоручена помоћ у вредности од 6.100 евра
3. Заједничка пројек-

ће бити прожет порукама свих братских удружења, при чему ће целокупан приход од продаје часописа ићи у заједничке и појединачне хуманитарне акције присутних удружења.

Поред заједничког учешћа у часопису, договорен је и заједнички наступ на виртуалној друштвеној мрежи Facebook, где је отворена група под називом "Сабор српских удружења", која ће служити промоцији заједништва и сарадње

у српском народу на примеру овог Сабора. Са овом идејом желимо да подстакнемо и осталу српску браћу и сестре у српским земљама и расејању да се организују и умреже на сличним или истим принципима и да саборношћу и својим заједничким делима унапреде рад на свим пољима која су кључна за опстанак нашег народа на вековним огњиштима и за очување националног идентитета у расејању.

Ово је уједно и позив српској омладини да прати рад на нашим интернет презентацијама и да се у својој држави прикључи једном од постојећих удружења, како би љубав према сопственом народу и Отаџбини показали на делу.

До следеће ЗАЈЕДНИЧКЕ акције, САБОР СРПСКИХ УДРУЖЕЊА
Ваша у Христу браћа:

- Хуманитарна организација "Немањићи-Тићино"
- Српска Православна Омладина

Инсбрук - СПО(Ј)И

- Српска информативна платформа - Беч
- Хуманитарна организација Срби за Србе
- Српско Друштво Задужбина - Љубљана
- Хуманитарна Хришћанска Заједница «Радости моја» - Штутгарт

ПРОМОЦИЈА ЧАСОПИСА "СПОЈИ!"

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

У суботу, 9. априла 2011. године у Инсбруку је одржана промоција часописа "Споји!" у организацији Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И.

Промоција часописа, који је покренула Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И одржана је у просторијама Бухгалери, а излагачи су били чланови Управног одбора нашег омладинског удружења.

Промоција часописа "Споји!" је започета интонирањем химне Србије "Боже правде" уз заједничку молитву "Оче наш" како и доликује православним Србима.

Након тога је започета промоција првог српског омладинског часописа на тлу Аустрије, а сви присутни су могли да чују зашто СПО(Ј)И уопште покреће часопис,

који је назив часописа и који су најважнији детаљи које би требали да знају о часопису, као и да се мало детаљније упознају са првим бројем часописа "Споји!".

Као прво, важно је напоменути да је Омладинско Удружење СПО(Ј)И покренуло часопис "Споји!" из сличних разлога због којих су деветорица омладинаца у покрајини Тирол основали и само удружење 12. априла 2009. године на православној празник, Улазак Христов у Јерусалим - Цвети уз благослов тадашњег средњоевропског епископа Константина.

Тада је владала лоша ситуација међу Србима у Тиролу и уопште у Аустрији и најалост и данас још увек није дошло до значајнијег помака.

Организованост и повезаност Срба на овим просторима скоро и да не постоји. Влада већином неслога, а велики део деце бивших "гастарбајтера" данас све брже заборавља на своје корене и слабо уче своју децу одакле потиче наш народ или где је наша матична држава Србија. Већина тих младих данас не зна своје ћирилично писмо, а у њиховом ужем друштву причају немачки, уместо српског језика. То значи, да се наш народ данас налази на прагу тоталне асимилације!

Из тих разлога покренут је и први српски омладински часопис "Споји!" као додатни инструмент у борби за очувањем српског националног, културног и духовног идентитета у расејању!

Приликом промоције часописа додељена је и захвалница удружења, чланица УО Силвани Лазиф за отварање хуманитарног лагера СПО(Ј)И-а

Циљеви часописа су да информише пре свега српску омладину у Аустрији и окружењу о горећим питањима из области српског језика и писма, српске историје и традиције, српске културе и духовности и да им приближи Србинову светосавску православну веру.

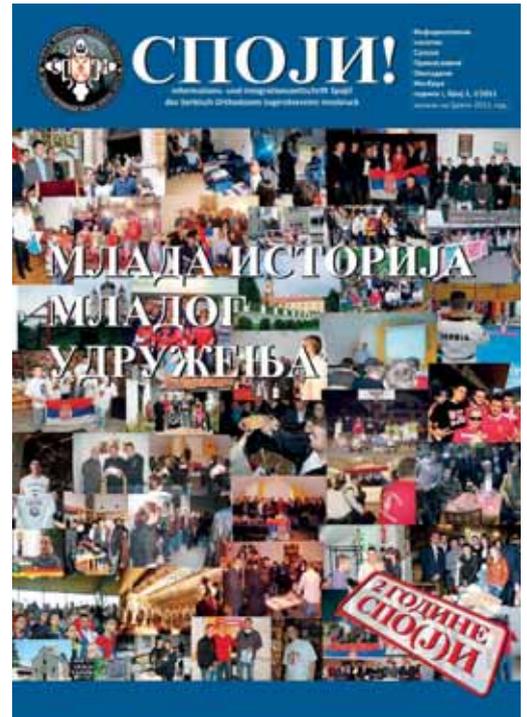
Важно је напоменути да часопис носи назив "Споји!", а то значи да није идентичан назив са именом нашег удружења, јер до скраћенице нашег пуног назива удружења

долазимо тако што од сваке појединачне речи нашег пуног назива употребимо почетно слово. То значи: Српска - С, Православна - П, Омладина - О и Инсбрук - И и између слова О и И у загради додамо слово (Ј) - тако добијамо СПО(Ј)И!

Са друге стране назив часописа гласи "Споји!" и то са узвичником, тако да је назив новопокренутог часописа један апел и позив српској омладини и осталим Србима да се повежу, сложе и покажу на добром делу и све то на славу и спасење нашег народа!

Часопис "Споји!" излазиће два пута годишње на један од православних празника, а сви заинтересовани биће у могућности да купе часопис по цени од €5 за сада директно у Српским Православним Храмовима у Инсбруку, у Тулну, у свим Храмовима у Бечу, у Куфштајну, у Линцу, у Салфелдену, у Брегенцу и у Енсу, затим и у Немачкој у Храму Васкрсења Христовог у Берлину, као и по наруџбини путем наше интернет презентације www.spojii.org, а сав приход од продатих часописа намењен је хуманитарним акцијама које редовно спроводимо са нашим братским удружењима на територији бивше Југославије!

Такође је важно напоменути да ће за нови часопис писати разни аутори

из Србије и света: представници српских патриотских невладиних организација, српски угледни писци, хуманитарци, представници медија, спорта, цркве...

Први број часописа "Споји!" са називом "МЛАДА ИСТОРИЈА МЛАДОГ УДРУЖЕЊА - 2 ГОДИНЕ СПО(Ј)И" са главном темом "СПО(Ј)И и српски патриотски НВО сектор" у тиражу од 370 примерака излази у недељу 17. априла 2011. године на Цвети када и почиње продаја часописа!

У првом и уједно јубиларном броју часописа свако од читаоца биће у могућности да се уз 10 различитих рубрика на 76 страница још боље упозна са Српском Православном Омладином Инсбрук, као и са нашим братским удружењима, а такође и да се упозна са радом и значајем српског сектора невладиних организација!

За сам крај овог извештаја желимо да додамо да је након промотивног дела уследила и мало дужа, али и јако конструктивна дискусија у којој су разјашњена отворена питања, било је и позитвних коментара на покретање часописа, као и дружења, а веома нас радује што су били присутни и председник КСК-а "Петар Кочић-Змијање" из Фигена, Гојко Савић, као и председник СКСК "Јединство" Драгутин Милошевић из Вергла, дакле представници

Заједничко дружење након промотивног дела

Заједнице клубова у Тироли, тако да је ово у нашим очима и знак за коначно спајање Срба на овим просторима!

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И се још једном захваљује свим пријатељима и подржаваоцима који су својим присуством увеличали промоцију првог српског оmlадинског часописа на територији Аустрије и уједно позивамо све заинтересоване да се активно укључе у овај пројекат!

УЛАЗАК ХРИСТОВ У ЈЕРУСАЛИМ - ЦВЕТИ II

Пише: Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

У недељу 17. априла 2011. године на велики хришћански празник, Улазак Христов у Јерусалим - Цвети, чланови Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И прославили су своју Крсну славу и двогодишњицу оснивања младог удружења.

Да подсетимо: Деветорица оснивача Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И су на Цвети пре две године, дакле 12. априла 2009. године добили благослов пароха у Инсбруку, оца

Видослава (Вујасина) и Његовог Преосвештенства тадашњег Епископа средњоевропског Господина Константина за оснивање удружења и његов успешан будући рад.

Тог дана неколико омладинаца из Инсбрука су кренули са радом, а током прве две године успешно су уз Божију помоћ спроведене у дело око 60 акција на друштвеном, просветном и хуманитарном пољу. Остварени су контакти, сарадње и братства са неколицином српских

удружења и организација из целог света са којима се у духу слоге и саборности залажемо за боље сутра, а посебно нам је драго да је на Цвети 2011. године званично изашао и покренути часопис "Споји!", који представља први српски оmlадински часопис у Аустрији!

Пошто се велики хришћански празник, Улазак Христов у Јерусалим - Цвети, слави сваке године недељу дана пред Васкрс, српске православне Цркве бивају јако попуњене. Тако је било и ове године, 17. априла 2011. када смо у Инсбруку у Храму рођења Светог Јована Крститеља заједно са свим парохијанима пререзали славски колач, који је припремио овогодишњи колачар и кум наше Крсне славе Стефан Радић, наш члан који има само 17 година.

Након ломљења колача и Свете Литургије позвали смо све парохијане на наш штанд испред Цркве, на којем смо делили сокове и посне колаче, а посебна част нам је била да озваничимо и продају првог броја нашег часописа "Споји!", који се од Цвети продаје

по цени од 5 евра уз напомену да је сав приход од продатих часописа намењен српској деци и народу на Косову и Метохији, у Крајини, Босни, широм Србије и свих српских земаља!

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И се још једном захваљује свим парохијанима у Инсбруку, који су на Цвети себи обезбедили свој први примерак часописа "Споји!" и тако дали свој прилог за оне у српском народу, којима је потребна помоћ, а таквих је нажалост много!

Користећи прилику у овом јубиларном извештају такође се још једном захваљујемо и нашем духовном оцу Видославу из Инсбрука и Његовом

Преосвештенству тадашњем Епископу средњоевропском Господину Константину, јер смо уз њихов благослов и уз Божију помоћ успешно покренули омладински талас широм Европе, као и свим људима добре воље који су нам

излазили у сусрет и подржавали наш добротинељски рад од нашег првог корака!

**ХВАЛА ВАМ - ЗАЈЕДНО СМО
ЈАЧИ**

*На слици: Овогодишњи колачар,
Стефан Радић*

ХОЋЕМО ДА СЕ ПРЕДАМО? - Е, НЕЋЕМО!

Пише: Игор Рашула, председник
Х.О. "Срби за Србе", Београд

У десетој по реду великој акцији "ЗА ВАСКРС КОСОВА И МЕТОХИЈЕ" која је спроведена у суботу 30. априла, односно недељу 1. маја ове године, Хуманитарна организација Срби за Србе и Хуманитарна хришћанска заједница „Радости моја“ из Штутгарта удруженим и заједничким снагама обезбедили су помоћ за 12 српских породица на Косову и Метохији у висини од скоро 6.000 евра. Као и увек велику захвалност дугујемо нашим пријатељима из НВО "Мајка девет Југовића" и Епархије Рашко Призренске. А на светој српској земљи...

...У раним јутарњим суботњим сатима представници Хуманитарне организације Срби за Србе и

"Радости Моја" заједно са нашим пријатељима из прве српске царске престонице Скопља крећу пут јужних српских енклава где живи велики број српских породица, буквално одсечени од остатка Србије. Прво село Доња Брњица које смо посетили, уједно је и највеће српско село у пределу северно-источно од Приштине, са преко 150 кућа. Ту смо обишли породице Поповић и Витковић.

Самохрана мајка Стана Поповић живи са троје деце Горданом (24), Гораном (23) и Александром (19). Деца успешно студирају у Косовској Митровици тако да смо у кући

затекли само Александра и Стану. Породична трагедија која прати ову породицу јесте чињеница да им је отац (и муж) киднапован 1999. године од стране учк терориста и до данас се не зна његова судбина. Стана нам се пожалила да је обилазе многе сумњиве стране организације које обећају помоћ па никад не дођу, тако да је ова наша српска организација обећала

помоћ у виду електричног шпорета и 4 кревета како би се искористио дограђени део куће за децу.

У истом селу обилазимо и породицу Витковић коју чине отац Предраг, мајка Сања, и деца Александар (7) и Анђела (3). Предраг од скоро ради и успева да са својом платом обезбеди основне потребе своје породице. Тренутно највећи проблем у овом домаћинству су лежајеви (3 ком.) и ормар па смо одлучили да исте и обезбедимо.

Пут настављамо ка Грачаница где заједно са оцем Бојаном обилазимо неколико српских села у централном делу Косова и Метохије. У Доњој Гуштерици обилазимо

пута киднапован од стране учк терориста и уз Божију помоћ два пута је успевао да им побегне, што је по његовом признању оставило велики психички и душевни ожиљак. После неколико година опоравка јако тешко успева да се стара о својој породици коју чине његова супруга Дивна и деца Мирослав (23), Милош (18), Јелена (14) и ћерка Милена, која је удата и не живи са њима. Мирослав је уз помоћ оца Бојана отишао у царску лавру манастира Дечани где ради. За Михајловиће обезбедили смо помоћ у виду 3 кревета, малог фрижидера и електричног шпорета. Након Рабовца одлазимо у страдалничко српско село Старо Грацко код Липљана "познато"

породицу Крстић на челу са оцем Љубинком, мајком Зорицом и децом Владицом (18), Кристином (13) и Војиславом (15). Крстићи највећи проблем тренутно имају са купатилом – кога уистину и немају. За ову породицу испланирали смо комплетно опремање купатила са свим потребним материјалом а уз то обезбедили смо и 2 кревета и усисвач како би омогућили породици да се хигијена у кући подигне на знатно виши ниво.

У следећем српском селу Рабовце обилазимо породицу Михајловић. Отац породице Миодраг је два

по свирепом убиству 14 житеља 23. Јула 1999. године. Недавно, на гробљу у селу пронађена је нагазна мина која је скоро постављена од стране локалних шиптарских терориста као одговор на графите СНП Наши 1389 на локалној школи по речима житеља овог села. У селу обилазимо породицу Ајдуковић која живи у реновираном избегличком центру. Мајка Јелена заједно са децом Јованом (19), сином Јованом (12) и Саром (10) живи скромно у уређеном простору и уз помоћ осталих мештана овог села. За ову породицу обезбедили смо помоћ у виду веш машине,

шпорета на дрва, кревета на спрат и комплета сто и столица.

У истом селу планирали смо да обиђемо и породицу Здравковић која је била у Митровици у посети Дому здравља. За њих смо ипак обезбедили помоћ у виду кревета, сто и столице као и машине за прање веша. Здравковиће планирамо да посетимо следећи пут када будемо долазили у Старо Грацко.

Следећа породица коју смо обишли била је породица Станојевић из села Суви До. Отац Сениша и мајка Дијана живе у јако скученом простору са децом Тамаром (12), Миланом (10), Лидијом (8), Милом (6) и Исидором (2). У једној од прошлих акција помогли смо ову велику породицу са набавком веш машине али због нерешеног проблема са водом овог пута ћемо обезбедити један хидрофор који би повукао воду из бунара и тако решио један од много горећих проблема ове породице.

У селу Угљаре у близини Приштине обилазимо породицу Столић на челу са оцем Дејаном, мајком Сунчицом и својом децом Анђелом (9), Иваном (6), Николом (3) и тромесечним близанцима Андрејом и Јованом. Породица има неколико коза и ситне живине која их некако прехрањује. Уз помоћ комшија и Епархије Рашко-Призренске ова породица некако опстаје па смо зато одлучили да пре свега породицу Столић обезбедимо са 2 кревета и једним креветом на спрат за децу, великим бојлером, веш машином, великим плакарном и столицама. Свакако покушаћемо да у наредном периоду поново посетимо Столиће и помогнемо их са стварима за бебе која им је свакако преко потребна у овом тренутку.

Након посета породици Столић упућујемо се ка општини Ново Брдо и народној кухињи Прековце где обилазимо наше пријатеље и уверавамо се у импозантне залихе хране која се тренутно налази у овој кухињи. Због мањка времена не стижемо да обиђемо деда Драгана у селу Зебинце у Новом Брду којем ће пријатељи из "Мајка девет Југовића" ускоро уручити

један кревет и сточић како би колико толико обезбедили његово једночлано домаћинство.

У недељу ујутру крећемо пут метохијских села Ораховца и Велике Хоче где испоручујемо већ набављену помоћ у виду два фрижидера, шпорет и веш машине коју су обезбедили пријатељи из наше братске организације Радости Моја. Након сусрета са оцем Марком у Хочи и краћег одмора у винарији Цара Душана коју је поклонили манастиру Дечани за производњу вина, посећујемо породице из ове две енклаве.

У Великој Хочи прва породица коју смо обишли били су Спасићи на челу са оцем Милошем, његовом супругом Зорицом и децом Јеленом (17), Симом (20) и баком Аницом. Испоручена је помоћ у виду једног фрижидера. И поред чињенице да Спасићи поседују неколико хектара обрадиве земље јако погодне за производњу вина нема сигурносних услова да то и раде, пре свега због чињенице да ће локалне шиптарске банде врло лако и брзо опустошити те винограде. Отац Милош помаже и ради у виноградима манастира Дечани док деца успешно студирају у Митровици.

У близини обилазимо и породицу Накаламић коју чине отац Марко,

породицу представља чињеница да нису у могућности да обрађују своју земљу. Марко такође ради при имању манастира Дечани и помаже у процесу производње вина.

Последња породица коју обилазимо у Великој Хочи била је велика српска породица Лукић коју чине отац Мирослав, мајка Јасмина, њихови синови Далибор (27) и снаја Милица, Младен (26) и снаја Јелена, и Ратко (21) који је до скоро студирао географију у Митровици али због материјалног положаја то више није у могућности. Такође, ту су и најмлађи чланови овог великог домаћинства Томислав и Радислав од по само годину и по дана. Велики проблем Лукића представља простор у коме могу даље да живе и шире своје породице. Овог пута обезбеђена је помоћ у виду једне веш машине, а додатну помоћ за опремање дечије собе покушаћемо да обезбедимо у следећој акцији.

Потом одлазимо у Ораховац где и завршавамо ову велику акцију са породицом Грковић – отац Славиша, мајка Душица живе заједно са синовима Стефаном (12), Лазаром (9), и Урошем (4) и баком Мирославом. Овој породици уручили смо електрични шпорет, но и поред тога потребна је додатна помоћ око уређивања куће пре

Метохији свакако је велики корак напред за све организације које су учествовале што ће пре свега имати за циљ да обезбеди нову велику помоћ српским породицама у овој јужној српској покрајни. Помоћ коју смо набавили у Грачаници биће у наредних 10так дана испоручена свим породицама што ће бити забележено и документовано као и сваки пут до сада од стране наших пријатеља из организације Мајка девет Југовића.

Искрено се надамо да ће наше акције и извештаји пробудити још више жеље и мотива широм српских земаља као и у Дијаспори како би се помоћ нашем народу и угроженим породицама које желе да остану на овој светој земљи заиста допремила и искористила на најбољи могући начин.

У прилогу достављамо и комплетну рекапитулацију обезбеђене помоћи у овој акцији: 14 кревета/каучева; 2 кревета на спрат; 2 трокрилна ормара; 2 стола; 16 столица; 2 електрична шпорета; 3 бојлера; 1 усисивач; 2 шпорета на дрва; 1 хидрофор; 2 комплета туша и славина; 20м² плочица и комплетна опрема за купатило; 3 фрижидера; 5 веш машина

Овом приликом упућујемо јавни позив државним институцијама Републике Србије да учине макар и минималне напоре како би обезбедили помоћ за угрожене српске породице у нашим енклавама односно гетима 21.века и пре свега улагале средства у њихову децу јер су заиста ДЕЦА НАША БУДУЋНОСТ! Без деце нам нема будућности!

*Данас нам кажу, деци овог века,
Да смо недостојни историје наше,
Да нас захватила западњачка река,
И да нам се душе опасности плаше.*

*Добра земља моја, лажу. Ко те воли
Данас, тај те воли. Јер зна да си
мати;*

*Јер пре нас ни поља ни кршеви голи
Не могаше другом свесну љубав
дати.*

мајка Сузана и деца Дамјан (11) и Анастасија (6). За њих је такође обезбеђена помоћ у виду фрижидера. Велики проблем за ову

свега крова који на неким местима попушта и прети да се сруши. Ова велика заједничка Васкршња хуманитарна акција на Косову и

НОВИ ДРЕСОВИ ЗА МНК КОРДУН КРЊАК

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

Почетком маја месеца 2011. године испоручена је хуманитарна помоћ у облику комплета нових фудбалских дресова за 15 играча у вредности од 200 евра за српски "Малонагометни клуб Кордун Крњак" са Кордуна у Хрватској.

Након што је Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И почетком 2011. године добила молбу од стране МНК "Кордун Крњак" за помоћ у облику нових дресова, одлучили смо да изађемо у сусрет Србима у Хрватској, знајући да живе у јако тешким околностима.

Председник клуба Слободан Малић потписује потврде о пријему хуманитарне донације

Из тог разлога смо одлучили да наручимо комплет нових фудбалских дресова уз штампање истих.

На предњој страни се налази грб компаније у којој смо наручили дресове, као и грб МНК "Кордун Крњак", док се на задњој страни дресова могу видети ћирилични натпис МНК "Кордун Крњак", као и www.spoji.org.

Надамо се да су овом хуманитарном подршком решени бар проблеми одеће српске фудбалске екипе са Кордуна, са којом смо успоставили изванредне односе и стални контакт, додајући да се такође надамо да ће им нови дресови помоћи у остварењу најбољих спортских резултата и да на тај начин представљају српски народ у Хрватској на најбољи начин, не стидећи се свог порекла и свог српског ћириличног писма.

На слици: Део екипе МНК Кордун Крњак на једном од турнира

СВЕТИ ЋИРИЛО И МЕТОДИЈЕ И ПОЧЕЦИ ЋИРИЛИЦЕ

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

У суботу 21. маја 2011. године у организацији Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И одржано је предавање магистра Радована Калабића на тему "Свети Ћирило и Методије и почеци ћирилице", уз промоцију његове најновије књиге "Под прекорним погледом историје".

Предавање је одржано у просторијама Бухгалери (Buchgalerie), а предавач је био мр Радован Калабић, познати књижевник, историчар и публициста из Београда.

На слици: Традиционални дочек нашег госта из Србије - Милица Филиповић и Ивана Санчанин

Предавање о "Светом Ћирилу и Методију и почецима ћирилице" представљало је почетак и уједно први корак у кампањи за очување српског ћириличног писма међу Србима у алпској покрајини Тирол, коју покреће СПО(Ј)И. Следећи корак представљаће други број часописа "Споји!" са називом "Понос српског бића, наша је ЋИРИЛИЦА!" и главном темом "Очувајмо ћирилицу!", који излази на Крстовдан 2011. године (27. септембра), након чега ће у наредном периоду уследити

додатна предавања о најлепшем српском писму.

Говорећи о веома актуелној теми у српском народу господин мр Радован Калабић имао је прилике да држи предавање у просторијама Бухгалери, које су биле попуњене до последњег места и то претежно младим људима. Мр Калабић је у свом излагању свим присутнима објаснио причу о Св. Ћирилу и Методију, који су били грчка браћа из Солуна и који су ширили не само писменост, већ и хришћанство међу словенима и тако са првим словенским писмом званом "глагољица" поставили темеље данашње модерне ћирилице.

Св. Ћирило и Методије, који су живели у 9. веку су превели на словенски језик литургијске и библијске књиге и тиме ударили темеље и свеукупној словенској књижевности.

Поред детаљнијег дела о Св. Ћирилу и Методију предавач је изнео неколико факата о тренутној

На слици: Председник СПО(Ј)И-а Владимир Влајић, предавач мр Радован Калабић и графички дизајнер Миша Матић из Београда

ситуацији српског ћириличног писма у српском народу, која нажалост није позитивна.

Српско ћирилично писмо је на пример по Уставу државе Србије званично писмо, али нажалост то у пракси изгледа другачије, те се ћирилица на сваком кораку потискује.

У центру Београда, престонице наше матице се ретко виђају ћирилични натписи, на путоказима

На слици: Додела бронзане плакете са ликом Карађорђа трећем најактивнијем члану у првој трећини 2011. године

се у Србији већином користи латинично писмо и тако даље...

На слици: Додела сребрне плакете са ликом Његоша другом најактивнијем члану у првој трећини 2011. године

Постоје безброј таквих примера, али уколико желимо да сачувамо свој идентитет, онда, као прво, морамо сачувати свој језик и своје писмо - једино тако можемо бити признати и цењени од стране других народа.

Из тих разлога је мр Радован Калабић на крају свог излагања о "Св. Ћирилу и Методију и почецима ћирилице" упутио апел свим

присутнима, међу којима је било највише српске омладине, да се боре за очување ћирилице и да је што више користе у пракси, јер како каже: "Српско ћирилично писмо спада у једно од најсавршенијих писама на земаљској кугли".

На слици: Додела златне плакете са ликом Светог Саве најактивнијем члану у првој трећини 2011. године

Након првог дела вечери, председник СПО(Ј)И-а Владимир Влајић доделио је плакете најактивнијим члановима младог удружења у периоду од јануара до априла 2011. године.

Бронзана плакета са ликом

На слици: Додела захвалнице великом пријатељу нашег младог удружења, мр Радовану Калабићу

Карађорђа додељена је Милостиви Миливојевић, сребрна плакета са ликом Петра Петровића Његоша додељена је Оливеру Ранисављевићу, а златна плакета са ликом Светог Саве која припада најактивнијем члану, додељена је Филипу Влајићу, који се са својих 17 година у првој трећини 2011. године врло добро показао на делу. Након тога уручена је и захвалница великом пријатељу СПО(Ј)И-а и предавачу ове вечери мр Радовану Калабићу за свеукупни допринос и залагање у остварењу циљева Српске Православне Омладине Инсбрук, те је предавачко вече настављено кратком промоцијом његове најновије књиге "Под прекорним погледом историје", која ће 30. маја бити промовисана и у парохијском дому Храма Светог Саве на Врачару.

За сам крај целокупне вечери сви присутни су имали прилике да се и лично у међусобном разговору упознају са познатим гостом из Србије и тако размене приватна искуства и добију књигу са потписом господина Калабића, а одзив младих Срба из Инсбрука и Тирола био је одличан.

На слици: Миша Матић поклања мајицу са натписом "Ћирилица се пише срцем" једном од најмлађих чланова нашег удружења, Ненаду Ранисављевићу

Са ове вечери желимо послати поруку да ми као Срби који живимо у расејању далеко од наше отаџбине имамо обавезу да очувамо своје корене и свој национални, културни и духовни идентитет, почевши од српског језика и српског ћириличног писма, а познавајући што боље себе и свој идентитет добићемо сво поштовање од стране домаћег аустријског народа са којем заједно живимо на овом поднебљу!

ПИШИ КАО ШТО ГОВОРИШ И ЧИТАЈ КАКО ЈЕ НАПИСАНО

* Вук Стефановић Караџић

ПОНОВО У СТАРОЈ СРБИЈИ

Пише: Бојан Илић,
Хуманитарна Организација
"Срби за Србе", Београд

Од петка 27. до недеље 29. маја, 2011. године, спроведена је друга велика хуманитарна акција на подручју Старе Србије (данашње „БЈР Македоније“). Екипа Хуманитарне Организације "Срби за Србе" из Београда у саставу Бојан Илић и Младен Матијашевић, помогла је 7 српских породица уз утрошена финансијска средства од 1.600 евра. Акцију су несебично помогли наш пријатељ Милутин, активиста СПОНЕ из Скопља, пријатељи организације из Куманова, и активисти српског културно-просветног и информативног центра "Вук Караџић" из Кучевишта. Свима њима се срдечно захваљујемо! Овом приликом, за српске породице обезбеђено је следеће: електрични фрижидер; електрични замрзивач; електрични шпорет; машина за веш; кревет за две особе; угаона гарнитура; три пакета основних животних намирница.

Трошкови саме акције износили су 160 евра (превоз €80, смештај €60, храна €20).

Акцију смо започели обиласком 2 породице из села Никуљане, у Кумановском крају. Село Никуљане је српско село које постоји од 18. века. Село су основали Срби из села Жегра код Гњилана, са Косова

и Метохије, који су под налетом Турских и Арнаутских банди још тада избегли са својих вековних огњишта.

Прва породица који смо нашли јесте породица Тодоровић, отац Момчило и син Нешко. Момчило, човек руралног карактера, и Нешко, момак са благим менталним проблемом, живе сами и тешко се сналазе. Недавно им је укинута социјална помоћ и све што имају ови људи јесу 3 краве, кокошке и магаре. Ђакон Игор нам их је предложио за помоћ

из разлога што су неспособни за самосталан живот, и увек неко мора да их обилази и помогне им. Кроз разговор, ови скромни и неискварени људи, упорно су тврдили да им не треба ништа, ваљда не желећи да узму помоћ која је потребнија другим угроженим породицама.

Разгледавши кућу и покућство одлучили смо се да им узмемо лежај, да после мукотрпног рада Тодоровићи барем могу да се одморе на нечему удобном, пошто су стари лежајеви дотрајали.

Друга породица из истог села, је породица Стефановић. Срђан и Заринка, са двоје деце Кристијаном (10) и Антонијем (8), живе у изузетно тешким и нехигијенским условима. Имају 4 козе и примају социјалну помоћ у вредности од 35 евра. Срђан наднични и на тај начин покушава да обезбеди додатне приходе за оспанак породице.

Воду у кући немају, па смо их затекли на извору где пуне флаше. Стефановићима смо обезбедили фришидер са замрзивачем, а са њима смо се договорили да се

они до наше следеће посете снађу и уведу воду, а да им ми онда обезбедимо средства за израду једног скромног купатила.

За ове 2 породице обезбедили смо и 2 пакета основних животних намирница, које смо оставили Ђакону Игору, да им однесе, а ми продужили даље.

Пут нас даље води до села Старо Нагоричане и наших старих знанаца, породице Серафимовић. Сачекао нас је Далибор са супругом, мајком и двоје деце, у видно бољем расположењу него прошлог пута. А како и не би, када је најмлађа Милена, која је имала проблема са бубрезима, успешно оперисана у Београду, и има наде за њен даљи опоравак. Далибор се много задужио за операцију, и биће потребно доста времена и рада да врати новац који је добио. Приликом прошле посете узели смо им електрични шпорет а овог пута замрзивач, како би имали где да држе намирнице.

Код Серафимовића придружили су нам се и пријатељи из Куманова. Обишли смо поново Цркву Светог

Ђорђа, коју Далибор чува, и договорили да им следећи пут узмемо 2 козе и на тај начин заокружимо једну целину и омогућимо овим људима да сами привређују.

Следећа станица, место Кучевиште, Скопска Црна Гора. Сачекали су нас пријатељи, активисти српског културно-просветног и информативног центра "Вук Караџић". Приређен нам је дочек каквом се нисмо надали ни у сну. Поразговарали смо о проблемима српског живља на овим просторима а затим обишли и помогли још 2 породице.

Четврта помогнута породица јесте породица Јанковић. Елица и њена мајка Звезда живе са двоје деце, Новицом (14) и Маринком (11). Недавно им је преминуо хранитељ и глава породице, Елицин супруг, и сада породица полако пада у тешку ситуацију. Још увек примају скромну социјалну помоћ али није искључено да им се то одузме. Породици смо узели угаону гарнитуру да деца могу ту да спавају, а два кревета из дневне собе преместиће у другу, како се не би више гурали сви у једној соби.

Пета породица коју смо обишли јесте породица Говедаров. Мајка Данила живи са 3 сина, Миланом (20), Мартином (18) и Блажом (16). Нико не ради а социјалну помоћ примају у висини од 110 евра. Живе у кући са малим двориштем и немају земљишта па самим тим ни могућности да се баве пољопривредом. Узели смо им електрични шпорет како би имали на чему да скувају ручак, и обећали им поновну посету. Приметили смо и да им фали замрзивач и да је дотрајао шпорет на дрва, али нисмо имали финансије за већу помоћ.

Пошто је било касно, акцију смо морали да прекинемо па нисмо стигли да обиђемо четворочлану породицу Трајковић из села Табановце. Међутим њих су обишли наши пријатељи из Куманова и обавестили нас да им фали веш машина. Оставили смо њима новац за веш машину, коју су они купили и

потом још једном обишли породицу Трајковић. Иначе Трајковићи су без икаквих социјалних примања зато што се изјашњавају као Срби, и ову породицу требало би имати у виду и приликом следећих посета. Отац породице Горан Трајковић прошао је пакао Вуковарског ратишта а сада пролази пакао и без ратишта.

У Кучевишту смо остали још неколико сати, дружили се са мештанима и отворили 3 пакета књига које смо им наменили а затим се вратили у Скопље. Приметили смо да ови момци и девојке доста држе до свог порекла и националног идентитета, али се види недостатак духовности и вере. Евантуалним отварањем неке просторије у којој би свештенство СПЦ могло да одржава службе, верујем да би се овим људима вратио онај прави српски светосавски дух, и да би кренули још храбрије, смерније и одлучније у своју причу. Овако, остаје нада да ће се једног дана и то догодити, и да ће национална прича бити употпуњена, иако је рад центра за сваку похвалу. Да је више оваквих центара међу нама Србима не би смо овако пролазили.

Ујутру, у недељу, ишли смо на јутарњу службу у Куманово. Служба се одржала у приватној кући (параклис ПОА Покров Пресвете Богородице) због немогућности Српске Православне Цркве да служи у храмовима, а служио је Владика Јоаникије. После службе, уз чашицу ракије и домаће пите, разговарали смо и о том комплексном питању о коме заиста држава Србија и СПЦ морају да посвете више времена јер је живот Срба у Старој Србији тотално без икаквог духа. Приметна

је невероватна отуђеност од Цркве и духовности и што је још горе, слаба жеља код Срба да се то промени. Једноставно, репресија МПЦ (Македонског путујућег циркуса како смо ми назвали њихову непризнату цркву) узела је своје.

После службе, журили смо на аутобус за Београд па нисмо стигли да одемо до Зебрњака и седме породице коју смо помогли, али смо се договорили око помоћи телефоном. У питању је породица свештеника Симеона Брава, коју смо прошли пут обишли. Отац Симеон живи у Скопљу са супругом и петоро деце и јако лошим условима. Службу службује по становима а финансијска примања нема од јануара. Стога смо оставили нашем пријатељу Милутину 230 евра па ће отац Симеон и он отићи заједно у продавницу и купити потребне намирнице за породицу, а рачун и слике послати нам накнадно.

У Београду смо били у 9 увече, а утисци никако да се слегну. Дефинитивно највећи проблем у БЈРМ јесте проблем цркве. Решавањем тог проблема решиће се и многи други, а Срби ће моћи поново да се врате свом давно изгубљеном духовном животу, као што то слободно раде широм кугле Земаљске. Шта још додати осим да је духовна и национална ситуација у којој се налазе Срби у БЈРМ далеко најгора него било где на просторима бивше Југославије. Асимилација од стране безбожника из редова МПЦ је у току, а нама остаје да се свакодневно молимо Богу и Светоме Сави за нашу браћу, њихов опстанак и спасење.

"Понекад се човеку учини да је пут безбожнички прав, јер види безбожника где се богати и успева. О кад би му се дало да види крај тога пута!"

* СВЕТИ ВЛАДИКА НИКОЛАЈ

ПОРОДИЦА ДРАГИЋЕВИЋ

Пише: Хуманитарна Организација
"Немањићи-Тићино", Швајцарска

У петак, 3. јуна 2011. године посетили смо породицу Драгићевић на Брањеву у Републици Српској. Овај пут наши активисти били су угошћени у новом дому, који смо заједно са Владом Републике Српске изградили. Анђа и њена деца већ су се преселили у нови дом, у којем су први пут прославили своју Крсну славу Светог Георгија.

Недостају им многе ствари, намештај, бела техника, посуђе и слично, али по њиховим речима, уз Божију помоћ, све ће полако набавити. Њихова срећа и захвалност, по речима наших активиста, не може се описати. Велико хвала, и са наше стране, свим нашим донаторима који нам омогућују да реализујемо овакве пројекте.

СПО(Ј)И НА НАРОДНОМ САБОРУ У САЛФЕЛДЕНУ

На православни празник Духовски понедељак, 13. јуна 2011. године чланови Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И отпутовали су у аустријску покрајину Салцбург, тачније у град Салфелден, који је удаљен око 160 километара од Инсбрука, како би присуствовали празничном Богослужењу и народном Сабору.

На овом месту желимо да напоменемо да је први контакт између СПО(Ј)И и Црквене Општине Салфелден успостављен непосредно након објављивања првог српског оmlадинског часописа у Аустрији, који носи назив "Споји!".

Тада смо добили позитиван одговор и благослов Оца Јована Алимпића, да се часопис који смо покренули нађе и у Храму Сабора Срба Светих у Салфелдену, који је иначе и први Српски Православни Храм који је саграђен у Аустрији. Контакт је дакле успостављен и уз Божију помоћ и

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

одржан, те смо одлучили да на Духовски понедељак 13. јуна 2011. године присуствујемо празничном Богослужењу, након којег је одржан и народни Сабор Храма Сабора Срба Светих у Салфелдену.

Желимо нагласити да су нас сви лепо поздравили и примили, почевши од Оца Јована и попадије до свих парохијана Салфелдена. Том приликом нас је Отац Јован упознао са Црквом у Салфелдену, која је прва СПЦ у аутентичном византијском стилу каква још није постојала на подручју Аустрије.

Радови су започети 12. априла 2008. године, а освећење Цркве обављено је 13. септембра 2009. године.

Тренутно је у току изградња Црквене куће у којој још треба да се угради кухиња и тоалет, тако да смо овом приликом донирали 20€, који нису много, али су од срца и надамо се да ће допринети завршетку радова на Црквеној кући.

На крају овог кратког извештаја желимо да нагласимо да нам је било јако драго што смо имали прилике да присуствујемо Богослужењу и народном Сабору првог Српског Православног Храма на овом поднебљу и да се тако упознамо са парохијанима у том граду, као и да се радујемо даљем контакту и сарадњи са СПЦО Салфелден.

+Србин спаја, никад не раздваја+

ПОНОВО У РАШКОЈ ОБЛАСТИ

Пише: Бојан Илић,
Хуманитарна Организација
"Срби за Србе", Београд

Од 17. до 19. Јуна 2011. године активисти Хуманитарне организације "Срби за Србе" реализовали су велику акцију хуманитарног карактера на простору Рашке области (конкретно у региону Новог Пазара). Ово је друга по реду акција ове врсте у Рашкој области за последња 3 месеца, (прва у марту) а целу активност финансирао је огранак Хуманитарне организације "Срби за Србе" из Америке (www.serbsforserbs.org). У самој акцији помогли смо 6 српских породица са укупним средствима од 2.000 евра. Српском живљу у овом делу Србије обезбеђено је следеће: 1 фрижидер – 31.000 динара; 6 јагњади – 49.000 динара; 2 кревета – 34.600 динара; 1 туш кабина – 13.000 динара; 1 судопера и додатни кухињски елементи - 12.000; 1 комплетно купатило – 39.000 динара и 5.000 динара за водоинсталатера и керамичара за плочице.

Обезбеђен је и један штампач-скенер за братство Манастира Ђурђеви Ступови у вредности од 11.615 динара, што чини укупну суму од 195.215 динара уручене помоћи.

Остатак новца је 4.785 динара и за њега је тренутно планирано да се купе основне животне намирнице.

Прва породица коју смо помогли у овој акцији је породица Јајић из Тушимља. У малој запуштеној кући живе Желимир и Бранка са три сина. Приликом претходне посете Рашкој области овој породици смо купили две овце и једног овна. Овог пута смо се уверили да Јајићи имају велику жељу да се баве узгојем оваца па смо им купили још три овце. Обрадовала нас је вест да је њихов најстарији син Јордан излечен од тешке болести јетре. Укупна вредност помоћи 23.000 динара.

Пут нас је одвео и до Видова, села које се налази у близини манастира Ђурђеви Ступови где смо посетили дом породице Видојевић у којем живи млади брачни пар Драгиша и Светлана са шесторо деце: Сузаном (15), Чедомиром (13), сином Јованом (11), ћерком Јованом (10), Теодором (8) и Данилом (4). Мајка Светлана је домаћица а једина примања која ова породица има обезбеђује отац Драгиша који обрађује и продаје дрва. Овој породици смо обезбедили велики "Electrolux" фрижидер који им је истог дана и уручен.

О домаћинству породице Поповићи из Новог Пазара (Дежевски пут) брине најстарија ћерка Сања (23) која пуних 6 година ради у фабрици текстила. Она не само да плаћа рачуне и купује храну већ се брине о болесној мајци Радмили и ментално заосталим братом Сашом (18) и сестри Сандри (22). Поповићима смо обезбедили кревет и туш кабину пошто у купатилу имају само вц-шољу и туш славину.

Посетили смо и породицу Божовић у насељу Јалија у Новом Пазару, чије домаћинство броји 8 чланова. Отац Радојица је остао удовац још пре четири године када му се после дуге и тешке болести упокојила супруга са којом има сина Стефана (13), Ивана (10), ћерке Јелену (10) и Анђелу (4). У овој кући, поред Радојицине породице, живе његови родитељи

и његов старији брат. Радојицина мајка свакодневно припрема скромне оброке за чланове овог многобројног домаћинства. Пошто Божовићи немају купатило обезбедили смо им најосновнија средства за изградњу истог у износу од 32.000 динара (када, вц-шоља, огледало, 13 метара цеви, туш-плочице ће накнадно бити достављене из Рашке тако да ћемо за ову породицу издвојити још 7.000 динара). Радојицина деца никада нису била на рекреативној настави. Мала Анђела је дошла на овај свет царским резом, у седмом месецу трудноће, њене мајке и није дочекала да је мајка задоји. Радојица повремено развози хлеб за једну пекару из Новог Пазара,

а главни извори прихода породице Божовић су две минималне пензије најстаријих чланова овог домаћинства.

У селу Кучево посетили смо домаћинство породице Гвозденовић у којем живе Дино (18) и Драган (16) са болесном баком Ружом (75) у трошној кући, до које ни вода није спроведена. Животна прича ових младих дечака је више него потресна. Мајка их је још као мале напустила, а отац им је изненада преминуо прошле године када је и због лоше материјалне ситуације Дино напустио школу. Бака Ружа је скоро добила 2 овце од рођене сестре а ми смо им обезбедили још 3 тако да су Дино и Драган спремни да почну озбиљније да се баве узгојем оваца . Укупна вредност помоћи 26.000 динара.

Шесту породицу којој смо наменили помоћ у овој акцији нисмо нашли у свом дому. У питању је породица Срдана Вуксановића (радник ЈКП Нови Пазар) који са женом и петоро женске деце живи у градском делу Новог Пазара у малој кући (једна соба, купатило). Њега су обишли наши активисти из Новог Пазара, Иван и Бошко, и уверивши се у тешку ситуацију у којој се Срдан са

породицом налази, определили се за помоћ у виду кауча, судопере и кухињских елемената. Рачуне ове набавке очекујемо ускоро.

Састали смо се и са породицом Кљајић која је остала без крова над главом у мајским поплавама у овом крају. Отац Герасим нам је рекао да је то права Хришћанска породица и да је он покренуо једну акцију у којој ће се сакупљати средства за изградњу куће. Кљајићи су се задужили и купили плац од 2.5 ара на периферији Новог Пазара. Имају 2 ћерке а једини извор прихода долази од мајке која као чистачица у градској болници прима 16.000 динара, а сада јој и више од пола плате одлази за кредит. Свакако у скоријем периоду гледаћемо да покренемо неку већу акцију прикупљања средстава за помоћ породици Кљајић и изградњу новог дома.

Такође помогли смо и Манастир Ђурђеви Ступови, светињу која је стуб свих наших

акција у Рашкој области, и у знак захвалности за допринос у нашим акцијама, за манастирске потребе обезбедили смо преко потребну машину за скенирање и штампање. За смештај, храну, аутомобил и све остале услуге за које нам братство Манастира излази у сусрет, мало је рећи хвала.

Наша порука свима и после ове акције била би да наша браћа и сестре никада неће остати сами. И опет позивамо све људе добре воље да се прикључе нашим активностима у виду новчаних и материјалних донација, јер, пред Господом, само је оно ваше што сте подарили другоме.

НОВИ ДОМ ЗА ПОРОДИЦУ МИХАЈЛОВИЋ

Пише: Хуманитарна Организација
"Немањићи-Тићино", Швајцарска

У понедељак, 20. јуна 2011. године почели смо изградњу дома за породицу Михајловић из Угљевика, у Републици Српској. Породица за пар месеци добиће два нова члана, супруга је у блаженом стању, "наши лекари" четири месеца држали су је у болници, тврдећи да има рак на желудцу, Богу хвала није рак већ очекује близанце!

Петеро малолетне деце у дрвеним баракама, у којим немају усло-

ва за нормалан живот, не можемо оставити да у њима дочекају зиму. Па смо одлучили да почнемо овај велики пројект који, надамо се, уз помоћ наших пријатеља из дијаспоре и Ненадових ратних другова као

бесплатне радне снаге, до краја године да ћемо привести крају.

Плац, који је добио на поклон од пријатеља, је превео и извадио је потребну документацију за градњу. Прошли месец отпочели су радови. Послали смо први део новца са којим су отпочели копање темеља и купили део потребног материјала: шљунак, песак, креч, цемент, арматуру, даску, блокове за зидање, итд.

Месеца јуна наши активисти посетили су Ненада и уручили му новац за наставак рада на темељу, укупно 3.450 швајцарских

франака. У месецу августу ћемо посетити градилиште и купити материјал који буде недостајао.

Позивамо све наше пријатеље и добротине да се прикључе акцији како би овој породици што пре обезбедили сигуран кров над главом.

СЗС ПОСЕТИЛИ И ПОМОГЛИ ЧЕТИРИ ПОРОДИЦЕ У ВОЈВОДИНИ

Пише: Младен Матијашевић,
Хуманитарна Организација
"Срби за Србе", Београд

У уторак 21. Јуна 2011. године петочлана експедиција Хуманитарне организације Срби за Србе посетила је четири породице на подручју севера Србије и то Милутиновиће, Дањекове, Мајкиће и Дошен-Конц. Овог пута, помоћ коју смо обезбедили била је гардероба, постељина, обућа, играчке и слаткиши за децу, основне животне намернице у вредности од 20.000 динара (брашно, уље, шећер...), као и упознавање са породицама и прављење одређеног плана могуће помоћи.

Прва породица коју смо обишли била је породица Дошен-Конц из Новог Сада где се боре за живот и преживљавају мајка Ивана и њених петоро деце – Кристијан (16), Ива (14), Александар (11), Виктор (7) и Весна (1). У упознавању са породицом долазимо до сазнања да су сва деца одлични ђаци и да су обдарени за музику, похађају музичку школу али велику кочницу у њиховом даљем напредовању су свакако финансије. Са скромним примањима од 20.000 динара

од којих 10.000 динара иде на изнајмљивање стана овој породици се проблеми полако нижу један за другим. Почев од кревета, веш машине, фрижидера, преко дугова у банци, књига за децу, маркица за превоз... увиђамо да проблемима нема краја и да се они само продубљују. Немоћни и разочарани што никако у том тренутку нисмо могли да помогнемо поздрављамо

се и настављамо пут даље, са сигурношћу да ћемо се вратити и покушати да им олакшамо колко толко већ тежак живот. Следећа породица коју смо обишли

је породица Мајкић из Бачког Јарка коју чине: Отац Миливоје, мајка Биљана и деца Мирјана (18), Милица (15), Марина (14), Миљана (13) и Илија (10). У разговору са главом породице Миливојем били смо позитивно шокирани њиховом скромношћу. Са месечним приходима од 8.000 динара, око 40.000 динара дуга за комуналије, скромно опремљеном кућом они су буквално и поред наше упорне жеље да им било како помогнемо одбијали, захваљивали се и причали како има људи којима је помоћ потребнија. Када смо већ постали досадни Миливоје је кроз шалу рекао да му доведемо два пута млађу жену и мало здравља ако имамо да му пошаљемо. Тотално изненађени настављамо пут даље.

Након краћег путовања стижемо до Равног Села и до породице Дањек коју смо већ у неколико наврата помагали. Овога пута нисмо имали другог избора него да их под хитно снадбемо са најосновнијим животним намирницама у вред-

ности од 20.000 динара. Породица Дањек је без икаквих примања, отац Саша је незапослен, али Богу хвала, сада је лето па се с времена на време нађе по неки послити. Још увек смо остали на договору да заврше шталу коју су већ започели да граде, како би их после помогли са неколико животиња.

Улазимо у кола убрзо и стижемо у село Пивнице и породице Милутиновић коју смо, такође, у неколико наврата помагали. Њима смо донели 2 голића за мали фудбал, гардеробу, постељину, обућу, играчке и слаткише за децу. И овог пута смо одиграли сад већ традиционални фудбал у коме је наш тим поново био побеђен, овога пута са 5:3. Мора да се истакне да су за екипу Срби за Србе играле и две девојчице, две Јелене.

Породицу Милутиновић смо неколико пута потпомогли са животињама (супрасне крмаче, козе, кокошке) и они су све то

удвостручили, тростручили и ту мање више нема проблема. Међутим у соби у којој живе има сад већ мало више влаге, кревети су им дотрајали и пропали, недостатак ормара видан (ствари разбацане по соби јер немају где да стоје) тако да следећи вид помоћи би свакако морао ићи у том смеру. Одлазимо у Бео-

град испуњени, јер свим овим породицама и само наше присуство је било довољно.

ВИДОВДАНСКА ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Пише: Иван Ивковић, главни представник СПО(Ј)И у Србији - 25. јуна 2011. године

- Беч и повереништва Двери у Косовској Витини, као и репортера Косовске телевизије "Пулс" и агенције "Фонет".

Ово се може назвати заједничком акцијом СПО(Ј)И-а и Светосавске Омладинске Заједнице из Беча јер су поред, поменутих активности одржани састанци, најпре између званичника поменутих удружења и општине Косовска Витина, а затим и са породицама које примају помоћ донатора из Аустрије. На овим састанцима су наглашена најважнија актуелна питања и дати предлози у циљу још ефикаснијег будућег деловања.

Драга браћо и сестре,

Богу хвала, још једна хуманитарна акција у Србији је приведена крају. У суботу, 25. јуна 2011. године неке од најугроженијих породица општине Косовска Витина добиле су новчану помоћ у укупном износу од 660 евра, прикупљену од стране Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И, чему је свој скромни допринос дала и парохијска заједница из Великог Лаола код Петровца на Млави.

Донације у износу од 220 евра уручене су породицама Којић, Нисић и Ђурић, што је документовано од стране представника братских организација - СПО(Ј)И, СОЗ

На слици: Породица Којић из Врбовца

*Породица Нисић из
Клокот бање*

Породица Ђурић из села Могила

На сликама: Поручено српско имање и ново саграђене шиптарске виле

Тешко је пренети утиске после свега што смо тамо доживели. Једно је сигурно, нашој угроженој браћи треба помоћи на сваки могући начин. Истину о догађајима на Косову и Метохији не смемо занемаривати.

Како је дошло до тога да албански сељани напасају стоку међу рушевинама кућа убијених и прогнаних Срба, док "грађани" окупирају школе, здравствене установе и плодно земљиште како би на њему "ни из чега" на њему расле огромне хале и предузећа? Откуд њима средства за све то? ...

*На сликама: Састанак са породицама из
општине Косовска Витина*

Окончао бих извештај молбом коју упућујем свима, без изузетака, да се ни секунду не устручавају да укажу, макар и најмању помоћ својој браћи и сестрама у невољи - молитвену, моралну и материјалну.

Хвала свима који су се до сада потрудили и то раде свакодневно!

представник СПО(Ј)И у Србији,
Иван Ивковић

У посети код оца Звонка и СПЦ у Витини

2. ВИДОВДАНСКИ СУСРЕТИ МЛАДИХ У ТИРОЛУ

Пише: Српска
Православна
Омладина Инсбрук -
СПО(Ј)И

У суботу, 25. јуна 2011. године Српски клуб за спорт и културу "Јединство" из Вергла организовао је у граду Куфштајну 2. Видовданске сусрете младих у Тиролу. На овој манифестацији, поред нашег удружења гостовали су и КСК "Делије" из Куфштајна, КСК "Петар Кочић - Змијање" из Фигена, КУД "25. мај" из Ватенса, као и КУД "Острог" из Инсбрука.

Српска Православна Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И била је присутна на манифестацији са својим информативно-хуманитарним штандом, на којем су прикупљане добровољне хуманитарне новчане донације за Српску децу и народ на просторима бивше Југославије. Наше удружење је и на овој манифестацији поново показало да је спремно да помогне својим сународницима, ма где им била потребна помоћ, а овог пута чланови СПО(Ј)И-а помогли су у новом дизајнирању грба СКСК "Јединство", као и у дизајнирању и штампању захвалница, које су наравно отштампане на ћирици. Можемо са задовољством рећи да су 2. Видовдански сусрети младих у Тиролу од стране СКСК "Јединства" организовани на најбољи могући начин. Почетак сусрета је означила химна Србије "Боже правде" са кратким уводом о Косовском Боју и значају Видовдана, као и читањем Косовске клетве, док су главни део програма означили фолклорни наступи младих Срба из Тирола, а за сам крај 2. Видовданских

сусрета су уручене свечане плакете свим учесницима.

Уз то додајемо да је уз велики труд и пожртвовање на крају сакупљена новчана помоћ од тачно 448,69 евра за српску децу и српски народ у Републици Српској Крајини, Босни, Србији, на Косову и Метохији и свим српским земаља, која ће у склопу

следећих хуманитарних акција бити уручена онима којима је најпотребнија!

Српска Православна Омладина Инсбрук овом приликом се у име свих оних којима је потребна помоћ још једном захваљује свим донаторима ове вечери и позива их да и у будуће помажу српској деци и српском народу!

+ КО ДАЈЕ ТАЈ И ДОБИЈА +

ХУМАНИТАРНА ЖУРКА У ЦИРИХУ

Пише: Душан Ђаковић,
огранак Х. О. "Срби за Србе" у
Швајцарској

У петак 1. Јула 2011. године у Циришском клубу „JIL“ одржана је друга по реду хуманитарна журка „Dance for Balkan“ у организацији огранка Хуманитарне организације Срби за Србе који делује на простору Швајцарске. За добро расположење побринули су се DJ Млађа и DJ Филип, а као и предходни пут изненађење вечери су приредили момци и девојке из КУД-а „Никола Тесла“ из Уштера који су својим уласком и наступом

изазвали одушевљење међу многобројном публиком.

Уз сваку купљену улазницу гости су добијали по једну бројаницу у знак захвалности за свој допринос нашој борби против "Беле куге" што су такође сви прихватили са одушевљењем!

Укупан приход од журке је 3.650 швајцарских франака - када се од тога одбију трошкови организације журке добије се сума од 2.930 швајцарских франака која је уплаћена на рачун организације и даље прослеђена за наше редовне хуманитарне акције. Детаљан финансијски извештај доступан је на нашој интернет презентацији www.srbizasrbe.org. Овом приликом се захваљујемо пре свега господину Угљеши Марсенићу који нам је уступио простор и финансијски преузео велики део организације. Затим се захваљујемо особљу клуба, члановима КУД-а „Никола Тесла“ из Уштера, госпођи Моници К., господину Златку Гавриловићу и господину Владици Милетићу

који су журку помогли донацијама од 300 швајцарских франака и 100 евра.

Од срца се свима захваљујемо и позивамо Вас да пратите рад наше организације до следећег дружења у Цириху, које нас очекује већ ове јесени!

ОДРЖАНЕ ХУМАНИТАРНЕ ЖУРКЕ У ШТУТГАРТУ, ЧИКАГУ И БЕОГРАДУ

Претходно је средином маја одржана велика журка наше организације у Скадарлији која је за циљ имала прикупљање средстава за акцију помоћи српским породицама у Крајини. Пред сам крај те вечери избројано је укупно 51.620 динара и тиме заокружен леп амбијент, да би се само две недеље касније пријатељи Хуманитарне организације Срби за Србе из немачког Синделфигена, наомак Штутгарта, организовали хуманитарно вече у просторијама истоименог културно-уметничког

друштва журку на којој су такође прикупљане донације за велику хуманитарну акцију у Крајини. На овој журци је прикупљено укупно 340 евра пре свега захваљујући Микици и Гордани Вучетић, организацији "Радости Моја" из Штутгарта и свим гостима који су присуствовали журци. На крају, само два дана после друге по реду хуманитарне журке у Цириху одржана је журка и у Чикашкој кафетерији „Бубамара“ у организацији хуманитарне организације Срби за Србе из Америке. Прва журка овакве врсте у Чикагу била је више него успешна и за једно вече је прикупљено 1.200 америчких долара, а за добро расположење био је задужен DJ Петко.

ДЕЦА СУ НАША БУДУЋНОСТ!!!

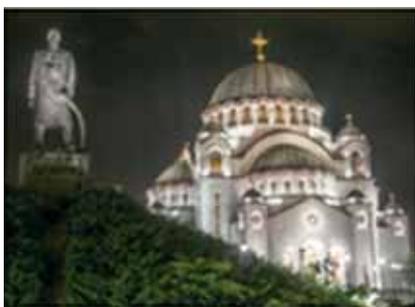

УСПЕШНО ОБЕЛЕЖЕН СРПСКИ ВИКЕНД У ИНСБРУКУ

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

Последње заједничко сабрање пред одлазак на летњи одмор у отаџбину у организацији Српске Православне Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И обележило је предавање на немачком у суботу 2. јула 2011. године под називом "СРБИЈА - ЛЕПОТА БАЛКАНА", као и прослава Крсне славе Храма рођења Св. Јована Крститеља у недељу 3. јула 2011. године.

Предавање је одржано у просторијама Бухгалери (Buchgalerie), а предавач је био Владимир Влајић, студент међународних економских и политичких наука у Инсбруку и председник СПО(Ј)И-а, који је на почетку предавања представио најважније податке о Србији, као и највеће градове и неколико најинтересантнијих манифестација у Србији: Драгачевски сабор трубача у Гучи, роштиљијаду у Лесковцу, шљивијаду у Блацу, али то је само један мали део, јер у Србији постоје стотине разних манифестација током целе године!

Затим су детаљније уз помоћ разних видео записа представљена

6 српска градова: Суботица на северу Србије, Куршумлија на југу, Лозница на западу, Петровац на Млави на истоку и Велика Плана и Аранђеловац у центру Србије.

Зашто нису детаљније представљени већи градови попут Београда, Новог Сада или Ниша? - Једноставно, зато што се о тим градовима ионако много тога зна, а уз то имају професионалне интернет презентације на којима и странци могу добити најважније информације о тим градовима и околини.

Зато су у оквиру предавања "СРБИЈА - ЛЕПОТА БАЛКАНА" представљени мањи градови са својим околинама и разним могућностима током боравка, како би се скренула пажња на нетакнуту природу и праву слику и лепоту Србије.

Тако је присутним младим Србима међу којима су били и неколико Аустријанаца, представљена Суботица са својом богатом историјом и Палићким језером, које пружа разне могућности од одмарања до спортских припрема. Такође је било речи о Палићком блату, о минералним изворима,

природним резерватима, као и о богатој традицији коња по којима је Суботички крај између осталог такође познат. Након севера Србије из Суботице смо се преселили

у Куршумлију на југу, која је представљала први главни град у Србији Стефана Немање, а стари назив био је Беле Цркве по Црквама које је саградио велики српски жупан. За куршумлијски крај се вежу и разне бање попут Пролом, Луковске и Куршумлијске Бање, а највећа атракција у том делу Србије представља Ђавоља Варош, која представља ретку природну појаву у свету и зато је пре неколико година била номинована за ново природно светско чудо.

После обиласка Куршумлије кренули смо у западну Србију и Лозницу, која представља прави културни и спортски град са својом богатом историјом и мноштвом спортских представника. Близу Лознице у селу Тршић рођен је велики српски песник и реформатор ћирилице Вук Стефановић Караџић, чија се родна кућа може посетити, а у његову част се сваког септембра у Лозници одржава највећа културна манифестација у Србији - "Вуков Сабор". Лознички крај је такође познат по "Дринској регати", која се сваке године одржава у јулу месецу, као и по мноштву манастира и лековитих термалних извора.

Следећи град на маршрути предавачке вечери је био Петровац на Млави који је представио источну Србију у подножју Хомоља, са својим бројним термалним изворима од којих је најпознатија Бања Ждрело. За Петровац се вежу и село пчелара Каменово, познато по својој богатој историји пчеларства и одличног меда, као и манастир Горњак који нам је оставио Св. Цар Лазар. Између осталог у Петровцу на Млави је рођен први српски маратонац Драгутин Томашевић, који је 1912. године представљао Краљевину Србију на олимпијским играма у Стокхолму.

За сам крај предавања представљен је центар Србије са Великом Планом и Аранђеловцем.

Велика Плана град на Морави о коме у својој књизи "Моравска ноћ" пише и познати аустријски писац и велики пријатељ српског народа Петер Хандке (Peter Handke), било је прво место на коме је сахрањен српски Војвода Карађорђе, а идеално је место за етно туризам (етно село "Моравски коначи") или за поклоничка путовања, јер је и овај део Србије прожет православним манастирима.

Предавање је затворено са представљањем Аранђеловца и Орашца, месту које није важно само за српску историју, већ и за историју читаве Европе, јер је у Орашцу 1804. године Карађорђе подигао први

српски устанак против отоманског царства и тако учинио први корак ка отеривању османлија са капија Европе.

Тако су сви присутни били у могућности да науче нешто ново о земљи на југоистоку Европе, тачније на Балкану, која се зове Србија, након чега су сви гости били позвани на дегустацију српских специјалитета и српских производа.

Поготово аустријски гости су били одушевљени српском пројом, гибаницом, познатим ћевапима, разним питама, Златиборске чајне кобасице, као и Каменовским медом, омиљеном шљивовицом, а ту су били и популарни "Еурокрем", други српски слаткиши, "Лав" и "Јелен" пиво.

Наглашавамо да смо овим предавањем желели да учинимо нови корак у исправљању искривљеног рама са сликом Србије на овим просторима, пружајући и Аустријанцима и младим Србима могућност да се упознају са правом лепотом Србије и да тако позовемо Аустријанце у нашу дивну земљу

да се сами увере о гостопримству и природној лепоти наше земље и нашег народа, а да наше српске пријатеље и чланове позовемо да обиђу целу своју отаџбину, како неби само село своје баке или свог деке посећивали једном годишње, пропуштајући тако остатак вековима старе и неговане српске културе и традиције!

На овом месту морамо признати да предавање под називом "СРБИЈА - ЛЕПОТА БАЛКАНА" није била једина активност током поменутог српског викенда у Инсбруку пред одлазак на летњи одмор у отаџбину, већ су наши чланови наредног дана, тј. у недељу 3. јула 2011. године били овогодишњи кумови Крсне славе Храма рођења Св. Јована Крститеља у Инсбруку, чији се празник обележава 7. јула.

Наши чланови су прошле године преузели кумство за славу од прошлогодишњих кумова породице Јаковљевић и Пантић, тако да су ове године били организатори прославе Крсне славе.

Заједничким снагама уз помоћ "Кола српских сестара" при Храму у Инсбруку, млади чланови Српске Православне Омладине Инсбрук су уз велики труд и жељу све на најбољи могући начин у својим могућностима при-премили и у недељу након Свете Литургије дочекали парохијане из Инсбрука, који су се упутили у салу при "Schutzengelkirche".

Госте су у традиционалној српској ношњи уз хлеб, со и шљивицу дочекале Диана и Гордана Митић, које су заједно са Душаном и

Далибором Митићем у оквиру свог породичног бенда "Гледај своја посла" добровољно дошли из 60 километара удаљеног Вергла

(Wörgl), како би улепшали прославу Храмове славе.

Пред почетак славског ручка заједно је пререзан славски колач уз заједничку молитву и беседе оца Видослава Вујасина и Владимира Влајића, те је предато кумство за следећу 2012. годину породицама Жунјић и Божић, након чега је почео славски ручак и прослава Крсне славе Храма у Инсбруку за коју су омладинци при СПО(Ј)И добили најлепше речи подршке и захвалности од свих присутних гостију.

За сам крај овог извештаја желимо напоменути да смо током овог саборног српског викенда у Инсбруку сакупили добровољну новчану хуманитарну помоћ за српску децу и народ на територији бивше Југославије у висини од 322,57 евра и на томе се СПО(Ј)И овом приликом у име оних којима је потребна помоћ још једном захваљује свим донаторима овог викенда и позива их да и у будуће помажу Српској деци и Српском народу!

**+ ВРАТИМО СЕ СВОЈИМ
КОРЕНИМА И СВОЈОЈ
ОТАЏБИНИ+**

Београдски Синдикат: За све моје људе

Ово овде нису строфе за љигаве и лоше,
Већ за моје што се боре, дискретне хероје.

За обичне ликове, искрене и добре,
Што не намећу се много, али неће да се склоне.

Јер када брод тоне увек прво пале мишеви,
а капетани искусни, на друге ће мислити.
Живот зна да буде Титаник, усамљеник, изгнаник,
тад рађају се Титани, у невољи истрајни.

Ово овде нису коске за клинце да се ложе,
поруке просте да глупости се множе.
Нема јефтине прозе, лоших трипова што возе,
прво звуче добро, а онда заврше к'о проблем.
Ово овде све је лично, ми не продајемо приче.
Комплекс не величам, већ ствари што су битне.
Овде има рима свима клинцима за пример,
за све усијане главе, да се охладе и смире.

Рефрен:

За све, за све, за све моје људе, (3x)
што упорно се труде да сутра боље буде!

За све моје људе много љуте и брзе,
Што кад наиђу муке не могу да издрже.
Филм им лако пукне, лакше друге мрзе,
па се муче и чуде, што снови су под кључем.
Клинац лако слуђен, из трипа „боље туђе“,
мисли да је матор, а из филма „рођен јуче“.
Погрешно си учен, јак си само у гомили,
лако је згутати и попити, слабијег изломити.

Немаш коме да се обратиш, прави пример потражиш,
јер сутра брзо долази, треба човек постати.
Нестали су кодекси, остали су комплекси.
Победе су порази, а исходи су потресни.

Зато, стани мало, размисли, шта ћеш тиме постићи.
Ако не знаш сам, ова песма нек ти објасни.
Она је за снове, за све људе моје,
што упорно се труде да сутра буде боље!

Рефрен:

За све, за све, за све моје људе, (3x)
што упорно се труде да сутра боље буде!

За све моје људе што поштено се труде,
ходају, не пузе да би постигли успех.
За све што се муче, што рано се буде,
раде послове труле да би плаћали рачуне.
И за све оне друге што разна срања трпе,
ал' не праве компромисе да крај са крајем скрпе.

За све вама луде, што сматрате за глупе,
ал' им завидите увек што не полагају рачуне.
Нас не могу да купе, јер све радимо срцем,
и на кварно кад нас буше, ми им покажемо зубе.

Они лажне приче нуде за све моје људе,
који створили су свет у који неће да их пусте.
Који поднеће и жртве за снове, макар пусте,
а ми стојимо уз њих да се глас о њима чује.
Не дамо да угуше наше мале побуне,
ми растемо у дивове до коначне победе!

ИНТЕРЕСАНТНО!

БОДИРОГА: ЦРКВА ЈЕ КОМАД НЕБА НА ЗЕМЉИ

Приврженост православној вери и цркви код њега је посебно наглашена. Зато смо у време највећег хришћанског празника, Божића, пожелели да нам управо он буде саговорник – Дејан Бодирога. Везе нашег великог аса и религије су бројне. Почевши од његове посвећености молитви, чињеници да је први спортиста који је одлуком Светог архијерејског синода Српске православне цркве 2003. године одликован орденом Светог Саве првог степена, до тога да је велики пријатељ са владиком захумско-херцеговачким Григоријем и да је од навијача широм Србије био поистовећиван са божанством. Јер, у дворанама, али и на трговима и улицама после прослава великих успеха, сви су му клицали: „**Ми имамо свога Бога, име му је Бодирога**“. Пука случајност? Пре би се рекло – има нека тајна веза.

А шта за човека какав је Дејан Бодирога представља Божић?

- За мене је рођење Христа превасходно велики празник. Прослава Божића, Бадње вече, одлазак на литургију, причест и породица на окупу, све то представља радост – каже Бодирога који нам је састанак заказао у свом комшилуку, у кафићу „Луићи“ на Дорћолу.

На интервју је дошао у препознатљивом стилу, одевен у капут са већ препознатљивим шалом, као незаобилазним модним декором. Скроман, одмерен и достојанствен, какав је био и у време највеће славе.

Уз чај, причао је смиреним гласом у који је уносио део војвођанског нагласка и херцеговачке мудрости, а када смо га упитали да ли поштује цео Божићни и Ускршњи пост, Бодирога нас је уз благ осмех допунио:

- **И петровски и госпојински и све оно што се подразумева под постом. Морам да кажем не мислим да је то нешто чиме би требало да се хвалим. Напротив, само одговарам на питање. Али, морам да нагласим да грех на уста не улази, него на уста излази.**

Ко Вам је полаженик на Божић?

- **Гледам да то буде неко дете или неко из круга породице, браће. Ја као млађи нисам ишао као полаженик, али сам у свом окружењу гледао све то.**

После уводне приче о Божићу, Бодирога нам је открио када се и како упознао са православном вером:

Извор: Спортски журнал,
www.zurnal.rs - 06.01.2011.

- Крштен сам 2000, али пре петнаестак година сам почео да посвећујем већу пажњу религији.

Ко Вас је усмерио у том правцу?

- То је увек било део мене, а требало би сваког човека да у неком тренутку дотакне. Једноставно, у себи сам осетио да ми је потребна молитва. Крстио сам се под Острогом, а за мој духовни повратак коренима велики значај имали су владика Атанасије и владика Григорије.

Од тада сте велики пријатељ са владиком Григоријем. Како изгледа друговање са високим црквеним достојником?

- **Лепо је то. Време које проводимо заједно користимо за разне приче. Мени то много значи. Он је човек који савршено разуме потребе свих, нарочито младих људи који се баве спортом, који су изложени много чему – рекао је Бодирога који је пропустио да каже да са владиком Григоријем зна да одигра и мали фудбал и проведе се уз добру песму, чему су сведоци били бројни представници медија који су посећивали његов камп за младе играче у Требињу.**

Крсна слава породице Бодирога је Аранђеловдан:

- **Славимо код оца у Клеку. Тада се сви окупљамо. Ред је да се слави у кући мога оца јер је он глава породице. Читава фамилија и бројни пријатељи нам дођу, а и владика Григорије је чест гост.**

Колико често одлазите у цркву?

- Кад год могу. Идем редовно на велике празнике, а деси се често да у току дана одем и запалим свећу. То је ствар сваког понаособ, када се осети потреба, али ја заиста идем доста често. Најлепше у свему је што у цркви можете да осетите заједништво. Тамо смо сви исти. У цркви се најбоље осећа саборност, поготово на литургијама. Кад човек изађе из цркве, он је пун љубави и слободе.

Протеклу годину обележио је избор новог патријарха, али и чести сукоби

унутар Српске православне цркве. Окуражили смо се да Бодирогу упитамо шта мисли и о томе:

- Знате како кажу: „Црква је комад неба на земљи“. Нисам достојан да расправљам о тим стварима. То је ствар цркве и њених људи, владика, патријарха и свештенства. Нисам позван о томе да причам, није моје, нити било кога другог да говори о томе. То су много озбиљна питања да би неко могао себи да допусти ту слободу да даје нека мишљења.

НОЛЕ: ПРЕЖИВЕЛИ СМО ДВА РАТА, ЗАТО СУ ОВИ УСПЕСИ ДРАГОЦЕНИЈИ

Преузето са: Блиц, www.blic.rs
- 31.01.2011.

Новак Ђоковић, најбољи српски тенисер и нови-стар шампион Аустралијан опена, изјавио је јуче да то што су он и његове колегинице Ана Ивановић и Јелена Јанковић преживели два рата у домовини чини њихове успехе драгоценим.

Ђоковић је посветио свој други тријумф у Мелбурну народу Србије и истакао да осећа обавезу да донесе радост својој напаћеној земљи.

- То је време којег се сви ми нерадо сећамо. Било је тешко одрастати у држави која је прошла кроз толико економских и политичких проблема. Прошли смо кроз санкције деведесетих година и одрастали кроз ратове. Али кад се окренеш и анализираш шта си преживео, мало више цениш неке ствари у животу и схватиш шта су твоје вредности. Стојиш са обе ноге на земљи. То је посебна веза са домовином – рекао је Ђоковић репортерима у Мелбурну за време прославе која је трајала до касно у ноћ.

Новак је рекао да свако воли своју земљу, али да је у његовом случају то веома посебно осећање, јер су људи у Србији преживели нешто сасвим другачије.

- Да би могли да помогнемо тим људима, за које знам да су пропатили и да још пате због одређених проблема, наша је обавеза и дужност да их подржимо и да представимо нашу домовину на најбољи могући начин – казао је Ноле.

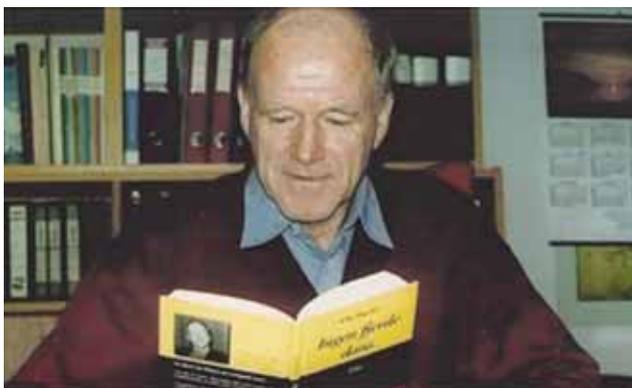
Славили смо уз народњаке

Новак је своју другу победу Аустралијан опену прославио синоћ у свлачионици уз звуке из завичаја. Репортерима у Мелбурну је касније описао како је све изгледало.

Ко год је хтео да дође на забаву, био је добродошао. Довели смо двојицу наших људи који су свирали традиционалну српску музику и направили смо журку. Остао сам без гласа, много смо певали – испричао је Ноле.

БЈЕРКЕ: СРБИ СУ ДОСТОЈАНСТВЕНИ И ПОШТЕНИ

Извор: Вечерње новости,
www.novosti.rs - 01.02.2011.

Адвокат Оле Бјерке из Осла, у књизи „Корфор“, открива своју истину о српском народу: Нисам поверовао у лажи, које су слате у свет из Брисела и Вашингтона.

Рат са Србима је био велика и грозна лаж, а кампања бомбардовања Србије под називом „Милосрдни анђео“ била је лудило Запада!

Овим речима је прошле недеље у Ослу пензионисани адвокат Оле Бјерке представио норвешкој јавности своју нову књигу под насловом „Корфор“. Песник у души и репортер слободно време, који путује светом, Бјерке је, како сам каже, написао истину о пропаганди и лажима у рату на Балкану током деведесетих година.

- Нисам лично познавао Србе у Норвешкој када су започели распад Југославије и грађански рат. Али, ценио сам допринос вашег народа у Другом светском рату и мировној политици Покрета несврстаних. Када је НАТО организовао медијски напад на Србе и почео да демонизује ваш народ, нисам поверовао у лажи које су слате у свет из Брисела и Вашингтона. Не може народ који је дао Иву Андрића, нобеловца и хуманисту, да буде зао и да чини злочине – објашњава своје пориве Бјерке, док у руци држи књигу „Корфор“.

То је дело од око 300 страница, које на корицама има фотографију споменика погинулим новинарима РТС у Београду с натписом „Зашто?“. Овај времешни Норвежанин каже да је током рата и напада на СРЈ читао све што је објављивано о Србима у новинама и електронским медијима. И, педантно чувао те информације у приватној архиви.

- Питао сам се да ли је могуће да у Европи постоји тако опасан и гадан народ, како су га западни медији описивали. Пошто волим да путујем у мени непознате земље, одлучио сам крајем деведесетих да одем на Балкан и упознам Србе. Посетио сам Србију и Републику Српску, Београд и села Братунац и Кравице, да на лицу места упознам та страшна створења Србе! Моји су код куће у Ослу били озбиљно забринуте за мене, да ме случајно Срби не закољу – прича и данас са узбуђењем Оле Бјерке, док описује свој пут кроз српске земље.

После првог доласка у Братунац и Кравице, после обиласка српског гробља и разговора са сељанима 1995. године, Бјерке се телефоном јавио породици у Осло и, како каже, у једном даху рекао жени и деци:

- Сви људи са којима сам разговарао су сасвим нормалне особе. Срби су поштени и достојанствени људи. Чуо сам приче о њиховим страдањима које се не поклапају са лажима Америке и Европе. Срби нису чинили масовне злочине. Верујем овим људима!

После тога, Бјерке је више пута долазио у Републику Српску и сам истраживао српска страдања, бројао жртве и гробове, сликао хумке у Поточарима, бележио српска имена погинулих, којих није било у западним медијима. Истовремено је пратио информације норвешких медија и све више увиђао да рат прати смишљена пропаганда.

- Оле Бјерке је посетио Србију после бомбардовања и био ужаснут последицама које су оставиле уранијумске бомбе. Своја путовања и истраживања је сам финансирао. После десет година истраживања, Бјерке је прошле године написао књигу „Корфор – пропаганда и лажи о рату на Балкану“. Како сам рекао, ово дело намењено је одбрани српског народа од западне злочиначке пропаганде – објаснио нам је Борис Максимовић, лидер Удружења Срба „Косово и Метохија“ у Норвешкој.

Књига „Корфор“ Олеа Бјерке је прво дело написано и објављено у Норвешкој које говори истину о српском народу, на супрот 380 књига у којима се Срби представљају као злочинци, а сви остали учесници рата као невинашца.

- Наша организација ће у марту да позове овог писца у госте и да приреди јавну промоцију ове вредне књиге у Лилехамеру. А преко Савеза српских удружења у Норвешкој радићу на томе да и сва друга наша удружења и клубови организују сличне промоције у својим срединама – поручио је Борис Максимовић, иначе делегат Скандинавије у Скупштини дијаспоре Србије.

РОМАНТИЧАР

Оле Бјерке има 76 година и, како каже, живи нормалним и романтичним животом. Бави се скијањем, пливањем и писањем. – Пишем лаку поезију и путописе. Писао сам, на пример о лепотама Вијетнама, у којем сам био давне 1980. године. Велики сам противник рата и насиља над поштеним народима. Објавио сам шест књига, а дело о Србима је моја осуда НАТО бомбардовања. Због њега цела Европа треба да се стиди – каже Оле Бјерке.

МАЈКА ПЕДЕСЕТ И ТРОЈЕ ДЕЦЕ

Извор: Политика, www.politika.rs
- 08.03.2011.

Милица Спасојевић извела на пут троје своје и педесеторо деце којих су се одрекли биолошки родитељи.

На слици: Милица, Филип и посинок Милош

Брђани – Има више Брђана; да не буде забуне, ово село је крај Ибарске магистрале између Горњег Милановца и Чачка. А Милица Спасојевић је његова занимљивост, још боље – његова знаменитост.

– Била сам млада мајка две кћеркице, син је био на путу да се роди, кад су ми из милановачког Центра за социјални рад донели бебицу у пеленама од неколико месеци. Звала сам га „векница“, а име му је било Драган. Касније га је усвојио брачни пар из Новог Сада који није имао своје деце. Онда је ишло редом: Мирко, Сања, Радмила, Зоран, Милош... тешко бих се сад могла сетити имена свију малишана. Рођена и остављена, занемарена од биолошких родитеља, стизала су под мој кров. Било је година када сам их, осим своје троје, имала по десеторо одједном. По читавој кући пелене, ђачке торбе и књиге, лопте – сећа се Милица којој је данас 75 година.

Милица је од Центра за социјални рад преузела 35 малишана, али је још 15 прихватила „преко реда“ у различитим случајевима. Догодило се једном да је била ван куће неким послом, а кад се вратила, на кревету је лежала беба у пеленама – неко је оставио и побегао. На њој је лежао највећи терет, али, срећом, имала је разумевање и помоћ мужа Филипа, свекра и свекрве. Кад би свекра питали како му је код куће, знао се нашалити: „Шта да вам кажем, кућа ми је

породилиште и обданиште“. Оно што су јела Миличина деца, јела су и остала; како је одевала своју, исто је одевала и децу непознатих родитеља. Заједно са њима је преживљавала мале богиње, заушке, велики кашаљ, јединице у школи, прве љубави...

– Теже од свега ми је падало кад сам морала неко од деце да дам на усвајање, иако сам знала да ће му тамо бити боље, да ће бити јединче обасуто са много љубави у новом дому. Шта ћу, сакријем се и исплачем се ко киша, јер са сваким од њих је одлазио и део моје душе. Знате, сви су они мене звали мамом, и данас ме тако зову. Има их свуда, расули се ко ракова деца, што се каже: по Београду, Новом Саду, Чачку, Милановцу, има их у Црној Гори, у Шведској, у Немачкој. Данас су то породични људи, многи имају своју унучад – не успева Милица да задржи сузе.

Да је Спасојевића кућа била – док је била – њихов прави дом сведочи и то што су им овде правили бабине и рођендане, одавде су испраћани у војску, одлазило им се на заклетве, одавде се девојке удавале и момци женили. Наравно, не заборављају они то ни данас, позову телефоном да питају како је здравље, шта има ново, многи дођу да виде Милицу.

Миличине кћери и син су одавно отишли својим путем, али нису она и Филип остали сами у поодмаклим годинама. Са њима је двадесетдвогодишњи Милош, једно од деце коју су примили и одгајили.

– Одшколовали смо га и запослили у милановачки „Металац“. Милош је сад свој човек, али кад се из војске вратио обрадовао нас је одлуком да остане у кући у којој је одрастао. Да сам мало млађа и бољег здравља, опет бих примила које сироче. Јесте касно да му будем мама, али била бих му најбоља бака на свету. Јер, кућа без дечјег смеха, плача и граје је пушта. Не жалим се, срећна сам: имам педесет и троје деце и барем толико унучади – каже Милица Спасојевић.

Бошко Ломовић

Ацо Ђенадић из Чачка одбија, позивајући се на Устав, да плати казну за погрешно паркирање писану латиницом

На слици: Ацо Ђенадић јуче испред Чачанске цркве

Чачак – Занатлија из Чачка, Ацо Ђенадић (48), добио је јуче решење Прекршајног суда у свом граду, писано латиницом, којим се осуђује на пет дана затвора због непрописног паркирања. Управо је писмо разлог што је, ево, доспео пред врата казнионице, јер се читаву годину узалуд позива на Вука Караџића, Устав Србије и своје грађанско право да му се држава обраћа на ћирилицу.

- Искористићу могућност жалбе одељењу Вишег прекршајног суда у Крагујевцу. Ако то не успе одлежаћу пет дана у затвору, а затим излазим пред Уставни суд, да тамо браним своја права – казао је Ђенадић јуче за „Политику“.

Неприлике овог електричара и столара почеле је 24. фебруара прошле године у 8.00 сати ујутро кад је, изашавши из чачанске цркве, видео да му нема аутомобила.

- Паркирао сам се испред храма, јер је једино ту било слободно место. Богомоља стара осам векова нема паркинг, а опкољена је паркиралиштима полиције, суда и градске управе.

Ђенадић истиче да је ауто оставио на месту које је хоризонталном сигнализацијом оцртано као паркинг

док је вертикалним знаком, истовремено, забрањено паркирање.

- Знао сам где ми је ауто, отишао у гаражу паркинг службе и упитао полицајца због чега односе кола испред цркве, док су људи на молитви? Одговорио ми је да он цркву не види од знака, да тамо не улази и не занима га шта се тамо догађа. То је био први, а следећи моменат који ме је иритирао била је чињеница да је други полицајац записник попунио и потписао латиницом.

Због тога наш саговорник није желео да потпише тај документ у који је саобраћајца, на крају, унео Ђенадићеву примедбу: „Био сам паркиран испред цркве и не потписујем записник који је попуњен страним писмом“. Занимљиво је да је записник – потврда МУП – а Србије, у који је полицајац латиницом уносио податке, штампан на – ћирилицу.

У прекршајном одељењу Полицијске управе у Чачку, Ђенадић је 31. марта прошле године кажњен са 5.000 динара због непрописног паркирања (решење урађено на ћирилицу). На то се одмах жалио, наводећи: „Све док не добијем записник на свом писму не желим да поступам по том решењу. Уколико новчана казна буде замењена казном затвора издржаћу је, не због наводног прекршаја који ми се ставља на терет већ што на тај начин штитим своје елементарно људско право утврђено чланом 10 Устава Републике Србије“.

У наведеном параграфу највишег правног акта наше државе, иначе, стоји:

„У Републици Србији у службеној употреби су српски језик и ћирилично писмо.

Службена употреба других језика и писама уређује се законом, на основу Устава“.

Јесенас је (22. новембра) на ћирилицу добио пресуду Прекршајног суда у Чачку којим се његова жалба одбија као неоснована, без права на нову жалбу.

Пошто ни после тога није платио тражених 5.000, јуче је стигло латинично решење истог, Прекршајног суда у Чачку, да му је новчана казна замењена у петодневни затвор.

Он се већ спрема за хапсану јер види да, засад, губи битку. Покушао је да суграђанима из државних органа објасни како српско писмо није само алфавет већ и азбука, и нису му поверовали. Није што не верују Ђенадићу, него не верују ни Уставу.

Г. Оташевић

„ЦАРИЦА МИЛИЦА“ ЗА СРПСКОГ ШИНДЛЕРА

Пише: Горан Тарлаћ - 07.04.2011.

СУДБИНЕ - Због спасавања деце из логора НДХ, Диани Будисављевић додељено одликовање СПЦ-а

Из чељусти смрти извадила је српских 12.000 малишана. За разлику од Оскара Шиндлера, који је од Холокауста сачувао 1.200 Јевреја у Чешкој и Пољској или социјалне раднице Ирене Сендлер која је из ужаса варшавског гета извукла 2.500 јеврејских малишана, лик Диане Будисављевић донедавно је био потпуно заборављен.

Како „Данас“ ексклузивно сазнаје, Аустријанки Диани Будисављевић је за заслуге спасавања 12.000 српске деце из концентрационих логора у НДХ на прошлонедељном заседању Синода СПЦ постхумно додељен „Орден Царице Милице“. Та награда је тек успостављена и Диана је прва добитница. Ова Аустријанка је током Другог светског рата из Загреба одлазила у Јасеновац и остале логоре НДХ, па одатле спасавала махом српску децу отимајући их од сигурне смрти.

Орден јој је, како смо сазнали, додељен на предлог митрополита Амфилохија, а на основу елабората „Диана Будисављевић и њена Акција спасавања српске дјеце у НДХ 1941-1945. године“ коју је израдио Одбор за Јасеновац у сарадњи са Музејом жртава геноцида из Београда.

12.000 спасене деце

Диана Будисављевић је од 1941. до 1945. успела да спасе 15.536 девојчица и дечака. За њих 3.200 ипак није било спаса: иако слободни, помрли су после година и месеци проведених у логорима. Потезући везе у високим политичким круговима у Загребу, и међу усташама и Немцима, позивајући се на Женевску конвенцију и хуманост, кампањски је српску децу извлачила из логора и потом их давала на удомљавање

хрватским породицама које су хтеле да их прихвате. А све са намером да деца како тако преживе и после рата се врате правим родитељима.

Осим упорности и пожртвованости, како јој је то успевало? Диана је рођена у породици Обексер у Аустро-Угарској 1891. За Јулија Будисављевића, Србина из Лике који је у Инсбруку завршио медицину, удаје се 1917.

и њих двоје се две године касније селе у Загреб где муж на новооснованом Медицинском факултету почиње да ради на катедри за хирургију. Током 30-их се обоје активно укључују у друштвени живот загребачке елите, па Диана од 1941. та познанства почиње несебично да користи.

У готово свим каснијим описима Дианиних подвига цитира се њена реченица: „То је био најљепши дар који сам у животу добила - могућност да људе спасим од сигурне смрти“. Записала ју је 14. јуна 1942, када јој је било понуђено да збрине конвој од 350 Срба, од чега је било две трећине деце толико исцрпљене да нису била употребљива за рад у Трећем рајху. У супротном, сви ће са загребачког колодвора бити враћени у Јасеновац. „Сва су моја дјеца још жива, али, док смо стигли до станице за дезинфекцију троје ми их је умрло. Међу њима један већи, лијепи момчић. И у два друга вагона било је мртвих: страшна оптужба против Хитлера, који је одузео мајке; против усташа, који желе да униште дјецу једног народа“.

Ипак, за разлику од „праведника међу народима“ попут немачког индустријалца Оскара Шиндлера, који је од Холокауста сачувао 1.200 Јевреја у Чешкој и Пољској и који на крају оног Спилберговог филма

каже „Нисам довољно учинио“, или попут социјалне раднице Ирене Сендлер која је из ужаса варшавског гета извукла 2.500 јеврејских малишана, за Диану Будисављевић је дуго после Другог светског рата мало ко знао. Изузев домаћих експерата за геноцид у НДХ. Иако је од, рецимо Сендларове или Шиндлера, спасила скоро десет пута више недужних живота.

Арена тражи ваше најмилије

А онда тамо негде крајем 70-их у загребачкој ревији „Арена“ почиње онај чувени фељтон-акција „Арена тражи ваше најмилије“ у којим се Диана често помиње. Над текстовима Марина Зурле тих ће година заплакати на хиљаде Југословена. Током вишегодишњег „Арениног“ истраживања, 189 српске деце, у међувремену расуте широм света, спојило се са правим родитељима.

Диане нема ни у одељку „Јасеновачки праведници“ сајта Спомен подручја Јасеновац где стоје имена Јелене и Винка Шрумфа, Марије Лончаревић и Стјепана Рисовића, хрватских становника насеља око Јасеновца који су због помагања логорашима на крају и сами заувек завршили у логору. Тек

након што је њена унука Силвија Сабо у Загребу 2003. објавила „Дневник Диане Будисављевић 1941-1945“, 388 са немачког преведених записа из којих је било могуће реконструисати њен несебични и мучни рад, почиње и значајније историографско интересовање за подвиге ове жене. „Дело Диане Будисављевић је, без дилеме, једно од највећих хуманитарних акција током Другог светског рата, које је, нажалост, и у нашој и у светској јавности остало непознато“, пише у раду о овој жени др Милан Кољанин из Института за савремену историју Србије.

Диана у уводу „Дневника“ објашњава шта ју је навело да спасава приоритетно Србе. Случајно је у јесен '41. од рођаке сазнала да уопште постоје концентрациони логори у којима су православне жене са децом: „Увијек се нашао нетко да помогне Жидовкама и комунисткињама, док се за православне није нитко бринуо“. Упркос томе, у новијим научним чланцима у Хрватској који истражују Дианин рад преовладава потреба да се не помиње националност „Дианине деце“. Углавном преко фразе „ратом угрожена деца“ ствар пречесто уопштава.

Прекинута акција

Диана је прву децу почела да спасава почетком '42, да би се то појачало када је у лето почела велика офанзива, прво на Кордуну

и Банији, а онда и на Козари. „Дневник“ описује вређања, препреке, одбијене молбе, децу за коју је Диана знала да им се ближи крај, бол мајки које су знале да морају да се одвоје од дојенчади не би ли их спасле. Па онда често узалудни сусрети са Кватерником, Степинцем, Артуковићем или нешто увиђајнијим немачким генералима. Храбра жена је сама улазила у логоре. Чак и у Јасеновац, који је као логор смрти био потпуно затворен, чак и за Немце, од којих је Макс Лубурић ипак понекад морао да прихвати наређења.

Њен рад је по ослобођењу Загреб нагло прекинут. И то у финалу: када је требало да се крене по збринуту децу која су онда могла да се врате у своје праве породице, ако су их имали. Документацију јој је одузела полиција и предала је Министарству социјалног старања ФНРЈ, које је на крају процес проналаска деце обавио сасвим делимично и траљаво. Тако су на стотине дечака и девојчица остали без свог стварног идентитета.

Иако је већ постојала претпоставка „да неовлаштени појединци из усташких кругова намјеравају уништити моју картотеку“ (запис из 25. маја '45), поступак нових власти је имао практично исте последице: „Знали смо да ће сада многе мајке узалуд тражити своју дјецу. Страшно растајање у логорима, дугогодишња чежња за њима на раду у Њемачкој, сада неће наћи своје најближе“ (28. мај).

Диану тих дана почиње да прати полиција: Немци и при томе буржујки очигледно није било места у пантеону победника. Она ускоро одлази у Аустрију. Заборављена, 20. августа 1978. године умире у Инсбруку.

Ускоро филм „Дјеца без имена“

Дианин живот ће ускоро можда бити забележен на филму. Требало би да га снима продуцент и глумац Тихомир Станић, који већ дуже време развија филмску причу „Дјеца без имена“. Станић је одрастао у Козарској Дубици, идиличном поткозарском градићу на Уни који је после офанзиве '42. остао без половине становника, па је целу младост провео под утиском оближњег Јасеновца. „Дјеца без имена“ биће смештена у три јулска дана 1942. које је Диана провела у такође оближњем логору Стара Градишка.

Филм се још пакује, а Станић открива да ће га режирати ветеран Ђорђе Кадиевић („Лептирица“), који ће са писцем Владимиром Кеџмановићем („Топ је био врео“) на основу Дианиног дневника писати и сценарио. Вероватно ће се снимати у српско-хрватској продукцији и на српскохрватско-немачком језику. Снимање почиње баш 28. маја наредне године, на дан када су 1945. нове комунистичке власти Диани одзеле картотеку у којој је пописала око 12.000 спасене српске деце.

ПАТРИЈАРХ ЗА ЗАШТИТУ ЋИРИЛИЦЕ

Извор: Радио телевизија Србије - РТС,
www.rts.rs - 20.04.2011.

Патријарх српски Иринеј рекао да је ћирилица свето писмо, јер су на њему написана најлепша и најзначајнија дела српске културе и историје. Одрцањем од ње, удаљујемо се од своје историје, културе и чинимо себе сиромашнима и зависнима од друге културе, додао је Иринеј.

Ћирилица је свето писмо, јер су на њему написана најлепша и најзначајнија дела српске културе и

историје, и зато га се не треба одрицати и заборављати, изјавио је патријарх српски Иринеј, који је поручио да је заштита ћирилице наша велика обавеза и дужност.

"Срамота је што смо ћирилично писмо готово заборавили. Када прођемо градом, ретко ћемо наћи ћириличне натписе и српска имена фирми, већ су они написани страним писмом, па онај ко дође са стране може помислити да је у неком европском граду, а не у нашем српском Београду", рекао је патријарх Иринеј на скупу "Ћирилица у информатичком друштву".

Не треба имати ништа против латинице, јер је она значајно писмо и добро је знати и једно и друго, али нема разлога нити оправдања да се стидимо ћирилице, рекао је патријарх Иринеј у Парохијском дому Храма светог Саве.

"Наше писмо је свето, јер су на њему написана најлепша и најзначајнија дела, међу којима је Мирослављево јеванђеље, понос наше културе и писмености, којим у свету представљамо наш средњи век, век Немањића када смо били Европа, којој се данас нудимо да нас приме", истакао је Иринеј.

Оценио је да се одрицањем ћирилице удаљујемо од своје историје, културе и чинимо себе сиромашнима и зависнима од друге културе.

Патријарх је рекао да је ово моменат када треба да се запитамо зашто је то тако, додајући да то сигурно није интерес српског народа, него неког ко жели да га обезличи.

"Нека да бог да свест припадности српском народу буде што живља и да своју свест и културу градим на темељима које смо наследили", казао је Иринеј.

Епископ будимљанско-никшићки Јоаникије рекао је да је ћирилично писмо у историји српског народа било просвећујуће и зато се поистовећује са српским народом.

"Ћирилично слово је поделило судбину српског народа откако смо га примили до дана данашњег. Оно је прослављано, али и забрањивано, уништавано и бомбардовано, али је и васкрсавало у својој слободи и слави и отварало нас према свету, јер у њему нема искључивости, већ нам омогућава да разумемо своју културу, а на тај начи и друге културе", рекао је Јоаникије.

У организацији Удружења грађана "Кнез Мирослав" том приликом свечано је отворена и изложба ћириличних фонтова "Ћирилица данас - проф. Стјепан Филеки", а посетиоци ће до краја месеца имати прилику да се упознају са креативним решењима фонтова ћириличног писма.

НАЈВИШЕ ОДЛИКОВАЊЕ СРПСКЕ ЦРКВЕ НОВАКУ ЂОКОВИЋУ

Извор: Српска Православна Црква,
www.spc.rs - 28.04.2011.

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј уручио је данас, 28. априла 2011. године, у Српској Патријаршији у Београду орден Светог Саве првог степена г. Новаку Ђоковићу, истакнутом спортисти из Београда.

На предлог Његовог Преосвештенства Епископа рашко-призренског Г. Теодосија, прослављеном српском тенисеру највише одликовање Српске Православне Цркве додељено је за његову делатну љубав према Мајци Цркви, нарочито показану свесрдним и истрајним помагањем српског народа и светиња наше Свете Цркве, посебно на Косову и Метохији. Овај млади Србин, најистакнутији спортиста и амбасадор Србије у свету, успео је да својом снагом, шармом и искреношћу на прави начин посведочи свету јеванђељску поруку мира и љубави међу људима и солидарности са пострадалима, не само у српским земљама, него и широм света.

Свечаном пријему, поред чланова фамилије Ђоковић, присуствовали су Господа Архијереји, чланови Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве: Митрополит црногорско-приморски Амфилохије и Епископи Бачки Иринеј и Далматински Фотије. Додели ордена присуствовали су и Господа Епископи Шабачки Лаврентије, Рашко-призренски Теодосије, Хвостански

Атанасије и Јегарски Порфирије, као и г. Млађан Ђорђевић, саветник Председника Републике Србије.

ИНТЕГРАЦИЈА ИЗ КВАРТА

Извор: Независни дневни лист Вести,
www.vesti-online.com - 08.05.2011.

У стално актуелној интеграционој дебати у Немачкој појавила се занимљива иницијатива Срба у Берлину, која у овом тренутку обухвата само општину Шпандау, али има амбиција да се прошири и на друге делове града.

Полазећи од тога да је време новац и да се људи најлакше мобилишу у средини где живе, група младих, факултетски образованих Срба је решила да се укључи у пројекат тзв. „кварт-менаџерства“, односно управљања и кооперације на локалном нивоу. Резултат тога је први Српски образовани и интеграциони центар (СБИЗ), чија је оснивачка скупштина одржана ове недеље у општини Шпандау.

- Циљ нам је да што боље искористимо шансе за бржу и успешнију интеграцију наше младе генерације у немачком друштву, али и да ти млади људи, који припадају другој, трећој и свим наредним генерацијама, у исто време очувају српски језик, традицију и културу, како би остали везани за земљу својих предака – каже Владан Видојковић, дипломирани педагог и новоизабрани председник СБИЗ-а.

Центар би се бавио различитим образовним, културним, саветодавним и социјалним активностима. Тако ће се ученицима, који имају потешкоћу у школи, понудити допунска настава, одраслима интеграциони курсеви немачког језика, а породицама и самохраним родитељима стручна помоћ у решавању васпитних проблема са децом, као и подршка социјално слабијим породицама.

Већ наредног месеца се планира саветовање о пензијама, где би једно стручно лице у тачно

одређеним терминима давало неопходне информације заинтересованим грађанима. Још један важан сегмент будућег рада СБИЗ-а биће бављење културном делатношћу.

- Покренућемо иницијативу да наши културни ствараоци помогну млађој генерацији да упознају и развију своје таленте. Желимо да од Центра створимо културну радионицу, а у сарадњи са другим нашим удружењима у Берлину, резултате тог рада планирамо да презентујемо и кроз организовање „Дана српске културе“ – истиче Видојковић.

Један од непосредних иницијатора да се ова идеја спроведе у дело је и Мирко Јовић, председник Српско-немачког друштва и активиста у пројекту „Јаки без насиља“, чије ће просторије убудуће бесплатно да користи и новоосновани Центар. Јовић сматра да је СБИЗ обogaћење, а не конкуренција другим српским удружењима у Берлину.

Председништво

На оснивачком састанку СБИЗ-а је прочитан Статут и изабрано председништво, кога чине председник Владан Видојковић, заменици Бојана Челић-Мајн и Миодраг Николић, записничар Јована Кајкут, благајници Анђелика Томић и Дејан Сенић. За чланове председништва изабрани су Дејан Јовановић, Анђелко Галић, Ђорђе Павловић и Драган Вараћ. Сви они су кратко представили своје радне и животне биографије, а њихов избор ће бити потврђен на првом следећем заседању.

ДАН ПРИЈАТЕЉСТВА СВАКОГ 13. ОКТОБРА

Извор: Независни дневни лист Вести,
www.vesti-online.com - 16.05.2011.

Аустријско-српско друштво (ОеSG) у свом новом сазиву организовало је историјски симпозијом под називом „Признавање религијских слобода за време краља Јосифа Другог и њихов значај за Србе у оквиру Аустроугарске монархије“ приликом чега је 13. Октобар проглашен за Дан српско-аустријског пријатељства.

Аустријски цар Јосиф Други, најстарији син Марије Терезије, 1780. године започео је да спроводи реформе у склопу којих је и званично признао права мањинских народа монархије, што је подразумевало слободно упражњавање обичаја, језика и религије. То признање је историјски забележено као „Едикт о толеранцији“ (13. Октобар 1781.) којим су гарантована права поданичким народима у оквиру Аустроугарске. Подсећање на овај Акт који је изменио и живот Срба у тадашњој монархији био је и повод за одржавање овог скупа, на сам дан рођења Марије Терезије у свечаној сали „Цар Фрањо Јосиф“ у Првом бечком округу.

На скупу су говорили амбасадор Републике Србије у Аустрији Милован Божиновић, председник Аустријско-српског друштва Марко Стијаковић, потпредседник Волфганг Рорбах и гости из Београда професори Александра Николић и Зоран Петровић.

Амбасадор Републике Србије у Аустрији Милован Божиновић је у свом поздравном излагању пожелео прво успех у раду обновљеном Аустријско-српском друштву, а затим подсетио и на значај такозваног Едикта о толеранцији који је издао цар Јосиф Други.

Божиновић је указао да се тај акт тада одразио и на стварање модерне српске државе.

- Деценијама велики број Срба и данас долази у Аустрију и поново је отворено питање натурализације и интеграције. Срби се у Аустрији

осећају добро и постали су добри Аустријанци – рекао је Божиновић.

Новоизабрани председник Аустријско-српског друштва Марко Стијаковић је у свом излагању подсетио да је Српска православна црква у Аустрији прошле године обележила 150 година свога постојања.

- Срби нису гастарбајтери који су дошли у Аустрију шездесетих и седамдесетих година прошлог века, већ су део Аустрије и њене историје – поручио је Стијаковић подсетивши да су Срби одувек били добри суграђани који су бранили спољне границе Аустроугарске у време окупације Турака.

Симпозијуму су присуствовали и протојереј ставрофор Ђорђе Кнежевић, министар саветник у амбасади Републике Србије у Аустрији Нада Кнежевић, шеф конзуларног одељења Коста Симоновић, амбасадор Босне и Херцеговине при међународним организацијама Игор Давидовић, као и војни аташеи, те и представници српске дијаспоре.

Скупу су присуствовали и чланови породице Хабзбург, Херта Хабзбург Лотринген.

Рорбах: Чувајте матерњи језик

О Едикту толеранције говорио је и професор доктор Волфганг Рорбах, потпредседник Аустријско-српског друштва, историчар и аутор бројних књига и публикација о историјским везама Србије и Аустрије. Рорбах је при томе истакао и значај важности неговања српског језика и културе у Аустрији.

- **Не будите они који своју децу не уче матерњем језику. Како да вас цени цео свет ако ви не чувате своју културу** – поручио је Рорбах.

ЛУКА НАУЧИО ПРАБАКУ ДА ПИШЕ

Извор: Вечерње новости,
www.novosti.rs - 12.06.2011.

Предшколац из Рубрибрезе код Лајковца изненадио све, помогавши неписменој Милени Живковић. По узору на васпитачице, показивао косе и праве, слова... Кад је неписмена Милена Живковић из Рубрибрезе код Лајковца, која је загазила у девету деценију, изненада почела наглас да чита ћирилични превод телевизијске серије, њени укућани били су запрепашћени. Међутим, још веће изненађење уследило је кад су сазнали да је Милену да пише и чита научио њен праунук – седмогодишњи предшколац Лука!

Пуних годину и по Лука је упорно, сваки дан, кад се врати из обданишта, прабабу Милену учио да пише и чита. Прво је морала да научи косе и праве линије, па затим слова ћирилице, штампана и писана. Сада, Лука прабабу учи латиницу, а у међувремену је уз његову помоћ савладала сабирање и одузимање.

- Оно што су мене у вртићу училе васпитачице, ја сам показивао баки. У почетку је било тешко, али кад је почела да пише слова, после је све било лакше – каже Лука. – Најтеже је било да научи да пише слово „ђ“. Кад слова не напише или не прочита како треба, давао сам јој јединице, па је морала све из почетка.

Милена Живковић (83) каже да је доскора знала само да се потпише. Сада, међутим, упркос лошем виду, пише и чита сва слова.

- Више сам хтела да угодим Луки, него што сам желела да под старост научим да пишем и читам. Бога ми, Лука је био и строг учитељ, кад не напишем слова како треба, поцепа лист, па морам све изнова – каже Милена. – Опет, кад слова напишем исправно, добијем петицу или цветић.

Лука, који је јединац, живи са оцем Владаном (38), радником „Колубара-Услуга“ у Лазаревцу, мајком Јасмином (34), дедом Драганом (62), баком Обренијом (57) и прабабом Миленом, са којом проводи највише времена. Обожава коња којег му је деда купио, а коме је наденоу име Добрица.

- Било нам је чудно што Лука код прабабе носи свеске и оловке и са њом остаје сваки дан по неколико сати у соби – каже Владан. – Тек кад је Милена почела полако наглас да чита превод са телевизије, схватили смо зашто је често тражио да му купимо нове свеске и оловке.

У ВРТИЋУ ПОНОСНИ НА ЛУКУ

У почетку нисмо поверовали Луки када је одушевљено причао да је прабабу научио да пише и чита – каже Мила Митровић, директорка Дечјег вртића „Лептирић“ у Лајковцу. – Ово је јединствен случај вероватно не само у нашем обданишту, да је предшколац успео да своје знање пренесе неком много старијем и наша установа је због тога веома поносна. Обично деца уче млађе од себе. Лука је тачно применио принцип рада од једноставног ка компликованом, кад је учење слова у питању.

НЕБОЈША ДИКИЋ: СВЕ О ХЕРАЛДИЦИ

Извор: Центар за истраживање
православног монархизма, www.czipm.org
- 22.06.2011.

Како настају грбови, њихова симболика, ко може да има грб и све о грбу Србије и полемици коју је изазвао

Представи се нашим читаоцима?

Моје име је Небојша Дикић. По занимању сам дипломирани економиста. Живим и радим у Београду. Хералдиком се бавим од 2003. године. Тренутно сам хералдички уметник Центра за истраживање православног монархизма, хералдички уметник кнежевске гране породице Карађорђевић, хералдички

уметник краљевске куће Грузије, сарадник интернет часописа "Глас хералда", члан Одбора за Хералдичке и Генеаложке Студије Центра за Истраживање Православног Монархизма, члан Међународног удружења хералдичара аматера (IAAH), члан Друштва српских грбоносаца „Милош Обилић“, а уређивао сам и српску Википедију из области хералдике. У току својег хералдичког живота урадио сам много грбова о чему можете више погледати на мојем сајту: www.her-aldikum.com

Шта је то хералдика?

Хералдика је наука која се бави проучавањем историје истражујући порекло грбова. Поред тога, хералдика представља и науку која се бави израдом грбова.

Грб представља лично, породично, корпоративно, државно и др. обележје, скоро као неку врсту личног брэнда онога ко је власник/носилац тога грба. Власник грба се у хералдици назива армигер или грбоносац. Прва реч потиче од енглеске речи *arms* која се код нас преводи као грб. Грб представља ратнички штит на којем су осликани неки мотиви, нпр. орао, лав, крст и сл. и повезана је са војском те отуда и енглески назив *arms* – оружје. Облик штита варира у зависности од порекла армигера или од склоности хералдичког уметника. Поред штита као незаобилазног и обавезног елемента грба, могу се наћи још и кацига, плашт и сл.

Како се постаје хералдичар и која знања су потребна за бављење овим послом?

У Србији не постоји званична институција/организација која проглашава некога хералдичарем. Да би неко постао хералдичар, у Србији, потребно је да се интересује за ову науку, да чита литературу о хералдици (има је на интернету, у књижарама, библиотекама) и да се повеже са људима који се у нашој земљи баве хералдиком. Постоје разни форуми и сајтови на којима се може информисати о хералдици и ступити у контакт са хералдичарима.

Популаризација хералдике у Србији тече споро, али напредује. Постоји неколико друштава од којих су нека озбиљна хералдичка удружења, као Бели орао и Центар за Истраживање Православног Монархизма, до оних која окупљају ентузијасте попут Друштва српских грбоносаца „Милош Обилић“.

Да ли постоји факултет за то?

Не постоји школа за хералдику, барем не у Србији. Постоје одређене институције у Великој Британији,

која је хералдички најразвијенија земља, које могу пружити образовање и запослење у овој области. Међутим, у Србији то није случај. Хералдичар се постаје самообразовањем.

Занат или уметност?

Оба. Уметност је јер се бави израдом грбова, тачније цртањем. Данас је све мање уметника који то раде ручно, углавном се користе софтвери попут CorelDraw и/или Illustratora. Потребан је таленат за уметност да би се неки грб нацртао. Занат је јер представља вештину и јер се наплаћује.

Објасни нам најчешћу симболику грбова?

Сваки грб симболизује нешто и сваки грб је прича за себе. Символи грбова могу се поделити на живе и неживе. Живи симболи су животиње, звери, птице и сл. Неживи су предмети и ствари, боје, геометријске фигуре и сл. Ови елементи, тј. симболи, налазе се на грбу, нацртани су на штиту.

Симболизам неких од најчешћих елемената у грбовима је: лав - неустрашивост, достојанство, краљевска величанственост

орао - означава човека од акције, преокупираног узвишеним циљевима и важним пословима, духовитог, надареног, бистрог расуђивања и разборитог

змај - немилосрдни бранилац блага

Најбољи пример на којем могу да покажем симболику је мој лични грб. Он спада у категорију речитих или алудирајућих грбова, јер указује/алудира на моје име. Кула Небојша је очита алузија на моје име. Иначе, кула је нацртана као што је у стварности што значи да приликом цртања треба узети у обзир да цртеж што више личи на оригиналну кулу која се налази испод Калемегдана у Београду. Кит је најдоминантнији симбол, то је чувени Моби Дик из истоименог романа Хермана Мелвила и симболизује мој надимак: Моби.

Љиљан (флеур-де-лис) указује на моја монархистичка опредељења и уверења, јер је љиљан у хералдици ознака монархизма. Валовите линије представљају две реке које се уливају у мојем родном месту Београду, Сава и Дунав. Мото (девиза) грба представља мој лични поглед на свет, моју животну филозофију: СТРПЉЕЊЕ (Patientia, на латинском). Животна искуства су ми показала да се стрпљење заиста исплати.

Да ли грбови крију тајне?

Углавном не. Грбови обилују симболизмом који произилази из елемената који се налазе у њима. Међутим, могуће је наћи грбове који крију неке тајне. Најчешће се ради о елементима који су приказани на грбу а нико се више не сећа њиховог порекла или симболике; тајна се може односити и на мото

грба (то је натпис који се налази најчешће испод штита и представља неки цитат на латинском или црквенословенском, нечију животну филозофију, омиљену узречицу, ратни поклич итд.).

Колики је данас значај грбова?

Значај грбова данас разликује се од значаја који су имали током историје. Хералдика и грбови су почели да се развијају од XI века. Данас више нема витезова, барем не оних који се боре мачевима и копљима, племства је мање него раније, тако да је изворни значај грбова стављен у други план.

Међутим, то никако не умањује значај грбова у данашње време, само га мало мења. Савремено доба је препуно симбола, логоа, робних марки (брендова). Човек 21. века просто вапи за истицањем својег идентитета и распознавањем у свету који је и поред Facebooka, Twittera, MSN отуђенији него икада. Управо у томе је и значај хералдике данас: лично обележје, знак, симбол, бренд. Свој грб можете урамити и окачити на зид као лепу слику, одштампати на мајици, поставити као аватар у MSN, Skype, неком форуму и сл., ставити на визит карту и још много других примена.

И у средњем веку, када је хералдика настала, значај се огледао у личној идентификацији власника грба. То је случај и данас. Изменило се само време и намена грбова. Некада је грб служио да се витезови разликују на бојном пољу, данас га стављамо на визит карте.

Која је разлика између породичних и државних грбова?

Постоје разне врсте грбова у односу на армигера/носиоца грба: лични (породични), корпоративни, црквени, градски, општински, сеоски, државни. Разлика између наведених врста грбова је у томе шта је дозвољено да грб садржи. Тако, на пример, грб обичног грађанина (некога ко није племић) не сме да има круну или неку државну ознаку (код нас обичан човек не сме да има четири оцила у својем грбу). Градски грб сме

да има круну, али другачију од краљевске. Краљ сме да има грб поред чијег ће штита стајати људске или животињске фигуре, тзв. чувари и држачи штита итд. Дакле, разлика је у правилима цртања грбова.

За кога се данас праве грбови?

Клијентела, тј. армигери који поручују грбове се по својем друштвеном статусу нису много изменили у односу на средњи век. И данас грб може имати краљ, свештеник, племић, обичан човек, фирма, државна установа, школа, факултет, град, општина, село...

Да ли свако може да има грб?

Свако може да има грб. Разлика је само у дозвољеним елементима који се приказују на грбу. Значи, нема ограничења у односу на припадност друштвеном слоју. Израда грба је изузетно одговоран и сложен посао те се зато мора препустити познаваоцима и професионалцима. То је озбиљан посао јер ће армигер истицати грб током својег живота, а наследиће га његова деца.

Постоји мноштво појединаца и организација које се усуђују да гарантују квалитетну и оригиналну израду грбова. Такви подухвати се најчешће свде на копирање туђих грбова, људи који имају слично презиме, или коришћење готових шаблона (clip-art).

Мој приступ је потпуно другачији од наведеног, приликом израде грба полазим од породичне историје, анегдота, верске припадности, неког посебно важног догађаја у животу који се жели заувек забележити на грбу. У зависности од одабраног аранжмана одређује се и цена.

Шта је са српским грбовима и старом аристократијом?

Српска хералдика никада није била развијена на нивоу енглеске, шкотске, француске или немачке. У време највећег успона српске државе (доба средњег века и Немањичке династије), Срби нису познавали хералдику као што су је познавали њихови европски савременици. Србија се развијала по узору на Византију, која није претерано марила за грбовима.

Српска хералдика се највише развијала на подручју Босне, Херцеговине, црногорском приморју, Војводини, Хрватској, Далмацији и свим оним областима у којима су током историје живели Срби или владали српски владари, а које су биле под утицајем западне и средње Европе у којима је хералдика цветала.

Српска аристократија у смислу каква је нпр. енглеска не постоји. Оно што је преживело турску окупацију изумрло је или се асимиловало са Турцима, Мађарима, Немцима. После српских устанака и ослобођења од Турака, ниједан од владара (Обреновићи и Карађорђевићи) није проглашавао људе племством, као што то раде у Енглеској. Постоје, али веома ретко, породице које доказују порекло од средњег века. Међутим, српска аристократија углавном представља

ниже и, ређе, средње племство које је настало у Аустроугарској.

Твоје најзанимљивије искуство у послу?

Не могу да издвојим ниједно. Свако је изазов за себе. Могу да наведем да сам приликом израде појединих грбова био поносан што баш ја радим тај грб, али сви грбови које сам нацртао су ми драги.

Твој коментар о новом грбу Србије?

У вези израде новог дизајна грба Србије у јавности подигла се велика прашина. Оно што је битно да се нагласи је да се не ради о изради новог грба Србије већ о редизајну. Можете то замислити као редизајн логоа неке познате компаније или спортског клуба. Свако током времена пожели да "освежи" свој лого како би привукао нове купце или једноставно улепшао своје обележје.

Тако је и са грбом. У хералдици не постоји забрана приказивања више верзија истог грба. У хералдици је најважнији опис грба или како се то назива - блазон. То је речима описани грб, како изгледа, шта се на њему налази итд. Како ће грб изгледати када се нацрта то

зависи од уметника, тј. његовог талента, вештине и тренда који влада у времену када се грб црта. Зато, нпр. велике државе попут Велике Британије, Немачке итд. с времена на време редизајнирају своје грбове како би били у складу са модерним трендовима и временом у којем живимо. То је идентично редизајну неког софтвера, нпр. Windows XP, па Vista и на крају Windows 7.

Грб хералдички остаје исти, једино се мења његов уметнички изглед. Није тачна тврдња да нас израда новог дизајна кошта, јер хералдичари који су то радили нису наплатили од државе ни динара. Радили су за славу. Није тачно да је неопходна замена свих застава у Србији, печата, меморандума и свих оних докумената на којима се истиче државни грб, јер као што сам навео, хералдика дозвољава да постоји више верзија једног те истог грба све док је опис/блазон испоштован. Заставе ће се мењати када се поцепају или похабају. Печати могу да се промене одмах јер је трошак занемарљив. Меморандуми и документи када се постојеће залихе потроше. Сетите се само када и како смо мењали пасоше и личне карте. Још увек има оних који имају возачке дозволе са старим ознакама из доба социјалистичке Србије.

ДАНАС ЈЕ ВИДОВДАН

Извор: Радио телевизија Србије - РТС,
www.rts.rs - 28.06.2011.

Српска православна црква и српски народ обележавају Видовдан, верски и национални празник и 622. годишњицу сећања на страдање српске војске која је 1389. на Косову бранила своје земље и хришћанство од моћне Отоманске империје.

Централна манифестација прославе Видовдана, поводом 622. године од Косовског боја, одржана је у Грачаници и на Газиместану. Јутарњу литургију и парастос служио је патријарх српски Иринеј.

Патријарх је у Грачаници поручио да је Косово и Метохија благословена земља на којој има места за све људе добре воље, истичући да се мора учинити све да оно буде и остане српско као што је то било кроз читаву историју.

"Како можемо оставити земљу која је крвљу натопљена, како оставити земљу на којој се налазе наше највеће светиње и целог хришћанског рода, како оставити земљу без главе и срца и душе, зато смо и данас овде, на овај свети дан да покажемо свету, пре свега себи да смо ми неодвојиви део ове свете и благословене земље", поручио је српски патријарх.

Патријарх Иринеј је запитао - како може Србија остати без Косова, остати и бити Србија.

Видовданској литургији у манастиру Грачаница присуствовало око 1.000 Срба из свих крајева Србије, али и из Црне Горе, Републике Српске и Македоније.

Литургији су присуствовали и принц Александар Карађорђевић, министар за Косово и Метохију Горан Богдановић, државни секретари у том министарству Оливер Ивановић и Звонимир Стевић, представници странака у Србији, као и личности из јавног и културног живота Србије.

Полиција Косова обуставила је саобраћај на регионалном путу Приштина-Ѓњилане, а порту Грачанице обезбеђивали су представници Еулекса и шведских војници из састава Кфора.

Видовданске свечаности су настављене доделом признања "Мајка девет Југовића" породицама које

имају четворо и више деце, а обележавање празника се завршава на Газиместану парастосом палим српским јунацима у Косовском боју 1389. године.

У београдској цркви Светог Марка служен је парастос страдалима, војницима и војсковођама, који су живот положили у борбама за слободу, одбрану и опстанак отаџбине. Свету литургију и парастос служили су отац Трајан и свештенство храма.

Присутни верници и свештенство молили су се за покој душе косовских јунака и српског цара Лазара, изгинулим 28. јуна 1389. године на Косову пољу.

Видовдан је обележен и код Споменика косовским јунацима у Крушевцу, уз присуство представника Министарства одбране, Војске Србије, града Крушевца, збратимљених општина из земље и иностранства.

Комеморативна свечаност поводом 622. годишњице боја српске војске против отоманског освајача одржана одавањем највиших државних и војних почести косовским јунацима и кнезу Лазару.

Помен косовским јунацима одржан је и у средњовековном манастиру Раваница код Ћуприје, који служи владика браничевски Игњатије.

Ток битке

Косовска битка између српске и турске војске збила се на Газиместану код Приштине у уторак, 28. јуна 1389. године (15. јуна по старом календару).

Српску војску предводио је кнез Лазар Хребељановић, а чиниле су је и снаге његових сродника и савезника, док је на челу отоманске војске био султан Мурат Први са синовима Јакубом и Бајазитом.

Према историјским изворима, у првој фази битке, српска војска је потиснула противника. Српски витез Милош Обилић убио је султана Мурата. Упркос томе, султанов син Бајазит успео је да консолидује војску и крене у противнапад, у коме је заробљен и погубљен кнез Лазар.

После силовитог и трагичног судара, отоманска војска се повукла са бојишта и напустила Србију.

Први извори говоре о српској победи, а они који се јављају средином 15. века о боју без победника или српском поразу. Због тога се сматра да је битка завршена највероватније српском победом или без победника, али по далекосежним последицама она заправо представља отоманску победу.

У српској историји Косовски бој представља прекретницу после периода успона под владарима из династије Немањић, а у колективном сећању српског народа симболизује слободу, отпор туђину, неговање патриотизма, националног идентитета, витештва и херојства.

ДЕТЕ

Неки неће да се сете, да су некад били дете.
Придике које дају, то је све што данас знају.
Чујте бре, за име света! Маните ме тог детета.
Играј се тамо сам. Играчке ћу да ти дам.

Ја не жалим пара, ти покажи дара.
Добро дете буди! Нека виде људи.
Видиш! Имам дете све. Буди добар. Учи бре!

Нећу тебе да се стидим. Дobar да си, то да видим.
Гладан ниси. Ниси жедан. Зато мораш бити вредан.
Немам времена. Заузет сам сваког трена.
Нећу да ме ико кара, јер не жалим за те пара.

Купујем ти све модерно, да би био дете смерно.
У најкраћем року, да си ми у току.
Стално радим. Стално трчим. Због тебе се мучим.
Стварам све што могу теби, да патио не би.

Не могу да говорим. Морам да се одморим.
Радим по цео дан, да остварим теби сан.
Не поступама с тобом строго, а имам и посла много.
Купујем ти дете све, да видиш да волим те.

Свака твоја срећа, за мене је још већа.
Улажем у тебе све, оствари ми давне сне.
За тебе сам све то стеко, да ми будеш и ти неко.
Само немој да ме гњавиш, доколицом да ме давиш.

Аутор: Љиљана Ђуић, Београд

ДРУГИ О НАМА

„ВЕЧЕРАС ЗАЈЕДНО“ са „СРБИ за СРБЕ“

Милош Јовановић, председник огранка Х.О. „Срби за Србе“ у Аустрији у разговору са госпођом Драганом Живојиновић из Радиа Београд

Чланови Хуманитарне Организације "Срби за Србе" гостовали су средином јуна у емисији Радио Београда – преносимо делове интервјуа са представником "Срби за Србе" у Аустрији.

Као што смо најавили на почетку емисије причамо о организацији "Срби за Србе" и телефонским путем овога пута идемо до Аустрије, тачније Беча, где се налази господин Милош Јовановић, председник огранка ове организације.

Господине Јовановићу, можете ли рећи нашим слушаоцима нешто више о испостави Хуманитарне организације Срби за Србе у Бечу?

- Рекао бих у кратким цртама само то да је огранак у Аустрији основан крајем 2008. године у Бечу као засебна организација са циљем окупљања и рада са донаторима и волонтерима у дијаспори и наравно у сврхе прикупљања донација за вишедетне породице на простору бивше Југославије. У том смислу је један од разлога за наше оснивање и олакшавајуће околности при прикупљању донација, јер су на пример трансакције унутар ЕУ бесплатне, а стоје нам на располагању и системи за прикупљање донација попут „PayPal-а“. Поред тога смо ове године били у прилици да преко аустријског огранка оснујемо и представништво у Швајцарској, што из Србије нажалост неби било могуће.

Тако је у претходне три године до сада прикупљено преко нашег огранка око 27.000 евра хуманитарних средстава и

испоручено преко матичних организација „Срби за Србе“ у Србији и Републици Српској. С једне стране зато што чинимо једну целину и организацију, а с друге из разлога што је логистички и економски гледано јако неповољно спроводити акције из Аустрије, већ је много лакше радити то са људима на терену који су већ тамо.

Ми значи само трансферишемо новац у Србију односно Републику Српску, а тамошњи активисти спроводе акције и нама враћају рачуне којима ми правдамо утрошена средства за која смо одговорни пред пореским властима у Аустрији. У појединим ситуацијама, такође, не шаљемо новац нашим матичним организацијама или активистима, већ директно фирмама, као што су на пример грађевинске фирме, које онда своје услуге и производе даље усмеравају ка породицама које смо ми обухватили нашим програмом помоћи.

Које су то Ваше активности у Аустрији и на који начин прикупљате новац за Ваше хуманитарне акције?

- Наше активности на подручју Аустрије спроводимо наравно у складу са аустријским законодавством, а оно предвиђа да се 90% активности спроводе или на хуманитарном, или на друштвено-просветном или на верском пољу, у нашем случају то је дакле хуманитарно поље кроз прикупљање и испоруку хуманитарних средстава као што сам рекао. Док осталих 10% активности посвећујемо активностима у служби очувања националног идентитета Срба у

Аустрији и њиховој интеграцији у аустријско друштво. С тим у вези смо имали различите активности попут организације предавања на српском и немачком језику на теме матерњег језика, историје и културе Срба у Аустрији или рецимо кроз недавну изложбу под слоганом „Аустрија упознаје Србију“ – или такође представљање Србије на интеркултурним манифестацијама. При свакој таквој манифестацији искористимо наравно прилику за представљање организације, окупљање нових чланова и волонтера и прикупљање хуманитарних средстава кроз донаторске кутије, продају промотивног материјала, мајице и тако даље. Али треба имати на уму да су то само споредне активности, значи оне на друштвено-просветном пољу, и с тим у вези покушавамо да сарађујемо што више са другим организацијама које се примарно баве тим питањима и тако начинимо својеврсну синтезу. Ту издвајамо свакако као пример, ако дозволите, Српску Православну Омладину Инсбрук - СПО(Ј)И, која је на пример покренула први српски омладински часопис у Аустрији и који ми подржавамо кроз суфинансирање од стране чланова, писање текстова и дистрибуцију, од чега опет кроз продају прикупљамо донације, финансирамо наше хуманитарне акције, а истовремено подржавамо теме као што је очување ћирилице – што је и следећа тема часописа. При свим нашим активностима на простору Аустрије желео бих да истакнем да имамо изузетну подршку Црквене општине „Свети Сава“ и свештенства и овом приликом желим да се захвалим на подршци.

Да ли имате неке планове за даљи рад, с обзиром да сте већ три године тако успешни у Аустрији?

- Да, свакако. На крају крајева дугорочни циљ свих активности нашег огранка у Аустрији јесте да у току 2012. године постанемо прва српска невладина организација у Аустрији која ће бити носиоц аустријске повеље квалитета у хуманитарном раду, коју додељује једна државна институција, такође да стекнемо бенифицирани статус пореских власти, што би омогућило нашим донаторима да отпишу донације од пореза – што је такође изузетно значајно за наш будући рад - и ако је могуће

стекнемо услове за конкурисање за субвенције Европске Уније у сврхе покретања и реализације пројеката економског и социјалног развоја на простору бивше Југославије који је насељен српским живљем.

Планови који су колико видим велики, а мотивација не недостаје?

- Па не недостаје само мотивација, већ и чланова. Ту можемо рећи из досадашњег искуства да је јако незавално радити на промоцији и ширењу идеје доброчинства на овим просторима, будући да се млади људи махом окупљају у тим неким фолклорним друштвима и

баве се другим темама. Поред тога, отежавајућу околност представља и то да су људи скептични када је реч о хуманитарним организацијама, пошто се Срби, као што знате, у ближој прошлости нису баш прославили у руковању са туђим новцем. Тако да ми за сада имамо 20-ак чланова у Аустрији и на томе треба свакако радити у будућности, јер ово не представља такоређи никакву привилегију што ми радимо и према томе користим и ову прилику да позовем све људе добре воље да се у складу са својим могућностима укључе у наш волонтерски рад.

КАЛЕНДАР

- **12. 2. БЕЧ 18.00**
Удружење Праховљана организује Сусрети Праховљана у Марковој колиби (Daumegasse 11), госте ће забављати познати оркестар Чаробњаци. Све информације могу да се добију на бројеве телефона: 069919588158 и 06602162489
- **19. 2. ЛИНЦ 19.00**
Други Српски бал у организацији клуба Видовдан, Фолксхаус у насељу Neue Heimat. Информације +43/ 676 70 72 298
- **19. 2. ХЕНДОРФ 19.00**
Српски клуб Опанак организује прославу годишњице постојања у хали "Wallerseehalle", Fenning 104
- **19. 2. ВОЛФУРТ 19.00**
ФК Шумадија организује забаву поводом 15 година постојања клуба у сали "Vereinshaus". Госте ће те вечери развеселити изворна група Синови Мањаче, а специјални гост је КУД Коло из Форталберга
- **20. 2. БЕЧ 19.30**
Заједница српских клубова организује гостовање позоришта Славија, са представом "Квартет" у театру Akzent, Theresiaplatzgasse 18. Информације и резервације на телефоне: (01) 501 65 3306 и 0650 821 08 87
- **26. 2. ШВЕХАТ 19.30**
Клуб Будућност организује Влашки бал, у дворани Мултиверсум, Mohringgasse 2-4

УМЕТНИЦА ПОРЕКЛОМ ИЗ СРБИЈЕ ИЗЛАГАЛА НА САЈМУ

ПОДРШКА СУНАРОДНИЦИ: Сусрет на отварању изложбе

ФОТОГРАФИЈЕ: А. БОШКОВИЋ

Ангелина обрадовала земљаке у Инзбруку

■ Чланови СПОЈИ помагали наступ Ангелине Андровић-Градишник

На међународном Сајму савремене уметности под називом "Арт Инзбрук" који је трајао од 3.

до 6. фебруара у овом тиролском граду међу 70 излагача из 10 земаља нашла се и Ангелина Андровић-

Градишник, уметница српског порекла, која већ 48 година живи у Немачкој. Чланови српске православне омладине из Инзбрука (СПОЈИ) обили су штанд српске уметнице, у чијим се радovima сусреще култура Србије са културом њеног "другог" зачијача Немачке, односно западноевропска култура.

Како је објаснио председник Српске православне омладине из Инзбрука (СПОЈИ) Владимир Влајић, присутност српске уметнице на сајму је образовало

многе Српкиње и Србе из Инзбрука који су одлучили да посете њен штанд.

Тако је било и на отварању сајма, када је дошла група чланова Српске православне омладине Инзбрук (СПОЈИ). СПОЈИ се на овај начин показао на делу, пружајући подршку сународницима на овом значајном културном догађају.

Чланови су приликом посете штанду разговарали са уметницом и кустосом, обили њену галерију, а све је крунисано и заједничком фотографијом.

Владимир Влајић каже да је српска уметница била одушевљена посетом младих сународника.

- Сусрет са изванредном уметницом мигрантског порекла, као што је госпођа Градишник, представља право интегративно богатство на овим просторима, као и Сајам савремене уметности на коме су се среле три различите културе: аустријска, немачка и српска - оценио је Вујић.

Чланови СПОЈИ су погли наступ Ангелине Андровић Градишник лок је

У АПРИЛУ У БЕЧУ

Радове српске уметнице која живи и ради у Немачкој од 6. априла у галерији "KoKo", у Mittelgasse број 7 у Седмом бечком округу, моћи се да погледају и сви заинтересовани у Бечу.

трајао сајам.

Њене радове је на сајму представљао кустор Мартин Шмит из Оберурсела у Немачкој.

Ангелина Андровић-Градишник је иначе представљала своје радове и у Берлину, Паризу и Српској националној галерији у Београду.

А. БОШКОВИЋ

Кустос представља радове

АУСТРИЈА

У ИНЗБРУКУ КЛУБ ОСТРОГ ОБЕЛЕЖИО ДАН ЖЕНА

Села одумиру, ми нестајемо

Почетак програма обележио је Ђода својим обраћањем, у којем је напоменуо да серија "Село гори а баба се чешља" није само обична комедија, већ озбиљна серија која указује на проблеме српског народа, попут беле куге, великог одлива становништва из села у градове и иностранство.
- То значи да нам села одумиру, а ми као народ полако нестајемо - поручио је протагониста ове серије.

ПОМОГЛИ ОРГАНИЗАТОРИМА:
Чланови СПОЈИ са Ђодом

Гости из Србије стигли на славље

Културно-уметничко друштво Острог из Инзбрука организовало је прошле недеље прославу 8. марта коју су својим учешћем увеличали гости из Србије КУД Каоички извори из Каоника код Крушевца, оркестар Млади грандовици из Крушевца, екипа Радио телевизије Крушевац и КУД 25. мај из Ватенса.
Специјални гост био је Миролуб Трошњћ, познати Ђода из до-

■ Уз добро расположење прикупљена и помоћ за српску децу на просторима бивше Југославије

маће серије "Село гори а баба се чешља".
Српска православна омладина Инзбрук (СПОЈИ) такође је учествовала на овом великом окупљању, и на свом штанду прикупљала новчане донације за срп-

ску децу и народ на просторима бивше Југославије. СПОЈИ је такође помогла организаторима у вођењу програма, који су преузели њени чланови.
Главни део програма обележила су културно-уметничка дру-

штва наступима фолклора. Прослава која је протекла је у најбољем расположењу. Такође је сакупљена помоћ од 279 евра за српску децу на просторима бивше Југославије, која ће бити уручена онима којима је најпотребнија.
Српска православна омладина Инзбрук је захвалила свима који су дали свој хуманитарни принос и упутила позив свима да и убудуће помажу српској деци и српском народу.
А. БОШКОВИЋ

АУСТРИЈА

У ИНЗБРУКУ ОДРЖАН САБОР СРПСКИХ УДРУЖЕЊА СРЕДЊЕ ЕВРОПЕ

Заједништво шире и на Фејсбуку

Прошлог викенда у Инзбруку је одржан други по реду Сабор српских удружења средње Европе чији је домаћин била Српска православна омладина Инзбрук (СПОЈИ). У суботу и недељу 12. и 13. марта током овог саборног окупљања састало се шест удружења из Словеније, Аустрије, Швајцарске и Немачке.
Радни део сабора је започет анализом заједничких

акција реализованих после првог саборовања које је одржано у Бечу прошле године. Наиме, током овог периода организован је одлазак на комеморативни скуп жртвама концентрационог логора Јадовно и обнова спомен плоче на Шарановој јами. Такође је спроведена и заједничка хуманитарна акција за Крајину и Косово и Метохију, приликом чега је испоручена помоћ у вредности од 6.100 евра. Организована је и заједничка пројекција документарног филма "Срби народ који нестаје", одржа-

СЕЂАЊЕ НА ДИАНУ

Учесници су учили сабора посетили гроб велике пријатељице српског народа Аустријанке Диане Будисављевић и одали јој пошту полагањем венца. То је била и прилика да се боље упознају са великим делом спасавања 12.000 српске деце из концентрационог логора у НДХ током Другог светског рата.

на у Љубљани, Инзбруку и Бечу.
Како се истиче, на основу наведених активности учвршћена је сарадња и израђен план за наредну годину који предвиђа заједничке акције на пољу хуманитарног, друштвеног и просветног рада, као и заједничка

путовања, предавања, пројекције филмова и друге друштвене активности.
Овом приликом је усвојено и неколико техничких начела са циљем јачања веза између удружења, као што је заједничко ангажовање у издавачком подухвату Српске православне општине

Инзбрук (СПОЈИ), која на празник Цвети ове године покрене часопис под именом "СПОЈИ".
Часопис ће бити пројект порукама свих братских удружења, при чему ће целокупан прилог од продајних и у заједничке и појединачне хуманитарне акције ових удружења.
Договорени је и заједнички наступ на друштвеној мрежи Фејсбук, где је отворена група под називом "Сабор српских удружења", која ће служити промоцији заједништва и са-

радње у српском народу на примеру одржаног сабора.
Како истичу из СПОЈИ, овом идејом желе да подстакну и осталу српску браћу и сестре у земљама у расејању да се организују и умреже на сличним и истим принципима и да саборношћу и својим заједничким делима унапреде рад на свим пољима која су кључна за опстанак српског народа на вековним огњиштима, као и за очување националног идентитета и расејању.
А. БОШКОВИЋ

УЧЕСНИЦИ

На сабору су учествовали Хуманитарна организација "Немањини - Тифино", Српска православна омладина Инзбрук (СПОЈИ), Српска информативна платформа Беч, Хуманитарна организација Срби за Србе, Српско друштво задужбина - Љубљана и Хуманитарна хришћанска заједница "Радости моја" из Штутгарта.
СПОЈИ је овом приликом позвао српску омладину да прати рад њихових интернет презентација и да се у државама у којима живи прикључи неком од постојећих удружења и тиме на делу покаже љубав према сопственом народу и отаџбини.

ХУМАНИТАРНЕ АКЦИЈЕ У ПРВОМ ПЛАНУ: Учесници сабора у Инзбруку

НИКО НИЈЕ ОСТАО РАВНОДУШАН:
Учесници скупа у Инзбруку

Срби без слободе, струје и воде

■ Подсећање на мартовски погром од пре седам година, историју јужне покрајине и тешку ситуацију преосталих Срба

Српска православна омладина из Инзбрука (СПОЈИ) организовала је прошле суботе предавање на тему "Историја и будућност Косова и Метохије" и пројекцију филма "Kosovo - Can you imagine?" (Косово - Можете ли да замислите?).

Предавање је одржано у просторијама Виџагије, а предавач је био Марко Милорадовић, студент на правном факултету у Инзбруку и члан СПОЈИ.

Ово је ишче друго по реду предавање у организацији СПОЈИ, одржано на немачком језику, а присутни су били и ау-

стријски, швајцарски, шкотски и српски пријатељи овог удружења као и чланови и остали заинтересовани грађани Инзбрука.

Како наглашавају из СПОЈИ, овим предавањем су хтели да подсети на мартовски погром од којег се навршило тачно седам година, као и да грађанима Инзбрука представе једну нову објективну причу о Косову и Метохији из угла младог студента са правног факултета у Инзбруку, Марка Милорадовића.

Присутствовали и Аустријанци, Шкоти и Швајцарци

Милорадовић је током предавања присутнима приближио историју Косова и Метохије од Косовског боја до НАТО бомбардовања 1999. године, као и каснији период после бомбардовања до данас.

Милорадовић је такође објаснио и какав значај Косово данас има у светској политици и шта се може десити по питању независности јужне српске покрајине, односно какав статус, по његовом мишљењу, Косово и Метохија може да има у будућности.

Током излагања он је

говорио и о лошој ситуацији преосталих Срба на Косову и Метохији, уклавши на њихову ограничену слободу кретања и немогућност да раде како би себи обезбедили нормалан живот, као и недостатак струје и воде.

Како је нагласио Владимир Влајић, председник СПОЈИ, ради се о теми која је веома актуелна, која о има велику тежину и коју је тешко објективно представити.

На западу се води једностранна прича у којој су Албанци представљени као главне жртве, док су на истоку у Србији Срби представљени као једине жртве. Једни друге оптужују за ратне злочине и тако у круг - објаснио је он.

ТОЛЕРАНЦИЈА

"Са ове вечери желимо да пошаљемо поруку да ми као православно хришћани свакога дана и у свакој ситуацији треба да ширимо толеранцију и да на леп начин сарађујемо са осталим добронамерним људима, а да се као људи здравог разума увек залажемо за мир на територији наше земље и окружења и да увек сагледамо ситуацију у којој се налазимо из различитих углова, јер увек постоји више страна истине", поручују из СПОЈИ.

После предавања уследила је и пројекција документарног филма младог српског редитеља из Канаде, Бориса Малагурског "Kosovo - Can you imagine?".

Овај филм, како се наглашава, приказао је присутнима причу о Косову и Метохији, из угла која се разликује од западне пропаганде и који никада није оставио равнодушним.

А. БОШКОВИЋ

У ТУЛНУ ЗАОКРУЖЕНА ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА

Помоћ свим Србима

Хуманитарна организација "Срби за Србе" одржала је минуле недеље у црквеном дому храма Пренос моштију Светог Николаја у Тулну, завршну пројекцију документарног филма "Срби народ који нестаје", у оквиру раније започете акције. Ова пројекција уследила је након оних у Љубљани, Инзбруку и Бечу.

Пројекцијом у Тулну, петом на простору средње Европе, завршена је мала турнеја која је претходно договорена на скупу

братских српских патриотских организација пре годину дана у Бечу. Ово представљање свечано је најавио старешина храма СПЦ у том аустриј-

МЛАДИ И ХУМАНИ:
Учесници акције у Аустрији

ском граду, Александар Треба. Овој пројекцији прису-

ствовали су поред осталих и бројни чланови Српске православне олма-

дине из Инзбрука.

У заједничком саопштењу је наведено да је на пројекцијама око 300 људи имало прилику да се упозна са "разлозима и судбоносним последицама духовног и демографског суноврата српског народа".

Организације које су све ово припремиле за своје земљаке захвалиле су свим земљацима који су учествовали у прикупљању хуманитарног прилога. У овој акцији, уз приказивање документарног филма, прикупљено је укупно 1.129 евра намењених српским породицама које живе на простору бивше Југославије.

А. Б.

КРСНА СЛАВА И РОЂЕНДАН СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ОМЛАДИНЕ ИНЗБРУК

Покренули талас добротинства

■ Промовисан и часопис "Споји", први српски омладински часопис у Аустрији

У недељу 17. априла на велики хришћански празник, Улазак Христов у Јерусалим - Цвети чланови Српске православне омладине Инзбрук (СПОЈИ) прославили су у храму Рођења Светог Јована Крститеља у овом граду крсну славу и двогодишњицу оснивања удружења. Деветорица оснивача, пре две године на Цвети суд пароха у Инзбруку Видослава и епископа средњоевропског

Константина добили благослов за оснивање удружења.

За две године удружење је спровело 60 акција на друштвеном, просветном и хуманитарном пољу. Остварени су контакти, сарадња и братство са неколицином српских удружења и организација из целог света са којима се у духу саборности и слоге удружење залаже за очување српског језика, културе, духовности.

После ломљења колача и свете литургије чланови СПОЈИ су позвали све парохијане на свој штанд испред храма, на коме су делили шосне колаче и сокове, а посебна част им је било и озваничење изласка првог броја часописа "Споји", који се продаје по цени од пет евра. Сав приход од продаје овог првог српског омладинског часописа у Аустрији па-

ОБИЧАЈ СЕ ПОШТУЈУ: Ломљење колача

ФОТО: А. БОШКОВИЋ

КУМ СТЕФАН

У храму рођења Светог Јована Крститеља, било је пуно верника, а чланови СПОЈИ су заједно са свим парохијанима пресекли славски колач, који је припремио овогодишњи колачар и кум, седамнаестогодишњи Стефан Радић.

мењен српској деци и народу на Косову и Метохији, Крајини, Босни и Херцеговини, широм Србије и свим земљама у којима живе Срби.

Чланови СПОЈИ су се овом приликом захвалили свим парохијанима у Инзбруку, који су на Цвети себи обезбедили први примерак часописа "Споји" и тако дали прилог за сународнике којима је потребна помоћ.

Ово је за Српску православну омладину Инзбрук била прилика да захвали и свом духовном оцу пароху Видославу из Инзбрука и епископу средњоевропском Константину, будући да су уз њихов благослов успешно покренули омладински талас широм Европе.

СПОЈИ се захвалио и свим људима добре воље који су до сада подржавали све акције и добротинитељски рад. **А. БОШКОВИЋ**

RADOVAN KALABIĆ U INZBRUKU ODRŽAO PREDAVANJE O ĆIRILU I METODIJU

Srbi u Tirolu čuvaju ćirilicu

У организацији српске православне омладине Inzbruk SPO(J)I, у главном граду аустријске покрајине Tirol, одржано је предавање магистра Radovana Kalabića на тему "Sveti Ćirilo i Metodije i počeci ćirilice" и промоција njegove најновије књиге "Pod prekorним pogledom istorije".

Predavanje koje је predstavljalo први корак у кампањи SPOJI за очување српског ćirilicnog писма међу Србима у Tirolu одржано је у просторијама Buchgalerie. Interesovanje за predavanje било је велико будући да су сва места била попунјена, претежно младим људима.

Beogradski istoričar, publicista i књижевник је у свом излагању говорио о Ćirilu i Metodiju, грчкој браћи из Soluna. Ziveli су у devetom веку и превели на slovenski језик liturgijske i biblijske књиге, ударили тако temelje sveukupnoj slovenskoj књижевности.

Kalabić је pored osvrta на istorijat nastanka ćirilicnog pi-

POTPISIVANJE KNJIGE: Vladimir Vlajić, Radovan Kalabić i Miša Matić

sma ukazao i на trenutnu situaciju:

- Srpsko ćirilicno писмо је po Ustavu Srbije zvanično писмо, ali, nažalost, u praksi то izgleda drugačije, pa се она на svakom koraku potiskuje. U centru Beograda, prestonici naše matice, retko се viđaju ćirilicni natpisi. Na

putokazima се u Србији većinom koristi latinично писмо - kazao је Kalabić. On је istakao да је uslov очуvanja identiteta очуvanje језика i svog писма.

Kalabić је predstavio i svoju најnoviju књигу "Pod prekorним pogledom istorije", koja će 30. maja

бити promovisana u парohijskom domu Храма svetog Save на Vračaru.

Prema rečima predsednika SPO(J)I Vladimira Vlajića, poslata је poruka svim Србима koji žive u rasejanju daleko od svoje otadžbine да čuvaju ćirilicu.

А. БОШКОВИЋ

PRIZNANJA

Nakon predavanja, predsednik SPO(J)I Vladimir Vlajić uručio је plakete najaktivnijim članovima ovog udruženja. Bronzana plaketa s likom Karadorda dodeljena је Milostivi Milivojević, srebrna plaketa s likom Njegoša Oliveru Ranisavljeviću, a zlatnu plaketu s likom svetog Save dobio је sedamnaestogodišnji Filip Vlajić. Zahvalnica је uručena i velikom prijatelju ove organizacije Radovanu Kalabiću, за sveukupni doprinos i zalaganje ostvarenju ciljeva Srpske pravoslavne омладине Inzbruk (SPO(J)I).

ČASOPIS

Naredni korak u kampanji biće predstavljanje drugog broja časopisa "Spoji!" u kojem će biti tekst "Ponos srpskog bića, naša је ćirilica". Nakon toga uslediće i niz predavanja o ćirilici.

Kosovo – Can you imagine?

Der Serbisch-Orthodoxe Jugendverein organisiert Vortrag rund um Kosovo

Einen Vortrag zum Thema „Die Geschichte und Entwicklung des Kosovo“ mit anschließender Filmprojektion „Kosovo – Can you imagine?“ organisierte kürzlich der Serbisch-Orthodoxe Jugendverein Innsbruck.

In die Räumlichkeiten der Buchgalerie in Innsbruck hatte der Serbisch-Orthodoxe Jugendverein Marko Miloradovic geladen. Der Student der Rechtswissenschaftlichen Fakultät ist auch Mitglied des Jugendvereins „Spoji“. Ziel war es, die Geschichte des Kosovo in einer neuen und objektiven Form aus der Sicht eines jungen Studenten darzustellen. Zugleich stellte der Vortrag in dieser Form das zweite deutschsprachige Referat in Organisation des Serbisch-Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck dar. Unter den Gästen befanden sich auch österreichische, schottische, serbische und Schweizer Freunde des Jugendvereins sowie zahlreiche Mitglieder und andere interessierte Innsbruckerinnen. Der Vortragende brachte

Ein gelungener Vortrag des Serbisch-Orthodoxen Jugendvereins. Fotos: Vlajic

zunächst allen Anwesenden die Geschichte des Kosovo in der Zeitspanne von der berühmten Amselfeldschlacht im Jahre 1389 bis zum NATO-Bombardement 1999 näher.

Kosovo – gestern, heute, morgen
Danach widmete er sich der Periode nach dem Bombardement bis heute und beendete den Vortrag mit seiner Analyse darüber, welche Bedeutung der Kosovo heute in der Weltpolitik hat bzw. welchen Status dem Kosovo in Zukunft zugeteilt werden könnte. Direkt nach dem Vortrag folgte der Dokumentarfilm „Kosovo – Can you imagine?“ von Boris Malagurski, einem jungen kanadischen Regisseur, mit dem der

Jugendverein „Spoji“ allen Anwesenden die Situation im Kosovo aus einem anderen Blickwinkel präsentieren wollte. Wer Interesse hat, sich selbst ein Bild zu machen: Den Film „Kosovo – Can you imagine?“ von Boris Malagurski gibt es im Internet: <http://www.youtube.com/watch?v=9nHWsW0gtw>

Der talentierte Vortragende Student: Marko Miloradovic

In Zusammenarbeit mit unserem Regionauten
Vladimir Vlajic

www.unelabest.at

Orden an Innsbrucker Heldin vergeben

Diana Budisavljevic hat im Zweiten Weltkrieg unzählige Kinder gerettet. Foto: Vlajic

Die Serbisch-Orthodoxe Kirche hat die gebürtige Innsbruckerin Diana Budisavljevic, geborene Obexer, mit dem Orden „Kaiserin Milica“ ausgezeichnet. Diana Budisavljevic rettete im Zweiten Weltkrieg 12.000 Kinder aus den Todeslagern des Ustascha Regimes.

In Zusammenarbeit mit unserem Regionauten
Vladimir Vlajic

DOPRINOS MIRNOM ŽIVOTU RAZLIČITIH NACIJA U BEČU

O Srbima u najboljem svetlu

U okviru prve bečke nedelje od 2. do 8. maja Srpska pravoslavna omladina iz Inzbruka (SPOJI) i humanitarna organizacija Srbi za Srbe organizovale su izložbu Austrija poznaje Srbiju i predavanje "Na tragu Srba u Beču".

Organizatori su želeli da predstavljaju Srbiju i srpski narod u najboljem svetlu širokom auditorijumu u glavnom gradu Austrije i tako daju doprinos mirnom životu različitih nacija u ovoj zemlji. Svečanim otvaranjem slika srpske umetnice Angeline Andrović Gradišnik i austrijskog umetnika Urlaha Plišnika u galeriji VHS 3 u Beču započet je šestodnevni program.

Otvaranju izložbe pored umetnika koji su za ovu priliku doputovali iz Nemačke, prisustvovali su i brojni gosti i predstavnici austrijskih institucija i Ambasade Republike Srbije u Austriji.

U subotu je u prostorijama hrama Svetog Save u trećem bečkom okrugu profesor Volfgang Rorbah održao predavanje pod nazivom "Na tragu Srba u Beču".

O tragovima Srba u Beču, govorio je Radvan Kalabić, istoričar i publicista iz Beograda. Kalabić je izneo kraću stručnu analizu kao uvod u samo predavanje koje je bilo prožeto sadržajima knjige Volfganga Rorbaha "Na tragu Srba u Beču". Ova knjiga je objavljena 2006. godine u izdanju Matice iseljenika Srbije čiji je Kalabić tada bio predsednik.

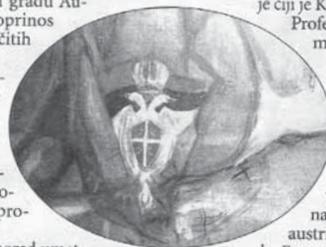
Profesor Rorbah je održao zanimljivo predavanje na temu srpske istorije i kulture u kojem je u kratkim crtama istakao vrednosti i istorijske događaje koji povezuju dva naroda.

Rorbah je u svom izlaganju naveo kao primer vekovnu borbu srpskog naroda za svoju, ali i slobodu austrijske države i cele hrišćanske Evrope, posebno Srba u Krajini.

Na kraju predavanja, predsednik SPOJI Vladimir Vlajic iskoristio je priliku da prisutne upozna i sa velikim delom Diane Budisavljević, Austrijanke udate za Srbina iz Krajine.

Ona je tokom Drugog svetskog rata spasila 12.000 srpske, jevrejske i romske dece iz logora smrti na prostoru tadašnje NDH.

A. BOŠKOVIĆ

IZLOŽBA SLIKA ANGELENE ANDROVIĆ GRADIŠNIK U BEČU

Lepota ljudske istine

U galeriji KoKo u Beču do 21. aprila može da se pogleda izložba slika srpske umetnice Angeline Andrović Gradišnik pod nazivom "Schönes, wie das menschlich Wahr".

Naziv izložbe je citat iz zbirke pesama Vuka Stefanovića Karadžića objavljene u Lajpcigu 1853. godine u piscima Gete. Na taj način je ukazano na vezu

Srbije, Austrije i Nemačke, što čine i radovi ove umetnice.

Izložbu je 9. aprila otvorio galerista Ginter Koh, a prisutne je pozdravila i Milena Karagađa atašee za kulturu u ambasadi Republike Srbije u Austriji. O srpskoj umetnici i njenom stvaralaštvu govorio je i njen kustos

Martin Šmitz iz Oberursela kod Frankfurta.

Otvaranju izložbe su prisustvovali i izaslanici ambasade Republike Nemačke u Austriji Hartmut Kraser, Olga Pantih Fičko direktorka instituta za kulturnu politiku u Beču, predstavnici humanitarne organizacije Srbi za Srbe iz Beča Miloš Jovanović, Rafaela Trost i Milan Simij, predstavnici Srpske pravoslavne omladine iz Inzbruka Dušan Igđavović i Vladimir Vlajic.

Ovo je drugo predavanje dela Angeline Andrović Gradišnik u Austriji, jer je u februaru ove godine izlagala svoja dela na Međunarodnom sajmu savremene umetnosti u Inzbruku.

Izložba naše umetnice u galeriji KoKo na adresi Mittelgasse 7 u 6. okrugu može da se pogleda do 21. aprila svakim danom od utorka do subote u periodu između 17 i 21 časova. A. B.

Prisutni na otvaranju izložbe u galeriji KoKo

SRPSKI VELIKANI

Tokom predavanja istaknuta je važna kulturno-istorijska uloga austrijske države i njene prestonice u kojoj su boravili i radili mnogi velikani srpskog naroda poput Dositeja Obradovića, Vuka Karadžića, Petra Petrovića Njegoša, Nikole Tesle i mnogih drugih.

Sa otvaranja izložbe

AKTIVITÄTEN

SERBISCHE KÜNSTLERIN BEI "ART INNSBRUCK"

Autor: Serbisch Orthodoxer
Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Mittwochabend, dem 2. Februar dieses Jahres fand in Innsbruck die Eröffnungsfeier zur internationalen Messe für zeitgenössische Kunst unter dem Namen "Art Innsbruck" statt. Dabei feierte die ART ihr 15-jähriges Jubiläum und bereitete zahlreichen Besuchern vom 3. bis zum 6. Februar in der Messehalle in Innsbruck mit 70 Ausstellern aus 10 Nationen wahre Freude.

Von der Vielzahl der Aussteller waren natürlich verschiedenste Künstler aus der ganzen Welt vertreten, wobei zu erwähnen ist, dass vor allem Werke westeuropäischer Künstler ausgestellt wurden. Unter ihnen waren überwiegend Künstler aus Österreich, Deutschland, der Schweiz, Italien, Frankreich und auch Spanien vertreten, aber nur wenige Künstler aus Osteuropa.

Interessant ist aber, dass unter den wenigen osteuropäischen Künstlern genau eine serbische Künstlerin auf der ART Innsbruck präsent war. Ihr Name ist Angelina Andrović Gradišnik, sie ist eine gebürtige Serbin, lebt schon seit 48 Jahren in Deutschland und sie wurde bei der ART Innsbruck

von ihrem Kunstkurator Dr. Martin Schmidt aus Oberursel im Taunus vertreten.

Frau Gradišnik präsentierte zuvor schon ihre Bilder an einigen Ausstellungen unter denen besonders jene in Berlin und Paris erwähnenswert sind und sie organisierte auch Ausstellungen in der serbischen Nationalgalerie in Belgrad, sowie in ihrer Wahlheimat Deutschland. Mit ihren Bildern will sie verschiedene Generationen ansprechen, die junge Generation, aber auch die etwas älteren unter uns, um so beide über die Kunst einander näher zu bringen.

In ihren Bildern fließt die Kultur ihrer Heimat Serbien, sowie die Kultur ihrer "zweiten" Heimat Deutschland bzw.

die westeuropäische Kultur zusammen und genau dieser Migrationshintergrund verlieh den Besuchern einen zusätzlichen Anreiz um sich mit den Kunstwerken Frau Gradišniks auseinanderzusetzen.

Dadurch, dass eine serbische Künstlerin durch Frau Gradišnik auf der ART Innsbruck vertreten war, bereitete das den serbischen Mitbürgern Innsbrucks eine große Freude und einen zusätzlichen Wunsch zur ART zu kommen.

Das merkte man auch am Mittwochabend bei der Eröffnungsfeier, als eine Gruppe junger Serbinnen und Serben den Stand von Frau Gradišnik besuchte. Dabei handelte es sich um eine Gruppe von Mitgliedern des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I, was auf Deutsch so viel heißt wie - "Verbinde!".

Dieses Motto, das die Mitglieder des Jugendvereins SPO(J)I verfolgen, zeigten sie auch am Mittwochabend, indem sie zusammen mit Frau Gradišnik und Dr. Martin Schmidt ihre Meinun-

gen über Kunst und die Bilder der serbischen Künstlerin interaktiv austauschten.

Danach machte Herr Dr. Martin Schmidt eine kleine Führung durch

Frau Gradišniks Koje für die jungen Innsbrucker Serben, die mit einem gemeinsamen Gruppenfoto zum Schluss gekrönt wurde.

Der Besuch ihrer jungen serbischen Landsleute bereitete Frau Gradišnik große Freude und wir können uns sicher sein, dass sich diese jungen Leute bei ihrem ersten Kauf eines Bildes erinnern werden, dass alles hier in Innsbruck angefangen hatte.

Zu guter Letzt ist noch zu erwähnen, dass wir durch das Zusammentreffen einer besonderen Künstlerin mit Migrationshintergrund, wie Frau Gradišnik, mit den jungen Mitgliedern des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck auch einen erfolgreichen Integrationsbeitrag auf der ART leisten konnten, da es zum Austausch zwischen drei Kulturen kam: der Österreichischen, der Deutschen und der Serbischen!

Dr. Martin Schmidt stellte die Bilder von Frau Gradišnik mit seinen zwei Praktikanten aus dem Jugendverein SPO(J)I bis zum Ende der ART hier in Innsbruck aus - danach ging es nach

Wien, wo die Kunstwerke von Frau Angelina Andrović Gradišnik ab dem 6. April in der Galerie KoKo, Mittelgasse 7, Wien - Mariahilf, zu sehen waren.

DIE GESCHICHTE UND ENTWICKLUNG DES KOSOVO

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Samstag, dem 19. März 2011, wurde ein Vortrag zum Thema „Die Geschichte und Entwicklung des Kosovo“ mit anschließender Filmprojektion „Kosovo. Can you imagine?“ in Organisation des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck gehalten.

Der Vortrag mit Filmprojektion fand in den Räumlichkeiten der Buchgalerie in Innsbruck statt. Der Vortragende dieses Abends war Marko Miloradović, Student der rechtswissenschaftlichen Fakultät in Innsbruck und u. A. auch Mitglied des Jugendvereins SPO(J)I. Der Vortrag zum Thema "Die Ge-

schichte und Entwicklung des Kosovo" stellte zugleich den zweiten deutschsprachigen Vortrag in Organisation des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck dar. Unter den Gästen befanden sich auch Österreichische, Schottische, Serbische und Schweizer Freunde des Jugendvereins, aber auch ein Teil der Mitglieder und andere interessierte Bürgerinnen und Bürger Innsbrucks. Da es sich bei dem Thema dieses Abends um ein sehr aktuelles und zugleich umstrittenes Thema handelt, ist es sehr schwer dieses objektiv darzustellen. Im Westen Europas und in den USA werden nur die Albaner als Opfer dargestellt, im Osten bzw. in Serbien werden nur die Serben als einzige Opfer dargestellt. Albaner und Serben beschuldigen sich gegenseitig

für Kriegsverbrechen und so dreht sich die Geschichte im Kreis. Mit diesem Vortrag wollte der Jugendverein SPO(J)I den Innsbruckerinnen und Innsbruckern die Geschichte und Entwicklung des Kosovo in einer neuen und Form, aus der Sicht eines jungen Studenten Namens Marko Miloradović, präsentieren. Der Vortragende brachte zunächst einmal allen Anwesenden die Geschichte des Kosovo in der Zeitspanne von der berühmten Amselfeldschlacht im Jahre 1389 bis zum NATO Bombardement 1999 näher. Danach widmete er sich der Periode nach dem Bombardement bis heute und beendete den Vortrag mit einer Analyse darüber, welche Bedeutung der Kosovo heute in der Weltpolitik hat bzw. welcher Status dem Kosovo in Zukunft zugeteilt werden könnte. Während dem Vortrag wurde auch die schlechte Situation der wenigen zurückgebliebenen Serben am Kosovo erklärt wobei erwähnt wurde, dass sie so gut wie keine Bewegungsfrei-

heit und auch nicht immer Strom bzw. fließendes Wasser haben.

Es wurde aber auch die schlechte materielle Situation der jungen Albaner erklärt, die durch die hohe Arbeitslosenquote von nahezu 70%, genauso wie die nicht-Albaner am Kosovo, sehr darunter leiden.

Direkt nach dem Vortrag folgte der Dokumentarfilm "Kosovo. Can you imagine?" von Boris Malagurski, einem jungen kanadischen Regisseur, mit dem der Jugendverein SPO(J)I allen Anwesenden die Situation am Kosovo aus einem anderen Blickwinkel präsentieren wollte.

An den Gesichtern der Gäste konnte man sehen, dass der Film niemanden unberührt lässt und dass der Großteil der Anwesenden durch die Szenen in "Kosovo. Can you imagine?" sehr berührt wurde.

Die Mitteilung des Abends seitens des Jugendvereins SPO(J)I ist, dass sich vor Allem die jungen Serben und Albaner für eine friedliche Zukunft und für ein friedliches Miteinander in den Gebieten, in denen sie leben,

einsetzen sollten und dass wir alle als Innsbruckerinnen und Innsbrucker die Situation am Kosovo aus verschiedenen Blickwinkeln betrachten sollten, denn es gibt immer verschiedene Seiten einer Wahrheit!

SCHÖNES, WIE DAS MENSCHLICH WAHRE

Autor: Serbisch Orthodoxer
Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Vor einem ausgewählt hochrangigem Publikum konnte am Mittwoch, dem 6. April 2011, in der Galerie KoKo, Mittelgasse 7 in Wien-Mariahilf, die Gemäldeausstellung mit Werken der serbisch-deutschen Künstlerin Angelina Andrović Gradišnik eröffnet werden.

Es war die bereits zweite Präsentation von Werken Angelina Andrović Gradišniks in Österreich, im Februar 2011 wurden 16 großformatige Gemälde auf der diesjährigen Art Innsbruck gezeigt.

Karadžić (1787 Tršić/Serbien - 1864 Wien), entnommen der Zueignung an Goethe, die Karadžić seiner 1853 in Leipzig erschienenen Sammlung "Serbischer Volkslieder" voranstellte. Die vielzeilige Widmung "An Goethe" verfasste der greise Dichter in seiner Wahlheimat Wien, und so spannt der Ausstellungstitel den bewegten Bogen zwischen Serbien, Deutschland und Österreich, der von Angelina Andrović Gradišnik nur zu gerne aufgenommen wurde und seinen Widerhall in den Themen ihrer Gemälde fand. Denn die Historie ihres serbischen Volkes,

der Landschaften und Bauwerke finden immer wieder den Weg in die Bildkompositionen der Künstlerin, genauso wie klassische Aktdarstellungen und Porträts historischer Persönlichkeiten und imaginerter Männer, Frauen und Kinder. Und auch das Motiv des Buches weiß die vielbelebte und weit gereiste Malerin in ihre Bilder symbolträchtig einfließen zu lassen.

Nachdem der Galerist DI Prof. Günter Koch seine zahlreichen Gäste, die

Künstlerin und ihren Ehegatten mit kurzen Begrüßung willkommen hieß, richtete die zweite Botschaftsrätin der

Botschaft der Republik Serbien, Frau Milena Karagaća, eine Grußbotschaft an die Anwesenden, unter denen sich

u. A. der Gesandte der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland, Herr Hartmut Krasser, Frau Olga Pantić-Ficko, Generalrätin des Stagirit Institutes für Kulturpolitik, und eine vierköpfige Professorengruppe um Prof. Dr. Dimitrij Dobrovolskj von der Akademie der Wissenschaft Wien befand. Schließlich führte der Kurator der Ausstellung, der Kunsthistoriker Dr. Martin H. Schmidt aus Oberursel/Ts. (BR Deutschland) das Werk und Leben der Künstlerin Angelina Andrović Gradišnik ein.

An der Ausstellung nahmen auch Vertreter der Humanitären Organisation "Serben für Serben" aus Wien, sowie Vertreter des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I teil, die sogar den weiten Weg aus Innsbruck auf sich genommen haben.

FINANZIELLE HILFE FÜR FAMILIE NISIĆ

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Zu Beginn des Monats Mai 2011 wurde eine finanzielle Hilfe in Höhe von 100 Euro für die serbische Familie Nisić aus dem Dorf Klokot im Kosovo und Metochien übergeben.

Die Spende von 100 Euro wurde im Jänner 2011 auf das Spendenkonto des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I von einem österreichischen Spender Namens Günther Reißbacher aus Kundl in Tirol eingezahlt, mit dem Wunsch, damit einer serbischen Familie am Kosovo zu helfen.

Die finanzielle Hilfe überreichte der Stellvertreter des Bürgermeisters der serbischen Gemeinde Kosovska Vitina, Miloš Stojković, im Dorf Klokot an Ort und Stelle.

In Anbetracht der Situation, dass Herr Stojković auch ein guter Freund und Unterstützer des Jugendvereins SPO(J)I ist und das Terrain von Kosovska Vitina, sowie die gesamte Situation, in der sich die serbischen Familien befinden, sehr gut kennt, haben wir uns entschieden seinem Rat zu folgen und die finanzielle Hilfe an Familie Nisić zu überreichen, da keines der Familienmitglieder in einem Arbeitsverhältnis steht und Vater und Sohn schwer krank sind. Wir hoffen, dass diese finanzielle Hilfe in Höhe von 100 Euro, die Herr Günther Reißbacher Mittels des Jugendvereins SPO(J)I für eine serbische Familie am Kosovo und Met-

ochien gespendet hat, auch helfen wird, damit es Familie Nisić in ihrer schwierigen Situation aushält und somit Kraft daraus schöpft, um für immer am serbischen Kosovo und Metochien zu bleiben.

An dieser Stelle bedankt sich der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I noch einmal bei Miloš Stojković für seine Hilfe bei der Übergabe der finanziellen Hilfe und ruft gleichzeitig alle Serben und andere Leute guten Willens auf für das serbische Volk am Kosovo und Metochien zu spenden, denn wenn unsere österreichischen Mitbürger den Willen und das Herz haben, den serbischen Familien am Kosovo zu helfen, dann müssten wir Serben nicht nur einen großen Willen haben, sondern auch eine große Pflicht darin sehen, unserem Volk am Kosovo zu helfen!

AUSTRIA meets SERBIA

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein
Innsbruck - SPO(JI) & Humanitäre Organisation
"Serben für Serben"

Am Montag, dem 2. Mai 2011, wurde die gemeinsame Ausstellung der serbischen Künstlerin Angelina Andrović Gradišnik und des österreichischen Künstlers Ulrich Plieschnig unter dem Titel "Austria meets Serbia" eröffnet, welche im Rahmen der 1. Wiener Integrationswoche zwischen dem 2. und 6. Mai in der Volkshochschule Landstraße von den serbischen Jugendvereinen SPO(JI) und „Serben für Serben“ organisiert wurde.

In den Werken der serbischen Künstlerin finden Kompositionen von historischen Ereignissen des serbischen Volkes, sowie Landschaften und Naturschönheiten Serbiens immer wieder ihren Widerhall – so sind die lesbaren Motive und Themen der Bilder einerseits eng mit der serbischen Geschichte und Kultur verbunden, wovon Werke wie „Der Weiße Engel“, „Kosovo“ oder „Zar Lazar“ zeugen, verweisen aber gleichzeitig auch auf

Harmonie und Einheit dessen erreicht, was auf den ersten Blick unvereinbar scheint.

Bei der Eröffnung waren, neben den Veranstaltern und teilnehmenden Künstlern, welche zu diesem Anlass auch aus Deutschland angereist sind, auch der stellvertretende Bezirksvorsteher, Vertreter des Magistrats für Integration und Diversität der Stadt Wien und Vertreter der Botschaft der Republik Serbien, sowie zahlreiche

das Urbild der Menschheit und spielen ein Loblied auf die Diversität unseres Daseins.

Auf der anderen Seite ist es wohl der starke Kontrast, der durch die abstrakten Werke des österreichischen Künstlers Ulrich Plieschnig erzielt wird, der diese Ausstellung einzigartig macht. Es sind Werke, die nicht direkt mit Integration oder der österreichischen Kultur in Verbindung gebracht werden können, stattdessen wird durch das gemeinsame Ausstellen der so verschiedenen Bilder, eine

Gäste mit und ohne Migrationshintergrund, anwesend.

Nachdem Frau Mag. Doris Zametzer, Direktorin der Volkshochschule Landstraße, die anwesenden Gäste begrüßt hatte, eröffnete Dipl. Ing. Rudi Zabrana die Ausstellung mit einer kurzen Rede, in der er unter anderem betonte, dass alle Menschen, unabhängig von Unterschieden hinsichtlich der Nationalität, Herkunft, Methode des künstlerischen Schaffens und anderen Kriterien, in ihrer Natur gleich sind und dass Beispiele - wie die

Ausstellung „Austria meets Serbia“ - zeigen, dass die Verbindung verschiedenster Subjekte und Gruppen, in diesem Fall am Beispiel figurativer und abstrakter Kunst, möglich ist.

Frau Mag. Imola Galvacsy hat im Namen des Magistrats für Integration und Diversität die Beteiligung der serbischen Non-Profit-Jugendorganisationen an der 1. Wiener Integrationswoche, sowie die Bemühungen ihrer Mitglieder für die Realisierung eines Projekts, das sich der Integration, Zusammenarbeit und dem friedlichen Zusammenleben verschiedener Volksgruppen widmet, begrüßt, und die Gelegenheit genützt, die Zusammenhänge und Hintergründe der Ausstellung selbst, sowie die Rolle der teilnehmenden Vereine, näher zu erläutern.

Im Anschluss hat Frau Milena Karagaća in der Rolle des Kulturattachés der Botschaft der Republik Serbien in Wien erklärt, dass dies bereits die zweite Präsentation von Werken Angelina Andrović Gradišniks in Österreich war, bei der auch sie anwesend war, nachdem im Februar 2011 16 großformatige Gemälde auf der "Art Innsbruck" gezeigt wurden und vor weniger als einem Monat eine Ausstellung unter dem Titel "Schönes, wie das menschlich Wahre" in der Galerie „KoKo“ veranstaltet wurde. Der Ausstellungstitel ist ein Zitat des serbischen Philologen und Goethe-Freund Vuk Karadžić (1787 Tršić/Serbien - 1864 Wien), entnommen der Zueignung an Goethe, die Karadžić seiner 1853 in Leipzig erschienenen Sammlung "Serbischer Volkslieder" voranstellte.

Gleich darauf wurde die Eröffnung mit einem kurzen Vortrag über die serbische Künstlerin und ihr Schaffen, seitens des Kunstkurators Dr. Martin Schmidt, sowie einer kurzen Rede des österreichischen Künstlers Ulrich Plieschnig beendet. Herr Plieschnig betonte in seiner Ansprache seine

persönliche und langjährige freundschaftliche Beziehung gegenüber seinen serbischen Nachbarn, die an der Organisation beteiligt waren, als Hauptmotivation für die Teilnahme an der genannten Veranstaltung. Die Veranstalter hoffen, dass sie mit ihrem Beitrag ein positives Zeichen der Verbindung, des Respekts und der gegenseitigen Achtung setzen, indem serbische, deutsche und österreichische Künstler und Organisatoren gemeinsam an einem Projekt teilnehmen, das sich der Integration

widmet und nützen diese Gelegenheit sich nochmals bei allen Menschen guten Willens, die ihnen geholfen haben und mit offenen Herzen entgegengekommen sind und es ermöglicht haben, die Idee von "Austria meets Serbia" zu realisieren, herzlich zu bedanken.

AUF DEN SPUREN DER SERBEN WIENS

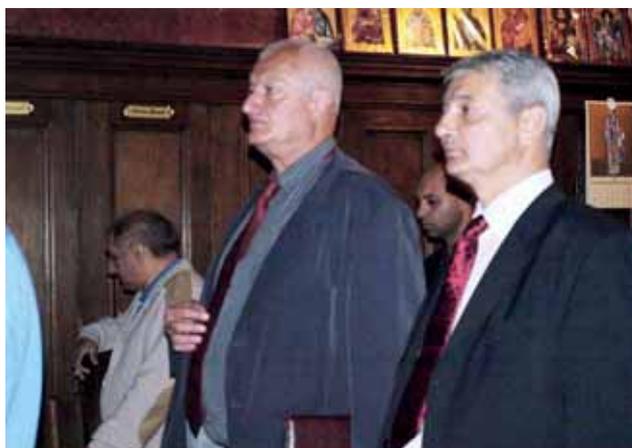
**Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein
Innsbruck - SPO(J)I & Humanitäre Organisation
"Serben für Serben"**

Am Samstag, dem 7. Mai 2011, hat Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach, ein österreichischer Philologe und großer Freund des serbischen Volkes, in der Kirche zum Heiligen Sava in Wien einen Vortrag in deutscher Sprache unter dem Titel "Auf den Spuren der Serben Wiens" abgehalten, der im Rahmen der 1. Wiener Integrationswoche gemeinsam von der österreichischen Hilfsorganisation "Serben für Serben" und des Serbisch-orthodoxen Jugendvereins Innsbruck SPO(J)I organisiert. Damit wurde das sechstägige Veranstaltungsprogramm der beiden Partnervereine beendet, mit dem Serbien und das serbische Volk einem breiten Auditorium in der Hauptstadt Österreichs präsentiert wurden und damit ein einzigartiger Beitrag zur sozialen Integration, Kooperation und friedlichen Koexistenz der verschiedenen Volksgruppen in diesem Land geleistet haben.

Der Vortrag wurde von Vater Sladjan eröffnet, indem er erklärte, dass der Hauptredner des Abends ein lebendiges Beispiel dafür ist, dass es möglich ist, die ideale Kombination zwischen der lokalen österreichischen

und serbischen Bevölkerung, die die größte Migrantengruppe in Österreich darstellt, erreichbar ist, wobei der Priester auch die Gelegenheit nüt-

Bild: Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach und Mag. Radovan Kalabić während des Abendgottesdienstes vor dem Vortrag

zte alle Gäste herzlich zu begrüßen, unter denen auch zahlreiche österreichische Mitbürger waren. Gleich darauf hat Vladimir Vlajić, Präsident des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I im Namen der beiden Partnervereine die Gäste begrüßt und die Möglichkeit genutzt, besonderen Dank gegenüber der Kirchengemeinde zum Heiligen Sava, die den Versammlungssaal zu Zwecken des Vortrags zur Verfügung gestellt hat, zu äußern und sich ebenfalls bei Prof. DDr. Wolfgang Rohr-

bach, Mag. Radovan Kalabić, der aufgrund unserer Einladung aus Belgrad angereist ist, um einige einleitende Worte zum Vortrag zu sagen, sowie den vielen anderen Gästen, unter denen auch der Generalkonsul der Botschaft der Republik Serbien, Herr Kosta Simonovic, Präsident der Österreichisch-Serbischen Gesellschaft Dr. Marko Stijaković und eine große Anzahl von unseren geschätzten österreichischen Mitbürgern, die auf unsere offene Einladung zum besseren Verständnis und Brückenbau zwischen den beiden Nationen reagiert haben.

Im Anschluss hat Mag. Radovan Kalabić eine einleitende Erklärung, in der er vor allem seine persönliche freundschaftliche Beziehung zu Herrn Rohrbach, Autor des Buchs "Auf den Spuren der Serben Wiens", nach dem dieser Vortrag seinen Namen erhielt, betont hat und eine kurze Analyse des Inhalts des Buches hervorbrachte, das er im Jahr 2006 in Belgrad, als Präsident der Assoziation der Auswanderer Serbiens, gemeinsam mit "seinem Freund und Kollegen Prof. DDr. Rohrbach - einem großen Freund des serbischen Volkes" präsentierte.

Darauf folgend hielt Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach in einer angenehmen Atmosphäre einen sehr interessanten Vortrag zur serbischen Geschichte und Kultur, indem er in kurzen Abschnitten einige Fakten zur frühen Geschichte des serbischen Volkes nannte, wobei er ein besonderes Merkmal auf die Werte und geschichtlichen Geschehnisse legte, die unsere beiden Völker verbinden und dabei betonte er, dass man im Kopf nicht immer nur die tragischen Ereignisse in der Geschichte unserer beiden Völker haben sollte, sondern vor Allem die wertvollen und positiven Beispiele.

So erwähnte Herr Rohrbach in seinem Vortrag zum Beispiel den Jahrhunderte langen Kampf des serbischen Volkes für seine Freiheit, aber auch für die Freiheit des österreichischen Staates und des gesamten christlichen Europas, vor Allem durch die Serben in der Krajina, deren privilegierten Status zur Zeit Österreich-Ungarns Herr Rohrbach näher erklärte, den die Serben in der Krajina durch besondere Heeresverdienste zur Zeit der österreichisch-türkischen Kriege erlangten.

Genauso wurde auch die geschichtlich-kulturelle Rolle des österreichischen Staates und seiner Hauptstadt hervorgehoben, in der viele große Namen des serbischen Volkes hausten und arbeiteten, wie zum Beispiel Dositej Obradović, Vuk Stefanović Karadžić, Petar Petrović Njegoš, Nikola Tesla und viele Andere. Durch die Enthüllung wichtiger und interessanter Einzelheiten zu diesen Persönlichkeiten, wurde unter Anderem auch erklärt, welche Rolle die Serben im kulturellen Leben Wiens schon damals hatten.

Große Aufmerksamkeit schenkte Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach in seinem Vortrag auch der österreichischen Diplomatie zur Zeit des Berliner Kongresses, die in großen Zügen dazu beigetragen hatte, dass der unabhängige serbische Staat anerkannt wurde und so sein Territorium ausweiten konnte, was ein sehr positives Beispiel in der Beziehung zwischen Österreich und Serbien zum Ende des 19. Jahrhunderts darstellt.

Auf der anderen Seite hat sich der Vortragende die Gelegenheit nicht nehmen

lassen seinen Mitbürgern, die den Vortrag mit hoher Aufmerksamkeit verfolgten, einige Fakten zur Annexion von Bosnien und Herzegowina, zum Attentat von Sarajewo, sowie zum Ultimatum, das Österreich vor Ausbruch des 1. Weltkrieges an Serbien stellte und alles was aus diesen unglücklichen Geschehnissen resultierte, zu nennen.

Am Ende erklärte Herr Rohrbach seine persönliche familiäre Verbindung zu Serbien und dem serbischen Volk und fügte hinzu, dass es viele österreichische Namen wie z.B. "Ratz" oder "Ratzinger" gibt, die ihre Ursprünge am Balkan haben. Hinzuzufügen ist auch, dass der gesamte Vortrag mit witzigen Geschichten und Kommentaren übersät war, mit denen Herr Rohrbach in fließender serbischer Sprache die Aufmerksamkeit und die Stimmung aller Anwesenden hoch hielt.

DIE TAT VON DIANA BUDISAVLJEVIĆ ALS BRÜCKE ZWISCHEN ZWEI VÖLKERN

Gleich im Anschluss an den erfolgreichen Vortrag von Prof. DDr. Rohrbach gab es auch zahlreiche Fragen und Kommentare des Publikums, nach denen Vladimir Vlajić den gesamten Abend mit einer weiteren interessanten Geschichte ausklingen lies.

Dabei ging es um eine große Tat einer österreichischen Heldin Namens Diana Budisavljević, die mit einem Kra-

jina Serben aus Kroatien verheiratet war und die während des 2. Weltkriegs 12.000 serbische, jüdische und Roma-Kinder aus den Todeslagern des damaligen nationalsozialistischen unabhängigen Staates Kroatien (NDH Staat) rettete. Dabei nannte Vlajić die Heldentat der Innsbruckerin Diana Budisavljević als eines der wertvollsten Beispiele zwischen dem österreichischen und dem serbischen Volk, das nicht in Vergessenheit geraten darf und als Fundament zum Brückenbau zwischen unseren Völkern dienen sollte.

An dieser Stelle ist zu erwähnen, dass Herr Rohrbach mit der Heldentat von Frau Budisavljević nicht näher vertraut war und er deshalb nach dem Kurzvortrag von Vladimir Vlajić angekündigt hat, einen Text darüber in der dritten Ausgabe von "Auf den Spuren der Serben Wiens" zu veröffentlichen, wobei hinzuzufügen ist, dass die serbisch-orthodoxe Kirche vor kurzem Diana Budisavljević posthum mit dem Orden "Kaiserin Milica" ausgezeichnet hat.

SPO(J)I überreicht Dankesurkunde an H.O. "Serben für Serben"

Wir wollen auch hervorufen, dass nach dem Vortrag "Auf den Spuren der Serben Wiens" Vladimir Vlajić im Namen des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I eine Dankesurkunde an die humanitäre Partnerorganisation "Serben für Serben" überreichte, die in diesem Fall

Bild: Vater Sladjan (links im Bild) begrüßt das Publikum

vom Obmann dieser Organisation in Österreich, Miloš Jovanović, entgegengenommen wurde.

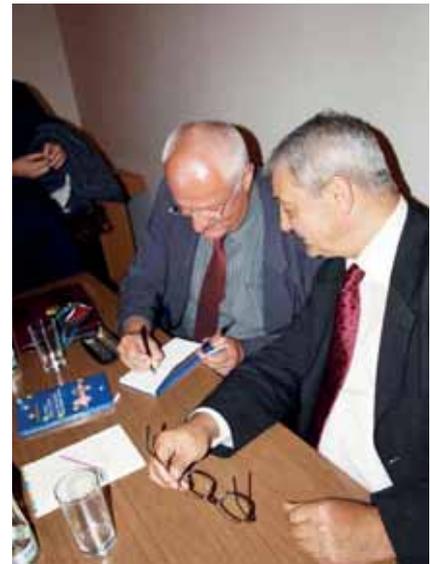
Humanitäre Hilfe in Höhe von €225 gesammelt

Während dem Vortrag hatten die Gäste die Gelegenheit humanitäre Aktionen unserer Organisationen zu unterstützen. So wurden durch freiwillige Spenden, durch den Verkauf des Buchs "Auf den Spuren der Serben Wiens" und der Zeitschrift "Spojil!" genau €225 an humanitären Mitteln gesammelt, wobei ein anonymer Spender nach dem Vortrag noch €100 für den Kauf einer Wasserpumpe für

die serbische Familie Žmirić aus Krajina in Kroatien spendete.

Die Mitglieder unserer beiden Vereine finanzierten die Organisation des Vortrags privat, wie z.B. das Drucken von Flyern oder Fahrtkosten, während der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I entschieden hat, die gesammelten humanitären Mittel im Fonds der humanitären Organisation "Serben für Serben" zu lassen, da zwei Wochen später eine gemeinsame humanitäre Aktion in der Krajina geplant war.

Bild: Gut gelaunte Vortragende nach dem Vortrag im Gespräch mit den Gästen

SERBISCHES TAEKWONDO-NATIONALTEAM WIEDER IN INNSBRUCK

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Samstag, dem 4. Juni 2011, wurde in Innsbruck das "Austria Open" ausgetragen, ein internationales Taekwondo-Turnier der A-Kategorie der Europäischen Taekwondo Union (ETU), das jedes Jahr in Österreich ausgetragen wird.

Dieses Jahr nahmen 1122 Sportlerinnen und Sportler aus 207 Mannschaften aus 35 Ländern am Wettbewerb teil - unter ihnen auch die Vertreter Serbiens.

gliedern von SPO(J)I.

Die Vertreter Belgrads bei der diesjährigen Austria Open waren: Budimir Krivokuća, Jovana Petrović und Aleksandra Radmilović, als aktive Turnierteilnehmer, sowie Davor Borodenko vor der Schiedsrichterorganisation Serbiens. Jovana Petrović und Aleksandra Radmilović verloren in ihren Kämpfen um eine Medaille gegen die Teilnehmerinnen aus Schweden und Deutschland, die am Ende sogar Siegerinnen des Turniers waren.

Das Nationalteam Serbiens gewann mit insgesamt 61 Teilnehmern

13 Medaillen und belegte den 4. Platz in der Teamwertung.

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I begrüßt an dieser Stelle nochmals seine Freunde aus dem Belgrader Taekwondoverband aus Serbien und teilt unseren jungen Sportlern mit, dass sie jeden Tag mit sehr viel Fleiß und starken Willens an sich arbeiten sollen, damit sie eines Tages die höchsten sportlichen Errungenschaften erreichen und so weiterhin das serbische Volk und Serbien im besten Licht der Welt präsentieren!

HUMANITÄRES FUSSBALLTURNIER IN SLOWENIEN

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I & Serbische Vereinigung "Zadužbina"

Am Samstag, dem 4. Juni, fand das zweite humanitäre Kleinfußballturnier in der Organisation der serbischen Vereinigung "Zadužbina" aus Slowenien, diesmal in Kranj, statt. Am Turnier nahmen 22 Mannschaften teil, von denen eine aus Österreich kam, in welcher der Vertreter von SPO(J)I in Wien, Dušan Ignjatović, mit den Kollegen aus der humanitären Partnerorganisation "Serben für Serben" zusammenspielte - die Mannschaft hieß "Serben für Serben". Mit dabei war auch Danijela Lazendić, auch eine Vertreterin von SPO(J)I, die den weitesten Weg von allen Teilnehmern auf sich genommen hat und im Namen des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I aus dem 500 km entfernten Innsbruck anreiste.

Vor dem Beginn des Turniers versammelten wir uns alle am Fußballplatz, wo Vater Budimir, Pfarrer aus Kranj, ein Eröffnungsgebet hielt und wir gemeinsam für das serbische Volk beteten, nachdem uns Vater Budimir mit dem "Heiligen Wasser" segnete. Trotz starker Regenfälle, konnten wir nicht von unserem Vorhaben abgebracht werden. Keine der Mannschaften gab auf, genauso wie auch die Zuschauer und Gäste nicht, die ihre Mannschaften am Feld anfeuerten und so auch ihren Beitrag zu diesem Turnier leisteten. Somit können wir alle stolz darauf sein, dass in

einer kleinen Stadt wie Kranj rund 300 Serben aus ganz Slowenien eine klare Nachricht für die Serben

am Kosovo und Metochien verkündeten - "Nächstes Jahr in Prizren".

Mannschaften, die teilgenommen haben: Serben für Serben, Desanka

Am gleichen Abend wurde auch eine Feier organisiert, auf der die bekannte serbische Band "357" aus Belgrad, genauso wie die "VKV" Band aus Slowenien auftraten, sodass wir uns auch Mittels diesen Berichts bei ihnen für ihre Unterstützung bedanken möchten.

Bild: Mannschaft "Serben für Serben"

Wir lassen die Bilder sprechen, denn diese können wahrscheinlich am besten die Atmosphäre dieses Tages wiedergeben, wobei wir vor Allem darauf stolz sind, dass sich an diesem Tag an einem Ort junge Serben friedlich an einem Ort versammeln haben, in der Hoffnung, ihren Landsleuten am Kosovo und Metochien helfen zu können und dabei insgesamt €1655 an humanitären Mitteln durch die Turnieranmeldungen und den Verkauf von Getränken und T-Shirts der serbischen Vereinigung "Zadužbina" gesammelt wurden.

Maksimović, Manjača, Dobrovoljci, Mladićevi momci, Ostrog, Brezovica srpska, Prizren, Božuri, Republika Srpska, Sveti Sava, Priština 1, Priština 2, Car Dušan, Čečava, Teslić, Vitina, Podgrmeč, Petar Kočić, Crna Gora, Krajina und Brđani.

Im Finale trafen Ostrog und Priština 1 aufeinander, wobei, nach einer fairen und sportlichen Schlacht, Ostrog als wohlverdienter Sieger des traditionellen Turniers "Za srpski Kosmet" vom Platz ging.

Der Effekt dieses Turniers und der anschließenden Feier ist viel größer, denn es wurden alte Bekanntschaften noch stärker gefestigt, neue Freundschaften geschlossen und es haben sich noch mehr Leute gemeldet, um aktiver an unserer Arbeit teilzunehmen.

Wir bedanken uns nochmals bei Allen die am Turnier teilnahmen, bei allen Donatoren, Mannschaften, Schiedsrichtern, Gästen und bei alldenjenigen die mitgeholfen haben, um dieses Turnier erfolgreich zu gestalten.

Bild: Großes Plakat mit der Aufschrift "Nächstes Jahr in Prizren"

Wenn Gott so will, werden wir bereits am St.-Veithstag die gesammelte humanitäre Hilfe den serbischen Kindern und Familien am Kosovo und Metochien übergeben, um ihnen so gut es geht den schwierigen Alltag zu erleichtern und ihnen so wenigstens ein kleines Lächeln zu verleihen!

Bild: Vertreter von SPO(JJ), Mitglieder von H.O. "Serben für Serben" mit den Organisatoren aus "Zaduzbina"

SERBIA - BALKAN BEAUTY

Am Samstag, dem 2. Juli 2011, wurde ein Vortrag zum Thema "Natürliche Schönheit und Tourismusmöglichkeiten in Serbien" unter dem Namen "SERBIA - BALKAN BEAUTY" in Organisation des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck gehalten.

Der Vortrag mit anschließender Verkostung serbischer Spezialitäten fand in den Räumlichkeiten der Buchgalerie in Innsbruck statt. Der Vortragende dieses Abends war Vladimir Vlajić, Student der Betriebswirtschaftlichen und Politikwissenschaftlichen Fakultät in Innsbruck.

Der Vortrag unter dem Namen "SERBIA - BALKAN BEAUTY" stellte zugleich den dritten deutschsprachigen Vortrag in Organisation des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck dar, wobei auch diesmal unter den Gästen österreichische Freunde des Jugendvereins waren.

Zu Beginn des Vortrags wurden die wichtigsten Daten zu Serbien, sowie die größten serbischen Städte mit ihren bekanntesten Veranstaltungen vorgestellt. So zum Beispiel eine der bekanntesten Veranstaltungen Serbiens, das Trompetenfestival in Guča, das jedes Jahr Anfang August statt-

**Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein
Innsbruck - SPO(JJ)**

findet und jährlich eine halbe Million Gäste aus aller Welt nach Serbien zieht. Aber auch das Belgrade Beer Fest, das jedes Jahr Mitte August in Belgrad stattfindet, sowie das Grillfest von Leskovac und das Zwetschkenfest von Blace wurden zu Beginn erwähnt. Danach wurden mit Unterstützung von kurzen Videoclips sechs serbische Städte vorgestellt: Subotica im Norden Serbiens, Kuršumljija im Süden, Loznica im Westen, Petrovac an der Mlava im Osten und Velika Plana und Arandjelovac im Zentrum Serbiens. Da über die größeren Städte Serbiens, wie zum Beispiel Belgrad, Novi

Sad oder Nisch im Internet sehr viel, ganz leicht zu finden ist, haben wir uns entschieden, im Rahmen dieses Vortrags, die kleineren Städte in Serbien mit ihren wunderschönen Landschaften und verschiedensten Urlaubsmöglichkeiten vorzustellen, wobei wir so auch die Aufmerksamkeit auf die unberührte Natur und wahre Schönheit Serbiens lenken konnten. So wurde allen Anwesenden als er-

stes Subotica im Norden Serbiens vorgestellt, die zur Zeit Österreich-Ungarns noch Maria-Theresienstadt hieß und auch heute noch Geschichten aus dieser Zeit erzählt. Einer der bekanntesten Seen Serbiens, der Palić-See, befindet sich nur 10 Minuten Fußmarsch von Subotica entfernt und bietet verschiedene Möglichkeiten - von Erholung bis zu unterschiedlichen Sportvorbereitungen. An dieser Stelle ist, sowohl der Palićer Schlamm erwähnenswert, dem man heilende Wirkungen nachsagt, als auch zahlreiche Thermalbäder, Nationalparks, sowie die traditionelle Pferdeart, für die dieser Bereich Serbiens auch bekannt ist.

Nach einem Besuch im Norden Serbiens zogen wir in den Süden Serbiens nach Kuršumljija, welche die er-

ste Hauptstadt Serbiens im Reich des Stefan Nemanja im 10. Jh. darstellte. Der ursprüngliche Name dieser Stadt war "Weiße Kirchen" (Bele Crkve) in Anlehnung an die weißen Mar-

mordächer der Kirchen, die damals der serbische Fürst erbauen ließ. In der Umgebung von Kuršumlija gibt es auch viele bekannte Thermalbäder, wie zum Beispiel Prolova Banja, Lukovska und Kuršumlijska Banja, die zu den bekanntesten in ganz Serbien zählen, wobei die größte Attraktion in diesem Gebiet Serbiens die sogenannte "Devil's Town" (Djavalja Varoš) darstellt. Dabei handelt es sich um ein Naturphänomen, das nur selten in der Welt zu entdecken ist und das auch vor ein paar Jahren für ein neues Naturwunder nominiert war. Kuršumlija bietet neben verschiedenen Erholungsmöglichkeiten auch wunderbare Mountainbike- und Wanderstrecken.

Nach einer Besichtigung Kuršumlijas ging es in die im Westen Serbiens gelegene Stadt Loznica, die eine richtige Kultur- und Sportstadt darstellt, wobei sie am bekanntesten ist für den nahegelegenen Ort Tršić, in dem der serbische Dichter, Reformator der serbisch kyrillischen Schrift und Goethe Freund Vuk Karadžić geboren wurde. Seine größten Werke verfasste er

übrigens in Wien, da er den Großteil seines Lebens dort verbrachte und auch dort starb. Ihm zu Ehren findet jedes Jahr im September die "Versammlung von Vuk" (Vukov Sabor), die größte Kulturveranstaltung Serbiens, in Loznica statt. Die Umgebung von Loznica ist zudem noch bekannt für die "Drina Regatta" die jedes Jahr Anfang Juli am Fluss Drina stattfindet,

aber auch für die zahlreichen serbisch-orthodoxen Klöster und die vielen Thermalquellen.

Die nächste Stadt auf unserer Route war Petrovac an der Mlava die den Osten Serbiens repräsentierte. Es ist hier zu erwähnen, dass die meisten Serbinnen und Serben die in Tirol leben aus der Umgebung von Petrovac kommen. Die Stadt liegt am Fuße des Homolje Gebirges und ist bekannt für das Thermalbad "Banja Ždrela", sowie für einige archäologische Ausgrabungsstätten. Mit Petrovac wird auch das Imker Dorf Kamenovo in Verbindung gebracht, das nur einige

Kilometer von Petrovac entfernt ist und für einen der besten Honige Serbiens bekannt ist. Petrovac ist ebenfalls bekannt als Geburtsort des ersten serbischen Marathonläufers Dragutin Tomašević, der 1912 für das Königreich Serbien bei den Olympischen Spielen in Stockholm an den Start ging, aber auch für eines der berühmtesten Klöster Serbiens - Gornjak. Zum Schluss des Vortrags wurden die Städte Velika Plana und Arandjelovac im Zentrum Serbiens präsentiert. Velika Plana, eine kleine Stadt, die an

der Morava liegt, ist u. A. auch durch den österreichischen Schriftsteller und Freund des serbischen Volkes Peter Handke bekannt, der in seinem Buch "Morawische Nacht" über diese

Umgebung schreibt. Diese Stadt war auch die erste Grabstätte des serbischen Feldherren Karadjordje und bietet verschiedene Möglichkeiten zur Besichtigung von serbischen "Ethno-Dörfern", sowie zum Besuch von zahlreichen Klöstern die auch hier sehr präsent sind.

Der Vortrag wurde mit einem Besuch in Arandjelovac beendet, eine Stadt die für den nahegelegenen Ort Orašac bekannt ist, in dem im Jahre 1804 vom serbischen Feldherrn Karadjordje der erste serbische Aufstand gegen das osmanische Reich in Bewegung gesetzt wurde.

So konnten alle Anwesenden mit diesem Vortrag etwas Neues über ein Land in Südosteuropa lernen, genauer gesagt, ein Land am Balkan, das Serbien heißt.

Direkt nach dem Vortrag wurden alle zur Verkostung serbischer Spezialitäten und serbischer Produkte eingeladen, wobei vor allem die ös-

terreichischen Gäste mit dem traditionellen serbischen Brot - Proja, mit dem serbischen Teiggebäck (Pita) mit Fleisch, Feta oder Champignons, aber auch mit den bekannten Čevapčići, mit der Salami vom Zlatibor-Gebirge, mit dem Honig aus Kamenovo, mit dem beliebten serbischen Schliwowitz (Šljivovica), mit der in Serbien populären "Eurocreme", sowie mit anderen serbischen Süßigkeiten und

mit dem serbischen "Jelen" und "Lav" Bier sehr zufrieden waren. Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I wollte mit dem Vortrag "SERBIA - BALKAN BEAUTY" einen weiteren Schritt in Richtung erfolgreicher Zusammenarbeit zwischen den in Österreich lebenden Serben und den österreichischen Mitbürgern machen und so unseren österreichischen Nach-

barn Serbien und das serbische Volk auf eine andere Weise näherbringen, aber sie mit diesem Vortrag auch motivieren nach Serbien zu reisen und sich selbst einen eigenen Eindruck über die serbische Gastfreundschaft und die natürliche Schönheit am Balkan, die Serbien ausstrahlt, zu verschaffen!

MIT DEM ROTEN KREUZ ZÄHLTEN WIR BIS DREI

Autor: Ivan Ivković, Vertreter von SPO(J)I in Serbien

Sehr geehrte Freunde, Unterstützer und Mitglieder unseres Vereins, mit großer Freude kann ich euch hiermit informieren, dass wir im ersten Halbjahr 2011 drei humanitäre Aktionen in Svilažnac, Petrovac an der Mlava und Paraćin mit Hilfe des serbischen Roten Kreuzes erfolgreich abschließen konnten. Diese Aktionen waren das Resultat gemeinsamer Kräfte unserer Mitglieder aus Österreich und Serbien, genauer gesagt sind die gesammelten humanitären Mittel aus Österreich Mittels unseres Partners "Veolia transport - Litias a.d. Požarevac" nach Serbien transportiert worden, damit sie dort denjenigen überreicht werden, die die Hilfe am nötigsten haben.

Dem Roten Kreuz von Svilažnac wurden vier Pakete mit Kleidung und Schuhen, im Wert von €122, übergeben. Obwohl uns die Wetterbedingungen nicht gerade eine Unterstützung geboten haben, war unser eiserner Wille am Ende doch stärker als der Jännerfrost. Vertreter von SPO(J)I in Begleitung eines Reporters des lokalen TV-Senders RUF aus Petrovac an der Mlava versammelten sich am 31. Jänner 2011 vor der Kirche der Hl. Apostel Peter und Paul im Dorf Veliko Laole und fuhren von dort aus los nach Svilažnac, wo sie mit typischer serbischer Gastfreundschaft empfangen wurden. Es herrschte eine angenehme und freundschaftliche Atmosphäre, was uns nicht überra-

scht, denn wir setzen uns ja für die gleichen Ziele ein, wie zum Beispiel die Hilfe für die am stärksten von der Armut betroffenen. Da wir früher keine Gelegenheit gehabt haben mit dem Roten Kreuz von Svilažnac in dieser Art zusammenzuarbeiten, lernten wir einander im Gespräch näher kennen und wechselten so unsere Eindrücke und Erfahrungen in Sachen humanitäre Arbeit aus. Für uns war vor Allem der Kurzvortrag des Sekretärs des "RK - Svilažnac" Nebojša Jovanović sehr interessant, in dem er uns einiges über diese Institution und deren Aktivitäten, die sie bis heute unternahm, näherbrachte. Man bemerkt sofort beim betreten der Räumlichkeiten, dass alles sehr

gepflegt und ordentlich ist, wobei es interessant ist zu erwähnen, dass die Subventionen der Stadt Svilajnac, die für die Räumlichkeiten erhalten

eine Gesundheitsversicherung, Schul- sachen und sogar einen kostenlosen Nachhilfeunterricht. Wir hatten auch die Möglichkeit, die Unterrichtsräume

wurden, nicht für ihren eigentlichen Zweck verwendet wurden, sondern für humanitäre Zwecke zur verbesserten Hilfe der Leute, die in dieser Stadt leben.

Genauso bedeutsam ist auch der Einsatz in der Unterstützung der älteren Personen in Svilajnac, wie auch die Hilfe für Volksschulkinder, die in keinen hinreichenden Lebensbedingungen leben und keine Mittel haben, um sich eine Ausbildung zu leisten. Deshalb gibt es hier eine offene Küche,

zu besichtigen, in denen im Sommer Schwimmunterricht gehalten wird und im Winter wird die Aufmerksamkeit dem Eislaufen geschenkt wird. Das heißt, dass es hier auch sportlich-erholungsreiche Aktivitäten gibt.

Am Freitag, dem 11. Februar, organisierten wir die zweite Übergabe der humanitären Hilfe in den Räumlichkeiten des Roten Kreuzes in Petrovac

an der Mlava (vier Pakete im Wert von €150). Die Übergabe wurde mit dem Unterschreiben der Bestätigungspapiere von beiden Seiten abgeschlossen, was auch von dem lokalen Sender RUF festgehalten wurde. Wie üblich, wurde die Aktion in einem gemütlichen Beisammensein fortgesetzt, in Hoffnung, die Zusammenarbeit zwischen den Leuten guten Willens werde weiterhin

fortgeführt.

Die dritte Aktion wurde am Montag, dem 28. Februar, abgeschlossen - diesmal beim Roten Kreuz in Paraćin, wobei ein großes Paket im Wert von €127 übergeben wurde.

Auch in Paraćin wurden in freundschaftlicher Atmosphäre Informationen und Meinungen über die humanitäre Arbeit ausgetauscht. Das Rote Kreuz in Paraćin legt auch großen Wert auf die Hilfe von älteren Personen, aber vor Allem auf die schulische Ausbildung von jungen Leuten aus dieser Stadt, die sich keinen regelmäßigen Schulbesuch leisten können.

Wir können uns sicher sein, dass die eingesetzten materiellen Mittel, unsere Zeit und Energie nicht umsonst waren und dass es zu unserem gemeinsamen Wohl nützlich ist weitere Kontakte zwischen Menschen guten Willens zu knüpfen, denn zusammen sind wir stärker und indem wir anderen helfen, helfen wir auch uns selbst!

VIELFALT DAHEIM IN TIROL

Autor: Mag. Hannes Gstir, Leiter des Fachbereiches Integration des Landes Tirol

Vielfalt daheim in Tirol – der Titel der derzeit durch Tirol tourenden Ausstellung des Fachbereiches Integration in der Abt. JUFF des Landes Tirol umschreibt gleichzeitig treffend unsere Ziele und Inhalte.

Tatsächlich ist die Bevölkerung unseres Landes sehr vielfältig zusammengesetzt: dazu gehören Menschen, die seit Generationen in Tirol leben ebenso wie in den letzten Jahren oder Jahrzehnten Zugewanderte und ihre Kinder und Enkel, Menschen mit den verschiedensten nationalen und ethnischen Hintergründen und religiösen Bekenntnissen. Aber auch Menschen mit unterschiedlicher Bildung, in verschiedenen Altersstufen und familiären Situationen etc. – TirolerInnen mit den unterschiedlichsten Interessen, Bedürfnissen und Wertvorstellungen also. Viele Elemente machen diese Vielfalt und damit auch den Reichtum unserer Gesellschaft aus. Einen Teil dieser Vielfalt bilden Menschen, die aus Serbien zugewandert sind und ihre Nachkommen. Menschen, die wie viele andere TirolerInnen mehr als eine Heimat haben und die sich zwei (oder vielleicht auch mehr) Ländern verbunden fühlen.

Oft werden SerblInnen in den Diskussionen um Integration vergessen, weil es da meist um türkische Zuwanderer geht. Oft hört man, dass es mit Zuwanderern aus dem ehemaligen Jugoslawien ohnehin keine Probleme gebe. Das kann durchaus von Vorteil sein, weil die Einbindung in unsere Gesellschaft für diese Gruppe damit unauffälliger, unaufgeregter und damit auch ohne größere Problematisierung in der Öffentlichkeit stattfindet. Große Aufmerksamkeit ist nämlich oft mit (über)hohen Erwartungen und

großer Ungeduld verbunden. Manchmal kann diese „Nichtbeachtung“ aber auch ein Nachteil sein, weil Probleme, die auch für serbischstämmige TirolerInnen durchaus relevant sind, unter den Tisch fallen. Zum Beispiel Schwierigkeiten für junge Menschen beim Einstieg in den Arbeitsmarkt, Probleme im Bereich Wohnen oder auch in der Frage von Diskriminierungen.

Der Fachbereich Integration versucht in seiner Arbeit im Sinne der Integration MIT Zugewanderten alle MigrantInnen zu berücksichtigen, die dauerhaft in Tirol leben, und sie als Individuen wahrzunehmen und nicht (nur) als Angehörige einer bestimmten Gruppe.

Und mit der eingangs erwähnten Wanderausstellung „Vielfalt daheim in Tirol“ wollen wir auch Menschen mit Migrationshintergrund zu Wort kommen lassen und damit ihre Meinungen zum Thema Integration, zu Heimat und Identität und zu Diskriminierungen sichtbar machen. Das geschieht im Rahmen von Kunstwerken, die in einer Zusammenarbeit von KünstlerInnen, MigrantInnen und SozialwissenschaftlerInnen entstanden sind. Dazu kommen fotografische Arbeiten sowie Aussagen auf Video. Ergänzt werden diese Exponate durch Daten und Fakten zum Thema Migration und Integration in Tirol, die eine Versachlichung der Integrationsdebatte fördern sollen. Die Ausstellung versteht sich auch als Anregung zum Dialog zwischen Menschen mit und ohne Migrationshintergrund.

Bisher haben schon viele die Ausstellung in Innsbruck, Wörgl, Kufstein, Hall und Telfs besucht. Wer sie noch nicht gesehen hat, hat an folgenden

Orten bzw. Daten Gelegenheit dazu:
1. bis 23. September in Schwaz, Rathaus,

1. bis 26. Oktober in Landeck, Schloss Landeck und

10. November bis 7. Dezember in Innsbruck, artdepot, Maximilianstraße 3
Mehr zur Ausstellung unter:

www.tirol.gv.at/vielfalt

Über die Ausstellung hinaus bietet der Fachbereich Integration finanzielle Unterstützung beim Besuch von Deutsch-Sprachkursen sowie Förderungen für Projekte zur Integration MIT Zugewanderten. Wir arbeiten auch selbst bei Projekten in diesem Sinne mit und sind aktiv in der Vernetzung und Koordinierung von Integrationsakteuren in Tirol. Ein Schwerpunkt liegt auch auf der Sensibilisierung und Überzeugung der Bevölkerung – länger ansässige und Neu-TirolerInnen – sowie verschiedener Einrichtungen von der Notwendigkeit von integrationsfreundlichen Haltungen und Strukturen.

Immer geht es dabei um ein Verständnis für die Normalität von Migration und für das selbstverständliche Dazugehören von Zugewanderten zu unserer Gesellschaft. Es geht um ein Aufbrechen der Grenzen zwischen dem WIR und DEN ANDEREN, die meist entlang ethnischer Zugehörigkeiten gezogen wird. Und es geht um eine möglichst sachliche Auseinandersetzung zum Thema Integration, die Herausforderungen und Konflikte nicht scheut, aber auch nicht polemisiert und mit Emotionen spielt.

Geleitet wird unsere Arbeit von den drei Leitsätzen des Tiroler Integrationskonzeptes:

Vielfalt leben – Tirol bietet den hier lebenden Menschen eine Heimat, in

der sie Respekt für unterschiedliche Lebensentwürfe und Wertschätzung für soziale und kulturelle Vielfalt erfahren.

Potentiale nützen - Chancengleichheit und ein fairer Zugang zu den gesellschaftlichen Ressourcen sind die Voraussetzung für die optimale Ent-

faltung der menschlichen Potentiale und die Teilhabe am gesellschaftlichen und politischen Leben.

Zukunft gestalten - Alle Menschen sowie alle privaten und öffentlichen Institutionen übernehmen ihre Verantwortung in diesem gemeinsamen und andauernden Prozess der

Integration und bringen sich in den verschiedensten gesellschaftlichen Teilbereichen ihren Möglichkeiten entsprechend ein.

Mehr zum Tiroler Integrationskonzept und zur Arbeit des Fachbereichs Integration unter www.tirol.gv.at/integration.

WER WAR DIANA BUDISAVLJEVIĆ ?

ORDEN "KAISERIN MILICA" FÜR INNSBRUCKER HELDIN

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein
Innsbruck - SPO(J)I, am 30. April 2011

*Diana Budisavljević, geborene Obexer
(15.01.1891 - 20.08.1978)*

Die serbisch-orthodoxe Kirche mit ihrem Sitz in Belgrad hat die gebürtige Innsbruckerin Diana Budisavljević, geborene Obexer, mit dem Orden "Kaiserin Milica" posthum ausgezeichnet. Diana Budisavljević rettete im Zweiten Weltkrieg 12.000 Kinder aus den Todeslagern des Ustascha Regimes.

Frau Budisavljević, die die erste Preisträgerin dieses Ordens ist, bekam Zutritt ins Todeslager von Jasenovac und andere Todeslager im damaligen Unabhängigen Staat Kroatien (USK bzw. NDH) aus denen sie tausende serbische, jüdische und Roma Kinder rettete.

Der Orden "Kaiserin Milica" wird an Diana Budisavljević, nach dem

Vorschlag von einem serbisch-orthodoxen Bischof auf Grund der Studie "Diana Budisavljević und ihre Rettungsaktion von 1941-1945 im nationalsozialistischen Kroatien" verliehen. Die Studie erarbeitete die Kommission für Jasenovac in Zusammenarbeit mit dem Museum der Holocaustopfer in Belgrad.

Frau Budisavljević rettete von 1941 bis 1945 insgesamt 15.536 Mädchen und Jungen, von denen letztendlich 3.200 nach eineinhalb verbrachten Jahren im KZ nicht überlebten.

Diana Budisavljevićs Familie war selbst durch das Ustascha Regime gefährdet, doch als Diana von den Zuständen in den kroatischen KZs mitbekommen hatte, entschloss sie sich 1941 etwas dagegen zu unternehmen.

Sie leitete zusammen mit ihren Mitarbeitern die private Aktion "Diana Budisavljević" ein, mit der sie auf der einen Seite den Häftlingen der KZs verschiedenste Hilfsgüter zuschicken lies, auf der anderen Seite kümmerte sie sich um die zurückgelassenen Kinder der ins Deutsche Reich deportierten Frauen.

Mit Hilfe der Jüdischen Kul-

tusgemeinde Zagreb bekam sie Zutritt zu den Lagern in denen die Kinder zurückgelassen wurden. So gelang es ihr tausende Kinder aus den Lagern zu holen und diese in Heimen und bei kroatischen Familien unterzubringen um sie so zu retten.

Sehr wichtig zu erwähnen ist, dass Diana eine sehr genaue Kartei mit den Namen der Kinder und mit ihren Fotografien führte, mit der die überlebenden Mütter ihre Kinder nach dem Krieg wiederfinden konnten.

Im Gegensatz zum deutschen Unternehmer Oskar Schindler, der 1.200 jüdische Zwangsarbeiter aus Tschechien und Polen vor der Ermordung in den KZs bewahrte oder zur polnischen Krankenschwester Irena Sendler die 2.500 jüdische Kinder aus den Warschauer Ghettos rettete, hörte man noch lange nach dem zweiten Weltkrieg so gut wie gar nicht

Diana mit ihrer Familie 1952 in Innsbruck

ts von Diana Budisavljević-Obexer. Die heldenhafte Tat von Diana Budisavljević ist ohne jeden Zweifel eine der größten humanitären Aktionen während des Zweiten Weltkriegs, die leider in unserer, sowie in der Weltöffentlichkeit unbekannt blieb.

Dianas Enkelin, Silvia Szabo veröffentlichte 2003 in Zagreb das "Tagebuch von Diana Budisavljević 1941-1945" in dem man 388 Aufzeichnungen finden kann, die ihre selbstlose und mühsame Arbeit beschreiben. Von da an begann ein signifikantes geschichtliches Interesse für die Heldentat dieser Frau.

Neben dem Orden "Kaiserin Milica", der der Tirolerin von der serbisch-orthodoxen Kirche posthum verliehen wird, wurde vor einigen Tagen auch eine Straße in Belgrad nach Diana Budisavljević benannt, wobei sehr erwähnenswert ist, dass ab dem 28. Mai nächsten Jahres ein Film über Dianas Heldentat unter dem Namen "Kinder ohne Namen" unter serbischer Regie entstehen soll.

Diana Budisavljević, geborene Obexer, wurde am 15. Jänner 1891 in Innsbruck geboren, wo sie nach dem Volks- und Mittelschulabschluss auch die Ausbildung zur Krankenschwester im Allgemeinen Innsbrucker Krankenhaus absolvierte.

Während dieser Zeit lernte sie den Assistenzarzt und gebürtigen Serben Dr. Julije Budisavljević kennen den sie 1917 heiratete. Sie zogen 1919 nach Zagreb in das heutige Kroatien,

wo Dr. Budisavljević an der Medizinischen Universität tätig war.

Sie zog 1972 mit ihrem Mann wieder nach Innsbruck, wo sie bis zu ihrem Tod 1978 im Gebäude mit der Anschrift Anichstraße 24 lebte.

Auch heute noch gibt es das Geburtshaus von Diana Budisavljević mit der Aufschrift OBEXER-HAUS in der berühmten Maria-Theresien-Straße in Innsbruck!

Diana und Schwestern des Roten Kreuzes erfassen schriftlich Kinder in einem der Todeslager

ИНТЕРВЈУ

ПРОСВЈЕТА НА СТАЗАМА ТРАДИЦИЈЕ

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

РАЗГОВОР СА ПРЕДСЕДНИКОМ ОГРАНКА СКПД „ПРОСВЈЕТА“ У АУСТРИЈИ, проф. Срђаном Мијалковићем О ДРУШТВУ, АКТИВНОСТИМА, ЦИЉЕВИМА, СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ЋИРИЛИЦИ

У свечаној сали Бечког универзитета, готово годину дана након покретања иницијативе, средином маја 2011. године, основано је Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“, за чијег је председника изабран проф. Срђан Мијалковић, који је, како каже у нашем разговору, давно рођен у Лесковцу и у свом родном граду завршио и гимназију. Касније је стекао и звање професора на Филолошком

факултету Универзитета у Београду, а затим писао и бавио се медијима, позориштем и филмом. Као и многи наши сународници и господин Мијалковић је дошао у Аустрију услед ратних збивања, да би се задњих 15 година интензивно бавио педагошким, социјалним и културним радом са децом и омладином у Бечу.

Господине Мијалковићу, можете ли нам, пре свега, рећи нешто

више о СКПД „Просвјета“ - Када је основано друштво и ко је покретач идеје? Од када постојите у Аустрији и како је покренута иницијатива за оснивање огранка?

- Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“ је настало као самоникла, аутохтона класична демократска асоцијација добронамерних грађана поклоника своје националне културе и просвјете. Основано је у Сарајеву

1902. године у мултикултурном и мултиетничком окружењу Аустро-Угарске Монархије и убрзо је постало најзначајније српско удружење грађана, одговарајући на специфичне потребе српске културе у 20. веку. Ово културно друштво је забрањивано 2 пута од непријатеља у оба светска рата, а 1949. године у време социјалистичког погледа на свет, само је донело одлуку о ликвидацији, да би се поново обновило 1990. године.

Одбори постоје широм духовног и културног простора на коме Срби живе, независно од тренутних државних граница. Одбор у Бечу је свечано основан 21. маја 2011. на иницијативу бечких Срба, уз нарочито ангажовање господина Михајла Вујовића, повереника "СПКД Просвјета" за Аустрију.

Који су циљеви Вашег огранка у Аустрији, с обзиром да друштво негује дугу историју и традицију, а од недавно је у Републици Српској проглашено и за удружење од посебног друштвеног значаја?

- Друштво је одлучно да развија свест код српског народа у Аустрији о потреби знања српског језика, ћириличног писма, осећаја припадности православној духовности, српској култури, традицији и историји, као једном неotuђивом елементу припадања европским вредностима.

Како намеравате да остварите ове веома амбициозне циљеве?

- "Просвјета" ће путем предавања, дискусија, књижевних вечери, интегративних пројеката, културних манифестација настојати да српском народу и српским пријатељима у Аустрији покаже, представи и приближи оно што је најбоље и најнапредније у историји, култури, естетици и етици српског народа.

Које су Ваше тренутне активности у Аустрији?

- Можда су скорашње активности интересантне као пример нашег рада: организација вечери Матије

Бећковића у Бечу, која је била врло успешна; као и већ традиционални "Духовни разговори" у просторијама Цркве Св.Саве у 3. бечком кварту, као својеврсна платформа за дружење и креативну размену искустава.

Како видите генерално стање матерњег језика и ћириличног писма међу Србима у Аустрији и какву улогу има познавање језика и писма од стране наше омладине по питању интеграције у аустријско друштво?

- Стање и знање нашег језика и писма код младих у Бечу је јако лоше. Осим скромних и ретких изузетака оних који се - највише кроз породицу - старају о себи, свом пореклу и језику, већина је на прагу асимилације, социјалне и културне изолације и лаганог губљења идентитета. Игнорисањем свог језика и културних посебности затвара се могућност праве и позитивне интеграције у аустријско друштво, а отвара се простор за манипулације, који води у социјалну ограниченост и спутава многе младе да се успешно прилагоде, образују и нађу своје право место у овом окружењу.

Како видите будућност српског језика и традиционалног писма у Аустрији и какву улогу очување језика и писма од стране наше омладине има по питању неопходног учења немачког језика?

- Није тајна да само они који добро познају свој матерњи језик могу да на прави начин прихвате страни - у овом случају, Немачки. Самим тим, брже и ефикасније савладавају и остале елементе интеграције, олакшавајући прилагођавање и себи и друштву. Уколико у томе успемо, корист ће и за нас Србе и за државу Аустрију у којој живимо, бити вишеструка.

Шта је то што вас, активне чланове новоформираног огранка, покреће на волонтерски рад у служби просвећивања Срба у Аустрији?

- Управо је та обострана корист којој стремимо, наша највећа мотивација. Потреба, да стечено знање, искуство и могућности ставимо на располагање српској заједници чији смо и сами део, надилази тешкоће које су пред нама. Једноставно, ради се и о нашој деци и о нама самима.

Које конкретне активности планирате у будућем раду када је реч о очувању и промоцији матерњег језика и ћириличног писма међу Србима у Аустрији?

- Ми смо у фази припрема за широку акцију новог вредновање матерњег језика у Аустрији, којом ћемо, уз велику активност српских организација, помоћ аустријских пријатеља српског народа, као и подршку органа република Аустрије и Србије, покушати да иницирамо много масовније и квалитетније изучавање нашег језика, историје и културе, као прилог и снажну подршку позитивној интеграцији наше омладине овде. Што више познајете и цените своје - утолико ћете лакше и брже прихватити туђе.

На оснивачкој скупштини Вашег огранка речено је да ћете сва српска удружења у Аустрији која почивају на истим или сличним циљевима и принципима сматрати братским и тежити ка сарадњи.

Које је Ваше мишљење о часопису "Споји!" и како видите рад и допринос организација које учествују у овом часопису доносе на пољу хуманитарног

и друштвено-просветног рада у Аустрији? Да ли сматрате да постоји простор за сарадњу на тим пољима и који се потенцијали по Вашем мишљењу крију иза такве сарадње?

- Повезивање свих организација Срба у Аустрији је неизоставан елемент поправљања нашег статуса и реалне ситуације овде. Ваш часопис је јака спона у том важном послу. Допринос организација које учествују у часопису, нарочито на пољу хуманитарног и друштвено-просветног рада у Аустрији је изузетан. Надам се још активнијој сарадњи са "Просвјетом" на корисном раду за заједничко добро.

На слици: Оснивачка скупштина СКПД "Просвјета" - 21. мај 2011. год.

ПРОФЕСОР СВЕЛЛАНА МАТИЋ О СТАЊУ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ПИСМА У АУСТРИЈИ

Пише: Српска Православна
Омладина Инсбрук - СПО(Ј)И

**ИНТЕРВЈУ са проф. Светланом Матић - Службеником
Министарства Просвете Аустрије**

Разговарамо са професорком Светланом Матић, која дужи низ година предаје матерњи језик односно „БКС“ (босански, хрватски и српски) у аустријским основним школама. Поред тога реализовала је мноштво пројеката који подстичу двојезичност ученика и очување матерњег језика и културног идентитета ученика, као што су „Бајке, приче и песме на матерњем језику“ на интернет страници Градске библиотеке у Бечу (Kirango), „Демократија у ЕУ“ (представљање бивших југословенских република), „Цртежима за дечја права“, „Недеља читања на матерњем језику са Јасминком Петровић“, због чега је од стране „Kultur Kontakt“ Аустрије и Министарства за образовање, науку и културу Аустрије у октобру 2010. године добила посебно одликовање.

Носилац је неколико значајних признања, међу којима је „Вукова повеља“, коју јој је доделио

Педагошки покрет Србије на 7. Вуковом педагошком сабору у Тршићу 2009. године, за врхунска остварења у развоју образовања и националне културе. У јуну 2010. године награђена је од стране Бечког школског одбора за изузетно залагање и ангажовање у школској педагошкој пракси. Ангажована је у Школској управи града Беча, у саветовалишту „ФАБЕ“, као саветник за децу мигрантског порекла са простора бивше Југославије која имају тешкоће у учењу и понашању. У јуну 2011. године уручено јој је специјално признање за успешан саветодавно-педагошки рад.

Госпођо Матић, како видите генерално стање матерњег језика

и ћириличног писма међу Србима у Аустрији, а како у матици с обзиром да сте низ година радили у Београду?

- Као наставник разредне наставе и професор педагогије, пре доласка у Беч, имала сам прилику да

радим у основним школама „Вук Караџић“ и „Филип Филиповић“ у Београду. Морам да напоменем да су ми тих првих шест година педагошког искуства пуно значиле у сагледавању и уочавању разлика, везаним за васпитно-образовне системе у Србији и Аустрији. Наравно да је ситуација у матици везана за стање матерњег језика далеко боља од ове коју имамо конкретно у Аустрији. Ћирилично

писмо је и законском регулативом у Србији озваничено, а ђаци се са њим сусрећу већ на почетку школовања. У Аустрији се деца алфabetизују прво на немачком, где уче латиницу, а након тога, уколико постоји настава на матерњем језику у појединим школама и повољна клима за учење, ђаци се већ у трећем или четвртном разреду могу упознати и са ћирилицом.

Која су Ваша искуства у раду са српском децом у оквиру допунске наставе матерњег језика у аустријским школама и како оцењујете познавање језика и писма од стране наше омладине?

- Моја педагошка искуства у раду са нашом децом у оквиру наставе

на матерњем језику су позитивна. Деца радо долазе на часове, активно учествују у пројектима, заједно са мном креирају наставни процес, чиме се њихова мотивација за учење подиже на виши ниво. Мислим да је њихово познавање матерњег језика задовољавајуће, имајући у виду чињеницу да је реч о другој и трећој генерацији која одраста и живи у Аустрији. Наравно да би требало да код куће са родитељима комуницирају више на матерњем језику, да читају књиге, посећују позоришне представе, активно учествују у раду удружења и клубова, једном речју, узму учешћа у културним манифестацијама које доприносе неговању језика и културног идентитета.

Како је организована настава на матерњем језику у Аустрији?

- Морам да подсетим да је настава матерњег језика саставни део аустријског школског система. Тренутно је у Аустрији, а нарочито у Бечу понуђена настава на шеснаест различитих језика: српски, босански, хрватски, турски, албански, пољски, руски, шпански, кинески, арапски, чеченски, персијски, словачки... Ову наставу могу похађати сви ученици чији матерњи језик није немачки, који се у породици васпитавају двојезично, без обзира на њихово држављанство. Ученици могу ову наставу да посећују у обиму од 2 до 6 сати недељно и то у виду необавезујуће вежбе или у виду изборног предмета. Уколико је настава матерњег језика организована у облику необавезујуће вежбе, ученицима се не уноси оцена, већ се на крају школске године у сведочанство

упише да су присуствовали овој настави. Ако је реч о изборном предмету ученицима се уноси оцена на крају школске године. Треба истаћи да је учешће у овој настави добровољно.

Које је Ваше мишљење о концепту Босанско-Хрватско-Српског језика као предмету у аустријским школама и универзитетима? Који су позитивни, а који негативни аспекти таквог модела?

- Имајући у виду чињеницу да у Аустрији нема допунских школа, једина могућност у овом моменту је похађање наставе у појединим школама у којима се нуди БКС, тј. босански, хрватски и српски језик. За Аустријанце то је један језик. Лингвистички гледано то и јесте један језик, политички га можемо делити на више језика. Мислим да је позитивно то што су аустријске школске власти схватиле значај учења матерњег језика и што су омогућиле да се настава одвија у школама, што је заиста реткост у свету. То свакако говори о брзи и вођењу једне одговорне образовне политике, када је реч о очувању културних веза са матицама и развој двојезичности. Аустријске школске власти су схватиле да ће у будућности све више бити тражени стручњаци који познају више језика, без обзира о којој је друштвеној или привредној грани реч, тако да би запостављање језичких компетенција на матерњем језику, представљало расипање већ постојећих језичких и културних ресурса.

Који је по Вама значај језика и писма генерално за наше сународнике у Аустрији и какву улогу позновање сопственог језика и писма има при учењу немачког језика односно интеграције у аустријско друштво?

- Научна истраживања су показала да је познавање матерњег језика предуслов за учење било ког другог страног језика, па самим тим и немачког језика. Наша заједница је добро интегрисана у аустријско друштво, али неговање сопственог

језика представља предуслов за успех не само у школи и будућем занимању, већ уопште у животу и доброј интеграцији у аустријско друштво.

Важно је поштовати друге и њихову културу, али исто тако неговати свој језик, обичаје и традицију. Толеранција и право на развој и очување сопственог идентитета, културе и језика, један је од важних задатака наставе матерњег језика. Мој став је одувек био да је богатство у различитости.“

Можете ли нас нешто ближе упознати са садржајем уџбеника које сте написали за наставу на матерњем језику?

- Један од великих проблема за спровођење наставе на матерњем језику јесте и недостатак довољног броја адекватних уџбеника са спровођење наставе на матерњем језику. Уџбеници који се користе у матици су изузетно тешки и неприлагођени реалним условима и социјалним приликама и околностима у којима ученици у Аустрији живе и одрастају. Наставници су често принуђени да сами стварају дидактичке материјале и наставне листове и трагају за наставним материјалима. То је био и повод што сам 2010. године у издању „Просветног прегледа“ из Београда објавила два уџбеника Буквар „Наш језик“ и „Наставне листове за наставу на матерњем језику“. Ови уџбеници су настали као резултат потреба и жеља наставника, ученика и родитеља услед недостатка одговарајуће литературе, у циљу да се лакше научи матерњи језик у школи и ван ње. Уџбеници садрже два дела. Ћирилица и латиница су саставни део једне целине, при чему сени једно од ова два писма не фаворизују, већ се могу користити у зависности од наставног плана и програма по потреби у васпитно-образовном процесу. Књиге су промовисане у Министарству вера и дијаспоре у октобру 2010. године, представљени и промовисани на 55. Међународном сајму књига у Београду, у Ега центру у Бечу

и у неколико српских клубова и удружења у Бечу. Ови уџбеници се осим у Аустрији, користе у Шведској и у Торонту у Канади где постоје школе на српском језику.

Како видите будућност српског језика и ћириличног писма првенствено у Аустрији? Како можемо унапредити познавање матерњег језика и писма међу нашим сународницима?

- Мислим да би матица Србија могла више да учини на промовисању и очувању српског језика и писма, не само у Аустрији, већ и у другим земљама света где живе наши сународници.

Било је више наговештаја да би у Бечу требало да се оснује српска школа и гимназија. До сада је то остала само жеља и мртво слово на папиру. Потребна је шира подршка на највишем политичком нивоу од стране Србије и Аустрије, ангажовање свих српских удружења и интелектуалне елите, да би се овако велики пројекат и реализовао.

Тежиште програма будуће српске школе треба да буде овладавање српским језиком и упознавање српске културне баштине. Понуђени садржаји би требало да полазницима омогуће да стекну и основна знања из националне историје и географије, као допунске садржаје ових предмета у редовним школама које ученици похађају у Аустрији. Настава би требало да буде усклађена са редовном наставом у земљи домаћина. Циљ образовно-васпитног рада треба да буде учење и неговање српског језика као матерњег језика ученика, развијање и јачање свести о свом националном и културном идентитету кроз проучавање највреднијих дела српске културне баштине и одржавање трајних веза с отаџбином. Задаци образовно-васпитног рада у будућој српској школи требало би, између осталог да буду:

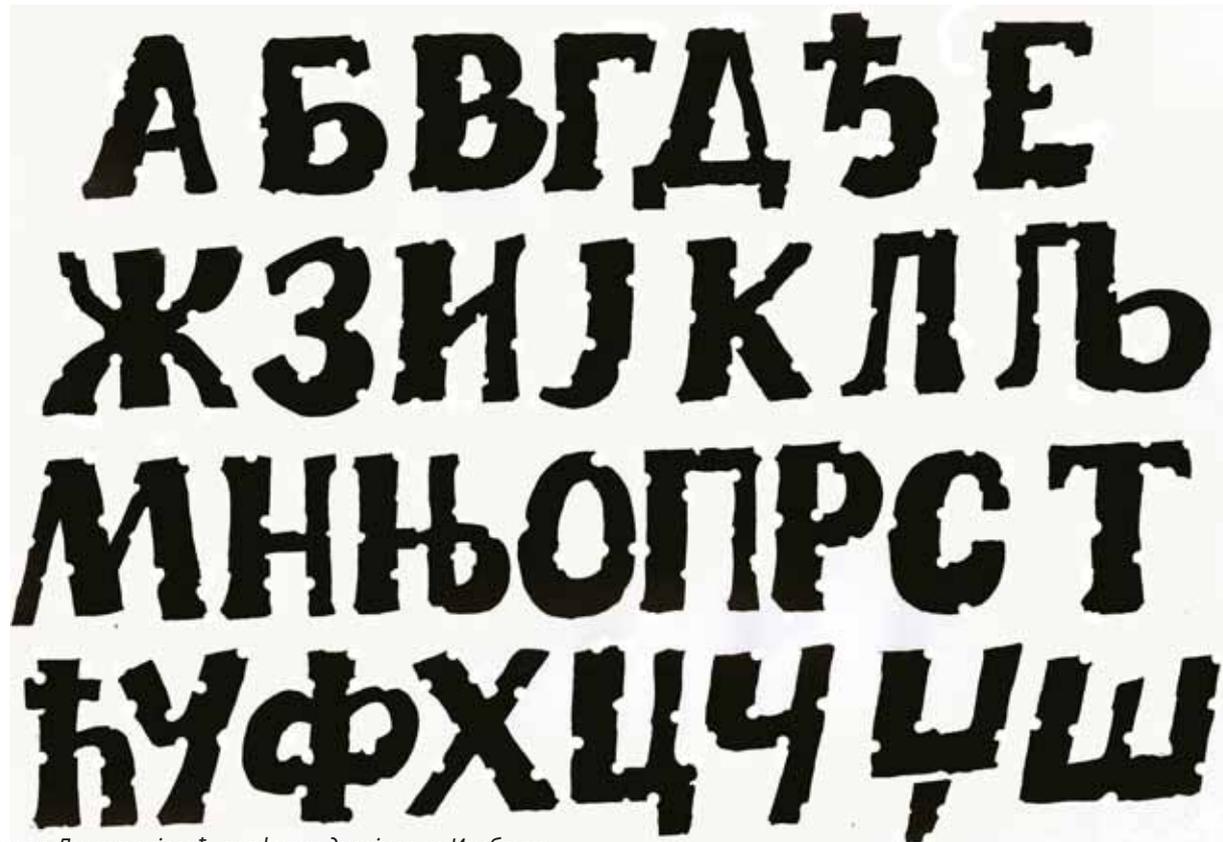
- поступно и систематско усвајање законитости и лексичког блага српског књижевног језика и

оспособљавање ученика за његово адекватно коришћење у разним видовима усменог и писаног изражавања, односно у улози казивача, слушаоца, саговорника и читаоца;

- упознавање битних особености националне историје и културе, као и репрезентативних дела духовног стваралаштва;
- васпитавање ученика на начелима поштовања, чувања и богаћења културне баштине (српске, европске и светске);
- неговање љубави према завичају и отаџбини и стицање основних знања о земљи порекла;
- стварање пријатељских осећања према земљи домаћину и њеним грађанима, развијање националне и верске толеранције;
- успостављање корелације с наставним програмима које ученици савлађују у редовној основној школи;
- оспособљавање ученика за самосталан рад и активно укључивање у разне облике културног и јавног живота у ужој и широј друштвеној заједници у Аустрији.

Које је Ваше мишљење о часопису "Споји!" и како видите допринос које наше организације доносе на пољу хуманитарног и друштвено-просветног рада?

- Мислим да је постојање часописа „Споји!“ врло значајно. Ово је јединствена прилика да се на једном месту, чују различита мишљења о важним културним, просветним и друштвеним питањима значајним за живот наших сународника у Аустрији. Организације „Срби за Србе“ и СПО(Ј)И су показале одговорност и бригу за све оне који тешко живе и својим хуманитарним радом и друштвеним акцијама допринеле да се људи врате себи и својим коренима.

Звонко Димитријевић, графички дизајнер из Инсбрука
е-пошта: zvонкодимитријевић@yahoo.com
контакт телефон: +43 650 78 400 53
адреса: Technikerstraße 80/24, 6020 Innsbruck - AUSTRIA

Звонко '11

ОЧУВАЈМО ЋИРИЛИЦУ!

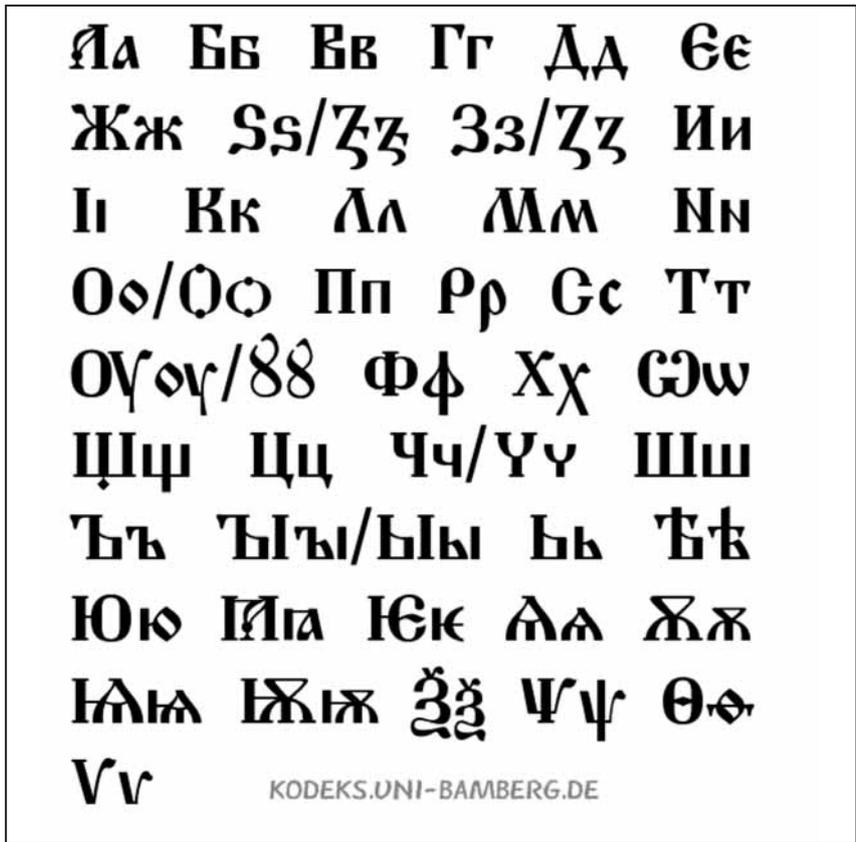
ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЋИРИЛИЦЕ

Пише: Жељко Филиповић,
повереник удружења "Ћирилица -
Београд" у Нишу

Ћирилица је девето европско писмо, после грчког (9. век п.н.е), етрурског (8. век пне), латинског (7. век пне), рунског (2. век), британског огама (4. век), јерменског (405. г.), грузијског (430. г.), и глагољичког (862. године). Ћирилица као млађе словенско писмо настала је од грчког и глагољског писма у 10. веку. Нажалост, прошлост нам није оставила писане податке о томе ко је и када израдио ћирилично писмо. Због тога нам остаје само да саслушамо значајније лингвисте и историчаре и да се упознамо са њиховим ставовима формираним на основу претпоставки. Неки научници сматрају да „само

име „ћирилица“ упућује на њеног творца, Константина, односно Св. Ћирила који ју је израдио за своје мисионарске потребе у Моравској“, док други сматрају да је њен творац био други брат, Методије. Обе ове тврдње се са сигурношћу могу одбацити, јер се поуздано зна да су солунска браћа Ћирило и Методије пред полазак на свој мисионарски рад у Моравску израдила прво словенско писмо глагољицу, и њоме превели неопходне богослужбене књиге. Ј. П. Шафарик ауторство над ћирилицом приписује неком од Ћирилових ученика, пре свега Св. Клименту Охридском. У најстаријем Климентовом житију

написаном на грчком језику и чије се ауторство приписује охридском архиепископу Теофилакту, не помиње се Климентово учешће у стварању ћирилице. Међутим, у другом Климентовом житију које се приписује охридском архиепископу Димитрију Хоматијану и које је сачувано у рукопису из 13. века, забележено је да је Климент „измислио ради веће јасноће и другачије знаке за слова, него што их је измислио мудри Ћирило“. Необична је ова противречност код двојице Климентових биографа, јер тако важан податак из живота неке личности свакако не би био прећутан да је био истинит.

Ево како је изгледала првобитна старословенска ћирилица:

Руски слависта Григорије Иљински и бугарски историчар Василије Златарски сматрају да је ћирилица настала у Бугарској, у њеној престоници Преславу, на самом почетку владавине Симеона, кнеза и каснијег цара у чије време је бугарска књижевност доживела свој

процвет. Наводно, Симеон је израду новог писма поверио преславском епископу Константину, једном од способнијих ученика браће Ђирила и Методија. Ово мишљење дели и наш најбољи познавалац ове области професор Петар Ђорђић.

Ево примера текста писаног таквом азбуком. Чрноризац Храбар у тексту о настанку глагољице:

„Сказание како состави Свети Кирил философ азбуку, по јазыку словенску. И книги преведе, от грческих на словенски јазик. Прежде убо Словјане еште суште погани, неимаху писмен. По чертами и нарезаними читаху и гадиху. Крстившежесја,“

Пре додира са индијским бројним системом који су у Европу донели Арапи, по којима их незаслужено називамо „арапским цифрама“, сви европски народи су бројеве бележили словима својих азбука: Грци су својим словима одозго додавали „таласић“ сличан овоме на слици горе; Римљани су својим

„хиљаду“, а слова су показивала конкретну хиљаду: А= једна хиљада, В=две хиљаде... I=десет хиљада.

У писању словног текста коришћене су и „титле“, надредни знаци који су указивали да су нека слова у писању испуштена, али да се њихово читање ипак „подразумева“:

„Воскресение твоје Христe спасе, ангели појут на небесјех, и нас на земљи сподоби чистим срдцем тебе славити“.

латинским словима изнад и испод додавали хоризонталне равне линије у ширини слова, која су тако добијала значење броја; западноевропски народи који су писали рунама такође су бројеве бележили својим словима; Словени су својим глагољским и ћириличним словима такође обележавали бројеве, тако што су изнад њих, по угледу на Грке, додавали „таласић“ са горње слике. У првом горњем реду су слова која означавају цифре прве десетице: А=1, В=2, Г=3, Д=4, Е=5, С=6, З=7, Н=8, О=9, I=10.

У другом реду одозго су цифре друге десетице, али обрнутим редом него данас, прво јединица, па десетица: АI=11, изговарало се „један на десјате“, па одатле данашње „једанаест“; ВI=12, „два на десјате“ („дванаест“; АГ=13, „три над десјате“ (тринаест), и тако даље до ОI=19, „девет на десјате“ („деветнаест“).

У трећем реду одозго су десетице прве стотине: К=20, Л=30, М=40, Н=50, Ξ=60, О=70, П=80, Ч=90, Р=100. У четвртном реду одозго су остале стотине: С=200, Т=300, У=400, Ф=500, Х=600, Ψ=700, ω=800, Ц=900.

У најнижем реду су јединице хиљада, које су поред горњег „таласића“ имале испред и испод слова продужени двоструки крстић, који је сам за себе већ значео

Руски цар Петар Велики је почетком 18. века извршио реформу старословенске ћирилице која се састојала само у промени облика слова (данас бисмо рекли „фонта“), па се од тада старословенска (црквенословенска) ћирилица постепено замењује грађанском ћирилицом и код других православних народа – Срба, Румуна, Бугара.

На почетку 19. века Вук Стефановић Караџић је извршио реформу ћириличне азбуке за српски језик, па од тада Срби имају и своју српску ћирилицу, друкчију од осталих народа који су писали ћирилицом, и која је у Русији названа „вуковица“. Вук је са правом запазио да су до тада неки гласови бележени са два слова – „о“ и „ω“, „т“ и „θ“ – неки са чак три – „и“, „н“, „l“; да су нека слова означавала два гласа – „ξ“ (кс), „я“ (ја), „ю“ (ју), „ѐ“ (јо), „ψ“ (пс); да нека слова не означавају никакав глас – „ь“ (танко „јер“), „џ“ (дебело „јер“) – па је одлучио да у српској азбуци остави само онолико појединачних слова колико у српском језику има појединачних гласова, „толико простих да се више не могу разлагати“. Непотребна слова је избацио (ѣ, њ, њ, я, ю, э, і, щ, ξ, ψ, ω, θ), а за гласове „љ“, „њ“, „ђ“, „ћ“ и „џ“, за које до тада азбука није имала појединачна слова, израдио је нова. „Л“ и „Н“ је спојио са „ь“ и добио „љ“ и „њ“, дотадашње слово

„ђерв“ које је означавало и „ђ“ и „ћ“ заменио је са два посебна слова за та два гласа, а „џ“ је позајмио из румунске ћирилице. Добро сте чули, заиста из румунске ћирилице, јер Румуни су до 1860. године од почетка своје писмености писали ћирилицом.

Тако је Вук за 30 гласова српског језика оставио 30 слова српске ћирилице, вуковице:

А, Б, В, Г, Д, Ђ, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, Љ, М, Н, Њ, О, П, Р, С, Т, Ћ, У, Ф, Х, Ц, Џ, Ш.

И то је данашња српска азбука, српска ћирилица, вуковица. Вук је умро 1864. године, а његова азбука је проглашена за службено писмо у Србији 1868. године, што су постепено прихватили и Срби у Аустро-Угарској.

Данас међу Србима има доста појединаца који сматрају да је била грешка школског система у Србији што деца нису учила, макар само информативно, и предвуковску ћирилицу, да бисмо данас могли да читамо и наше најстарије записе у штампи, књигама и на каменим споменицима. Уместо тога прекинут је континуитет српске вишевековне писмености, а учењем још једног писма за „српскохрватски“ језик – хрватске латинице – створени су услови за искорењивање српске ћирилице и њено замењивање хрватском латиницом. Не мали број данашњих Срба је рођен и одрастао на подвали и заблуди да је „и латиница – српско писмо“, па су данас спремни да се туку за туђе у уверењу да бране своје.

СРПСКА ЋИРИЛИЦА – НАСРТАЈИ, ИСКУШЕЊА, ПОВЛАЧЕЊЕ

Пише: Жељко Филиповић,
повереник удружења “Ћирилица -
Београд” у Нишу

Средином 4. века поделом Римског царства на источни и западни део, источном делу су припале Цариградска, Антиохијска, Јерусалимска и Александријска патријаршија, а западном делу Римска и Картагинска. Падом Картагине под власт муслиманских Арапа у 7. веку Рим је остао једина патријаршија у западном делу Римског царства, и касније у западној Европи. Римско свештенство је сматрало да се Библија и хришћанска вера могу проповедати само на јеврејском, грчком и латинском језику и на њиховим одговарајућим азбукама, а да остали језици и писма „нису достојни хришћанске вере“. Како је римско свештенство неком народу у западној Европи и касније у свету преносило хришћанску веру, тако им је „у пакету“ истовремено наметало латинску абецеду и искорењивало њихова дотадашња писма као „ђаволска дела“. Тако су нестали етрурско писмо, британски огам, британске руне, германске руне, скандинавске руне, мађарске руне, глагољица, ћирилица у западној Европи, готица, и касније илочки писмо на Илочким острвима (Филипини), писмо са Ускршњих острва, и бројна сликовна писма разних народа Јужне Америке. Већ приликом саме појаве првог словенског писма глагољице 862. године, немачки попови су силовито кренули у искорењивање тог писма и богослужења на словенском језику, а Методијеве ученике и наследнике су хапсили, мучили и протеривали. Дакле, још далеко пре поделе на римокатоличанство и православље, римско свештенство је већ правило поделу на „правоверна писма“ и „ђаволска дела“.

Српски народ се први пут срео са нетрпељивошћу римокатоличке вере према његовом ћириличном писму још у Аустријском царству, у коме је католичанство била

државна вера, па су се двор, црква, судство, школство и војска свим силама обрушили на српски народ и његову православну веру, као и на јулијански календар и ћирилично писмо као обележја српске православне вере. Ови насртаји су били најсуровији у време царице Марије Терезије, када су попримали различите облике. Србима је било забрањено:

- да своју децу крсте у православној вери и у православним црквама;
- да својој деци дају презимена на „ић“, па одатле и данашња презимена пречанских Срба – Петров, Бошков, Марков, Попов, Поморишац, Сувајац, Курјаков, Малешев, Перичин, Драгин, Каћански, и сл;
- да своје мртве сахрањују на гробљима, па су Срби то чинили кришом по шумама, утринама, крај путева, по својим двориштима, итд;
- да своје цркве граде у православном стилу, и био је дозвољен само „барокни стил“ („језуитски стил“), па одатле све православне цркве на некадашњем простору Аустријског царства личе на католичке;
- да у животу и школама користе своје ћирилично писмо, и била је наређена латиница.

Поред ових изричитих забрана и насртаја на ћирилицу, који су били нескривени и видљиви „из авиона“, коришћена су и прикривенија, подмуклија, лукавија и префињенија средства. Под видом „финансијске уштеде“, Србима је било одређено да своје књиге могу да штампају само у одређеној штампарији, која је била под контролом и утицајем двора, па су Срби више пута одбијали да преузму и користе такве „јефтине“ и „православне“ књиге кад су видели да у њима има смишљених подвала и протурања католичких верских одредби. Када је Србин

узимао новчани зајам, дискретно му је саопштано да паре не мора да врати ако пређе на католичку веру. Граничарски официр Филип Радотић је био осуђен на смрт само зато што није пристао да пређе на унију, итд.

Па ипак, и у таквим најсуровијим околностима Срби су ћирилицу сматрали за своје суштинско национално и верско обележје, и непоколебљиво су је неговали, користили, чували, бранили и преносили на своје потомке. Када је после Берлинског конгреса 1878. г. Босна и Херцеговина предата на управу Аустро-Угарској, аустријски гувернер Бенјамин Калај је покушао да Србима одузме њихову ћирилицу и наметне им хрватску латиницу, али су Срби са својом православном црквом и својим грађанским сталежом томе пружили такав отпор, да је двор одустао од забране ћирилице, па после тога Срби више нису морали да се одазову суду ако им позив није био уручен баш на ћирилици! У време највећих опасности за српску ћирилицу, она је била сигурна, јер су је Срби сматрали као суштинску одлику свог бића, као хлеб насушни, као ваздух који се дише. Као свој живот!

Нападом Аустро-Угарске на Србију 1914. г. отпочео је и свеопшти напад и на српску ћирилицу. Хрватски Сабор већ 1914. г. доноси одлуку о забрани ћирилице на територији Хрватске. Године 1915. и Сабор Босне и Херцеговине такође доноси одлуку о забрани ћирилице. Аустро-угарски генерал Хрват Стјепан Саркотић је том приликом изјавио: „Срби са својим ћириличним писмом представљају непријатељско тело истока у борбеној зони запада“. Ето шта нетрпељива вера може да створи од човеколиког бића: да мрзи предмет, да мрзи мртву ствар, да мрзи – слова! Двор такође забрањује ћирилицу на целој територији

царства, и наређује Србима да спале све своје ћириличне књиге, а код кога се затекну, казна је била одлазак у логор, па и смрт. Немцима је приликом бомбардовања Београда 6.4.1941. г. било важније да униште Народну библиотеку са непроцењивом збирком српских ћириличних рукописних и штампаних дела, него да униште српске – аеродроме! Кад год је неко нападао Србију, нападао је и – њену ћирилицу!

Стварањем Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, краљ Александар је, рођен и одрастао на заблуди да су Срби, Хрвати и Словенци – „три племена истог народа“ и да „говоре истим језиком – српско-хрватско-словеначким јези-ком“, био спреман да спроведе предлог Јована Скерлића да сви говоре „југословенским језиком“ (екавицом) и да сви пишу „југословенским писмом“ (хрватском латиницом). Од овога га је у последњем тренутку одвратио његов учитељ Александар Белић.

После Другог светског рата власт у Југославији преузимају католички народи Хрвати и Словенци преко Броза, Кардеља и Бакарића. Ватикан је у томе осетио прилику да се коначно обрачуна са српском ћирилицом, и преко „атеиста своје вере“ његово 1500-тогодишње искорењивање „ђаволских писама“ у Европи, Аустро-Угарској и Америци добија и свој – југословенски израз! И Ватикан прелази на посао! У Другом светском рату партизански и четнички радио-телеграфијати су користили српску Морзеву азбуку са 30 знакова за 30 слова српске ћирилице, што су научили још у Краљевини Југославији. Броз избацује из Морзеве телеграфије и радио-телеграфије српску ћирилицу и замењује је „неутралном“ латинском абecedом са само 26 знакова. Тиме су направљене две штете: онемогућено је слање отворених текстова на свим југословенским језицима, јер су на располагању остала само 22 знака за 30 гласова (W, X, Q, Y нису били употребљиви), и знатно су сужене могућности успешног шифровања у војсци и дипломатији, јер је уместо

30, на располагању остало само 26 знакова. Ове штете су свесно преузимане, само да се оствари циљ – искорењивање српске ћирилице.

Судбоносни удар на српску ћирилицу извршен је 1954. године. Хрватски шлосер Јосип Броз је преко српског кројача Александра Ранковића удесио да се српски и хрватски лингвисти и књижевници састану и „договоре“ (занатлије су лингвистима и књижевницима „објасниле“ шта то ови треба да се „договоре“!), и тако је обзнањен Новосадски „договор“! Тај „договор“ је имао своје објављене, и своје необјављене циљеве. Објављени циљеви су мамац који се види – равноправност писама и дијалеката и „богатство двоазбучја“, а необјављени, али суштински циљ је удица која се не види од мамца – искорењивање српске ћирилице и њено замењивање хрватском латиницом! И пецарош риби прича да је глиста на његовој удици – богатство. Нуди јој оброк, не да би нахранио њу, него да би њоме нахранио – себе! И, почело је спровођење одлука Новосадског „договора“:

- У војсци, на Пошти и по предузећима телепринтери су имали само слова латинске абецедe, па смо добијали „врскаве телеграме“ (Цеститам венцање, Срећан Божиц).
- У војсци је у прописима важила „равноправност писама“. Наглашавам, у прописима, а у пракси је то изгледало овако: у војном школству – учбеници, учила, дипломе – искључиво латиница; у војној администрацији – личне карте, здравствене и партијске књижице, дозволе за излазак у град, обрасци, формулари, техничке књижице за оружје, оруђа, моторна возила и инжењеријске машине – искључиво латиница;
- Предмети који су појединцима и јединицама додељивани у знак признања – медаља одличног стрелца, заставица „Најбољи возач“, заставица „Најбоља јединица“, пехари у спорту – искључиво латиница;
- Војна штампа и стручна периодика – искључиво латиница;

- У Војно-филмском центру „Застава филм“ свинаставни и документарни филмови – искључиво латиница, итд до последње поре живота у тој војсци.

- Године 1961. извршена је замена регистарских таблица на возилима. До тада су таблице означавале републике: S = Словенија, H = Хрватска, БХ = Босна и Херцеговина, ЦГ = Црна Гора, С = Србија, М = Македонија. Дакле, само Словенија и Хрватска су имале латиничне регистарске таблице, а 4 преостале републике су имале ћириличне таблице. Зашто? Па зато што је до тада био такав распоред писама у Југославији. А од тада су таблице означавале градове и све су биле на латиници. Зашто? Па спровођене су необјављене одлуке Новосадског „договора“!

- Првих 20 година свог рада (1958 – 1978) Телевизија Београд је користила искључиво хрватску латиницу, иако су сви остали републички ТВ центри слободно користили своје језике и писма. И то је било спровођење необјављених одлука Новосадског „договора“.

- Наређено је да се ћириличне писаће машине повуку из употребе и склоне у магацине, складишта и оставе. 19.1.1974. године смењен је декан Економског факултета у Нишу зато што је тражио да се ћириличне писаће машине „пусте из затвора“ и врате у употребу. И то смењивање је било спровођење необјављених одлука Новосадског „договора“.

- Први рачунари су имали само енглески оперативни систем, мени и корисничке програме, што је по дефиницији искључивало могућност коришћења ћириличног писма. Циљ је био да се Срби постепено „навикавају“ да је ћирилица „превазиђено, непрактично и за технику неупотребљиво писмо“, да касније не би „таласали“.

- Мобилни телефони једино у Србији не могу да пишу писмом домицилног народа, српском ћирилицом, иако сви европски народи, па и мањи од српског – Грци, Мађари, Бугари, Румуни, Хрвати, Швеђани, Шпанци,

Холанђани итд од прве појаве тих уређаја имају те могућности за своје језике и писма. Ово уопште није „случајно“, и то је спровођење необјављених одлука Новосадског „договора“.

- Једино у Србији телевизије, па ни државна! немају телетекст на писму дотичне земље, иако Грци, Бугари, Руси, Хрвати, Румуни итд немају никаквих „техничких“ сметњи за то. Ни то није случајно! Ватикан има начина и средстава да обезбеди спровођење своје одлуке.
- У продавницама индустријски производи имају етикете искључиво на хрватској латиници. Ни то није ни случајно, ни „спонтано“.

У таквом окружењу „равноправности писама и богатства двоазбучја“, када се у Србији роди дете, сви прехрамбени, хигијенски, одевни предмети и играчке који се због принове уносе у кућу, на себи имају искључиво латинична

слова. Сви предмети које деца дајемо као рођенданске поклоне – бицикли, фотоапарати, рачунари, сликовнице, књиге за децу натписи на одећи и сл. имају искључиво латинична слова. Цртани филмови и дечији програми које деца гледају на контролисаним српским телевизијама приказују искључиво латинична слова. Кад седну за рачунар, сретаће се искључиво са латиничним словима. Итд. Својим рођењем и одрастањем у диригованом и контролисаном окружењу искључивости латинице у „раноправности писама и богатству двоазбучја“ стасавају уз заблуду о „нашем писму“, па су данас спремни да се туку за туђе у уверењу да бране своје! Такви Срби, кад одрасту, сами ће постати запрега упрегнута у Ватиканска кола и сами ће наставити да искорењују српску ћирилицу и да „као своју“ користе хрватску латиницу!

Док су Срби у Аустро-Угарској своју ћирилицу доживљавали као

суштинску одлику свог националног и верског идентитета, никаква сила – ни верска, ни војна, ни судска, ни школска – није их могла одвојити од њихове ћирилице. Данас у својој држави Србији сами Срби су протеривачи своје ћирилице, јер су рођени и одрасли на заблуди о „нашем писму“, па се туку за туђе у уверењу да бране своје! У томе их свесрдно подупиру и темељне „националне“ институције – САНУ, Матица српска, Вукова задужбина, катедре за српски језик на Филолошком и филозофским факултетима, просветни радници на свим нивоима образовања, систем администратори по банкама, библиотекама, школама, факултетима, великим и малим приватним и државним фирмама итд, јер људи у њима су такође рођени и одрасли на заблуди о „нашем писму“, па су и они такође спремни да се туку за туђе у уверењу да бране своје.

ПИШИ КАО ШТО ГОВОРИШ, А ЧИТАЈ КАО ШТО ЈЕ НАПИСАНО

Пише: Нада Љубић из Меморијалног центра Јасеновац у Београду

Српско ћирилично писмо је национално писмо, једна од главних културних вредности српског народа и највреднијих графичких израза његове духовности. Историја ћирилице је и историја борбе за национални идентитет и афирмацију српске културе. Тим писмом су писана и штампана најзначајнија дела српске културе током скоро читавог миленијума. Оно чува дубоке везе између српске културе и богатог наслеђа православне и византијске културе. Нико на свету се не би одрекао таквог блага. Као што Грци неће одустати од свог алфабета, Арапи од свог писма или Запад од латинице, ни Срби се неће одрећи своје ћирилице.

Како је настало наше писмо?

На молбу моравског владара Растислава (846-870), византијски император Михаило III у Моравску шаље мисионаре који говоре словенски језик, солунску браћу Ћирила и Методија, 863. године. Они су створили прво познато словенско писмо, које ће лингвисти тек у 19. веку прозвати „глаголицом“. На језик који су назвали словенским, а који ће лингвисти касније назвати старославенским, двојица мисионара су превели изабране делове Јеванђеља и Дела апостолских, као и старозаветне псалме. Византијски цар је одобрио богослужење на старословенском језику који се тако у IX веку

придружио светим језицима хришћанства: латинском, грчком и хебрејском језику.

Печат кнеза Стојимира

Почетком десетог века, највероватније један од ученика Ћирила и Методија, створио је ново, функционалније писмо, у славу

учитеља названо ћирилицом, које ће потпуно потиснути глаголицу. Ко зна каква би била судбина ћирилице да Бугарска није добила право на службу на старословенском језику и да се следбеници Ћирила и Методија од прогона нису склонили у Преслав, тадашњу бугарску престоницу из које су наставили мисију.

И у време настанка, ћирилица и старославенски језик у црквеној служби, представљали су одбрану Словена од германизације и, истовремено, омогућавали интензивније везе са византијском културом и духовношћу. Дакле, први језик српске писмености био је старословенски, а до XII века и Срби су користили оба писма, и глаголицу и ћирилицу. Ћирилица је постала доминантно писмо у Рашкој, а користила се и у Дубровнику, Хуму и Босни, све до турске инвазије.

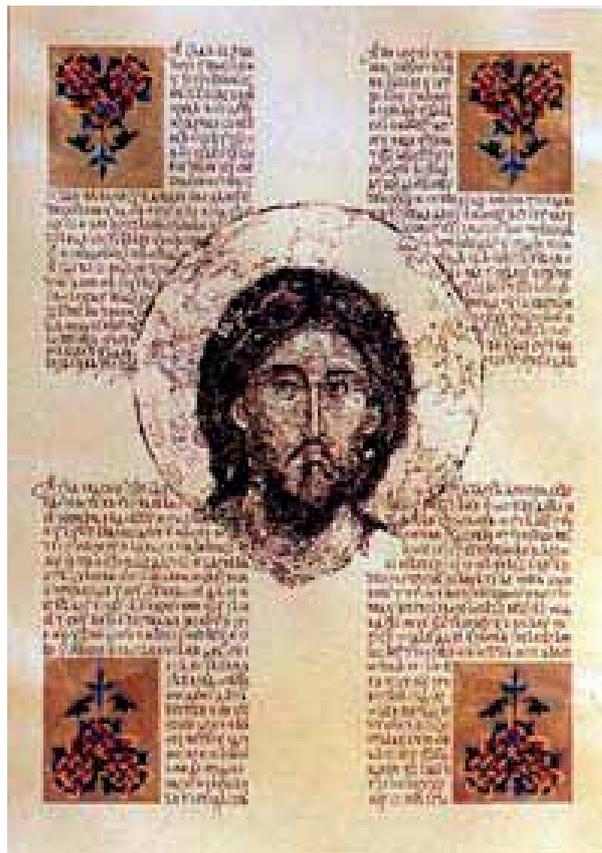
Временом се из старословенског језика развила српска редакција, српско-словенски језик на коме је написана сва српска књижевност од 12. века до треће декаде 18. века. Старословенски језик и писмо су до средине XI века повезивали хришћански словенски свет у јединствен културни простор: православни, византијски и словенски. Велики расцеп 1054. године, изазвао је настанак два тока словенске хришћанске културе, "Slavia Orthodoxa" и "Slavia Latina". Оне се вековима сусрећу и сударају и у пољу српског језика и у историји српског етноса.

После велике сеобе 1690, митро-

полит београдски и карловачки, Мојсеј Петровић, за исељени српски народ, изложен германизацији и латинизацији, тражи од руског цара књиге словенске и православне. Од 1726. године језик српске писмености постаје славјано-сербски, мешавина народног језика Срба Војвођана и руског црквеног језика. Два писма, руска црквена ћирилица, а затим и руска грађанска ћирилица, настала реформом Петра Великог 1708, заменила су српску ћирилицу.

Прву реформу азбуке извршио је Сава Мркаљ почетком 19. века, али све до реформе Вука Караџића, паралелно су постојала два језика и хаотично писмо. Један језик је био у употреби као службени језик закона, пословања и образовања, језик писмене елите, а други је био у свакодневной колоквијалној употреби – језик "неписменог народа".

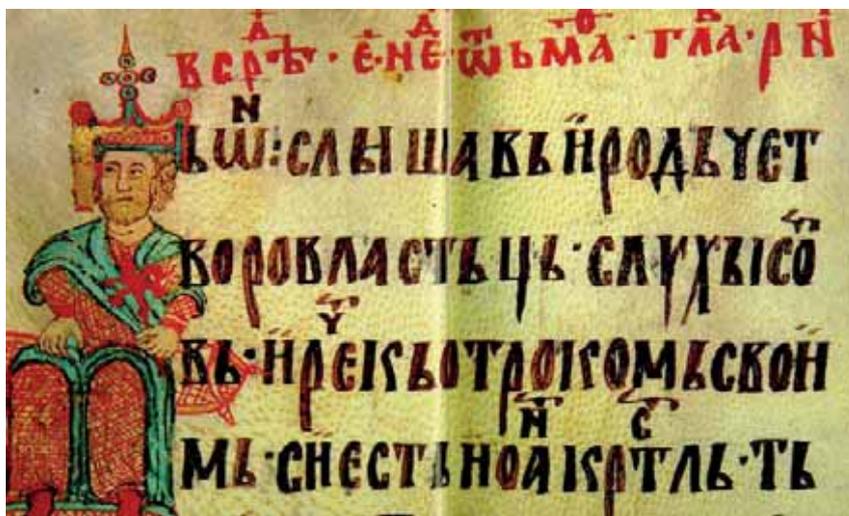
Вук је реформисао писмо применивши Аделунгово правило „Пиши као што говориш, читај као што је написано“ према коме је сваком изговореном гласу одговарао само

један знак, тј. само једно слово. Српско писмо, Вукова азбука, је скоро сасвим фонетско писмо, можда једно од најсавршенијих на свету. Вук је више од две деценије водио борбу да докаже да је српски језик онај језик којим говори српски народ. Пошто је Вукова реформа победила у Србији, представници српске и хрватске националне елите су 1850. године у Бечу одржали неформалан састанак познат у историји као Бечки књижевни договор. Сложили су се да источно-херцеговачки дијалект буде основа заједничког књижевног језика:

Једногласимице смо признали, да је најправилније и најбоље примити јужно наречје, да буде књижевно, и то:

- зато што највише народа тако говори,
- што је оно најближе старому словенском језику, а по томе и свијема осталијем језицима славјанским,
- што су готово све народне пјесме у њему спјеване,
- што је сва стара дубровачка књижевност у њему писана,
- што највише књижевника и источнога и западнога вјерозакон

већ тако пише (само што сви не пазе на сва правила).

То је сведочанство о стању преовлађујућег народног језика међу јужним словенима средином 19. века које су за историју оставили Иван Кукуљевић, Др. Димитрије Деметар, Иван Мажуранић, Вук Стефановић Караџић, Винко Пацел, Фрањо Миклошић, Стјепан Пејаковић и Ђуро Даничић. Коришћење латинице међу Србима који су живели у Аустро-Угарској, било је врло ретко. То ће се променити са развојем југословенске идеологије и стварањем Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, у којој Срби између два светска рата почињу да користе и латиницу. У другој заједничкој држави, после Другог светског рата, културна политика је охрабривала равноправну употребу оба писма. У стварности, латиница је крајем 20. века потиснула ћирилицу и вероватно су Срби и Македонци били једини Југословени који су заиста усвојили и с лакоћом и читали и писали оба писма.

Ћирилица, на почетку 21. века у Србији

Данас је у Србији ћирилица званично писмо Републике Србије, и по уставу и закону. У пракси, по учесталости и ширини употребе, она је друго писмо, иза латинице. Током дугог и крвавог распада Југославије, праћеног једнако страшним пропагандним ратовима, српски национализам је жигосан као узрочника свих зала. Свака одбрана националног идентитета и националних вредности после тога, тумачи се као нова ескалација примитивног, ретроградног, и агресивног српског национализма. Срби су добили етикету „лоших момака“ које треба излечити од „српства“. Лек је прихватање „европских вредности“. У овом вештачком и контрапродуктивном супротстављању два „система вредности“, хиљадугодишња ћирилица је постала – колатерална штета. Многи Срби се напуштањем ћирилице дистанцирају од негативне слике у којој су заточени већ

више од две деценије. У то време је и електронска комуникација просто наметала латиницу, али главна промена се нагло одиграла на терену тржишних комуникација. Не само да је латиница потиснула ћирилицу, него је и сам српски језик претрпео хаотичну „англизацију“. Кратка шетња Београдом и данас открива да су имена предузећа и радњи, рекламе и билборди, брендови и целокупна тржишна комуникација простор са кога је ћирилица брзо и до краја потиснута. Шокантан тренутак овог процеса била је „латинизација“ 200 година старе етикете минералне воде Књаз Милош.

Први пријатан шок догодио се тек пре пар година кад се појавила мрежа приватних пекара под ћириличним називом „Хлеб и кифле“, која је одмах привукла пажњу лингвиста и културолога, баш као и ћириличне кампање Најка и ћирилично издање Плејбоја. Сасвим недавно, медији су приказали као прворазредну сензацију то што је један грађанин Србије био довољно упоран да натера администрацију да му изда пасош попуњен званичним писмом те исте Републике Србије, ћирилицом.

Ћирилице се сете и политичари у изборним кампањама. Њена употреба на плакатима или флетима којим пуне поштанске сандучиће грађана, само појачава горак укус у устима, јер политика коју воде прети изумирањем нације, а не само ћирилице, коју они полако своде на писмо администрације и обавезне основне школе.

Још памтим акцију једне од организација које се „боре за спас ћирилице“ –

Исписали су речи „заштитимо ћирилицу“ по тротоарима, степеништима, подовима лифтова. Читаве недеље, хтели или не хтели, морали сте бити акробата ако нисте хтели да ћирилицу штитите газећи по њој.

Са друге стране, агресивне групе, које редовно нуде послатице оним медијима који једва чекају да покажу нове доказе да смо мрачни и нецивилизовани, имају навику да

заклон за своје сумњиве „пограме“ потраже и иза ћирилице. Њихов учинак је раван оном који остварују хрватски шовинисти кад најгору новокомпоновану музику називају „ћирилицом“.

Најкрупнији догађај у корист ћирилице догодио се не у Србији, већ на Гуглу, који је у овом тренутку најмоћнији промотер ћирилице. Показало се да Гугл, (пре њега Најк, и Плејбој) знају оно што и самозвани „патриоти“ и „европејци“ у Србији губе из вида: ћирилица је „визуелни говор“ више од 50 језика, европских и азијских, словенских и несловенских, хришћанских и нехришћанских, користи се на широком простору од Балкана и источне Европе до Монголије. Српска ћирилица је члан велике породице.

Најшире коришћена писма на планети су латиница и ћирилица. Временом су их усвојиле стотине нација које говоре стотине различитих језика. Користе се на свим континентима.

Ако је тако, питање гласи: да ли је предност или мана владати с лакоћом и једним и другим?

За афирмацију српске ћирилице су у последње време највише учинили талентовани дизајнери ћириличних фонтова откривши свету богате изворе графичке културе која их инспирише и способност да на тој традицији стварају сасвим модерну и аутентичну графичку културу.

Реални догађаји откривају да су дилеме око ћирилице вештачке: њена будућност зависи од истих ствари од којих и наша будућност, од способности да разумемо и пребродимо дубоку кризу идентитета, која је можда корен свих наших криза, и да наставимо да стварамо сопствену културу која је своје најблиставије узлете доживела у живој итеракцији са другим културама.

ЋИРИЛИЦА И СРБИ – ОПСТАТИ ИЛИ НЕСТАТИ

Пише: Бранимир Нешић, главни
и одговорни уредник часописа
“Двери српске”

Где су корени српског проблема на
Балкану?

**Највећи кривци за балкански
проблем по имену Срби су Солунска
браћа Кирило и Методије, и
Растко Немањић, потоњи Свети
Сава.**

Они су утиснули у српску етнологску
бит два нова, у великој мери
идентитетско одређујућа фактора
– језик и веру. Вера, која обликује
нову народну мисао и систем
вредности, и језик – којим су се те
мисли и вредности изражавале и
преносиле – утицале су на стварање
српско-православне културе,
која је на нов начин и у једном
новом народном руху оденула
велики део најдрагоценијих
вредности романско-византијске
цивилизације.

Ко не схвата значај културе у
геополитичким збивањима и
превирањима, тај не види шуму од
дрвећа. Још је Освалд Шпенглер,
у својој светски познатој књизи
Пропаст Запада окарактерисао
културу као велика бића: културе
имају свој почетак, развој, врхунац,
стагнацију, опадање и крај; свака
култура има свој систем вредности
који утиче на све њене појавне
облике. Али, културу не треба
ограничавати само на етнологију и
естетска питања. Др Мило Ломпар,
професорна Филолошког факултету
у Београду, добро примећује да
"премда је основа коју она ствара
неупоредиво шира од политике,
култура ипак има у савременом
свету превасходно политички и
стратешки значај. Зашто? Зато што
она треба да наметне одређени
систем очекивања и вредности, да
отклони све што је са тим системом
несагласно и да на тај начин обликује
пожељно саморазумевање које ће
бити темељ сваког јавног деловања.
То значи да културна политика има
крипто-идеолошки карактер."

**Методије – за неког јеретик,
за неког Светитеља**

У светлу овог погледа на културу
треба схватити и Сплитско -
Солунски сабор римокатоличких
великодостојника, који су давне
1060. године јавно потврдили
већ задату трасу крвавог отпора
и уништења деловања источне
културне политике оличене у
језичком раду Солунске браће
Кирила и Методија. Иако је Кирило,
а касније је то наставио и утемељио
његов брат Методије, победио
тројезичну јерес (којом се до тада
реч Божја могла преносити само
преко јеврејског, грчког и латинског
језика), иако је словенски језик
признат од римског првојерарха,
велики број западних духовних и
државних лидера није прихватио
овај цивилизацијски и природни
културолошки след. Сумњиве
околности под којима је умро (или
убијен) Кирило, прогони Методија и
његових ученика, крваво сузбијање
кирилометодијевске мисије, своју
потврду добија у споменутом
Сплитском сабору, који проглашава
да је "Словенски алфавет ђаволски
проналазак, а Методије - јеретик".
Говорећи о пропасти цивилизације
којој припада, западњак Освалд
Шпенглер примећује: "Западњачко
становиште је следеће: изабере се
једно место као природно тежиште
историјског система. Ту је централно
сунце. Од њега добијају праву
светлост сви догађаји у историји".
Шпенглер прецизно критикује
западњачки хегемонистички
поглед на остале културе, који, у
нашем српском случају, најбоље се
види у реченици Ситон Вотсона - из
1913. године - у којој он наглашава
да би за Хрвате и образоване Србе
из Хабзбуршке монархије „тријумф
великосрпске идеје значио тријумф
источне над западном културом”,
и да би он, као западњак, победу
Срба на Балкану, доживео као
победу Истока над Западом.

На одређеном ступњу свог развоја у
квантитативно великим културама
појављује се жеља за ширењем, за
освајањем, то јест за уништавањем
суседних, територијално мањих
култура (Шпенглер закључује да
је освајање знак за пропадање
културе која га је произвела – прим.
аут.).

Пилипенда – јуче, данас, сутра

Ћирилица, писмо које смо
наследили од предака, и језик (од
старословенског језика Кирила и
Методија, затим Савине редакције
старословенског – можемо га
назвати првим српским књижевним
језиком – преко славено-србског
и Вуковог простонародног, до
данашњег српског књижевног
стандарда), представљају стожерне
тачке српске културе и западним
речником казано, источњачке (читај
славено православне, византијске)
цивилизације на Балкану.

То што су Срби, православни
народ који говори српским
језиком и пише ћирилицом,
господари своје судбине (уз све
жртве које вековима подносе због
свог слободарства) на Балкану,
чворишту геополитичком али и
културолошком и цивилизацијском
(Балкан је централно место
европске и светске цивилизације,
оличене у Винчанској, Старчевачкој
и Лепеничкој цивилизацији),
представља трн у оку, или боље
рећи рак рану читавом Западу.
Култура је сведок целине једног
народа. Поништавање те целине
јесте циљ сваког сужавања културе,
њеног свођења на неки њен део.
Тако читава подручја културе бивају
тихим начином уклоњена из јавне
свести.

Није циљ Запада да распарча
Србију, циљ Запада је да победи
српску културу и да је потчини
својој. Довољно је да се Срби
одрекну темеља српске културе,
дакле да се одрекну ћирилице,

српског језика и православне вере, и решиће све своје проблеме. Може онда да постоји и Србија у којим год хоћете границама, али то би била нека друга Србија и неки други народ, можда победник у политичком и државном плану, али поражен на културном и духовном нивоу. Матавуљев Пилипенда је приповетка – симбол културне борбе, западњачког хегемонистичког стремљења и српског, у овом случају подсвесног, културног отпора.

Политика културног идентитета

Двери су настале на Филолошком факултету 1999. године као национално гласило студената србистике, дакле, као свесни отпор једног дела српске културе да се преда и одрекне својих светиња: српског језика и ћириличног писма, као и православне вере и

националне историје. После 12 година мукотрпног рада, дверјанска политика културног идентитета сустиче се у 9. тачки Новог народног договора која каже:

"Кренимо храбро у будућност тако што ћемо се прво вратити себи и својим вредностима. Негирање значаја историје и културе на нивоу нације бесмислено је исто колико и негирање сопственог искуства на нивоу личности.

Ако желимо да заиста кренемо напред и да у овом времену глобализације дамо праве одговоре на тешка питања која нам будућност поставља, морамо темељно и непристрасно сагледати своју прошлост, препознати најзначајније српске културне међаше, којих се морамо придржавати у стварању нове културне политике. Светосавље (српско православље) је историјско искуство српског народа.

Не смемо се одрицати традиције

зато што се због ње разликујемо од других и не стапамо се у глобалну слику света; не смемо се одрицати баштине зато што је неко други за њом посегао; не смемо своје археолошко благо оставити зубу времена јер сведочи о нама и нашем трајању.

Као што се не смемо одрицати свога народа и своје земље, исто тако не смемо раскућити српски језик и ћирилично писмо, уметност и науку српску!

Потребна нам је практична синтеза свега најбољег што у духовном, историјском, државотворном и културном смислу поседује српски народ и свега онога што је добро и проверено у другим културама."

Дакле, борба за Србију је борба за српски народ; борба за српски народ је борба за српску културу; борба за српску културу је борба за српски језик и ћирилично писмо.

ЋИРИЛИЦА – ПЕРСПЕКТИВЕ У САВРЕМЕНИМ КОМУНИКАЦИЈАМА

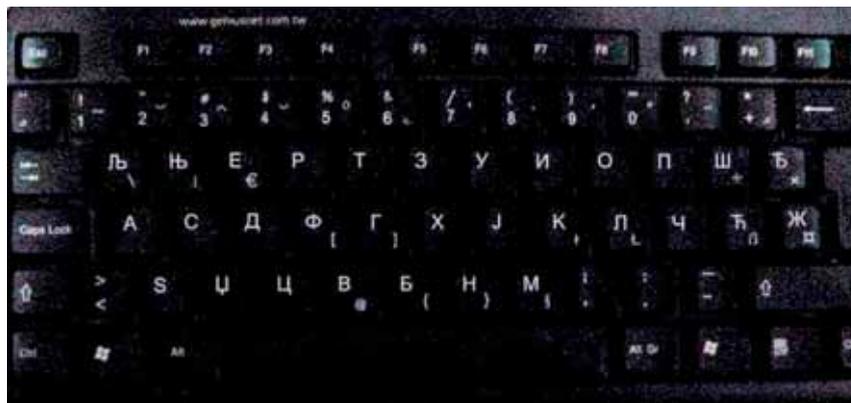
Пише: Жељко Филиповић, повереник удружења "Ћирилица - Београд" у Нишу

Писаће машине су имале само по једно писмо. Професорка Душанка Бојанић-Лукач као наш најискуснији турколог је користила писаћу машину са латиничним писмом која је била прилагођена да пише и турском и хрватском латиницом. Свесно жртвујући своје ћирилично писмо, том машином је могла да пише истовремено текстове и на турском, и на српском језику, што је њој за њен посао било довољно. Данас је појава рачунара скоро потпуно истиснула писаћу машину из употребе. Данас би професорка Бојанић могла сасвим лепо да пише и турске текстове на латиници, и турске текстове на арапском писму, и српске текстове на ћирилици, и француске текстове на латиници – у исто време. Сваки корисник рачунара данас би могао да пише на онолико писама колико их познаје,

и све то са истом тастатуром. Човек данас није у стању да измисли онолико писама колико рачунар може да их користи.

Ово је срећна околност и за српску ћирилицу. Појава рачунара, али и Интернета, Гугла, Фејсбука, „икс пе-а“, „седмице“ итд, омогућила

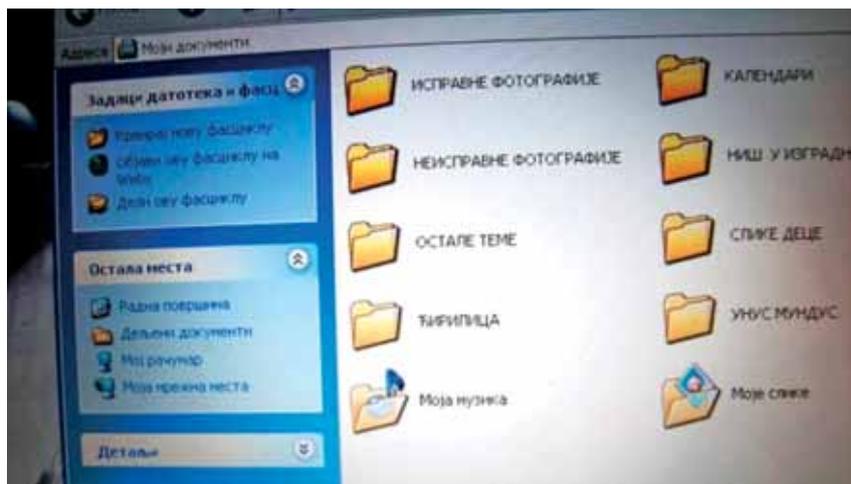
је ренесансу бројних нелатиничних писама, па и српске ћирилице. Данас више не остаје могућност разним систем администраторима који не знају да користе српску ћирилицу да се изговарају: „Ја бих хтео, али не да техника“! Такви људи су своје незнање користили као јединицу мере којом су оцењивали друге.

Чисто српска тастатура

И не само да су их оцењивали, него су им и – пресуђивали! Данас су такви систем администратори истерани на брисани простор: Није више проблем „у техници“, него у српским главама! Више неће моћи да пролази пракса да понављач оцењује одликаша, и не само да га оцењује, него и да га – исмејава! Рачунар је најписменија справа коју је до сада човек измислио! Не постоји људска глава која би знала толико језика и писама, колико их зна рачунар.

Рачунари су на светску сцену ступили са енглеским језиком и латинским писмом. Неупућени су толико неопрезни да то писмо чак називају – енглеским! „Енглеска писма“ су могла бити огам и руне, која су пријемом хришћанства искорењена, а данас се енглески

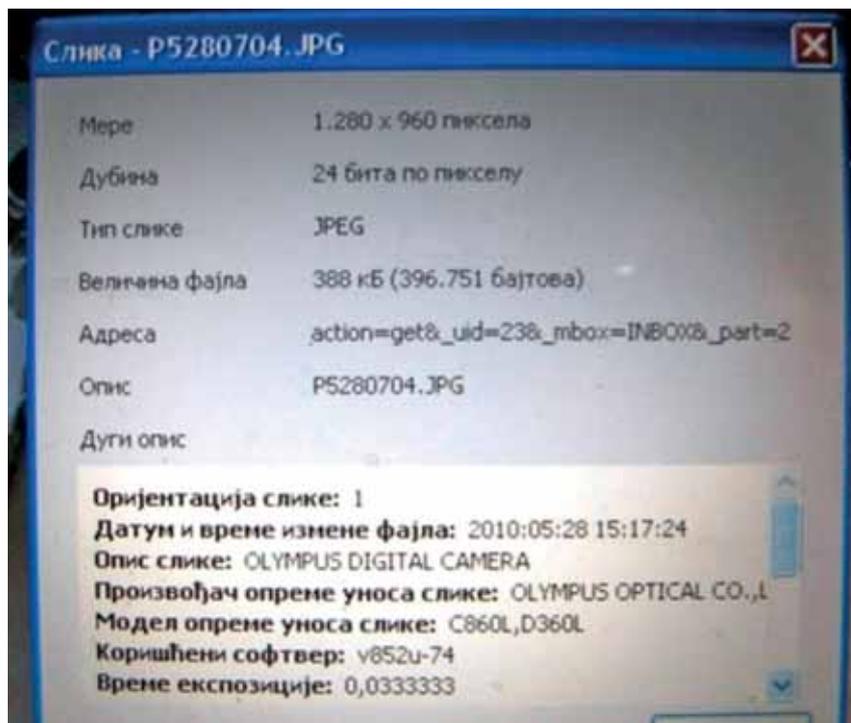

Екран српског рачунара

језик служи – латинским писмом. Истим оним писмом које се користи и у латинском и италијанском језику. Сва остала европска и ваневропска латинична писма су

друкчија од овог – латинског писма. Узмите за пример латинична писма румунско, мађарско, хрватско, немачко, француско, шпанско, португалско, холандско, шведско, пољско, чешко, естонско, финско, шиптарско. Свако је друкчије од осталих. То јесу „латинична“ писма, али не и „латинска“ писма.

Одмах по упознавању рачунара, многи народи су себи обезбедили оперативне системе, меније и корисничке програме на својим језицима и писмима. После извесног оклевања то су учинили и Срби, па данас постоје тастатуре и оперативни систем на српском језику и ћирилици:

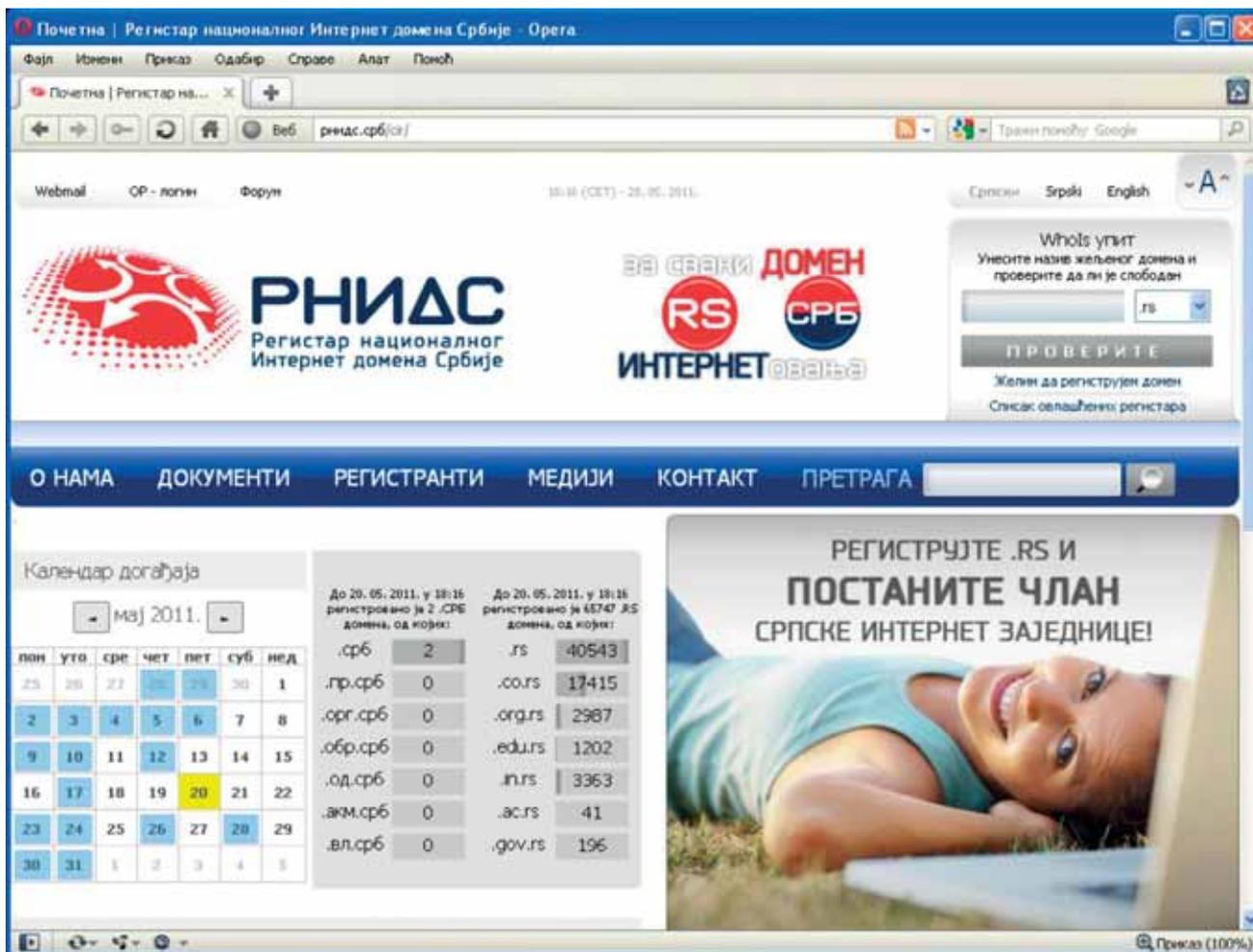

Екран српског рачунара: програм за рад са фотографијама

Дакле, српска ћирилица се већ данас на рачунарима може користити као што су је Срби користили и у предјугословенској Србији – као универзално национално писмо примењиво у свим областима живота.

Српска ћирилична каса у самоуслугу

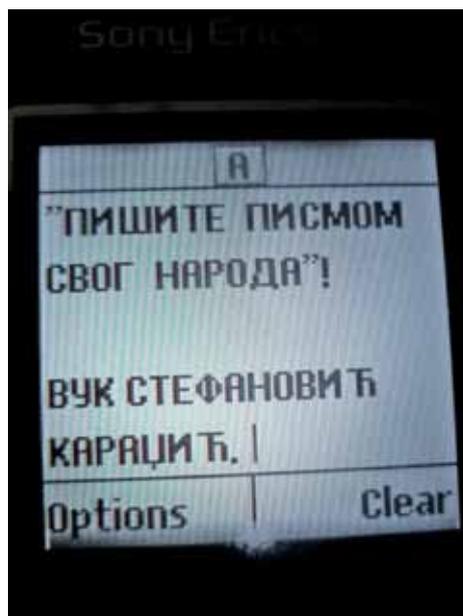
Српски ћирилични сајт са српском ћириличном адресом на Интернету: рнидс.срб!

Ни мобилни телефони нису ништа мање гостопримљиви према ћирилици од рачунара. И код њих о њиховим могућностима одлучује човек, а не техника. И поред крајњег немара државе према могућностима мобилних

телефона да пишу српском ћирилицом, сами грађани су сопственим знањем, трудом, и изнад свега жељом да имају писмо свог народа, то и успевали:

Пет азбука на истом екрану!

Писана порука на српској ћирилици

ЕНТЕР И АМИН

Пише: Зоран Зековић, помоћник
главног уредника интернет портала
"analyze-komentari.com"

У времену, када вирус ултра-либерализма, кроз епоху пост-модерне - не мрзи Традицију, али не види и њену садржину, за ћирилично писмо постоји опасност, да се и она кроз виртуелно и време и простор, уврежи и умрежи у генерални спектакл, и да је имамо само као уврштење за забаву, као и много тога другог вредног и традиционалног, на овој планети. Она, као константа Традиције и њена метафизика, може и почела је бити исмејавана, јер смо као морални избор и приступ рекли – да „ПРОГРЕСУ“, занемарујући притом њен значај, историјски приступ и културу, самим тим занемарили наш идентитет и простор на којим смо и над којим и почивамо.

Идентитет настаје и настао је кроз обрасце културе, а како је претеча свега култура, док сама култура - састављена од ирационалног, традиционалног и душевног, потиче од језика као и само писмо ћирилица – јако су ослабљени и у контратези са нашим суживотом, постмодерном унификацијом људи. С обзиром да култура омета и у сукобу је развојем технологије - као одраз традиционалног друштва, данашња унификација људи сведених на атоме по принципу „Једноличност у разноврсности“, подвлачи се под идејном платформом глобалиста - језике треба укинути, сви ћемо говорити енглески, и при томе дубоко, трајно и трагично – одступајући се и побећи за свагда, од оног космичког и универзалног аристотеловског начела - „Јединство у разноврсности“.

Ћирилично писмо, као и сва друга писма, јесте онтологија бића једног народа, представља умеће, занат и чаролију, а када се она скине са средине – постоји онда само индивидуална примена и постоји

могућност која је у јеку - да она не буде морални фактор и генеза једне културе, као живот, као лепота, као трајање, као опстанак, као целокупна стваралачка замисао једног народа.

У новом друштву, чији је идеални субјекат клон, те без идентитета поприма све што долази споља, према чувеној карикатури, носећи коцкасту главу телевизора који гледа другу телевизију, спајаће се све уметности које се нису могли спајати или су се спајале на подругљив начин. Подругљивост је била тајна чаролије и настанка дела, израз и прави одраз поимања света, филозофија начела, слика и скулптура живота, те се можемо надати да оваквим темпом, примимо и

попримимо све уметности које би се слагале - попут перформанса и мртве природе. У таквим оквирним облицима, заправо и нема културе, не постоји обејкат критике, постоји само критичка тенденција, долази до растакања живота, али и могу сапостојати и потпуни нови социолошки и верски неоконтексти и очекујмо самим тим, и неке нове нације. Да ли ће то бити бајкери, компјутерације, милијардери или неки други, остаје да се види.

Нови свет и Цивилизација имају основну разлику. Цивилизација има аналоге, почев од Сумерске, Персијске, Египатске, Грчке, Римске или Византијске културе, док Нови свет нема аналога и то је битна одредница, коју морамо стално разумети. Ми смо припадници једне европске цивилизације, европске културе, ми имамо логику континента и овакво нивелисање у глобалном „melting pot“ („мелтинг пот“ = крчкајућем лонцу),

осликава стање у коме нам у јеку глобализације следи намењено место, на маргинама, обрисима калифата, неке периферије или просто у глобално ђубриште.

Нагли упад технолошког развоја, дочекао је наш језик, потпуно неспреман за садејство са глобалним феноменима. Још увек се у свакодневном говору врте изрази и речи које генерација испред, а и она поред, не разуме у потпуности

ону претходну, или је тотално не разуме. Да ли сам аплодовао или сам испринтао, те отишо преко џампа на.., подигао сам систем из сејф мода, или нисам видео да сам линк поставио на бук-марк, а у међувремену даунлодовао, четовао или сурфовао преко...??? Када то не уђе у прави начин живота, те немамо довољно преведених речи, док се за неке појмове и природне појаве - мање битне, проналазе одговарајуће речи чак и јавним конкурсом у новинама, доказ је тенденцији, да се култура и Традиција смештају и задржавају само у појединачном оквиру једног модела, модела који је јасан је показатељ наших (не) могућности и дела у модернизацији речника, самим тим и прави изазов и првенство, које морамо дати и имати у очувању језика и писма ћирилице.

У овом постмодерном контексту, православље је јасно ставило до

знања и очувања свести - да је у условима губљења идентитета, заправо кушања и поимања слободе, у условима где не постоје значења, постају и остали су само знаци, све је применљиво и пријемчиво кроз посебан контекст, заправо недостатку једног општег стандарда, да се због тога и морамо водити поучком која је управо то и таква - да је „технологија и модернизација у служби човека“, а не „човек у служби модернизације и технологије“.

Култура ћирилице и њен историјат, говоре да се у оквирима мултикултуре, али додајем са нормама етнокултурне хигијене, према речима мађарског реформатора Сечењи Иштвана из средине 19. века представља, да припадност једном народу не искључује човечност, онај ко је веран свом роду и народу, није ништа мање вредан људском роду, јер се баш на степеницама развијених народа може очекивати приосперитет људског рода. Још од 2006. године, УНЕСКО је уврстио Манастире Дечани код Пећи, Грачаницу код Приштине, Пећку Партријаршију као и Богородицу Љевишску у Призрену, под заштитом споменика културе

светске баштине, али и изоставио префикс српски, онако како би то нормама и морало бити, већ је остало само као преседан, православни Манастири на Косову и Метохији. Тзв. држава Косово и њена туристичка организација, у штампаним, као и осталим пропагандним, информативним и рекламним материјалима, све манастире на КОСМЕТУ

је представила и представља искључиво само као косовске, хришћанске и византијске.

Поимања у глобалном свету, намећу пажњу, да се свака апсолутна слобода, која се нуди кроз широки спектар светског спектакла, условно намеће и апсолутну хјијерархију. И у тој својој потреби, у којој се космополитизам нуди уместо нација и у солидарношћу је са глобализмом као појави-као идеологији, можемо очекивати симболику претакања или преименовања свих постојећих облика и видова културе, с којом обавезно уврштавамо и сам језик и писмо ћирилица. Теоретски, логиком парадигме, само по потреби или Новом поретку, она може бити и најгрубље маргинализована, дискриминисана или дисквалификована како сам језик, тако и као само писмо, као што је то својом потребом и урадила и извршила у току рата 1941. године власт у НДХ.

Једном је записано: **„Чувајте језик као земљу, реч се може изгубити као град, као земља, као душа. А, шта је народ ако изгуби ли језик, земљу, душу? Не узимајте туђу реч у своја уста. Узмеш ли туђу реч,**

знај да ниси освојио, него си себе потуђио. Боље је изгубити највећи и најтврђи град своје земље, него и најмању и најнезнатнију реч свога народа. Земље и државе се не освајају само мачевима, него и језицима. Знај да те је непријатељ онолико освојио и покорио, колико ти је речи својих потро и потурио. Народ који изгуби своје речи, престаје бити народ“. Вук Стефановић Караџић је написао, да докле год живи језик, докле га љубимо и поштујемо, прочишћавамо га, умножавамо и украшавамо, дотле и живи народ; може се међу собом разумети и умно сједињавати. Могло би се рећи да је онај који је први (писмо) измислио, био више

Бог него човек.

Неопредељеност у вези коришћења званичног писма у Србији од стране интелектуалаца, довео је у забуну нас саме више него ли друге, имајући у виду да се скоро сва издања наших књига под латиничним насловом и садржајем третирају као хрватска, нарочито у САД где се остварује 90% свих светских издања. Дакле, можемо говорити о лепоти два писма, али принцип је јединствен, нарочито у Европи, један народ - једно писмо. Недоумице и квазинформације, говоре у прилог ћириличном писму на примеру Грчке, грчко писмо се налази на европској новчаници. Виндоус подршка (Windows) је уграђена за све језике и писма. Очекујемо и тоталну локализацију Виндоуса и Офиса на српски језик и писмо. Међународне ознаке и симболи, као и систем мерних јединица и параметара, такође садрже ћирилична писма, нарочито грчка. Службена употреба ћирилице оставља места, уређених по Закону у складу са свим светским стандардима, тако да не угрожава подршку и коришћење свих осталих писама и језика на употреби. У Београду је 32% јавних натписа на ћирилици, док је у Новом Саду 19%. Од тиража на српском језику 26% је исписано и штампано ћирилицом. На избору Трећег пута, свакако да можемо бирати туђе средњовековље или радикално преиспитивање, симфонију власти, уважавање напетости људске драме, пуноћу живота, све дотле, докле се у овој глобалној трансмисији не подигне свест о човеку као примарном бићу, човеку који је тренутно уврштен у обесправљеном мноштву названом малтитјуд (multitude). Очување свих народа и писама није питање регионалне глобализације, већ њен одговор.

Некада су се сви словенски народи служили ћирилицом. Одбацити ћирилицу, значи отписати пола Православља, значи увредити Свете Апостоле, Ћирила и Методија, биле су и остале су речи Владике Николаја Велимировића!

ЋИРИЛИЦА - ЛИЦЕ СРПСКОГ ИДЕНТИТЕТА

Пише: мр Радован Калабић -
књижевник, историчар и публициста
из Београда

Српски језик и ћирилично писмо, уз наше етничко порекло и заједничку прошлост, те православну веру и богату традицију, представљају најјаче темеље и најшире оквире српског националног и културног идентитета. То су, уједно, кључне диференцијалне линије које српски народ одвајају од безличне гомиле, или од синтетички зготовљених и октроисаних нација. Српски језик и писмо ћирилично, између осталог, држе нас на окупу као културну и цивилизовану нацију, која нема ни један ваљан разлог да се у поређењу са другим европским народима осећа инфериорно, али ни супериорно. Већ – напротив - равноправно и партнерски.

Та идентитетска легитимација, коју смо пренели и у 21. век, пружа нам прилику да пред свет излазимо и са њим општимо уздигнута чела и препознатљива лица. Без обзира на трагично искуство минулих времена, на кобна пострадања, прогоне и покушаје затирања, које су нам приређивали разни завојевачи, закључно са НАТО-ом.

Да ли ту прилику користимо у довољној и потребној мери?

Све што је највредније у културној историји нашег народа написано је на ћирилици. Од Мирослављевог јеванђеља, Душановог законика, Житија Светог Симеона од Светог Саве, Слова љубве, па до Ламента над Београдом... Али, ако би се данас неки необавештени странац обрео у срцу српске престонице он би, судећи само према натписима у њој, мирне душе могао да закључи да овде живе Енглези, који се служе претежно латиничним писмом. А да су тек ту и тамо видљива, нека ћирилична писмена заостала као бледо сећање на српско порекло твораца побројаних и бесмртних дела. Те да су пре Доситеј Обрадовић и Вук Караџић, а не Џон Милтон, написали Изгубљени рај.

Највиши правни оквир ове државе прописује, додуше, да се на овом тлу службена комуникација међу Србима одвија на српском језику, а службена преписка на ћириличном писму. Националним мањинама, које живе у Србији, остављено је, наравно, пуно право на употребу њиховог матерњег језика и писма.

Питање је, дакле, колико ми сами користимо ову могућност, која је, истовремено, и законом прописана обавеза?

У Покондиреној тикви, коју је Јован Стерија Поповић још у претпрошлом веку печатао такође ћирилицом, изгледа да су наговештене не само садашње наше (не)прилике са језиком, већ је понуђена и тачна психолошко-мотивациона дијагноза у процесу систематског потискивања нашег најстаријег писма. Наиме, кад слабо, ограничено и несигурно људско биће приграби подражавање и имитацију туђег и страног као једину одбрану од празнине и ништавила у себи, онда редовно добијамо комичне, малограђанске креатуре окренуте тобож Великом свету.

У суштини, међутим, њиховом правом опису више одговара она народна: „Седи ди си. Ни за ди си – ниси!“ Тако је и са целим народима, или боље рећи, њиховим квазиелитама, које су безрезервно прихватиле норму садашње бриселске бирократије и на силу их, као догме, намећу својим поданицима у култури и у уметности. Мало шта ће се, или скоро ништа од тих наметнутих образаца, примити у овом народу. Историја, која није мртва и која је дуг процес, то ће и потврдити својим непогрешивим а праведним селективним нервом.

Зато је, на крају крајева, позив на одбрану ћирилице истовремено и истицање нашег легитимног права на опстанак. Опстанак који не угрожава никог, већ додатно богати свет разноликостима и ефикасно се опире једнообразности, униформисаности, сиромаштву подражавања и беде подилажења.

Зато сам се радо и одазвао младом удружењу Српске Православне Омладине Инсбрук да овим написом дам свој скромни допринос, али и подршку у њиховој племенитој борби за очување и ширење ћирилице. Јер искрено и са добрим разлозима верујем:

„ПОНОС СРПСКОГ БИЋА, НАША ЈЕ ЋИРИЛИЦА!“

Она је, такође, знамење наше аутентичне прошлости. А њена успешна одбрана је и залог наше пожељне будућности.

ЋИРИЛИЦА - СИРОТИЦА

Пише: Милован Данојлић,
српски писац и члан САНУ

Одлучих да дигнем трем испред куће, како не бих, са прага, упадао у кишу и у снег. Млађи сељак, приучен мајстор, даде ми папирић, списак онога што треба да набавим:

tri stuba 15x15cm, visina 2,80m.
jedna venčanica 12x13, 3,50m.
60 met. letve
250 kom. crepa, mala kikirinda
pet pajanti, metar i po dužina
10 džakova cementa
dva kubića šodera
dva kila eksera za letve
dve mreže gvožđa, šestica

Рукопис швракаст, у свакој речи видни трагови физичког напора: мој се земљак нерадо маше пера, а опет се, кад му се то деси, служи латиницом. Како је, када и зашто дични Шумадинац заменио азбуку за абечеду? Не верујем да бих на овако постављено питање од њега добио задовољавајући одговор. Латиница је свуд око њега: на трактору који вози, на кесама соли и шећера, на кошуљи и на чарапама. Право говорећи, никад о томе није мислио. Тако му се, само, удесило. Много је нашег света тако, готово случајно, прешло на латиницу. Највише је, додуше, оних који се не служе ниједним писмом: то је природна појава, светских размера, што се за избор латинице, у старој земљи сељака, не може рећи. Дође ми незгодно и да питам мог доброг сељанина како је и зашто одбацио писмо око кога се Вук Стефановић Караџић онолико трудио. Једно, то би било мешање у приватан живот, а друго, и сам бих се приказао у неповољном светлу: испао бих назаднији и затуцанији од сељака. Моје комшије у пола гласа шушкају да сам мало-онако; не смем их саблажњавати тврдим ставовима и предрасудама којих су

се они ослободили. Остаје ми да се досећам и подсећам, да на основу личног искуства оцртам стазу којом смо стигли у садашње стање: ми, интелектуалци, још како смо одговорни за оно што се догодило. Напуштање ћирилице има дугу историју; на томе се, са племенитим побудама и мање чистим рачунима, ради већ читаво столеће. То је, најпре, била жртва-паљеница принесена на олтар југословенства. Скерлић је предложио да сви Србо-Хрвати пређу на екавску латиницу. А. Б. Шимић, чија су Преображења писана и штампана по Скерлићевом завету, очекивао је да се Словенци одрекну свог идиома, и укључе у претежну језичку заједницу, да се ухвате у срећно јужнословенско коло. И Крлежа се, у почетку, држао овог курса, бар у часописима, а и иначе. Екавска латиница? Што да не: кајкавци су ионако екавци, а остали, нек се прилагођавају! Десетак година после Скерлићеве смрти, илузије су се разбиле о тврду степену стварности. У Другом светском рату јаз се продубио, постао непремостив. За сваког разумног човека, осим за нас. Семе, посејано међу Србима, екавцима и ијекавцима, показало се отпорним на климатске промене. Водеће београдске интелектуалце као да је омађијао дискретни шарм (хрватске) латинице. Мађију је, од 1945. до 1990. подстицала државна администрација.

Године 1957. радио сам, неколико месеци, у „Борби“, као приправник. Лист је излазио на ћирилици, али су у дактилографском одељењу све машине биле латиничке. Нисмо се чудили, ни негодовали. Човек има право да се служи сваким боговетним писмом. Латиница нам је у најближем суседству: начини један корак удесно и

изван себе, и већ си у њој. Човек има право на самоубиство, али не знам за случајеве нехотичних и непромишљених самоубиства. А ми смо нашу ћирилицу убијали управо тако, случајно и непромишљено, идући линијом најмањег отпора. Латиница нас је чекала на сваком кораку, и ми смо јој се подавали.

Вођен мутним носталгичним поривом ја сам прву ћириличку машину, немачке производње, средином седам-десетих купио у Паризу, на булевару Сен-Жермен. Кад сам се том куповином похвалио једном београдском пријатељу, он је начинио кисело лице. Али зашто? Тргао сам се и узјогунио: Зашто да не? Реакција мог пријатеља ме је навела на размишљање, тачније, подстакла ме је на опрез. Носталгија је с временом прелазила у отпор и тврдо убеђење. Разумео сам, можда касно, да ћирилицу ваља бранити. Од кога? Пре свега, од нас самих. Хрвати нам, за ово посрнуће, за ову бруку, нису криви. Божо Бишкупих који ми је, оних година, штампао две плакете стихова, једанпут ми рече: „Ако желиш ја ти то овде, у Загребу, могу штампати ћирилицом.“ Предлог ме је дирнуо, али сам на љубазност узвратио љубазношћу: Нека иде латиницом. Он је мислио да се зна шта је чије и да ми држимо до свога онако како он поштује своје.

(Приватни издавач - библиофил Божо Бишкупих ће, после распада Југославије, постати хрватски министар културе, што ме је изненадило, али ме није зачудило). У нашем односу према језику и писму, поред незналаштва и помодарства, присутна је тежња да живимо, мислимо и пишемо „као сав нормалан свет“. А нормалан свет је са западне стране нашег

животног простора; то нам наша политичка елита непрестано утацава у главу. Код свих ових пораза на војном, економском и дипломатском плану, на крају ћемо, изгледа, изгубити и рат за српски језик и правопис. Натписи на енглеском незадрживо освајају фасаде наших градова и варошица. Побеђује јачи културни модел.

Безусловно приклањање јачем образцу је знак кукавичког односа према Сили. Ако је јачи самим тим у праву што је успешан у освајачким походима, онда је цела наша историја тешка погрешка. Ког ђавола су се наши преци одупирали Турцима, Млецима, Немцима, Аустријанцима и Угарима? Да су им се приклонили, благовремено бисмо се укључили у тзв. „нормалан свет“. Ирци су напустили гелички језик, они на југу Француске провансалски; успомену на губитак чувају беспомоћни двојезични натписи на улицама Даблина и Авињона. Паметном за опомену, осталима за узор. Мој трудољубиви, полуписмени сељак не познаје предисторију своје конверзије; он се, просто, повео за преовлађујућом ваздушном струјом. Ћирилица је поражена на многим плановима; он јој, можда и из освете, окреће леђа. Чини му се - као, уосталом, и лепом броју његових изабраника - да ће се усвајањем латинице уздићи, да се већ уздигао, на виши цивилизацијски ниво. То се постиже са врло мало труда: довољно је научити тридесетак слова којима се служе срећни народи. (Који, од септембра прошле године, себе сматрају великим несрећницима, али њихови вапаји не допиру до нас).

Зачуђује одсуство сентименталних обзира према нашем традиционалном писму. На елити је да чува

традицију, а она се прва повукла са попришта. Понекад са убедљивим оправдањима: превише је упућена на стручну литературу и техничка средства са западних страна. Једно време су нас убеђивали да се ћирилица не да уденути у компјутере. После се испоставило да то није тачно. **Ако је могла прва излетети у космос, што се не би увукла у информатику?**

Моји студенти, у Француској, радо су примали ћирилицу: привлачила их је својом необичношћу; откривали су нешто ново, и сасвим друкчије. У исто време, на Западу има и оних који се, два и по века после Монтескјеове смрти, питају како се уопште може бити Персијанац, и с којим правом један такав, немогући народ, развија нуклеарни програм. Живећи у Немачкој, Владимир Војнович је забележио и ово: „Ћирилица се овде неким људима чини у толикој мери несхватљивом да ме је један Немац озбиљно питао могу ли се таквим словима уистину сложити неке смислене речи.“ **Гогољ, Толстој, Достојевски, Чехов, Андрић и Црњански, успевали су да склопе не само покоју сувислу реч, него и читава ремек-дела.**

С ким си, онакав си. Ми бисмо, зато, да се утрпамо међу Американце, Немце, Французе и Словенце, радије него да будемо са Русима, Бугарима, Украјинцима и Македонцима. Латинички народи су нам мера нормалности; значи ли то да Руси, Јапанци, Индуси, Кинези, Арапи, Јевреји и Грци нису нормални?

Драган Р. Аћимовић, новинар и песник, уређивао је, за време рата, четнички лист „Поморавље“, да би после рата емигрирао, најпре у Париз, потом у Јужноафричку Унију, где је покренуо малу штампарију. У њој је, поред

осталог, штампао „Ламент над Београдом“ једног другог песника-бескућника, Милоша Црњанског. Са Аћимовићем сам водио преписку, од 1975, до његове смрти, 1985. У једном писму ме је убеђивао да је латиница лепша од ћирилице. Нарочито га је нервирало наше Ж; као да је Ж, са дијакритичним знаком, много елегантније... У патриотизам уредника „Поморавља“ не може се сумњати; дискутабилна су, као и увек, мерила лепог. Ономе, ко је јак и успешан, нехотице придајемо и естетске квалитете. Сасвим је могуће да су многе жене Аристотела Оназиса сматрале лепим човеком: бројно бродовље, расуто по толиким морима и океанима, у стању је да замагли вид и помути свест. Латиница је убојито, геометријски прецизно писмо, са урођеном империјалистичком ћуди. Ћирилица је кротка, округласта, подсећа на пшенична зрна, хранљива као житно зрневље. Између ефикасности и добротe, увек сам се опредељивао за доброту. Ако је латиница јача, то је само разлог више да чувамо оно што је угрожено: Било је много успешнијих и богатијих, па и лепших жена од моје мајке; нисам долазио у искушење да јој потражим замену. Тако и са ћирилицом: она је наше писмо, једно од знамења наше самобитности. Лепа или ружна, савршена или с манама, она је незаменљива. Нисмо је усвојили на конкурс за најлепше писмо. Она је наша судбина, а судбина се носи, без роптања и самохвалисања.

Латиницом се служим у многим приликама, али песме пишем искључиво ћирилицом: Стихови теку из срца и уливају се, природно, у слова научена у првом разреду основне школе...

ОДБРАНА И ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ЋИРИЛИЦЕ

Пише: Бошко Обрадовић, секретар
Управног одбора "Српски сабор
Двери"

Данас, на почетку 21. века, српска ћирилица је у Србији постала писмо другог реда. Када се помене ћирилица обично се њен данашњи статус у Срба означава као смрт, гашење, нестајање, пропаст – крај ћирилице. Како је до тога дошло, у чему се крије тајна овога националног пораза и шта нам је чинити?

Све више је гласова у одбрану и заштиту ћирилице и удружења за неговање ћириличне културе. Али недостаје организована и аргументована борба. Јер, ћирилица нема само национално емотивну важност за нас; она има дубоко рационалну логику постојања. Најлакше би било напуштање ћирилице објаснити помодарством, туђинијом или паланачким духом покондирености за било чиме што долази са стране. Али ствари стоје много озбиљније. Ћирилица је идентитетска ознака овога народа и њено брисање не може да не остави трага на идентитету. То добро знају сви они који су, било споља или изнутра, ћирилицу кроз историју забрањивали, протеривали, релативизовали, гурали у страну и декретима замењивали другим писмом. То само ми још не схватамо. Али и када схватамо не познајемо и не користимо изузетно велики број предности због којих не треба да се одрекнемо свога историјског писма. Урушавање ћирилице је само један од елемената у тој историјској игри константне угрожености српског националног идентитета на Балкану. Понижавање ћирилице је само још један од многобројних катастрофалних резултата неспособности српске националне елите у 20. веку, када су изгубљене готово све борбе за опстанак српског идентитета у својој целини.

Балкан је некада био ћириличан, све док нису њиме загосподарили они политички пројекти који су за Србе означавали жртвовање делова свога идентитета и националног интереса, а за друге народе из заједничке нам државе истовремено били полигон потпуне афирмације непостојеће или неодређене националне свести и државотворних интереса. Познате оптужбе свих протагониста философије европаланке у Срба и у ћирилици виде део тамног вилајета светосавља који нас спречава да коначно остваримо европски сан и стигнемо у обећану унију. Није случајно ћирилица сметња свакој намери измене идентитета српског народа. Ћирилица је белег српског етничког и државотворног простора и потискивање ћирилице најбоље осликава процес геополитичког сужавања српског народа на Балкану. Међутим, ћирилица је европско културно достигнуће кога желе да се одрекну једино домаћи европаланчани који у губитку себе и свога виде једини залог интеграције са другим. Још је најсмешније када се ћирилица напушта зарад домаће

латинице која је неупотребива за било који европски језик који користи властите а од домаће различите абецеде.

Зашто не треба да се одрекнемо ћирилице?

Нема нити једног разлога због кога би требало да се одрекнемо српског националног писма – ћирилице. Ћирилица је службено писмо ове државе и поштовање ћирилице је елементарно поштовање закона. Сви народи на свету баве се очувањем и неговањем својих националних писама, иако су многа од њих више него компликована и неподесна за употребу. Ћирилица је свакако једно од најсавршенијих писама на свету и напуштање ћирилице било би потпуно бесмислен и аутодеструктиван чин. Ћирилица није само српско већ интернационално писмо. Њом пишу и други велики народи и не желе да је напусте. Српска ћирилица је, притом, и најсавршенија од свих. Ћирилица је у потпуности прихваћена у савременим информационом технологијама и није у том смислу ни у каквом заостатку за осталим светским писмима. Ћирилица је изузетно важан део националног идентитета и одрицање од ћирилице представља директан удар на идентитет. Прелазак на домаћу латиницу није никакав цивилизацијски помак. Та латиница је домаћег (тачније речено српског) порекла и не одговара водећим светским латиничним писмима. Нема нити једне предности због које би требало прећи на латиницу, изузев ако се одрицање од свога идентитета разуме као цивилизацијски напредак. Међутим, у овом тренутку домаће латинице (која је пречесто била у служби антисрпске културне политике) могли бисмо се у потпуности одрећи тек кад бисмо имали озбиљну националну стратегију која би сво оно српско књижевно благо објављено на латиници планирала да на сваки начин сачува у корпусу историје српске књижевности. Без те стратегије одбацавање латинице представљало би одрицање од властитог наслеђа и тријумф антисрпске културне политике. У сваком случају, двоазбучје не представља предност већ штету на просветном, културном, националном и економском плану. Посебно када се једно естетски и технички савршеније писмо жртвује несавршенијима од себе.

Због свега изнетог сматрамо потпуно неоснованим и чак чудним свеопште настојање да се традиционално српско писмо ћирилица из непознатих разлога замени латиницом. Са оваквом одлуком не можемо се помирити, јер се ради о директном кршењу закона и угрожавању основа националног идентитета. Остајемо убеђени да се ради о једној националној несвести и несавесности, неозбиљности и неодговорности, а понајпре самонедисциплини, и да ће се од такве погубне културне политике одустати. Сви треба да стојимо на располагању да увек и свуда посведочимо истину о значају ћирилице и њеној високој употребној вредности и у савременом свету.

БОРБА ЗА ОПСТАНАК ЋИРИЛИЦЕ

Пише: Раде М. Обрадовић, песник
из Великог Поповца код Петровца
на Млави

У овом тмурном времену, на почетку двадесет првог века, када се сва почаст глобализације и новог светског поретка, као огањ „Содоме и Гоморе“ срушила на корене Србије и народа православне вере у њој, ми малобројни Срби, који још држимо до вере, збијмо своје редове за одбрану нашег писма – „Ћирилице“.

Овај вапај нас који остасмо у вери и у одбрани наших огњишта, у већ угашеним селима, уграђујемо у мозаик за очување писма и овај камен из земље нам Србије. За наш србски род одређи се једног, готово савреног писма, била би лудост овог доба. То би значило отуђење нашег културног блага које почива на том писму. Ћирилица није никакво локално писмо, већ оруђе и основа цивилизације и културе у такозваној „источно европској регији“. У ћирици су свој идентитет нашли многи народи словенског порекла. Ћирилица је до данашњих дана издржала историјска искушења, кроз време турске власти. На прагу овог новог века, била је основа на обнови културне мапе Србије. По тренутку у коме се сада налази Србија и њен род, ако се настави досадашње битисање и распеће „ћирилице“, као и однос и пракса према њој, ћирилица као активно писмо наше културе неће надживети сада већ хиљадугодишњицу првог датираниог ћирилског споменика - натписа македонског цара Самуила и прве ћирилске књиге. Не смемо ни једног тренутка заборавити да је србска култура у свим својим епохама саопштavana ћирилицом. Ћирилица је азбука којом је србски народ стекао своју писменост и преко писма изградио свој културни идентитет.

Напомена у овом времену мора бити: Заштита једног од највећих културних споменика србских, јер то наше писмо не само што је једно од најсавршенијих на свету, већ и обележје једне самородне културе односно цивилизације. Стара је „**ко своје не поштује као самог себе, не заслужује ни да га други поштују**“...

Ћирилска азбука је настала у десетом веку, или мало пре њега. Када је пронађен надгробни запис из 993. године, на гробу оца цара Самуила у цркви села Германа на источној обали Преспанског језера. Тај податак је објављен у Јагићевом архиву за словенску филологију као сензационална вест. И од тада се сматра као најстарији споменик ћирилице, поред ова два већ позната. До тада најстаријим се сматрао ћирилски споменик из дванаестог века (из кога потиче Мирослављево јеванђеље „хумског кнеза“ Мирослава, брата Стефана Немање). Постоје околности да је Епиграфика, под срећним околностима пронашла записе односно натписе из десетог

века. Два постоје из 996. године: један на стубу у Марковој цркви код Прилепа. (Љуба Стојановић, Стари србски записи и натписи, књига три, 1905, стр. 33; књ. четврта, 923, страна 1). Такође је пронађен запис на стубу цркве Светих Аранђела у вароши код Прилепа. Средњевековни Срби употребљавали су стару ћирилицу којом су данас штампане црквене књиге. Ћирилица је од искона србско писмо. Сва наша писменост се огледа у Ћирици. Треба знати и то да се и сам Стефан Душан потписивао на грчким и латинским повељама само србском ћирилицом. Постоји сачуван потпис кнеза Мирослава ћирилицом на повељи од 17. јуна 1190. г. (Љуба Стојановић, Старе србске повеље и писма. Београд 1929.г). Зато Ћирилица за нас данас значи све јер је наша светиња, као саставни део нашег националног и духовног бића. Морамо увек у срцу носити крилатицу да је она наше верско, она је наше свето писмо. Откад смо примили Православље - Хришћанство а обоје смо примили одједном. Код нас су се у црквама на богослужењу служили ћирилицом, старом, „црквеном“ ћирилицом. Да ли би ко од нас данас у овом туробном времену могао замислити у нашим црквама неко друго писмо а не стару ћирилицу. Када би до тога дошло не дај Боже, да ли би те цркве изгледале и биле наше.

Ћирилица је израз Светосавља или србског православља. Свети Сава се с њом служио, на њој је написао сва своја дела, на њој дао превести Крмчију као и остале црквене књиге. У њој је бранио јемство против католичеза Србије, тако је одржано Србство. Ми Срби као и остали наши преци Словени имали смо свој духовни живот, своје писмо, песме, приче и изреке. Прве штампане књиге у Млавском Ждрелу су на ћириличном писму, као што је Благовештанско јеванђеље, настало у манастиру Благовештењу у Горњачкој клисури, по жељи овог манастирског духовника Висариона 1428/29. године. Једна друга старо древна књига настала такође на просторима Млавског Ждрела је и „Лествица“. Лествица је запис Јована Синаита, названог по њој Лествичанин. За то писано дело, које је писано на грчком језику, лично је тражио превод Ђурађ Бранковић и то наравно на ћирилично писмо, о томе сведочи његове речи у поговору превода. Мноштво ћириличних рукописних књига на простору Браничева и Млаве је у ратним походима нестало, а има примера који су небригом Срба заувек изгубљени, као траг и белег нашег постојања кроз векове.

Ми овде у питомом селу Великом Поповцу, већ

трећу годину мукотрпно се борећи против недаћа, материјалне и духовне унесрећености, бранимо ћирично писмо кроз песничко оглашавање под називом „Ћирилица огледало србске душе“, и хвала Богу, велики број поштовалаца и песника шаље своје радове, и тако објављујемо зборник свих радова са темом Родољубље Србије.

Нек Господ Бог да крепкости да Богобојажљиво и гласно кличемо и овог 28. маја 2011. г. у порти Спомен

Цркве Св. Пророка Илије у селу Великом Поповцу, где наше братство слави благ дан нашој „Ћириници“.

Нек нам живи и траје ћирилица на многаја љета!

*Лета Господњег, маја месеца 2011. г.
Раде М.Обрадовић, песник*

ЋИРИЛИЦА СЕ ПИШЕ СРЦЕМ!

**Пише: Љубиша Стевановић,
ИТ администратор у општини
Житорађа**

Врло је тешко почети писање о ћириници а не поменути Завештања Светог Стефана Немање, великог жупана Српског. Два су од њих Завештање књиге и писма и Завештање језика:

Завештање књиге и писма

Народ који нема своје књиге и свога писма, својих књигописаца и својих књигољубаца не може се назвати народом.

Изговори, чедо моје, нашу највећу ријеч, изговори СРБ, па ми реци колико ти у ушима траје. Трен. Изговорена ријеч траје док се изговара, па нестаје као дах из груди који ју је произвео.

Само написана ријеч остаје.

Реци АЗ, БУКИ, ВЈЕДИ, ГЛАГОЛ, и све ће те ријечи одлетјети као птице у јату чим их изговориш. А напиши их на камену, дрвету, на кожи јелењој или на трошноме листу папируса и увијек ћеш их наћи ту гдје си их оставио.

Написана ријеч траје дуже од уста која су је изговорила, и грла из којег је довикнута, и ушију које су је чуле. Траје вјечно. Кад је за хиљаду година пронађу нијему на папиру или кожи, прозбориће. И ја сам, сине мој, видио и чатио књиге староставне, писане прије хиљаду година. И сам читаш књиге изашле из глава које су давно постале прах или, су се одавно претвориле у шупље лобање.

Од нас ће, чедо моје, остати оно што буде записано у књизи.

Сада пипамо по мраку прошлости и тражимо у далекој историји нешто о нама Србима и не налазимо никаквог трага ни гласа о нама. Као да нас није било. А били смо и тада. Јер да нисмо били тада, не би нас било ни сада. И ми Срби смо Адамова дјеца. Било нас је, али нисмо записани. Само записани народи улазе у историју.

Кажем ти, мило моје, говорење је разговор са тренем. Писање је разговор са вијековима, и ми морамо започети наш велики разговор са нашим потомцима у вијеке вјекова, ВО ВЈЕКИ ВЈЕКОВ, сине мој.

Слово је чудно сјеме. Писмена су најбоље зрње сјемено свакога народа. Клија са папира последије хиљаду година и расцвјетава се у глас и ријеч, у слику и причу, у мисао и чувство, и у давне срца откуцаје.

Чедо моје мило, оно што народ не може мачем ни плугом, може књигом и писалом. Писало од суве трске или од лакога пера оставља дубље бразде од рала и мотике. Глагољати значи пролазити, а писати значи остајати.

Народ који нема своје књигописце и књиговиједце нема своје повијести у прошлости ни живота у будућности. Ми смо понекад бивали записивани туђом руком у туђим књигама и туђим писмом. А

перо у туђој руци, сине, опасније је од мача. Постаћемо народ кад се својом руком запишемо у својим књигама и својим језиком и писмом.

Добар књижевник више вриједи него три љуте војводе и три велика града. Добар војвода може освојити сваки град, а други га може преотети. Књигу нико не може покорити, а многе земље и градове сачувала је књига међу својим тврдим корицама.

Чедо моје, рука ти је вична и вјешта перу и хартији. Бог те је обдарио и одредио да нас ти први читко запишеш у књиге. Запиши нас у књигу народа на овоме свијету да се заувјек зна да смо били, да јесмо и да ће нас бити.

Завештање језика

Чувајте, чедо моје мило, језик као земљу. Реч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ изгуби ли језик, земљу, душу?

Не узимајте туђу реч у своја уста. Узмеш ли туђу реч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град своје земље, него најмању и најнезнатнију реч свога језика.

Земље и државе не освајају се само мачевима него и језицима. Знај да те је непријатељ онолико освојио и покорио колико ти је речи потрао и својих потурио.

Народ који изгуби своје речи престаје бити народ.

Знај, чедо моје, да та битка између језика не траје дан-два, као битка међу војскама, нити годину-две, као рат међу народима, него век или два, а то је за језик исто тако мала мера времена као за човека трен или два. Зато је чедо моје боље изгубити све битке и ратове него изгубити језик. После изгубљеног језика нема народа.

И ја сам, чедо моје, у мојим војнама употребљавао језик као најопасније оружје. Пуштао сам и ја заразе и морије на њихове језике испред мојих полкова. За време опсада и дуго после тога слао сам чобане, сељане, занатлије и скитнице да преплаве њихове градове и села као слуге, робови, трговци, разбојници, блудници и блуднице. Моји полководци и полкови долазили су на напола освојене земље и градове. Више сам крајева освојио језиком него мачем.

Чувајте се, чедо моје, инојезичника. Дођу неприметно, не знаш кад и како. Клањају ти се и склањају ти се на сваком кораку. И зато што не знају твој језик улагују ти се и умиљавају како то раде пси. Никад им не знаш шта ти мисле, нити можеш знати, јер обично Ћуте. Они први који долазе да извиде како је, дојаве другима, и ето ти их, преко ноћи домиле у непрекидним редовима као мрави кад нађу храну. Једнога дана тако осванеш опкољен гомилом инојезичника са свих страна.

Тада дознајеш касно да нису мутави и да имају језик и песме, и своја кола и обичаје. Постају све бучнији и заглаштнији. Сада више не моле нити просе, него траже и отимају. А ти остајеш на своме, али у туђој земљи. Нема ти друге него да их тераш или да бежиш, што ти се чини могућнијим.

На земљу коју тако освоје инојезичници не треба слати војску. Њихова војска ту долази да узме оно што је језик освојио.

Запамти, чедо моје, да свако освајање и отцепљење није толико опасно за народ колико је штетно за нараштај. То може штетити само једном нараштају, а не народу.

Народ је, чедо моје, трајнији од нараштаја и од сваке државе. Кад-тад народ ће се спојити као вода чим пукну бране које га раздвајају. А језик, чедо моје, језик је та вода, увек иста с обе стране бране, која ће као тиха и моћна сила која брегове рони опет спојити народ у једно отачаство и једну државу.

А где ја сада моја ћирилица?

У продавницама је нема. На саобраћајним знацима и путоказима све мање. На обрасцима банака, рачунима и у новинама скоро да је нема. Од телевизија са националном фреквенцијом само РТС већином користи ћирилицу. Можда зато што мора?

Често, у продавницама виђам старије особе, када желе да купе неки слаткиш унучићима (или средство за хигијену) кажу: Синко, дај ми оно, два комада, показујући у правцу чоколадице или шампона. Не умеју јер им није у бити, традицији, васпитању, да кажу: *sweet, twix, head & shoulders* и још много других ствари. Србска писана реч је сведена на понизно, срамежљиво показивање руком у правцу поклончића за унуке. Понижавајуће за цео Србски народ. Можда због синдрома потурице или немерљиве зле намере кроато-срба у врху државног апарата, који нам упорно намеће хрватску латиницу (абегеду) Срби се удаљавају од православне браће Руса, Бугара, Македонаца... Удаљавају се и отуђују од Светих Кирила и Методија. Сечу нам се корени. У чије име и у име чега???

„Оно што ни Турци за 500 година нису учинили, чини сада нека србска господа. Пишу латиницом, издају књиге и листове латиницом. Просто не знају шта раде. Они не знају да одбацити ћирилицу значи одбацити половину Православља. И одвојити се од све србске писмености из прошлости и трампити боље за горе. И увредити свете апостоле словенске Кирила и Методија. И огорчити до крви србски народ.

И навући проклетство од светог Саве.“

Разлози за некоришћење латинице

„Један глас, једно слово“ и „Пиши као што говориш а читај како је написано“ су можда два најважнија правила србске речи. Писане и изговорене. Ни у једном другом језику „РЕЧ“ није тако једна, савршена и неодвојива. И писана и изговорена.

СРБ. СловоРечиБожије.

Многе су предности ћирилице у односу на хрватску латиницу. Намерно кажем „хрватску“ јер смо до скоро у школи учили да постоји ћирилица и абегеда. Данас поменути „србо-хрвати“, који се иначе налазе на најзначајнијим местима у разним комисијама за стандардизацију новог србског језика, се упорно труде, уз помоћ власти, да нас убеду да постоји и србска латиница.

Латиница никада није била наша али је све присутнија и истискује вековну србску ћирилицу. Насилно увођење латинице се правда новим светским токовима, информационам технологијама, европејством. У Европској унији су три званична писма: алфавет, грчко писмо и ћирилица (уласком Бугарске). Један од најјачих, али најсмешнији аргумент за коришћење латинице је „да би нас странци разумели“!? Ко не зна србски језик неће разумети написано ни на латиници. А нису странци само из западне Европе. Постоје и Руси, Бугари, Македонци... На основу Устава и закона националне мањине имају право на документа, преписку, изводе и друге обрасце да добијају на свом језику и писму. У земљи Србији, Срби то право немају. Изузетном упорношћу, познавањем закона, прописа и уредби, тек по неки Србин успе да добије нову саобраћајну дозволу, возачку дозволу или пасош у којима су име и презиме написани ћирилицом. Не разумем нормалну државу у којој је по Уставу, члан 10. у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, а државни апарат на све могуће и немогуће начине спречава грађане који желе ћирилицу, да је и

добију. То правдају путовањима у Европу??? Од када је свет Европа? Добро је што највећи део Срба зна оба писма, и то је наша предност. Двоазбучност никако није богатство. Да јесте, Американци би у званичној употреби имали бар пет писама.

Најсавршеније и најлепше писмо на свету

Како се једноставно пише ЉУБАВ! Читам, пишем и изговарам ову реч на исти начин. У њој само пет слова, а од ње саздана цела васиона!

На сусрету векова, шћућурена у нашим срцима и даље исписује историју нашег трајања. Записана је у колективном сећању пре дванаест векова, она је била и остаће, наше постојање.

Безброј пута је протеривана, забрањивана, пребијана и мрцварена, она је успела да преживи сва понижења. Жене су је преносиле у закопчаним јелецима, тамо где спавају набрекле груди које доје нове нараштаје са млеком и сећањима. Ратници су је у оклопима скривали и преносили, као главу Лазареву. Њоме се крстили и са њоме умирали. Скривена је у Арсенијевој мантији, или у „Олуји“

као бисер у недрима држана – она је преживела и надживела све своје крвнике.

И опет би да је протерају. Полако, неприметно, њено округло нежно постојање, хтели би да обришу оштри врхови туђих сећања. Више је не бичују сурово. Сада је терају као стару служавку, да би је заменила нека сумњива дама. Проглашавају је смешном, старомодном, превазиђеном. А сви ти лажни пророци и месије само скривају своје зле слутње, да су мали и ништавни и да се стиде себе и корена и гробова својих.

Без ње би били изгубљени у магли времена које нас притиска. Није узалуд Вук својом хромом ногом исписао границе нашег постојања. Није џабе Сава оснивао манастире као школе, већ да би се сећали и преносили.

Пет стотина година тумарали смо мрачном Европом, која је ратовала и људе спаљивала на ломачама и носила своју веру и корене у Мирослављевом јеванђељу записане. И када смо је заборављали, ми смо се сећали у најдубљим пределима душе. Препознали смо на липама и гробовима, у молитвама и

митовима, повозда поносни и довољно писмени да сачувамо крсну славу и обичаје, успаванке и жалопојке и своје словенско памћење.

Ћирилица је наше сећање, наша нада и наше постојање. Записана је у отиску наше душе, у нашој крви и сузама.

Наше писмо – ћирилица. Округла слова што као наше коло поскакују и вијугају, чврсто држећи за тканице. Поскакују слова у опанцима, са шајкачама, и јелецима, разиграна и опасана лепотом и једноставношћу. Накићена и откана као такница речи. Изрезбарена на олтарима, уткана у ћилиме векова, уплетена у дуге монашке косе. Поносна и пркосна, као звоници разрушених цркава што чекају жуљевиту, сељачку руку да им заклати звоно.

Морамо бити оно што јесмо. Треба да сачувамо оно што је наше. Морамо знати своје корене. Морамо се сећати своје колевке. И сутра, као и јуче, морамо се на ћирилицу рађати, и крстити, и умирати. Чувајте је и ви у далеком свету!

СРПСКИ ЈЕЗИК И ЋИРИЛИЦА У БЕЧУ

ОД ИСТОРИЈСКЕ УЛОГЕ БЕЧА У РАЗВОЈУ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЋИРИЛИЧНОГ ПИСМА ДО ДАНАШЊЕГ ВРЕМЕНА И БОРБЕ ЗА НАРОДНО СЕЋАЊЕ

Да ли је све неизвеснија будућност српског језика и традиционалног писма у расејању последица постепене асимилације, или је, ипак, главни узрок одумирања дела нашег идентитета незаинтересованост нашег народа за ову проблематику? Срби у расејању изложени су несумњиво искушењима тешке идентитетске кризе и зато се поставља питање где се зауставља неопходна интеграција и почиње асимилација, која подразумева одрицање односно

заборав сопственог идентитета. Да ли је та граница матерњи језик и писмо? Ако узмемо у обзир да једна од могућих последица заборавља матерњег језика и писма може да буде немогућност исповедања наше православне вере и проучавање културне баштине као саставних делова индивидуалног и колективног идентитета, онда је то свакако тачка где почиње асимилација. Одрицање од ћириличног писма у корист латиничног је свакако камен

темељац таквог процеса. Пример главног града Аустрије је можда и најтрагичнији, поготово ако узмемо у обзир његову географску близину српском говорном подручју и историјску улогу коју је овај град имао у развоју српског језика и ћириличног писма.

Беч је дуго време био једно од средишта српске писмености – о томе сведочи и чињеница да је овде је Вук Стефановић Караџић, српски филолог и реформатор српског језика, сакупљач народних песама

Пишу: Милош Јовановић, председник огранка Х.О. "Срби за Србе" у Аустрији и Драган Живковић, представник СПЦО Храма Светог Саве у Бечу

и писац првог српског речника – другим речима најзначајнија личност српске књижевности прве половине 19. века – живео и радио. Вук је након слома првог српског устанка 1813. године прешао прво у Земун, а затим се преселио у Беч, да би ту упознао чувеног Јернеја Копитара, цензора словенских књига, уз чију је помоћ и савете започео сакупљање народних песама, реформу ћирилице, борбу за увођење народног језика у српску књижевност и рад на граматици народног говора. Тако је управо у Бечу 1814. године изашла Вукова грамика под називом „Писменица сербскога језика“, да би само четири године касније Вук такође у Бечу уз први „Српски рјечник“ објавио и друго проширено издање своје граматике, које је 1824. године Јакоб Грим, оснивач савремене германистике и велики љубитељ српске

књижевности, превео и на немачки језик. На крају крајева, у Бечу је 1847. године српски језик и ћирилично писмо, које данас (не) користимо, дефинитивно утемељено, када је на чистом народном језику и ћириличном писму објављен Вуков превод Новог завета, Даничићев "Рат за српски језик и правопис", песме Бранка Радичевића и Његошев "Горски вијенац". Од свега тога, у некадашњем интелектуалном средишту српског народа и једном од највећих центара српске дијаспоре данашњег времена, остале су, може се рећи, само запостављене спомен-плоче, поред којих наша омладина често пролази незнајући при томе коме су намењене, као и фолклорни клубови, који носе имена поменутих утемељивача наше писмености односно друга друштва која себе сматрају заступницима и промотерима српске културе на овим просторима, а чији чланови

истовремено у великој мери користе искључиво туђе писмо, не схватајући, очигледно, да је управо ћирилица симбол нашег духовног и културног богатства. Свест о

потреби очувања нашег духовног и културног блага негује изгледа само Српска Православна Црква и мали број организација окупљених око ње. Међутим, треба напоменути да је љубоморно потискивање тог духовног и културног богатства започето много раније и да то није појава ближе прошлости. Многи владари су у различитом епохама покушавали да забране употребу ћирилице Србима. Тако су српску ћирилицу забрањивали на пример Марија Терезија, Франц Јозеф I, Бењамин Калај, Иван Мажуранић, Анте Павелић, Адолф Хитлер, као и многи други освајачи. Данас нам изгледа нису потребне ни стране силе, ни освајачи, јер ми сами себи укидамо свој језик и своје писмо и самим тим изузетно значајан део својег идентитета. Али треба напоменути и то, да ово није само случај у расејању, као једна од последица наше

идентитетске кризе – већ да је такав „тренд“ увелико захватио и наше матичне земље, што наравно у глобализованом свету има огроман утицај и на свест нашег народа у расејању. Ћирилица, као темељ и понос српског бића, постала је дакле, угрожена и на свом исконском огњишту - Србија и њен главни град Београд готово су покривени латиничним писмом - од обичних саобраћајних знакова, до дневне штампе и телевизије. Латиница је свуда – и то такође доприноси у великој мери нашој идентитетској кризи изван Србије и других матичних земаља нашег народа. С друге стране, онај ко је имао прилике да посети рецимо Русију, могао је да запази да су апсолутно сви натписи на продавницама, клубовима, чак и синоними америчког „начина живота“ попут „McDonald's-a“ исписани на руској ћирилици, што је

тотална супротност у односу на нас. У таквим условима се тешко може формирати свест нашег расејања о потреби очувања ћирилице. Овом тренду потпомогао је у доброј мери и развој информатичког друштва. Латиница је у доминантној употреби када је реч о српским корисницима „интернета“, поготово међу младима. Иако су, гледајући бројчано, српски сајтови у порасту, број оних на српској ћирилици је процентуално много мањи у односу на оне уређене на латиници – и то има велики утицај на свакодневни одабир писма при коришћењу интернета. Међутим, није у питању технички проблем, нити су повизи о томе да ћирилица није згодна за рад на рачунару основани, већи проблем представља заправо српски немар. Генерално, коришћење ћирилице на рачунарима морало би да буде веће, јер будућност српског писма зависи и од тога колико

ће бити примењено у модерним технологијама. Писмо које не пронађе своје место на интернету, засигурно је осуђено на одумирање. А стање на интернету јасно читава стање у српском народу: апсолутну незаинтересованост великог дела Срба за српство и народно сећање. Ни у култури и образовању није боља ситуација. Савремена литература се у већини штампа латиницом, иако се многе српске књиге штампане латиницом сврставају у корпус хрватског издаваштва. Чак је и бивши амбасадор Републике Србије у Бечу један свој вишеструко награђен роман штампао на латиници. Али нисмо само сведоци све већег присуства латинице, већ и постепеног заборавља матерњег језика кроз употребу немачког језика односно вокабулара у свакодневној комуникацији. Чини се као да је за један део наших сународника постало срамота говорити српским језиком и писати српским писмом, а за други део то је изгледа једноставно напорно. У том погледу је очигледан недостатак масовније професионалне наставе матерњег језика – и то је кључно за очување нашег језика и писма на овим просторима. Иако, међутим, у Аустрији постоји могућност наставе матерњег језика, уколико се испуне минимални услови везани за бројност ученика, данас се настава српског језика одржава само у две бечке школе – и то такође одсликава данашњу ситуацију. Све су гласнији и повици да је ћирилица старомодна, а они који је користе заостали. Аверзија према свему српском толико је велика да постоје људи који на све начине покушавају да понизе оне који се залажу за очување српског језика и ћирилице. Испада да је инсистирање на „одбрани

ћирилице“ израз некаквог национализма или „заосталост“ појединаца, а не природна тежња да се очува свој идентитет и традиционално писмо као део истог. У том контексту се не може пренебрегнути ни чињеница да вера и писмо чине нераскидиву целину – Ћирилица је одувек била везана за православну веру, а латиница за католичанство. Ћирилица је такође писмо којим се српски народ служи још од 10. века. Мирослављево јеванђеље, најзначајнији споменик српске писмености и културе 12. века, написано је на ћирилици и сврстано од стране UNESCO у библиотеку „Памћење света“, чиме оно припада листи 120 највреднијих добара које је створила светска цивилизација. Не смемо заборавити да су, као што је споменуто на почетку, на ћирилици настала и сва значајна дела наше књижевности, историјски документи, верска литература – велики део управо у Бечу. Да ли је борба за очување тог наслеђа „националистичка“ или чак „примитивна“? Зар треба да се одрекнемо нашег културног наслеђа зарад приближавања другим културама или, ипак, можемо да искористимо познавање сопствене културе у сврхе квалитетнијег приближавања нашим суграђанима других националности? Наравно да не требамо да се одрекнемо. Зато је потребна једна свеобухватна стратегија и ангажовање државних институција, невладиног сектора и сваког појединца. Један од примера рада невладиног сектора у Аустрији су свакако организације које уређују часопис „Споји!“, а које поред ћириличног информатора односно часописа организују често и друге активности на пољу промене

свести о значају српског језика и традиционалног писма. Поред тога, постоје и друге примерне активности на пољу очувања ћирилице као што је организовано учење нашег ћириличног писма у оквиру пројекта „Моја Ћирилица“ у Храму Светог Саве у Бечу. Такође, новоформирано Српско културно и просветно друштво „Просвјета“ може да да велики допринос у циљу очувања српског језика и ћириличног писма у Бечу, а на томе се већ увелико и ради – о томе можете сазнати више у овом броју часописа. Потребна је дакле боља комуникација, сарадња и координација између свих тих тела како би напори који се предузимају имали и позитиван ефекат. На крају крајева, имајући у виду стање српског духа, на првом месту неопходан је један свеобухватни процес осветљивања, а у оквиру њега и поновног упознавања нашег народа са ћирилицом и њеној важности као особини српског културног бића. У супротном, извесно је да ће српски народ изгубити једно од најосновнијих обележја сопственог идентитета и тако подлећи искушењима индетитетске кризе. Да се то не би десило требао би сваки појединац за почетак да примора себе и почне да користи ћирилицу када се служи српским језиком и тако да свој допринос очувању сопственог идентитета, оплеменујући тако себе и свет око себе. **(СА)ЧУВАЈМО ЋИРИЛИЦУ**, као што у песми говори песник Вељко Петровић:

*О мили маји Ћирилови знаци
Са вама прво познао сам бајке
Са вама увек ко сунчани зраци
Лик оца мога и побожне мајке.*

*У неком тмурном и далеком веку
У време хајке, сеобе и лова
Наши су преци прегазили реку
И твоја златна прихватили снова.*

*И увек тако до судњег дана
Ти бићеш наше и остаћеш с нама
Лепото вечна издали те нисмо
О дивно, Свето Ћирилово писмо!*

ПЕРСПЕКТИВА ОЧУВАЊА ЋИРИЛИЦЕ КОД СРБА У ШТУТГАРТУ

Пише: Управни Одбор
Хуманитарне Хришћанске
Заједнице „Радости Моја“, Штутгарт

Стање ћирилице у Српској заједници Штутгарт, иако бројно врло јакој, налази се на превојној тачки очувања језика, писма и уопште српског идентитета. Разлог за постојање овог непотребног раскршћа у свеукупним даљим дешавањима по питању српског идентитета је непостојање јасно одређеног опредељења за очување ћирилице и српског језика, иако је ћирилица службено писмо наше државе и њено поштовање је уједно и елементарно поштовање закона. Ретко где је као код Срба, на јединствен и недељив начин Богом дана лепота спреге језика и писма. Непоштовање ћирилице ствара отворени простор за губљење и нестајање српског језика и српског идентитета. Не могу се ћирилица као писмо и језик бранити само у оквирима наше Српске Православне Цркве и Српске Допунске Школе једном недељно, већ је потребан, како смо на почетку рекли, јасно дефинисан став о очувању ћирилице, од појединаца до организација, а посебно српских интелектуалаца. Услед неспособности српске националне елите широм света, па и ове у Штутгарту, долази до катастрофалних резултата по питању очувања српског језика и писма. **Ова неспособност наших интелектуалаца довела је до извитопереног размишљања да се очување ћирилице изједначава са појмом бекства у изолацију.** Изговор се увек може пронаћи за све: од тога да се деца лакше уче уз латиницу, ако је већ познају; да се лакше споразумевају на немачком, јер смо у Немачкој итд. Тим пре долази се до парадоксалне ситуације, што Немачка као демократска држава нуди право на неговање језика и писма, односно идентитета, а ми Срби то не користимо. Опасан преседан – тренд односно превојна тачка о којој говоримо, сагледава се несхватању појмова суштине и форме. Није довољно бити Србин само ако

се слави Слава. Није довољно бити Србин ако се обуче српска ношња, а да су при томе разговори играча фолклора на немачком. Уколико ово тешко пада, одмах постављамо питање, колико ће деце ове деце хтети да обуче ту исту српску ношњу? А тек њихова деца? Језик и писмо ће овако бити заборављени. Језик је дакле суштина, а ношња је форма. **Језик ће лако обући ношњу, док ниједна ношња неће повратити изгубљени језик.** Овоме претходи очување ћирилице. Очување ћирилице је дакле чврста платформа за очување говорног језика. Без тога језик пада у заборав. Још један пример који се може десити нама, је понављање оног, што се десило нашој православној браћи у Америци и Аустралији. Ко би још могао помислити да ће богослужење Срби слушати на енглеском језику? Да је неко тој истој браћи пре пар деценија рекао да ће до поменутог доћи, сигурно би мало ко држао ово за вероватним. А ето десило се, и то услед одсуства било какве стратегије, односно без јасно дефинисаног става и опредељења. Писање о особеностима ћирилице као писма превазилази оквири овог текста. Најкраће ћемо овде само још истаћи познато, а то је да је ћирилица белег српског етничког и државотворног простора, и да спада у најсавршенија писма, због чега ни други велики народи који је користе, не желе да је напусте и забораве. На крају желимо да ово рачвање од превојне тачке иде, ако Бог да, у позитивном смеру, а то је очување наше ћирилице и говорног језика. Уз присуство опредељености, а пре свега љубави према нашем писму кренућемо стихијски у негативном смеру, путем сопственог заборављања, уз разно-разна оправдања. Дозволите да на крају текст завршимо слоганом:

**СРБИ ПРИЧАЈТЕ СРПСКИ! - СРБИ ПИШИТЕ
ЋИРИЛИЦОМ!**

Како радили тако нам Бог помогао !

Пише: Мина Ковач, студент
Конзерваторијума у Бечу и
чланица хора Српске и Руске
Православне Цркве у Бечу

УБИЦЕ ЋИРИЛИЦЕ

Ћирилица, као етнички, православни и културни симбол Срба, свакако је неисцрпна и инспиративна тема о чијем се значају може дуго говорити. Свако би се и на саму помен ћирилице са носталгијом присетио старих српских песама, славних ратова и четири "С", а на томе би се вероватно и завршило. Међутим, стање у којем се наше писмо налази је, без претеривања, страшно. Идентитет Срба је тај који се доводи у питање. Стога се

проблему ћирилице никако не сме олако приступити, већ се мора делати, ако никако другачије, макар на личном плану!

За почетак, треба напоменути да Срби имају 2 писма, али да је само ћирилица српско писмо, док је латиница писмо српског језика. Наиме, Вук Стефановић Караџић је, уредивши ћирилицу по принципу "један глас-једно слово", створио једно писмо за Србе утемељивши га на ћирилицу која је још од 9. века била заступљена код нас. На тај начин је настала српска варијанта ћирилице,

или једноставно "српска ћирилица". Њен творац је свом савременику, Људевиту Гају предложио да хрватску латиницу уреди по истом принципу, дакле, користећи све једнознаке што је овај и учинио, али, ипак, прихвативши из чешког језика 4 дијакритичка знака (č, ć, š и ž) и 4 диграма (dj, dž, lj и nj), па је настала тзв. "гајевица" или "гајица". Латиница је касније придодато слово "Ђ", "ђ" од Ђуре Даничића уместо двознака "Dj", "dj", али далеко од тога да се "гајевица" због тог једног слова може назвати "српском латиницом". Очигледно је да су и ћирилица и латиница наменски биле уређене - прва за Србе, а друга за Хрвате и ту нема никакве дилеме које је чије писмо!

Ми, Срби, данас користимо и некакву, од стране многих лингвиста прозвану, "српску латиницу", која је заправо хрватска и ни по чему се не разликује од ње. Симпатична је идеја да су Срби богатији зато што, наводно, имају 2 српска писма. Да је то тачно, свакако би се неки наслађивали таквим податком, али ипак није! Као прво, зашто нам је потребно друго писмо поред ћирилице која у фонетском смислу савршено одговара српском језику, а као друго, зашто бисмо додавали једно, не-одговарајуће писмо нашем језику?! Како смо дошли до тога да, ипак, користимо латиницу је дуга прича која се протеже све до средњег века, када је и силом била наметана од стране Католичке цркве; али у званичној је употреби (и званично је прихваћена) од Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца када су ћирилица и латиница проглашене за два равноправна писма. Занимљиво је да су само Срби, иако већински народ, уз идеју југословенства оберучке прихватили латиницу, туђе писмо, док се други "чланови племена" нису дотицали српске ћирилице. Толико о равноправности... Доласком комуниста на власт 1945. а нарочито након 1950. жестоко се радило на потискивању ћирилице (на пример, одједанпут се нису више производиле ћириличне писаће машине), јер се она очигледно противила идеји братства-јединства, носећи исувише јаку националну конотацију. Чак, шта више, сматрана је и за сељачку, застарелу, шовинистичку итд. Тако се почела затирати ћирилица и од стране самих Срба - што је и поражавајуће! Али, ето, ни од 2000. године наше "демократске снаге" (наследници комунистичке идеологије) очигледно нису изразиле неку претерану забринутост за српско писмо, јер осим закона који се и не поштује (Закон о службеној употреби језика и писама), Министарство просвете, као и многе образовне и важне институције првенствено у Србији, па и у Црној Гори и Републици Српској, нису и не раде апсолутно ништа по том питању. Чини се чак супротно... Примера, нажалост, има небројено много: већина телевизијских канала је у великој мери или у потпуности латинична; од штампе свега 2-3 наслова "стрче" на српском, као да су грешком ту остављена. Атеље 212, Југословенско драмско позориште, Звездара театар и многа друга позоришта користе скоро искључиво латиницу, као и многи биоскопи. Декларације на производима су засебан феномен, јер су скоро увек на латиници. Чини се да другог писма уопште

немамо. Многобројни факултети су на ћирилицу заборавили (Економски факултет у Београду, Факултет организационих наука у Београду, Грађевинско - архитектонски факултет у Нишу, Филозофски факултет у Новом саду итд.); ознаке улица и тргова би и по закону морале првенствено бити исписане ћирилицом, а тек онда могу и латиницом, што у пракси није увек случај (Велика плана, Обреновац, Панчево итд.); издавачке куће су такође љубитељи латинице; у бројним болницама и домовима здравља је све исписано латиницом; спортски клубови, стадиони, плакати и постери - за њих је ћирилица раритет.

Није проблем што закона нема, већ што се он не поштује. И то се толерише! Најеклатантнији пример његовог кршења су регистрације назива предузећа које су већином исписане латиницом и поред Закона о службеној употреби писма који прописује првенствено ћирилицу. Ако је у питању лого, он може да остане само латиничан, али у регистрацији мора постојати и ћирилични назив! Неће ваљда пословање бити угрожено због нелатиничног назива?! Издавање јавних исправа такође мора бити ћирилично (погледајмо возачку дозволу).

Дали се оваква јавна употреба ћирилице може сматрати несљужбеном? А самим тим и недржавном? Да ли се медијске куће, културне и образовне институције, лична документа и сл. не тичу државе? Притом, једно од основних знамења сваке државе су његов језик и писмо!!! Наше писмо се, међутим, не користи у јавне сврхе, а самим тим ни у службене.

Следи сасвим логично питање: Шта је толико срамно у коришћењу ћирилице?! Шта то она представља, па се у толикој мери избегава? Изгледа да се усталило мишљење међу српским народом да је ћирилица нешто назадно, регресивно, застарело, примитивно, неонацистичко (став државе према тзв. неонацистичким организацијама) итд. што се противи модернизацији Србије и њеној тежњи ка "Европи", а везује је за "мрачну прошлост" када су Срби били терористи или нешто слично (у сваком случају, једини кривци). "Писма не могу бити модерна и застарела, већ функционална и нефункционална." Како је онда могуће да једно савршено функционално писмо (након 2 миленијума је ваљда доказало своју функционалност) коме се и сам Бернард Шо, енглески нобеловац, дивео (и својевремено нудио награду ономе ко енглеску абецеду уреди по угледу на српско писмо) може да поприми такве неистините епитете?!

Да ли смо ми као појединци криви, или се ћирилица намерно и плански потискује? Хоће ли нас гледати са неразумевањем и подсмехом ако будемо тврдили да је и ова друга теза тачна? Врло вероватно! Међутим, ћирилицу су разни владари толико пута забрањивали да је немогуће да се не запитамо није ли укидање писма једном народу покушај културне и верске асимилације како некада тако и сада. Марија Терезија, Јосиф II, Адолф Хитлер, Анте Павелић и други - сви су јавно и законски забрањивали употребу ћирилице. Али Срби су је тада ипак сачували! Како је то могуће?

Да ли је то исти овај народ који данас више ништа своје не уме да сачува? Зашто нам оно туђе изгледа боље и лепше?

Имамо неколико примера словенских земаља где је ћирилица и даље део свакодневице, а да то никоме не смета: Русија, Белорусија, Бугарска, Македонија... Оне не покушавају да пређу на латиницу да би их боље разумео "остатак света"... А мењати своје писмо у туђе да би нас странци "боље" разумели био би пример неоколонијалистичке диктатуре! Да ли је могуће да су нас коначно победили компјутери, енглески језик и глобализација? Како то да у циљу "екуменизма" и бољих интеркултуралних веза ниједан други народ, од њих неколико који користе ћирилицу, није потегао за истим "мерама" као и ми? Чега још треба да се одрекне један Србин да би постао европски и светски грађанин? Себе вероватно...

* * *

Треба учити на грешкама и на примерима народа који су сачували свој језик и културу. На тај начин ћемо и ми сами знати како да сачувамо и волимо наше писмо, а самим тим ћемо имати и адекватан однос према другим језицима и писмима.

Ћирилицу користимо већ 1200 година, а њена основна слова се од тада нису променила. Али, није то најбитније. Сва наша житија, књиге и споменици су исписани ћирилицом. Са ћирилицом смо рођени, а да тога нисмо ни свесни. Са њом лежемо и будимо се. А то је због тога што она у себи садржи целокупну нашу духовност, културу, историју, сваки наш пораз и победу, сваку смрт и васкрсење. Подела нашег народа на два писма, значи поделу идентитета, а самим тим и губитак идентитета. Немојмо дозволити да нам бришу трагове. Исписани су ћирилицом.

СРПСКИ ЈЕЗИК И ЋИРИЛИЦА У САДАШЊОСТИ – КОЈА ЈЕ ЊЕНА БУДУЋНОСТ?

Пише: Дејан Сенић, члан председништва удружења СБИЗ из Берлина

Српски језик као и српски народ је на свој начин специфичан и јединствен. Пошто Срби као народ живе на историјској културно-вјерској граници између истока и запада, српски језик је у томе специфичан и јединствен, зато што као прво постоје двије варијанте говора:

Прва је екавска варијанта, којом се говори по територији наше матице Србије и на подручју Барање у данашњој Хрватској (за чудо Божије Хрвати или некадашњи Срби па затим Срби католици нису преименовали главни град Барање, Бели Манастир, у Бијели Самостан за вријеме грађанског рата у Југославији од 1991-1995).

Друга је ијекавска варијанта, којом се говори по Босни и по Херцеговини, по Црној Гори као и по територији данашње Хрватске. Нажалост, међу неким Србима влада мишљење, да је само екавска варијанта правилна. То сам и ја лично доста пута искусио на својој кожи, као прво што сам родом из Новог Града у Босанској крајини и лично говорим ијекавицом, а као друго објаснујући њима да то није тачно, јер се свакако ради о штокавском говору, која је основа српског језика, једино што постоје унутар штокавског језика двије варијанте, екавска и ијекавска. Са прихватањем ијекавским говором као додатни основни састав српског језика, ово је најбоље средство против признавања такозваног хрватског / босанског / црногорског језика.

Српски језик је и на други начин специфичан, зато што као једини језик у свијету постоји два важећа писма, латиница и ћирилица. Почевши од првог ћириличног

писма, глагољице, оно је постало званично и једино признато писмо у српском народу. Додуше, са утицајем римокатоличке цркве и Аустро-Угарске на подручју Балкана, знакови и гласови из ћирилице су пређете на латиницу, тако да су постојала два писма, желећи да ћирилица с временом буде замијењена латиницом. Поред тога, послје 1945. године, комунистичка влада је, иако је свагдје на званичним документима и на новчаницама кориштена и латиница и ћирилица (напомена: ћирилица је било службено и равноправно писмо у СФРЈ), она је ипак преферисала латиницу, јер како је онај режим знао рећи, да би нас други боље разумијели. То је била огромна заблуда, јер да би нас неко разумио, он би морао да научи или српски или тада српско-хрватски језик или би ми морали учити страни језик. Срби су то као народ брзо прихватили, јер Хрвати и данашњи Бошњаци су свакако писали латиницом, па су затим и Срби користили то писмо, да неби дошло до неспоразума са такозваном "браћом". Послје кратке рехабилитације и препорода ћирилице за вријеме 90-их година, након "демократских промјена" 2000. године дошло је опет до раста латинизације Србије. Сем неких часописа, новина и административним органима, латиница је постала доминантна у Србији. Чак и напise на полицијским колима, а да не говоримо о плакатима и рекламама, латиница све више и више превлада наше друштво. Не треба то да се погрешно протумачи. Онолико, колико је вриједно да се зна што више језика, битно

је знати и што више писма. Латиница не треба да нам буде никаква препрека, него само још једно обогаћење. Али ако је српски језик у питању, онда мора ћирилица играти одлучујућу улогу и треба њу првентивно употребити. Не смијемо заборати, како на примјер Руси, Бјелоруси, Украјинци, Бугари и Македонци могу без проблема да употребе њихово национално писмо у међусобној комуникацији, једино код нас Срба постоји таква дилема, које писмо да се употреби.

Пошто наша матица Србија са "еуропејцима" на власти иде корак по корак латинским стопама, није ни чудо кад наша омладина у расејању чак више не може да прочита ћирилицу. Додуше непознавање ћирилице је међу нашим младима још мањи проблем, већа трагедија лежи у томе, што они све мање и мање комуницирају међусобно на матерњем језику и додатно и не разумеју довољно српски језик. А чим не знаш свој матерњи језик, како можеш тек познавати своје матерње писмо – ћирилицу. Асимилација игра ту једну кључну улогу, коју треба спријечити, јер чим се не спиијечи, млади се више и више одроде од својих корјена.

Ситуација јесте да је озбиљна, али постоји нада. Почетком маја су млади, ангажовани, образовани, амбициозни и национално свијесни људи основали удружење Српски образовани и интеграциони центар – СБИЗ, који представља једно заступништво за Србе у Берлину. Међу циљевима је на примјер, да се Срби, који живе у Берлину, боље интегришу у њемачко друштво, али истовремено да не изгубе свој српски идентитет. Такође се планира, да се дају часови српског језика Нијемцима, Ромима, Власима али и нашим Србима, који нису похађали допунске школе на српском језику и који не говоре и не разумеју довољно српски. А наравно поред учења српског језика се такође учи ћирилица.

Не смијемо да паничимо, а ни да се успавамо. Морамо наћи једну здраву равнотежу између интеграције и очувања нашег српског идентитета и светосавског пута.

Како ми радили, тако нам Бог помогао!

Српско писмо ЋИРИЛИЦА!

Одмах на самом почетку хтела бих да размотрим једну ствар, а то је да пре свега млади као једна велика група наше популације нису криви што не користе ћирилицу као своје писмо, већ туђу латиницу, јер ко да им скрене пажњу кад и сама држава води „рат“ и не може да се одлучи које ће писмо прихватити, ЋИРИЛИЦУ или ЛАТИНИЦУ – иако је ћирилица вековима српско писмо. Ћирилица се сваки даном све више губи из српског језика а јавна употреба сведена је на сваки ДРУГИ писмени задатак у школама,

користи се у Српској Цркви и може се наћи на српским гробовима – она заправо тоне као „Титаник“, полако али сигурно.

Једну нацију чине 3 стуба који један без другог не могу а то су ЈЕЗИК, ПИСМО и ВЕРА. Та три стуба су темељ сваке нације, њена идентификација.

Србија нажалост одбацује ћирилицу као нешто тотално незначајно, нешто што се преко дана створило док Руси, Украјинци, Белоруси, Македонци, Бугари па делом и Црногорци и не помишљају на тако нешто. Зашто онда ми СРБИ (чија она заправо и јесте) да је одбијамо? Замислите руски или бугарски језик на латиници – просто немогуће! Тако и српски језик мора бити писан ћирилицом. Јер требамо пре свега испоштовати те људе који су започели прве кораке ка ћирилици, браћу Ћирила и Методија и нашег чувеног Вука Стефановића Караџића, који је многим што

лексичким, што филолошким и морфолошким реформама уредио нашу ћирилицу и довео је до савршенства. Захваљујући њему наша азбука има 30 слова и свако слово има свој глас, што и његово златно правило потврђује: Пиши као што говориш, а читај како је написано. А то ни у једном другом језику није случај. Наравно, морамо и то признати да ни један други народ, ниједна нација на овом свету нема оваквих проблема које Србија има – ником од њих није ни на крај памети да своју државу доведу у такав положај, да доведу свој језик и своје писмо до сигурног изумирања!

Шта се то заправо десило са српским народом и у шта су ови људи, ови научници улагали своје знање, свој труд и муку? За кога? За режим који се сада одједном одриче свога писма? За кога је ћирилица одједном старомодна и непрактична? За своје људе који

Пише: Милостива Миливојевић,
чланица Српске Православне
Омладине Инсбрук - СПО(Ј)И

сада све више грабе за латиницом и самим тим дају своје корене и традицију у заборав... Жалосно је проћи престоницом Србије и

кад ми то сами не чинимо. Други ће нас једино тада поштовати, када ми сами знамо и признамо наше порекло, корене и традицију. Јер

ДАНАС ГУБИТАК ЋИРИЛИЦЕ СУТРА ГУБИТАК ЈЕЗИКА И СРПСКОГ ИМЕНА

једино када знамо своје писмо и језик, можемо почети са учењем неког другог страног језика а велика је срамота рећи да незнамо свој језик и као разлог навести да живимо у некој страног држави и да избегавамо ћирилицу јер

закључити да је ћирилица при самом изумирању – исписи фирми, кафића, продавница, установа, организација, тв-реклама, саобраћајних знакова, службених аутомобила па чак и већина новина су на латиници. На самом крају чак биоскопи и позоришта носе страна имена која су аутоматски исписана латиницом, а који заправо требају ширити културу у народу. Србија постепено губи оно најсрпскије! Користити латиницу као „алтернативно“ писмо да би прогнали ћирилицу није оно што Србији треба, јер на тај начин прикривамо и самим тим губимо наше корене, наше најдрагоценије богатство које смо наследили од наших предака.

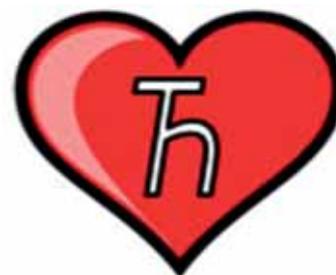
Нико од нас несме дозволити да латинизација успе у нашој држави, у држави Вука Стефановића Караџића! Не кажем, није грех знати латиницу, треба је и користити повремено. Ми Срби смо чак шта више и у предности наспрам других нација, јер смо учени ћирилицом и латиницом. Али наше СРПСКО писмо је ЋИРИЛИЦА. Какви смо ми то СРБИ кад не пишемо нашим писмом? Небих никог да вређам али будимо искрени и реални – ниједна друга нација неби признала ћирилицу за своје писмо, зашто би ми онда то радили са латиницом?! Да ли је то Србија у трипу туђе-слађе или је то само нека заблуда да ћемо без ћирилице лакше у Европску Унију? Не можемо очекивати од других да нас прихвате и поштују,

је "више нико не користи". Зато требамо прво сами са собом „разчистити“ ко смо и шта смо, па тек онда ићи даље. Јер нација или народ без језика, писма и вере не постоји! Али како изгледа, та „битка“ између језика неће трајати годину-две већ век-два, а то је за језик тако мала мера времена као за човека трен или два.

Ћирилицу смо учили у школи од малих ногу. Прве написане речи као што су мајка, отац, брат, сестра или сопствено име написане су ЋИРИЛИЦОМ. Учили смо о Вуку Стефановићу Караџићу, нашем хероју. Па зашто сада не можемо бити људи и одужити му се за све оно што је учинио за нас и нашу нацију једним веома малим жестом – да промислимо својом сопственом главом и коначно почнемо уједињено да користимо његово писмо од 30 слова и 30 гласова? Почнемо се понашати као ПРАВИ СРБИ а не као нека нација коју је веома лако манипулисати! Та толико „зла“ ћирилица је наш орден, наш печат и наша идентификација. Зашто бацамо хлеб који нам је пред устима? Ми као нација требамо бити поносни да је ћирилица наше СРПСКО писмо! Али ако смем бити толико искрена, нама је све туђе драже иако је оно наше много више вредније...

Наравно, има и оних који не смеју да се супротставе шефовима који им јасно дају на знање да ће остати без посла ако не пишу латиницом али и оних који је се и сами одричу јер

знају да ће бити лакше прихваћени у пословном свету и много брже и једноставније изградити каријеру ако је избегну. Али шта је са службеном употребом српског језика и његовог писма? Србија нуди призор државе која апсолутно не поштује законе и правила о употреби језика и писма. Не може се тражити од оних који се поносе што имају своје писмо и који не маштају о летовању у Тунису, Турској или на Азурној обали да ћирилицу замене латиницом. Зато они који већ дуже време коригују писмо и језик Срба немају нимало права да од њих захтевају немогуће, да свој језик називају и пишу другачије.

Ћирилица је писмо које заиста има дугу историју и веома тешку прошлост али захваљујући Вуку С. Караџићу ми смо један од најписменијих народа на кугли земаљској и то требамо сачувати. Чињеница да је ћирилица наше српско писмо само нас чини још богатијим и њоме се требамо поносити. Тамо где се чује наша реч и где се пише ћирилицом, то је знајте још увек НАША држава, без обзира ко њом владао и управљао. Власти се мењају, државе пропадају али ЈЕЗИК и НАРОД су ти који заувек остају! Гледајмо истини у очи и започнемо ЋИРИЛИЗАЦИЈУ Србије, почнемо „поново“ писати нашим српским писмом као што и наша изрека лепо поручује: **Туђе поштуј а своје воли!**

**АБВГДЂЕЖЗИЈКЉ
МНЊОПРСТЂУФХЦЦЏШ**

~ЋИРИЛИЦА СЕ ПИШЕ СРЦЕМ~

ЛИЧНИ ОСВРТ НА ЗНАЧАЈ ЋИРИЛИЦЕ, ТЕНДЕНЦИЈУ ЊЕНОГ ЗАПОСТАВЉАЊА И МОГУЋНОСТИ ЊЕНОГ ОЧУВАЊА

Пише: Сава Стамболић, студент треће године
Правног факултета Универзитета у Новом Саду
и председник Светосавске омладине Суботице

„Од искони беше Реч“ каже нам Свето Писмо. Ово се односи на Господа Нашег Исуса Христа који је Реч Божија којом Он твори материјални свет. Та кратка реченица открива нам свеколики смисао универзума, да је у почетку била Мисао и Дух а не материја. Као што Господ ствара својом Речју тако и човек својим речима, производећи смислене звуке изражава свој унутрашњи духовни свет.

Само, људске речи нису као Божија Вечна Реч, не производе галаксије и звезде, већ су варљиве и пролазне као и уста која их говоре и људској култури није могло бити напретка док се те речи некако нису могле пренети на будуће нараштаје. То је била и једна од првих револуција и помака у историји, тренутак када је почело да се бележи оно што се говорило смисленим системом знакова. Они народи који су открили и усавршили писмо, постали су велики и моћни и о њима данас знамо и још увек се дивимо њиховим достигнућима.

Словенски народи дуго су постојали без писма. Ко зна какве су све славне и достојне подвиге и личности имали, а о којима ми данас не знамо ништа, јер нису то бележили. Наша словесност и писменост почиње када се словенска стихија привела познању Вере и писане речи. До појаве часне и свете браће Ћирила и Методија наши преци били су подложни свакој манипулацији и злонамерности оних који су били развијенији од њих. Солунска браћа су учинила више за нас него што можемо и слутити.

Богослужења су се вековима на Западу држала на латинском, а на Истоку на грчком језику. Због чињенице да већина становништва није могла ни разумети шта се говори о Богу, а камоли читати о

њему, Црква је имала огромну моћ чувајући и мистификујући наук о Богу. Источни део Цркве и Византијско Царство су ипак показали да светим питањима не желе на тај начин да манипулишу. Седам стотина година пре него што је Мартин Лутер омогућио људима Запада да читају Библију и слушају о Богу на свом језику, Солунска браћа су оснажила Словене, омогућивши им првима да изађу из мрака незнања. За своје богоугодно дело латинско свештенство, тада још јединствене Цркве, их је прогонило јер је увидело да њихова делатност води освешћивању и ослобођењу читавих народа, који Божију Вољу неће тумачити онако како Рим жели, ако може сам да је спозна на свом језику. Међутим било је касно, Словени на Истоку ослобођени су римског јарма и добили су своје богослужбене књиге, Свете Литургије на свом језику и писмене и мудре владаре који су кренули да граде озбиљне државе.

Шта ми данас чинимо са том давно дарованом слободом драга браћо и сестре? Што се права на своје писмо тиче, Срби у Ресејању нису у лошијој позицији од нас у Матици. У градовима као што је Нови Сад, где су сви захтеви Срба током 19. века упућивани аустријској круни обавезно садржавали и питање јавне употребе ћирилице, данас у јавном простору у дуго сањаној Србији, нећете готово уопште моћи да је видите. Пљујемо на наше претке. Не само на те из 19. века који су употребу ћирилице схватили као једно од најважнијих права, већ и на оне славније, наше владаре и умне људе старине, који су таквом неизрецивом лепотом стварали Мирослављево Јеванђеље, царске хрисовуље и манастирске типике. Срамотимо великог Вука Стефановића Караџића који нам

је створио савршено фонетско писмо, где једно слово одговара једном гласу и где се чита као што се пише и пише као што се говори. Нама су данас драже туђице, наши интелектуалци мисле да употребом латинског писма доказују своје „европејство“ и своју напредност. Корени таквог односа почели су још са стварањем несрећне Југославије и покушајима да се Срби и Хрвати који објективно говоре истим језиком, обједине и на пољу писма. Наравно да Хрватима није на памет падало да прихвате ћирилицу, а неки српски интелектуалци су као и много пута у нашој историји сматрали да треба да изађемо у сусрет нашој браћи, да треба да се одрекнемо имена „Србија“ ради заједничке државе, а са тим ето и многих других важних ствари као што је писмо. После Другог светског рата ћирилица доживљава још већи прогон јер правоверни комунисти у њој виде „реликт великосрпске идеологије“ у њој виде непријатеља јер нас веже са прошлосту, јер казује да нисмо пали са Марса 1945. године, него је и пре тога постојала култура и вредности које су комунисти хтели да затру за сва времена. Хтели су да нас убеду да је наша прошлост мрачна, да се не смемо истицати неким посебним националним обележјима, да је ћирилица превазиђена и назадна. Цену таквих идеја и заблуда још увек плаћамо драга браћо и сестре. Таква политика довела је до данашњег јадног стања. Где мени професори од основне до факултета углавном пишу латинициом, где добијам од државе упитнике и документа на латиници, где се људи саблажњавају када је мој профил на Фацебоок-у написан ћирилицом. Стиде се! Стиде се тога ко су и шта су! Верују у заблуде и слепо их следе. Кажу „свеједно је

како пишем“. А ја вам кажем да се српски језик једино може писати на ћирилицу. Треба да знамо да свака књига коју издамо на латиници, остаје заведена у свету као хрватска књижевност! То мало људи зна, али је истина. Странци праве слабо разлику између наших језика и народа, али прихватају званичан став наше књижевне теорије да је ћирилица писмо српског језика. Издавачи се изговарају да штампају латиницом да би књига била шире доступна. То је заиста неозбиљно, опет као и много пута пре ми смо ти који излазимо у сусрет и који се додворавамо. Аутори се потајно надају да ће им се књиге продавати у Загребу и Сарајеву, а не схватају да ако ми не ценимо себе и ако не престанемо већ једном да бринемо шта ће „браћа“ мислити, изгубићемо идентитет али и сваки кредибилитет у свету. Свет не цени људе који се стиде своје културе. Постоје и други изговори, као што је онај да је употреба рачунара и интернета немогућа без латинице. Тај аргумент такође више није валидан, јер се могу наћи и згодни програми за олакшавање употребе ћирилице и леви фонтови и сам Фацебоок имате на ћирилицу и српском језику. Гугл ту такође излази у сусрет, као и све присутније тастатуре на нашем писму. Ускоро почиње са радом, ако већ није и ћирилични домен. Изгледа да софтверске компаније и интернет сервиси више цене наше писмо од нас самих. Пружају нам могућности које многи од нас неће да користе. Недавно сам био у Бугарској, која је чланица Европске уније и могу вам рећи да је то народ који нам заједно са Русима треба представљати пример како се ћирилица чува и користи. Тамо готово да не можете видети латиницу. Чак и имена фирми која су на енглеском исписана су ћирилицом! Људи имају живу свест и огромно поштовање према Ћирилу и Методију. Прави су пример народа који је увек гледао себе и није падао у заблуде и заносио са мислима о компромису са другима ради лажног братства. Њихово резоновање је да су им то Ћирило и Методије донели, да су им то стари пренели и да они за друго не знају, нити их интересује.

Слично је и у Македонији, сваки наш српски производ када погледате на пример сировински састав, увек је под ознаком МК све исписано ћирилицом. Такав је случај и са страним производима који се извозе у Македонију. А када погледате под СРБ, често ћете видети да смо стављени у исти кош са Босном и Црном Гором, па некад и са Хрватском и да је све на латиници. Шта сад то значи? Да Македонци не знају латиницу? Не, то значи да они као држава и народ ИНСИСТИРАЈУ да им се напише ћирилицом! Јер су свесни колико је писмо важан део културе и идентитета једног народа. Колико је писмо и политичко питање види се и по томе што, на пример, Црна Гора од када се одвојила од Србије и кренула да пропагира црногорство од којег се Владика Петар II и краљ Никола окрећу у гробовима, потпуно је избацила ћирилицу из употребе на телевизији, на путоказима и где год је власт могла да учини. Дакле јасно је, ћирилица је идентификована као српско писмо, које инспирише Србе, које подсећа на наше корене и славну историју и зато је проблематична и неуклопива у колонијалан положај који многи политичари са Запада, па и наши овде прижељкују за Србију и све српске земље.

Оно што је важно запамтити из свега овога драги пријатељи је чињеница да је у Републици Србији још увек ћирилица уставом одређено званично писмо, које су државни органи дужни да користе и да сваки грађанин има право да га користи. Чуваћемо је тако што ћемо ЗАХТЕВАТИ да се то право поштује. Како? Тако што ћемо тражити личне карте и друга документа на нашем писму. Тако што ћемо сваки формулар или папир на латиници испунити на ћирилицу, тако што ћемо по таблама у школама поносно писати наше писмо, што ћемо уопште где год и када год можемо сведочити о значају ћирилице, а то можемо једино ако се упознамо зашто је она важна. Драги пријатељи у Расејању, верујте да сте ви већи и пожртвованији чувари идентитета и писма него ми у Матици! Слично је и

у мојој мултинационалној средини Суботици, на 10 километара од границе са Мађарском. Због тога што се националним мањинама омогућава да користе своје писмо и језик, а Мађари, Буњевци и Хрвати пишу латиницом, онда да би се поштовала и српска права. Град је принуђен да где год стави таблу или спис на језицима и писмима мањина, стави исто то и на ћирилицу. И тако имамо ситуацију да ћете ћирилицу чешће видети у Суботици него негде у срцу Србије. То је опет пример да због других добијамо оно што нам припада. Ћирилицу од медија у Србији користе само национална телевизија и неколицина новина. Све што је за младе и што је везано за будућност то је на латиници. То мора да се промени и позитивних примера има, као што је Радио телевизија Војводине где је све на ћирилицу. Што се дијаспоре тиче, сигуран сам да публикације као што су „Споји!“ немерљиво доприносе борби за очување националних вредности где спада и писмо. Знајући ето да ни ми у Матици нисмо у много бољој ситуацији што се тиче писма и ви браћо истрајавајте у коришћењу свих права које вам државе у којима живите омогућавају. Користите ћирилицу приликом сваког општења са Србима било где били. Верујте када виде они који су неуди да неко кога цене користи наше писмо и да га није срамота, посрамиће се и осетиће потребу да раде на себи и учине тај „напор“ да буду оно што јесу. И тако појединац по појединац и вратићемо ћирилицу где јој је и место, а то је у наша срца! Ако је и не учинимо широко популарном, па макар ћемо је сачувати међу оним највреднијим и најсвеснијим појединцима, који ће уз Божију помоћ и ако Му буде по вољи, доћи у ситуацију да освесте и милионе својих сународника који вапе за смислом и повратком нечега што знају да им фали, а не знају шта је, а то је управо онај осећај идентитета и укорењености у вечне вредности и дугу историју. Поздрављам вас братски до следећег читања и желим вам да на многоја љета истрајавате у вашем племенитом прегнућу за свој род.

КОМЕНТАР: ЋИРИЛИЧНО ПИСМО

Пише: Небојша Анђелковић, председник Клуба
Борилачких Спортова "Наисус", Ниш

Ћирилица или латиница? Латиница или ћирилица? Хммм... Многе особе никад себи, нити другима, нису постављале ово питање нити проникле дубље у срж проблема - разлог поштовања и употребе, као и афирмација ћириличног писма као обележја језика а самим тим и народа.

"Српски језик представља словенски језик, а поред њега су ту још и македонски, бугарски, руски и многи други. У ранијој фази постојао је један јединствен језик који се називао прасловенским, а њему сличан је и старословенски. Прасловенски језик је дериват протоиндоевропског језика, и представља реконструисан језик који је предак словенским, балтичким, германским, италским (латински), грчким, хетитским, тохарским, иранским, индијским и другим савременим и изумрлим језицима, те се верује да је пре око 7000 година постојала заједница која је користила овај језик."

Језик се писмом трансформише у опипљиву форму заоставштине народа и времена у ком су живели, као и проналазака и иновација тога доба. Писмо у неку руку представља уметност једног народа, уобличен историјским утицајима. Иако сам лично поборник ћириличног писма, као и већина (нарочито младих) људи, услед практичнијег коришћења данашње

технологије, условно речено је приморана да се више користи латиницом. Нажалост, сви смо сведоци окупације нашег језика од стране енглеског и других језика, те се све више и у говору користе стране речи, за шта је неопходна употреба латинице како би реч била правилно написана не мењајући јој значење. На тај начин се потискује ћирилично писмо, које већ неколико векова прати српство и нашу православну веру. Замислите само како би изгледао грб Србије да је написан латиницом?! У потпуности би изгубио свој смисао и исконско значење те своју персонификацију српства. Или Мирослављево јеванђеље?! То би било скрнављење или неуспели покушај модернизације и трансформације светаца у роботе без душе и вере.

На крају, моја порука свим Србима је следећа: **Где год и када год сте у могућности и прилици, а да зависи само од вас самих, користите ћирилично писмо. На тај начин ћемо се разликовати од већине Европе и света, али само услед чињенице да морамо знати ко смо и одакле потичемо, без обзира где се налазили на овој планети. Сматрам да ћемо поред осталог и тиме ојачати јединство и слогу, јер ипак Само Слога Србина Спашава!!!**

У Нишу, 23.06.2011.год.

КОМЕНТАР О ЋИРИЛИЦИ

Пише: Љубиша Ракић, секретар
Београдског теквондо савеза

Велики број стручњака говори о томе да је Српска ћирилица ако не најсавршеније светско писмо онда је сигурно једно од најсавршенијих.

Једно слово један глас!

Велика имена Српске историје и историје Српске ћирилице, Доситеј Обрадовић и Вук Стефановић Караџић су за собом оставили велику заоставштину коју ми требамо очувати.

То је само један од великог броја разлога за очување нашег писма.

У нашем главном граду, Београду, срамно је по мени, што се све више на јавним местима користи не латинично писмо, већ страна писма и страни изрази. Као да не живимо у Србији и Београду већ у Минхену или Лондону.

Ту су разне продавнице „SHOP“, све је мање кафана а више „Coffee bar“ или „Caffe bar“ локала.

Бављење спортом ми је пружио могућност да путујем

доста по разним европским и светским земљама, тако да у Грчкој, Турској, Аустрији називи су на њиховим матичним језицима, изузев нормално конкретних назива фирми.

Мислим да је велика срамота и жал што сами уништавамо свој језик и писмо све више користећи стране изразе не само кроз писање већ и у свакодневном говору.

Све смо више „Cool“ или „OK“. Користимо гомилу страних израза за свакодневни говор и за стручна занимања за која се наша омладина школује. Већ на самом старту у школи ми избацујемо наше речи, изразе и писмо.

Ово је још један начин поред све мањег прираштаја, одлива омладине у иностранство и смртности, за убрзани нестанак нашег идентитета.

На данашњи Свети Српски дан „Видовдан“ надам се да ће наш народ Српски како у Србији тако и у дијаспори видети и увидети велике грешке које сами правимо из дана у дан, и да је крајње време да сами учинимо нешто за наш бољитак и опоравак националног корпуса, а тако и за очување ћирилице!

Београд, 28.06.2011.

СТАЊЕ ЋИРИЛИЦЕ У БЕОГРАДУ

Пише: Николина Говоруша, студент
Филолошког факултета Универзитета у
Београду

Често, путујући аутобусом, присиљени смо да обраћамо пажњу на ситнице које иначе нису толико уочљиве. У тако необичним тренуцима, схватамо како се град заправо мења. Београд, као несумњиво највећи град Србије, најподложнији је променама које доносе различите струје. Промене се уочавају на различитим нивоима, али свакако мени најинтересантнија за описати је промена данашњег стања језика, писма, тачније односа међу писмима.

Срби су склони истицању свог порекла, тиме се глорификују и сви симболи српства, међу којима је и ћирилица. Међутим колико српски народ на челу са становницима престонице заправо користи ово аутентично српско писмо? Поражавајућа је чињеница, јако мало. То се, као што наведох, може најједноставније утврдити посматрајући из аутобуса. На први мах уочавамо билборде и називе фирми који су у великој већини написани латиницом. Неки би рекли да је то сасвим логично с обзиром да је то друго признато писмо српског народа.

У прошлости ствари су биле другачије, јер се латиница користила као писмо Срба католичке вере, а тек средином 20. века проширила се и на остало мњење под утицајем комунизма. Ћирилица је суштински била и остала једино наше право писмо.

Разлози за наглу промену и прелазак на латиницу су вишеструки, међу којима је најочњивији незауостављиви утицај запада. Дакле, стање ћирилице је сваког дана све горе. Са билборда, латиница је пренесена у народ, па се тако радови на факултетима траже исписани латиницом, називи производа су латинични и новине се ишчитавају на том писму, што свакако утиче на свест људи. Остаци ћирилице још се могу пронаћи у називима улица, књигама појединих домаћих аутора и обрасцима у пошти.

Несумњиво је да је тиме Србија као земља на губитку, у први мах јер је ћирилица лепше, калиграфскије писмо без компликованог спајања двају фонема. Најважнији разлог за одржавање ћирилице је то што би се тиме скупио већ распарчан дух једног, помало заборављеног народа.

Она је симбол суверене и јаке државе. Она је сећање на зачетника модерног српског језика, Вука Стефановића Караџића и његову мукотрпну борбу којом је наш језик данас систем са свим својим правилима. Међутим као и све и то наш народ олако заборавља и препушта се трендовима, модерном и траженом, а борба за писмо је јако тешка уколико не постоје људи који би то подржали...

ЋИРИЛИЦА? НЕКА ДРУГИ МИСЛЕ О ТОМЕ. НЕ! ПРВО ЈА!

Пише: Далибор Лукић, члан медијске
куће РТВ РУФ из Петровца на Млави

Под утиском сам једне позитивне чињенице! Поделићу је са вама. У мојој невеликој Петровачкој општини са четрдесетак хиљада становника. Неку годину уназад редовно се одржавају два фестивала поезије намењена неговању ћирилице. „Ћирилица огледало српске душе“ је онај који се организује у селу Велики Поповац. Други који носи назив „Ћирилица слово Српског лица“ своје место одржавања нашао је у селу Бистрици. Заједно су ове, 2011. године окупили преко три стотине поета који су на отворене конкурсе своје радове слали из Србије, из земаља региона, али и из нашег расејања.

Баш у општини Петровац на Млави, која има критично велики број грађана на раду у иностранству, због локација са којих су песме за конкурс стигле још

једном се мапирао наш, по свету расути етнос. Поред колективне свести, језика, љубави за писану реч, ћирилица је све на овим фестивалима без обзира да ли живе у Србији на Балкану или било где у свету, додатно спајала. Превише приче око два мала фестивала који тек треба да се развију, може се рећи. Ипак није локалпатриотизам. Благо инсистирање на атмосфери и основним подацима поменутих скупова је ту најпре због примера. Дакле, микросвет држи цео универзум и сваку макро творевину. Гледајући волонтере у реализацији фестивала мени су они изгледали као атоми који стварају нове молекуле. Тек после следи све оно што је изнад (јавни живот ћириличне азбуке, законске норме њене присутности), оно иза (историја

ћирилице) и на крају оно испред, њен будући живот. Прешавши на макро свет ми данас можемо пронаћи много ставова, много утицаја, полемика о употреби ћириличне азбуке. Треба да је буде више, мање, овде да, тамо не, и тако у недоглед. Сви ти изазови макро света у животу нашег писма су у ери свакодневног технолошког, а потом и информационог напредовања разумљиви. Држимо поглед чврсто упрт у основу, мишљења сам да ће одатле стићи одговор како да ћирилична азбука преживи. Преживеће, ако појединац увиди да му је културни потенцијал већи са још једним писмом. Преживиће и ако тај фигуративни атом ћирилично писмо осећа као додатну област која богата његов идентитет. Преживеће и ако појединац схвата да његовом функционисању у свету користи да буде у предности додатног разумевања неког текста, обавештења. Овде посебно мислим на популацију расејања, премда и у самој отаџбини ситуација није пуно боља.

Пред сам крај враћам се на фестивале који су поменути на почетку. Њихова огромна вредност је најпре у томе што су их покренули појединци свесни свих вредности културног наслеђа, свесни колико је ћирилична азбука ефикасан алат за очување идентитета нашег расејања. Али на крају узалудни су нам сви алати и сва наслеђа ако будемо лењи и површни. Ми појединци ћемо сачувати ћирилицу само ако је и вредно користимо. Поред много примера употребе упитајмо се да ли су наше подсетнице одштампане само на латиничном писму, како комуницирамо на интернет мрежи? Да ли подржавамо друге који пишу ћирилицом? Не, стварно! Као појединци можемо анализирати да ли радимо да будемо сиромашнији или богатији? Да ли на крају поред нас, нашег друштва, бирамо да и само човечнство културно буде сиромашније или богатије? **Ја бирам, ти бираш...**

ПАРТНЕРИ

Српски сабор Двери
контакт тел: 011 / 26 87 897
е-пошта: infodveri@verat.net
интернет: www.dverisrpske.com

Српска Мрежа
е-пошта: srpskamreza@gmail.com
интернет: www.srpskamreza.net

Хуманитарна организација „Срби за Србе“
Србија - е-пошта: organizacija@srbizasrbe.org -
интернет: www.srbizasrbe.org
Република Српска -
е-пошта: organizacija@srbizasrbe.org интернет:
www.srbizasrbe.org
Аустрија - е-пошта: szsaustrija@gmail.com
интернет: www.serbenfuerserben.org
САД - е-пошта: szsamerika@gmail.com
интернет: www.serbsforserbs.org

Српско Друштво Задужбина
е-пошта: zsrpskikosmet@gmail.com
интернет: www.sd-zaduzbina.com

Удружење Јадовно 1941.
Адреса: Краља Алфонса XIII 49А, 78000
Бања Лука, Република Српска, БиХ
контакт тел: +387 51 333 588
е-пошта: udruzenje@jadovno.com
интернет: www.jadovno.com

Хуманитарна Организација „Немањићи-
Тићино“
контакт тел: +41 76 207 17 28
е-пошта: nemanjici.ticino@gmail.com
интернет: www.nemanjici-ticino.org

СКЦ «Свети Сава» Суботица
Адреса: Трг Републике 16, 24000
Суботица, Србија
контакт тел: +381 24 601 833
Светосавска омладина у оквиру центра
основана новембра 2010. г.

Удружење Краљевина Србија
Адреса: Београдска 18/4,
11000 Београд, Србија
контакт тел: +381 11 2438 738
е-пошта: kancelarija@kraljevinasrbija.com
интернет: www.kraljevinasrbija.com

Удружење Ћирилица Београд
е-пошта: info@cirilica-beograd.org
интернет: www.cirilica-beograd.org.rs

РУФ радиотелевизија «РУФ» д.о.о
Адреса: Српских владара 528, 12300
Петровац на Млави, Србија
контакт тел: + 381 12 333 528
е-пошта: ruf@ruf.tv.com
интернет: www.ruf.tv.com

Српска Информативна Платформа
Адреса: Ramperstorffergasse 51, 1050 Wien,
AUSTRIA
контакт тел: +43 699 11787178
е-пошта: office@srpskaplatforma.com
интернет: www.srpskaplatforma.com

Српска Културна Заједница Арзињано
Адреса: via A.Fusinato 15\11, 36071
Arzignano, Vicenza, ITALIA
контакт тел: +39 347 9573415
е-пошта: skz.arzignano@alice.it
интернет: www.skzarzignano.jimdo.com

Црвени Крст Петровац на Млави
Адреса: Српских Владара 183, 12300
Петровац на Млави, Србија
контакт тел: +38112 331 154
е-пошта: petrovac@redcross.org.rs

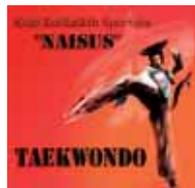
Црвени Крст Параћин
Адреса: Крагујевачка 4, 35250 Параћин,
Србија
контакт тел: +38135 563 279
е-пошта: paracin@redcross.org.rs
интернет: www.crvenikrstparacin.rs

Црвени Крст Свилајнац
контакт тел: +38135322891
е-пошта: svilajnac@redcross.org.rs

Београдски теквондо савез
Адреса: Deligradska 27, 11000
Београд, Србија
контакт тел: +381 11 362 98 32
е-пошта: bgtkd@open.telekom.rs
интернет: www.tkdbeograd.org.rs

Клуб Борилачких Спортова „Наисус“
Адреса: Јастребачка 27, 18116
Ниш, Србија
контакт тел: +381 64 288 5 992
+381 61 248 91 61
интернет: www.kbs-naisus.com

Магазин Видовдан
е-пошта: info@vidovdan.org
интернет: www.vidovdan.org

Хуманитарна Хришћанска заједница
“Радости моја”
Адреса: Hegelstr. 51, 70174 Stuttgart, D.
контакт телефон: +49 177 837 6927
е-пошта: info@radostimoja.com
интернет: www.radostimoja.com

Веолиа транспорт - Литас а.д.
Пожаревац
Адреса: Буре Ђаковића 3,
12000 Пожаревац, Србија
контакт тел: +381 12 210 123
е-пошта: petar.peric@veolia-transport.rs

ЗАХВАЉУЈЕМО

Овим путем се још једном захваљујемо свим људима добре воље, који су нам излазили у сусрет и подржавали добротинитељски рад нашег удружења, као и рад свих наших братских удружења у првој половини 2011. године и који су нам били и ако Бог да и остаће наши подржаваоци, добротвори, сарадници и пре свега искрени пријатељи у борби за заједничко боље сутра!

Посебну захвалност дугујемо свим добротворима другог броја информативног часописа Српске Православне Омладине Инсбрук, без чије помоћи неби била могућа реализација овог веома значајног броја под називом "ПОНОС СРПСКОГ БИЋА, НАША ЈЕ ЋИРИЛИЦА!"

Заувек захвални:

**СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВЕНОЈ ОПШТИНИ ИНСБРУК
И ОЦУ ВИДОСЛАВУ ВУЈАСИНУ**

ХУМАНИТАРНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ "СРБИ ЗА СРБЕ"

СРПСКОЈ ИНФОРМАТИВНОЈ ПЛАТФОРМИ ИЗ БЕЧА

**КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКОМ ДРУШТВУ "ОСТРОГ"
ИЗ ИНСБРУКА**

**СРПСКОМ КЛУБУ ЗА СПОРТ И КУЛТУРУ "ЈЕДИНСТВО"
ИЗ ВЕРГЛА**

**КУЛТУРНО-СПОРТСКОМ КЛУБУ "ПЕТАР КОЧИЋ - ЗМИЈАЊЕ"
ИЗ ФИГЕНА**

**"GASTHOF NEUWIRT" И ГОСПОДИНУ ЗОРАНУ ЦВИЈАНОВИЋУ
ИЗ ЛАНГКАМПФЕНА У ТИРОЛУ**

ГРУПИ АНОНИМНИХ ДОБРОТВОРА ИЗ БЕЧА

**ХВАЛА ВАМ - ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ
VIELEN DANK - ZUSAMMEN SIND WIR STÄRKER**

Оснивачи часописа: Владимир Влајић, Александар Спасојевић, Силвана Лазић, Оливер Ранисављевић, Филип Влајић, Ђорђе Ђорђевић

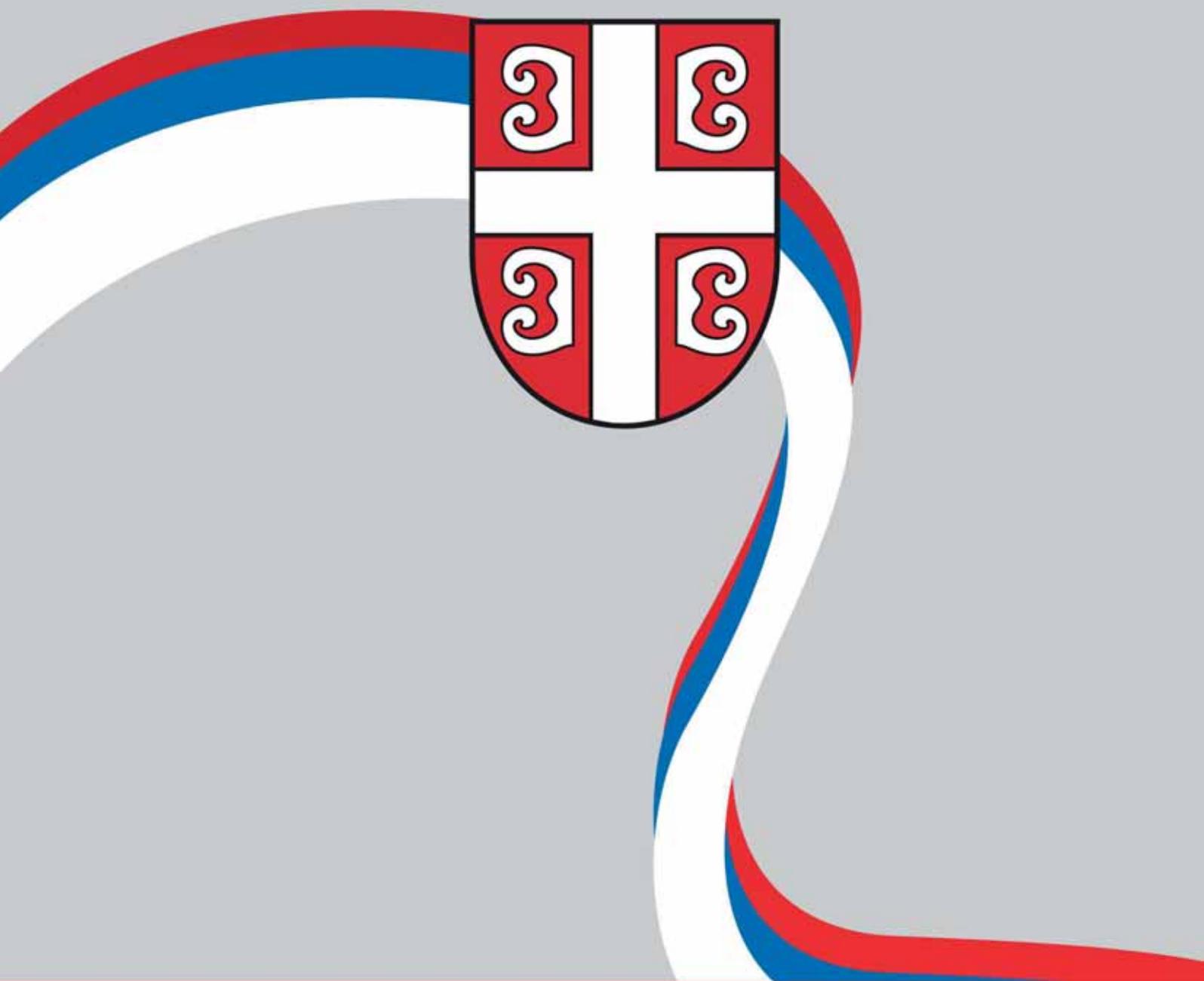
Редакција: Владимир Влајић (уредник), Александар Спасојевић, Силвана Лазић, Оливер Ранисављевић, Филип Влајић, Ђорђе Ђорђевић, Марина Николић, Милица Радојевић, Милостива Миливојевић, Данијела Лазендић, Иван Ивковић, Милош Јовановић

Технички уредник: Жељко Деветак

Штампа: Штампарија Стојадиновић, Петровац на Млави

ПОСЕТИТЕ НАС

www.spoji.org

САЧУВАЈМО ЋИРИЛИЦУ СЛОГОМ!